ÜCRETSİZ SAYI

mavikale

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU YAYINIDIR

EYLÜL 2010 SAYI:5 ISSN 1309-1166

Yedinci kez
Kadınlar Şampiyonu

BETÜL CEMRE YILDIZ

TÜRKİYE SATRANÇ LİGİ ŞAMPİYONU

DORUK KOLEJİ

ECU başkan adayı

ALİ NİHAT YAZICI

Bir büyükusta daha

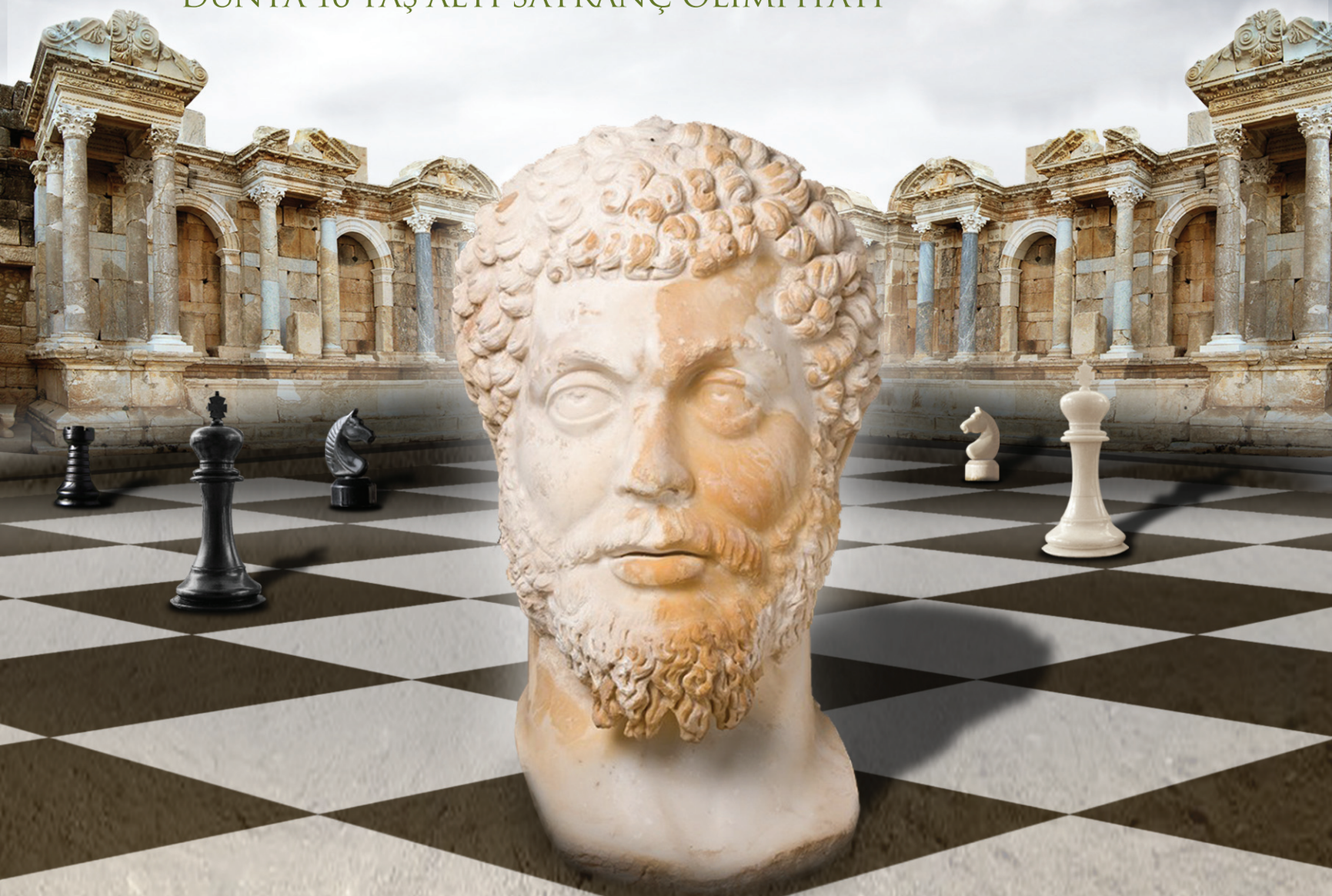
BARIŞ ESEN

Dünya okullar arası'nda
en başarılı ülke

TÜRKİYE

WORLD YOUTH UNDER 16 CHESS OLYMPIAD 2010

DÜNYA 16 YAŞ ALTI SATRANÇ OLİMPİYATI

26 NOVEMBER – 05 DECEMBER 2010

26 KASIM – 05 ARALIK 2010

BURDUR / TÜRKİYE

www.tsf.org.tr

Satrancın Yükselen Yıldızı Türkiye

Ali Nihat YAZICI
Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı

Mavikale'nin sunuş bölümü yaptıklarımıza, başarılarımıza yetemiyor. O üç aya, o kadar çok şey sığıyor ki anlatmakla bitirmek olası değil, yaşamak gerekiyor. Gelin bakalım son üç ayda neler olmuş, sonra neler olacak...

Emre Can ve Barış Esen artık büyük usta oldular. İki deneyimli ve genç sporcumuz, Norveç'in Tromso kentinde 24 Temmuz günü gerçekleştirilen FIDE Başkanlar Kurulu toplantısında büyükusta unvanına hak kazandılar. Böylece Türkiye, son on ayda, 3 büyük usta çıkarmış oldu. Artlarında, IM Mert Erdoğdu ve IM Mustafa Yılmaz son GM normlarını bekliyorlar. Belki de bu satırları okuduğunuzda onlar da büyük usta olmak için gerekli koşulları tamamlamış olacaklar. Öte yandan, WİM Betül Cemre Yıldız ile WİM Kübra Öztürk'ün de bu listeye katılarak, en kısa sürede WGM unvanını hak edeceklerine olan inancımı da vurgulamalıyım.

Yine 24 Temmuz'da iki genç sporcumuz 2010 Türkiye Şampiyonu Oğulcan Kanmazalp ve Burak Fırat da tüm koşulları yerine getirerek uluslararası usta (IM) oldular. Bu iki delikanlının da çok yakın zamanda büyükustalarımız arasına katılması bizi hiç şaşırtmayacak, beklediğimiz bir başarı olacak. Ardı ardına gelen unvanlar, yağan başarılar bizleri de sizleri de çok mutlu ediyor.

Dünya Okullar Satranç Şampiyonası, Cumhurbaşkanımızın eşi Hayrünnisa Gül Hanımefendi'nin himayelerinde Kayseri de düzenlendi. Parmak ısırtan bir organizasyon, parmak ısırtan başarılarla taçlandırıldı. Önce organizasyona değinmek istiyorum. 34 ülkeden 300'ün üstünde sporcu ve bir o kadar veli ile düzenlen organizasyonda, en büyük teşekkür Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığına ve Kayseri Valiliğine gitmeli. Bu iki kurum da, ülkemize yakışır bir organizasyon için ellerinden geleni eksik etmediler. Sayın Vali Mevlüt Bilici bir an olsun yanımızdan ayrılmadı. Ülkemizde satranca gönül veren yönetici çok, ama hem bu gönlü veren hem de çok iyi satranç oynayan yönetici sayısı bir elin parmaklarından daha az.

Şampiyonada bireysel olarak iki altın, altı gümüş, üç bronz madalya ile göğsümüzü kabartan sporcularımız, aynı zamanda takım olarak şampiyon olurken bize gurur verdiler. Burak Fırat ve Cemil Can Ali Marandi'yi şampiyonluklarından dolayı özel olarak kutluyorum. Madalya alan tüm sporcularımızla iftihar ediyoruz. Helal olsun onlara. Şampiyonada emeği geçen tüm görevlilere şükran ve takdirlerimi sunuyorum. Turnuva direktörü olarak üstün hizmet gösteren spor uzmanı Melih Sağıt'ı özellikle tebrik ediyorum. Geldiğimiz nokta her anlamda parmak ısırtıyor...

Satrancın artık bir anonim şirketi var. TSF, 1000 hisseye sahip, 996'sı - yani % 99.6'sı TSF'ye, 4 hissesi de yönetimde olmayan satranççılara ait bir anonim şirket kurdu. Şirketimizin amacı, satranç konusunda her türlü ticari faaliyeti gerçekleştirerek, kar elde edip federasyona destek olmak. Şirket ilk icraat olarak, çok kaliteli ve yeni standartlara sahip bir satranç takımı üretti. Şirket yakın süreç içerisinde, elektronik satranç saati, canlı yayın ekipmanı, bahçe satrancı, gösterim panosu üretimi ve kitap basımı için de çalışmalar yapıyor. Şirketin profesyonel çalışanları istihdam edildikten sonra, her türlü organizasyonu da yapması mümkün olacak.

Türk Satranç Okulu'nu sizlere müjdelemiştik. Yirmi beş kitaptan oluşacak özgün literatürün ilk dört kitabı bu yazıyı okuduğunuzda sizlerin elinde olacak. Çok nitelikli içeriğe sahip bu dört kitabı okumaya doyamayacaksınız. Çok ucuz fiyatlara piyasaya sunulacak bu yayınlara herkesin sahip olmasını istiyoruz.

Lisans kampanyası başlıyor. TSF, 1 Eylül 2010'da yeni bir yaklaşımla yeni bir lisans kampanyasına başlıyor. On binlerce yeni lisanslı sporcuyu amaçladığımız, heyecan duyacağınız bu kampanya, İş Bankası tarafından da televizyon reklamları ile desteklenecek. Bir sonraki sayıda, Avrupa Satranç Birliği (ECU) Başkanı olarak sizlere seslenmek umuduyla, hoşçakalın...

kocaksabri@yahoo.com

Turnuvalar, yetkiler, sorumluluklar - 3

1991 öncesinde satrancın yönetimi devletin elinde değilken, turnuvalarda oynayanlar da düzenleyenler de satranççıların kendileriydi. Turnuvaların doğasını yaşayarak öğrenmiş kişiler turnuva düzenliyor ve yönetiyordu. Örneğin benim ilk katıldığım Ankara birinciliği seçme turnuvasının hakemi, Ankara'nın o dönemlerdeki en güçlü oyuncularından olan Reşat Vekilli'ydi. Turnuva yerini de yine Ankara'nın en güçlü oyuncularından olan Hüseyin Saltık ayarlamıştı. Ben o sıralar satrançta oldukça yeniydim ama kendimi iddialı hissediyordum. Ankara'daki satrancın mekanı Santral Kahvesine gitmemiştim. Bu yüzden Reşat Vekilli de beni tanımıyordu. Katılımcı listesini güçlüden aşağı doğru sıralayabilmek için oyuncuların adının yanına işaret koyuyordu. Benim adımın yanına da (A) harfi koymuştu. Bu acemi anlamına geliyordu. Böyle olunca yarışmaya sıralamada aşağılarda bir yerden başlayacaktım. Katılımcılar arasından Ulvi Acuner bu duruma itiraz etti ve (A) harfini sildirerek beni üst sıralardan birine yazdırdı. Ben Acuner'i haklı çıkarmış ve birinci olmuştum.

Tanık olduğum sonraki süreç de böyle devam etti. Düzenleyen de yöneten de satranççılar arasından çıkıyordu. Hatta 1991'de Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü çatısı altına alınan Türkiye Satranç Federasyonu'nun düzenlediği ilk Türkiye şampiyonasının erkekler kategorisinin baş hakemliği görevi bana verilmişti. Kadınlar kategorisi başhakemi Kahraman Olgaç'tı. Turnuva direktörü de yine Türkiye'nin önde gelen oyuncularından Feridun Öney'di. Düzenleme sürecine usta satranççı Ali İpek'in katkısı da büyüktü. Turnuvaya çalıştığı kurum olan TED ev sahipliği yapıyordu. Sanırım bu da satranççıların yoğunlukla işin başında oldukları son turnuva oldu. Çünkü Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ve onun çatısı altında çalışmalarına başlayan TSF henüz kadrolarını oluşturmamıştı ve başlangıçta bize ihtiyaçları vardı. Sonrasında bu manzara giderek değişti ve artık satranççılar turnuva yöneticileri arasında kendilerinden birilerini nadiren görebilir oldular.

Süreç içinde herkesin katılabileceği kurslar düzenlenerek hakemler, antrenörler yetiştirildi. Turnuvalar buralardan yetişen kadrolarla sürdürüldü. Devlete bağlandıktan sonraki süreçte doğal olarak diğer sporlarda ne yapılıyorsa satrançta da o yapıldı. Oysa satranç farklıydı.

Bugün geldiğimiz noktada illerde turnuva düzenlenmesi konusundaki tek yetki il temsilcilerine verilmiştir. İl temsilcileri Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne bağlı il müdürlüklerince görevlendirilmektedir. Federasyonlar bu sürece etki edememektedir.

Turnuva düzenlenmesi konusunda tek yetki il temsilcilerinde olunca kaliteli turnuva düzenlenmesi konusunda bir rekabet ortamı da oluşmamaktadır. Bir başkası bulunduğu ilde bir turnuva düzenlemek istese ve bir sponsor da bulmuşsa, il temsilcisine başvurmak zorundadır. Bu konuda yetkin olup olmadığının bir önemi yoktur. Sonuçta devre dışı kalır. Düzen, bütçe, hakemler, program tümüyle il temsilcisinin yönetimi altına girer. Oysa turnuvayı düzenleyecek kurum ya da kişiler kendi yöneticilerini, hakemlerini seçebilmelidir. Böylece kaliteli yönetici ve hakem kendini gösterebilir. Hakemlerin mevcut yapıda görev alabilmeleri ancak il temsilcisinin ya da onun oluşturduğu il hakem kurulunun kararına bağlıdır.

Bu konuda neler yapılabilir?

Öncelikle mevzuat değişiklikleri gerekmektedir. İl temsilcilerini TSF atayabilmelidir. İdeal yapı için en iyi çözüm yetki dağıtımında yatmaktadır. Kulüp, satranç merkezi ya da derneklere hatta gerçek kişilere belli koşulları yerine getirmek şartıyla turnuva düzenleme yetkisi verilmelidir. Koşullar hiçbir sakıncaya yer vermeyecek biçimde belirlenebilir. Yetkiyi kullanan yalnızca TSF'ye karşı sorumlu olmalıdır.

Dr. M. Sabri KOÇAK
Yayın Kurulu Başkanı

bu sayıda

Yayının Adı:
Mavikale

Yıl: 2

Sayı: 5

Eylül 2010

ISSN 1309-1166

Sahibi
Türkiye Satranç Federasyonu Adına
Ali Nihat Yazıcı

Yayın Koordinatörü:
Murat Kul

Yayın Kurulu Başkanı:
Dr. M. Sabri Koçak

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Fatma Yılmaz

Haber Koordinatörü:
Fatma Öztürk

Yayın Kurulu:
Dr. M. Sabri Koçak,
Fatma Yılmaz,
FM Ali İpek,
WIM Nilüfer Çorlulu,
Doç. Dr. Ergin Çiftçi,
Suat Boztepe,
Yaşar Y. Güngör,
Fahri Karabay,
Delal Aydın

Yönetim Yeri:
Türkiye Satranç Federasyonu
Şehit Yaşar Akansel Sokak
Özgürler İş Merkezi, No: 3 Kat: 6
Ulus-Ankara

Telefon:
0 312 309 75 94

Faks:
0 312 310 96 20

e-mail:
yayinkurulu@tsf.org.tr
satrancdergisi@gmail.com

Grafik Tasarım:
AJANSROA

Telefon:
0 212 284 0 535

Baskı:
Beyaz Düş Matbaacılık

Telefon:
0 212 690 89 89

Dergimiz Basın Ahlak İlkelerine uyar.
Üç ayda bir periyodik olarak yayımlanır.
Yayın Kurulu dergide yer alan yazıları düzeltmeye, kısaltmaya ve gerektiğinde değiştirmeye yetkilidir.

Baskı Türü:
Yaygın Süreli

4 Sıcağı Sıcağına

14 Kulüpler
Ramazan Savaş Spor Kulübü

21 Minikler Şenliği

22 Geleceğe Bakış
Ali Nihat YAZICI

10 Satranç Ligi Şampiyonası

26 Turnuvalarda Kırk Yıl
Ali İpek...

32 Seçme Emektarlar
İsmet İbrahimoğlu...

34 Satrancın Sağduyusu
Emanuel Lasker

39 Ustalık Yolunda
Kevin Spraggett

44 Satranç ve Sanat
Fresh

48 Parlak Oyunlar
Rustam Kasimdzhanov

16 Kadınlar Şampiyonası

50 Kadın Gözüyle Satranç
Nona Gaprindashvili

54 Anti Sicilya
IM Nevzat Süer Anısına...

58 Bir Oyun Bir Analiz
Etkili Öğrenme

18 Dünya Okullar Şampiyonası

Yeni Büyükustamız

Barış Esen

Satrancı sevmeniz önemli olsa da kendi başınıza bir iki ayda yapacağınız çalışmaları hocanız, size bir iki günde anlatarak bakış açınızın değişmesinde ve gelişmesinde çok daha etkili olabilir

Barış Esen, son normunu da Angora turnuvalar serisinin sonuncusunda alarak büyükusta (GM) oldu. Yeni büyükustamızla Mavikale okuyucuları için sıcağı sıcağına söyleştik.

FM Yasin Emrah YAĞIZ: Satranç hayatını, genç sporcularımıza yön verecek önerilerini, GM unvanı öncesi ve sonrası düşüncelerini merak ediyorum. Bunlarla ilgili uzun uzun söyleşeceğiz ama benim sorularıma başlamadan önce senin söylemek istediklerin var mı?

GM Barış ESEN: Bu derginin çıkmasında emeği geçen herkese çok takdir ve teşekkürlerimi belirtmek istiyorum. Türk satrancı için çok faydalı ve gerekli bir yayın. İnsanları güncel turnuvalardan ve gelişmelerden haberdar etmeleri gerçekten mükemmel diyebilirim.

Herkesin ayrı bir hikayesi vardır "Satranca nasıl başladınız?" sorusuna. Senin hikayen nasıl?

İlkokul dördüncü sınıfı okuduğum okulun yanında babamın öğretmenlik yaptığı lise vardı. Okul sonraları babamı beklemek için öğretmenler odasında oturuyor ve dersi olmayan öğretmenlerin satranç maçlarını izliyordum. Teneffüs aralarında da babamla satranç oynuyorduk ve bu şekilde maceram başlamış oldu. İlk öğretmenim babamdı diyebilirim.

Başarılı sonuçlar almaya ilk ne zaman başladın? Ailenin desteği, yaklaşımı nasıldı?

Beşinci sınıfta okul birincisi olup ilk olarak Antalya'daki il yarışmalarına katılmaya başladım. Ama hep dördüncü oluyor, bir türlü madalya alamıyor. Zaten yılda üç dört turnuva düzenleniyordu. Yedinci sınıfta 14 yaş grubunda Antalya birincisi oldum ve Türkiye Yaş Grupları'na katıldım. Sanırım 1998 yılıydı. O zamandan beri düzenli bir şekilde katılabildiğim her turnuvaya katıldım. Babam, kendi de satranç oynadığından bunun benim için çok faydalı bir hobi olduğunu düşünüyordu. Okul öncelikli olsun, satranç hobi olsun diye düşünüyorlardı ama tam tersi oldu.

Rakibim olarak Türkiye Yaş Grupları'nda aldığın dereceleri hatırlıyorum. Genç sporcularımıza yön verecek önerilerin de mutlaka olacaktır. O yıllardaki antrenöründen ve bireysel çalışmalarından bahseder misin?

Antalya'da Çallı Spor Satranç Kulübü vardı. Hala da var. Çallıoğlu İnşaat şirketinin sahibi Sayın İbrahim Şencan, şirket binasının alt katında, şirket çatısı altında faaliyet gösterecek satranç kulübüne hem yer vermiş hem de yıllık belli bir bütçe ayırmıştı. Kulübün yönetimi de Sayın İlyas Ümit'e verilmişti. Kulübün özelliği, şimdiki gibi ücret karşılığı ders verilen bir yer değil, satranç severlerin bir araya geldiği bir lokal niteliğinde olmasıydı.

Kulüpte 2100 reytinge yakın Hasan Alaybeyoğlu, Kerem Laçiner, Yavuz Kemaloğlu, 1900 reyting civarında ise Muharrem Yıldırım, Munip Ermiş ve Gürel Kulleş gibi kuvvetli oyuncular vardı. O zamanlar için bu bahsettiğim reytingler Türkiye çapında çok ciddi reytinglerdi.

Okul sonraları arkadaşlarımla sürekli kulüpte buluşur, bahsettiğim kuvvetli oyuncuların kulübe gelmesini ve onlardan bir şeyler öğrenmeyi isterdik. Maç tekliflerimizi kırmaz, bizlerle oynamaktan sıkılmazlardı. Sorularımıza cevap verir ve ellerinden geldiği kadarıyla yardım etmeye çalışırlardı. Bana en çok Kerem Laçiner'in ve Hasan Alaybeyoğlu'nun faydalı olduğunu, onlardan çok şey öğrendiğimi söyleyebilirim. Kendilerine buradan çok saygı ve sevgilerimi iletiyorum.

Biz hafta sonları bir araya gelir ve sabahtan akşama kadar satranç kulübünden çıkmazdık. Kulüpte pek çok kaynak, içimizde de satranca karşı büyük bir sevgi vardı. Aramızda yaptığımız maçlardan sonra "nasıl kaybettim" deyip çalışmalar yapar ertesi gün yine birbirimizi yenmesine oynardık. Bu konuda değerli büyüklerimizden yardım aldığımız da oluyordu.

O dönemde fazla kaynak olmadığı için bulduğumuz her kitabı en ince detayına kadar okuyup anlamaya çalışırdık. Çallı Spor Kulübü 1. Lig'e çıkmıştı ve o dönemde takıma Azeri Uluslararası Usta (IM) Fikret Sideifzade transfer olmuştu. Sanırım bu transfer ligin ilk yabancı transferiydi. Ara ara lig maçlarından önce 10 günlüğüne gelip bizi çalıştırıyordu. Yılda ortalama iki üç defa bu şekilde çalışmalar yapılıyordu. Hocam IM Fikret Sideifzade'ye, Sayın İlyas Ümit'e ve Sayın İbrahim Şencan'a bu imkanları sağladıkları için çok teşekkür ederim.

Sonuçta hoca gelse de önemli olan sizin

Barış Esen

satranca olan sevginiz ve o konudaki isteğiniz. Fikret Hoca sırf benim için gelmiyordu birçok kişi aynı anda ders görüyorduk. Ama en çok satrancı ben sevdiğim ve çalışmalarla en çok ben ilgilendiğim için bana çok faydası oldu diye düşünüyorum. Söylediklerimden de sevmenin başarıya giden yoldaki, bütün engelleri çözdüğü gibi bir sonuç çıkarılmasın. Tabii ne kadar sevseniz de bir hocadan, bilirkişiden destek almak çok faydalı ve gerekli. Kendi başınıza bir iki ayda yapacağınız çalışmaları hocanız, size bir iki günde anlatıp bakış açınızın değişmesinde ve gelişmesinde çok etkili olabilir.

Hoca ve kaynak açısından şimdiki genç sporcularımız çok daha şanslı. İstedikleri varyanttaki, istedikleri konumu aratıp oynanmış maçları anında bulabiliyor, istedikleri kitapları internetten anında sipariş edip birkaç gün içinde alabiliyorlar. GM Gurevich ve GM Mihalcisin gibi dünya şampiyonlarının antrenörlüğünü yapmış, dünyanın önde gelen hocalarıyla çalışabiliyorlar. Bunun kıymetini çok iyi bilsinler. Biz o yaşlarda bu imkanlara sahip değildik ama yine de kendimize göre bir şeyler başardık. Onlardan daha fazla başarı bekliyorum. Ama sadece bu da yetmez. Kendilerinin de sevip ilgilenmeleri lazım, hocalarının verdikleri ile yetinmemeleri lazım.

Barış, ustalaşmaya başladığını hissettin mi ya da "buraya kadarmış" deyip umut-

> Hoca ve kaynak açısından şimdiki genç sporcularımız çok daha şanslı. GM Gurevich ve GM Mihalcisin gibi dünya şampiyonlarının antrenörlüğünü yapmış, dünyanın önde gelen hocalarıyla çalışabiliyorlar. Bunun kıymetini çok iyi bilsinler

suzluğa kapıldığın oldu mu?

15 yaşındayken reytingim 2200 civarında çıkmıştı. 18 yaşına kadar benzeri reytingler arasında dolaştım durdum. Satrancı seviyordum ve ilgileniyordum ama yeterli turnuva yoktu. Nasıl çalışmam gerektiğini de çok iyi bilmiyordum. Pratik eksikliğim çok fazlaydı ve açıkçası artık pek de bir ümidim kalmamıştı ilerlemeye dair. Ta ki 2004'te GM Mikhail Gurevich'in kampına katılana kadar. GM Gurevich bize kendimize güvenmemizi, satrancın o kadar da zor olmadığını çok basite indirgeyerek anlattı ve yepyeni bir bakış açısı kazandırdı. Hem nasıl çalışacağımıza hem de kendimizi nasıl ilerleteceğimize dair onun derste anlattığı her şeyi en ince ayrıntısına kadar not ettim ve o notlara çok çalıştım. Hala saklarım o notları. GM Gurevich'in antrenör kursunda anlattığı dersler CD'lere kaydedilmiş. O CD'lerin hepsini de defalarca inceledim. O yıllarda artık kitaplar da Türkiye'ye girmeye başlamıştı. Birçok kitap alıp çalıştım.

GM Gurevich, sadece çok büyük bir oyuncu değil aynı zamanda çok iyi bir antrenör. Çok pozitif biri ve gençlere, çocuklara nasıl yaklaşılması gerektiğini çok iyi biliyor. Kaybettiğim güvenimi, kaybettiğim umutlarımı yeşertti diyebilirim. Kendisine buradan çok teşekkür ediyorum. Sırf o dönemde değil daha ileri gitmemde de bana çok faydası olmuştur. Böyle dünyaca ünlü bir oyuncu ve antrenörle çalışma imkanı sağlayan Türkiye Satranç Federasyonu'na ayrıca çok teşekkür ederim.

Sence genç sporcularımızın genel eksikleri nedir? Onlara samimi olarak neler demek istersin?

Genel olarak genç sporcularımızı beğeniyorum. Türkiye Satranç Federasyonu'nun alt yapıya büyük önem vermesinden dolayı şimdiki çocuklarda ve gençlerde çok ciddi bir sıçrama oldu. Federasyonun Milli Eğitim Bakanlığı'yla yaptığı protokol gereği satranç okullara seçmeli ders olarak girdi. Buna bağlı olarak artık hem her çocuk küçük yaştan itibaren satrançla tanışıyor hem de yetenekli, zeki çocukların küçük yaşlarda keşfedilmesi kolaylaşıyor.

Yaş gruplarında milli takım havuzuna giren sporculara kamplar, eğitimler verilmeye başlanıyor. Bu daha da geliştirilebilir. Birçok ilde ciddi seviyede antrenör var. Bu hem rekabeti hem de başarıyı artırıyor. Uluslararası başarı elde eden çocuklara burs veriliyor. Küçük yaşta unvan alırlarsa çok ciddi ödüller veriliyor. Bu desteğin karşılığının uluslararası yarışmalardaki sonuçlarla alındığını düşünüyorum. Federasyonun alt yapı ile ilgili sistemini beğendiğimi söyleyebilirim ama ülkenin en iyi oyuncularından biri olarak kıskandığımı da belirtmek isterim.

Üst yapıya da maddi manevi biraz daha fazla destek verilebilir. Genç oyunculara gelecek olursak onlar için her şey çok iyi. Turnuva var, hoca var, kitap var. Onlara düşen ciddi bir şekilde çalışmak ve kendilerine güvenmek.

Genel olarak herkesin antrenörü olduğu için birçok konudaki eksiklikler kapatılıyor. Geriye kalan eksiklikler, her sporcunun kendilerine özel psikolojik ya da satrançla ilgili sorunları olabilir. Bunlar da kendi aileleri ve antrenörleri ile çözülebilir ama genel olarak gözlemlediğim bir sorun şu: Çocuklarda daha çok kendilerinden iyi rakiplere veya denk rakiplere karşı erken berabere yapma yatkınlığı. Biz bu yanlışları çok yaptık, onlar yapmasınlar. Bunun altında daha çok kaybetme korkusu yatıyor. Kaybetmekten korkmasınlar. Kaybetmek ayıp bir şey değil. Herkes maç kaybeder. Kesin bir şey var ki ben şimdiye kadar çok maç kaybettim ve daha da çok fazla maç kaybedeceğim. Oyunlarını her zaman sonuna kadar oynasınlar. 15 hamlede yapılan beraberlik ile kazanılan 4-5 Elo puanı satrançlarını ilerletmez. O maçı sonuna kadar oynasınlar, kaybetsinler sonra analiz etsinler. Hatalarını çok iyi öğrenirler ve bu da çok şey katar satrançlarına. Kaybetme korkusu çok kötü bir şey, bu korkudan kurtulan rahat oynar, kendi oyununu oynar. Bir de özellikle beğendiğim bir yaş grubuyla ilgili bir şeyler söylemek istiyorum: FM Cemil Can Ali Marandi, CM Vahap Şanal, Batuhan Daştan yanılmıyorsam aynı yaş grubunda oynuyorlar. Yaşlarının daha 12-13 olması lazım ve 2100 reyting civarındalar. Bu yaşta bu seviye zaten iyi denip sakın çalışmalar aksatılmasın. Ben onların 18 yaşına gelmeden 2600-2700 seviyesine çıkabileceklerini düşünüyorum. Okullarına göre günlük çalışma programlarını yaparak satranca şimdi daha fazla önem vermeli ve daha fazla çalışmalılar. Büyüdükçe ilerlemek daha da zorlaşır. Bu sebepten dolayı sürekli ciddi bir antrenör gözetiminde, sürekli kontrollü bir şekilde, yemesiyle-içmesiyle-yatmasıyla, sporu ile ciddi bir şekilde çalıştırılıp takip edilmeliler.

Ailelere gelecek olursak çocuklarına fazla baskı yapmasınlar. Çocuk severse kendisi zaten ister, yapar. Gereksiz baskı yapıp çocuklarını satrançtan soğutmasınlar. Çocukları nasıl mutluysa öyle devam etsinler.

ELO puanın 2300'ü geçmişti ve FM unvanı için başvurun yapılacakken Avrupa Bireysel Şampiyonası'ndaki performansın ile IM unvanını almıştın. Yani Fide Ustası (FM) olmadan Uluslararası Usta (IM) unvanına ulaştın. Bu hızlı gelişimini neye bağladın?

GM Gurevich'in derslerine çok iyi çalıştım ve onun dünyada uzmanlarından biri olduğu Fransız açılışı ile ilgili kitapları aldım. Onun oyunlarını inceledim ve kendi açılış repertuarımı da onun açılışlarına göre seçtim. GM Gurevich'e çok fazla saygı duyuyordum. Hala da böyle. Onun için söylediklerini kulaklarımı açarak dinliyor anladığım kadarı ile hemen uygulamaya çalışıyordum.

> FM Cemil Can Ali Marandi, CM Vahap Şanal, Batuhan Daştan… Ben, onların 18 yaşına gelmeden 2600-2700 seviyesine çıkabileceklerini düşünüyorum. Yeter ki satranca daha fazla önem verip daha fazla çalışsınlar!

Bu hızlı ilerlememi GM Gurevich'e borçluyum diyebilirim. Onun sayesinde 2200'den 2390'a çıkmıştım yanılmıyorsam.

GM unvanını alan en genç sporcu oldun demeye vakit kalmadan IM Emre Can bu unvanı senden aldı. Kaç defa GM normunu bir maçlık sonuç ile kaçırdın. Son GM normunu aldığında neler hissettin?

Ben 19 yaşımda IM olduğum zaman yine Türkiye'nin en genç IM'si olmuştum. Bu rekorumu Emre Can kırmıştı. Şimdi yine aynısı oldu. İlk olarak 2006 Kuşadası Avrupa Bireysel Şampiyonası'nda sondan bir önceki tur GM Erik Wan Del Doel'e (2571) karşı kazanmam gerekiyordu berabere oldu. Son turda GM Alexsandre Dgebuadze'ye (2531) kazanmam gerekiyordu o maçı da kaybettim. 2008'de Acropolis Open Turnuvası'nda son tur GM Tamaz Gelashvili'ye (2604) kazanmam gerekiyordu berabere oldu. 2009'da Avrupa Takımlar Şampiyonası'nda 7. tur GM Davit Shangelia'ya (2560) kazanmam gerekiyordu berabere oldu. 8. tur GM Michael Godena'a (2530) kazanmam gerekiyordu berabere oldu. 9. tur GM Igor Efimov'e (2433) kazanmam gerekiyordu berabere oldu. Son oynadığımız İş Bankası Satranç Liginde 7. tur sonucuna göre önümdeki iki maçta bir puan almam norm için yetecekti. GM Boris Savchenko'ya (2642) kaybettim. Ondan sonra 9. turdan 13. tura kadar kazanacağım her maçta son GM normumu alacaktım. Rakiplerim; GM Azer Mirzoev (2555), GM Bartel Heberla (2531), GM David Arututian (2571), GM Michael Adams (2697) idi. Toplam 14 maçlık norm maçına çıkıp sadece üçünde başarılı olabildim. Çok norm maçına çıktığım için artık psikolojik olarak daha rahattım ama yine de son maçın stresi hiç kolay değil. Son GM normumu aldığımda üzerimden çok büyük bir yük kalkmış gibi hissettim. GM gibi oynadığımdan hiç şüphem yoktu. Zaten birçok GM'den de daha iyi oynuyordum. Reytingim de 2500'ü çoktan aşmıştı. Sadece bunu prosedüre dökmek gerekiyordu. Bu işin zor yanı, sadece stresi. İnsan o son maçlara farklı bir ruh haliyle çıkıyor. Bazen dengesi bozuluyor, kendisi ile savaş veriyor, bambaşka bir insan oluyor sanki. Bu sebepten dolayı milli oyuncuları eleştirirken insanların ellerini vicdanlarına koymaları gerekiyor.

Son normumu aldıktan sonra çok fazla sevinmedim. Çünkü olması gereken oldu diye düşündüm. GM olduğum için, Hatay Ulusal Satranç Turnuvası'nın 3. turu öncesi pasta yaptırıp bana sürpriz yapan organizasyon ve hakem heyetine yeri gelmişken çok teşekkür ederim.

Barış, satrancın hayatındaki yeri ne? Hobilerinden de bahseder misin?

Satranç benim işim durumunda. Turnuvada olmadığım zamanlarda zaten satranç dersi veriyorum. Adana'da, Hatay'da ve Mersin'de. İnternete girdiğim zaman önce satranç sitelerine giriyorum. Satrançla ilgili birçok fikrim ve projem var. Satrançla ilgili her konuda aktif olmak istiyorum. Sadece oyuncu, antrenörlük anlamında değil yö-

Büyükustalarımızın sayısı hızla artsın diye düzenlediğimiz Angora Satranç Turnuvaları'yla ilgili genel bilgiler:

ANGORA SATRANÇ TURNUVALARI

14.12.2009 - 14.07.2010 / 7 Ay - 8 Angora

Unvan	Turnuva sayısı	Norm Sayısı	Maç Sayısı	ELO Kazanımı
GM	4	3	200	114
IM	2	3	100	189
WGM	1	---	50	77
WIM	1	1	50	90
Toplam	8	7	400	470

neticilik, organizasyon, basınla işbirliği, konferans, satrancın tanıtımı, siyaset gibi alanlarla da satranca bir şeyler kazandırabileceğimi düşünüyorum. Ama artık GM oldum deyip oyunculukla ilgili hedefimi kesmeyi de düşünmüyorum. İlk hedefim 2600 reytinge ulaşmak ama bu hiç de kolay bir iş değil. Bunun için ciddi şekilde özel antrenör desteğine ihtiyacım var. Bu konuda federasyonun bana gereken desteği vereceğini düşünüyorum. 2600' e ulaşırsam git gide hedefim de değişir diye düşünüyorum.

Hobilerime gelecek olursak çok fazla hobim yok ama edinmek istiyorum. Müzik dinleyerek satranç maçı izlemeyi çok seviyorum. Futbol, basketbol izlemeyi ve oynamayı, yüzmeyi, güzel manzaralı mekanlarda arkadaşlarımla oturup akşama kadar sohbet etmeyi seviyorum.

Bu güzel sohbet için de sana çok teşekkür ederim.

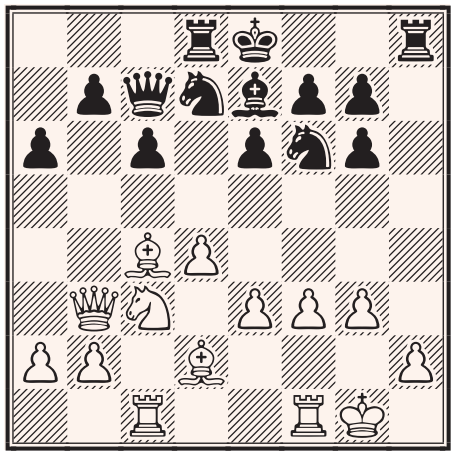
GM Barış, seni tebrik ediyor ve bu güzel paylaşımın için ben de sana çok teşekkür ediyorum.

GM Barış Esen'i büyükustalığa taşıyan oyunlarından iki örnek:

GM Yuri Drozdovskij (2624) – IM Barış ESEN (2518) [D12], Angora Satranç Turnuvası, 13.07.2010, [Analiz: GM Barış Esen]

Turnuvanın 6. turunda turnuvanın en kuvvetli oyuncusu GM Yuri Drozdovskij (2624) ile sabahki oyunu beyaz taşlarla biraz kötü durumda kalmış ancak berabere yapmıştım. Akşamki oyunda siyahla işim daha da zordu; çünkü rakip formda idi ligde 1. masada GM Kasimzhanov'a karşı da kazanmıştı ve her maçı kazanmaya oynuyordu ama kazanmak, eşitlikten kaçmak için risk alıyordu. Bu da bana kazanma şansı verir diye düşünüyordum. **1.d4 d5 2.c4 c6 3.♘f3 ♘f6 4.e3 ♗f5** e3'lü sisteme karşı en popüler devam yollarından bir tanesi Siyahın diğer seçenekleri ♗g4, e6, a6 ve g6. **5.♘c3 e6 6.♘h4** Beyaz fil çiftini almak için bu hamleyi tercih ediyor. ♗d3 hamlesi çok doğal gözükse de Siyahlar kolayca eşit bir konuma ulaşıyor. [6.♗d3 ♗×d3 7.♕×d3 ♘bd7 8.0–0 ♗e7 9.e4 d×e4 10.♘×e4 ♘×e4 11.♕×e4 0–0 12.♗f4 ♕a5=] **6...♗e4** Siyahların diğer seçenekleri ♗g4 ve ♗g6 6...♗e4 bence en karışık devam yolu; çünkü Beyaza f3 sürdürtmeyi seviyorum. **7.f3 ♗g6 8.♕b3 ♕c7** ♕b6 da oynanabilir. **9.♗d2 ♗e7** eskiden ♘bd7 hamlesi daha çok tercih edilirdi. ♗e7 hamlesi olası durumlarda h4'deki ata baskı yapmak için duruma göre ♘e4 gibi tehditler içermektedir. [9...♘bd7 10.0–0–0 ♘b6 11.c×d5 e×d5 12.♘×g6 h×g6 13.h3∞] **10.♖c1** [10.♘×g6 h×g6 11.0–0–0 şimdi Beyazın şahı b1' de, atak başlatabiliriz. 11...a6 (11...d×c4 12.♗×c4 b5 13.♗d3 a6 c5 dc5'e de ♘bd7 ve ♘c5 ile (13... ♖×h2∞ 14.f4)) 12.c5 (12.♔b1 d×c4 13.♗×c4 b5 14.♗f1 ♘bd7∞ 2009'da Avrupa Takımlar Şampiyonası'nda GM Davit Shangelia'ya karşı bu konumu oynamıştım.) 12... ♘bd7 13.♔b1 ♔b8 14.♘a4 ♖×h2 15.♗a5 ♕g3 16.♗e1 ♕c7 17.♗a5 ♕g3 18.♗e1= GM Gurevich'le böyle bir maç oynamıştım.] **10...♘bd7 11.g3** şimdi Beyaz h4'deki atı tuttu ve d5'i almak istiyor. [11.c×d5 e×d5 12.♘×g6 (12.♘×d5?? ♘×d5 13.♘×g6 h×g6 14.♕×d5 ♖×h2 15.♖×h2 ♕g3+ 16.♔e2 c×d5–+) 12...h×g6 13.♘×d5?? (13.g3 ♕b6∞) 13...♘×d5 14.♕×d5 ♖×h2–+] **11...d×c4 12.♗×c4 a6** bu hamleyi yaptığımda rakibim 35 dakika düşündü. **13.♘×g6 h×g6 14.0–0** ve rakibim yeni bir plan buldu. Daha önce bu konumda a6 hamlesinden sonra Beyazlar a4 hamlesini tercih etmişler.

14...♖d8 (Diyagram)

Bu konumu daha önce hiç oynamamıştım ama oynanmış oyunları biliyordum. Siyahlar genelde ♖d8 oynayıp d4 piyonuna karşı saldırı planları yapıyorlardı. Ben de çok fazla zaman harcamadan bu planı seçtim ama sanırım en iyi plan değil. [14...b5! 15.♗e2 c5 16.d×c5 (16.a4 c4 (16...♕a7!? 17. a×b5 c×d4 18.b6 ♘×b6 19.e×d4 0–0∞) 17.♕c2 ♕c6∞) 16...♗×c5]

15.♘e4! rakibim konumu anladı. Siyahın ana planının c5 ve e5 olduğunu fark etti ve bu plana karşı iyi bir hamle yaptı. **15...0–0?** çok da fazla hesaplamadan hızlıca 0-0 yaptım. Her şeye rağmen c5 oynanmalıydı. [15...c5 16.♗d3 ♘×e4 17.f×e4 0–0±] **16.♗×e6!** rakibimin bunu yapacağını tahmin ediyordum. 0-0 yaparken görmemiştim ama artık yapacak bir şey yok hiç bozuntuya vermeden hızlı bir şekilde aldım, sanki daha önce hesaplamış gibi!

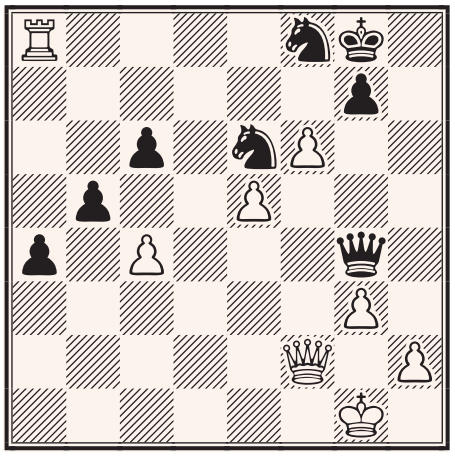
16...f×e6 17.♕×e6+ ♖f7 18. ♘g5 ♖df8 19.e4 ♘h7 [19...♕b6! 20.♗c3 ♘c5 **21.♕c4!** (21.d×c5?? ♕×c5+ 22.♔g2 ♕×g5) 21...♘cd7 22.♘×f7 ♖×f7 23.♔h1±] **20.♘×f7 ♖×f7 21.♕×g6** [21.♕b3! Beyazlar kale + 2 piyona karşı at + fil verdiler. Siyahın taşları arasında hiç bir koordinasyon yok ve taşlar hiç iyi yerde değil. Üstelik Beyazın da süper bir merkezi var. Burada Beyazlar için üstünlükten söz edebiliriz ama insan faktörü ortaya çıkıyor. g6'da ki piyonu insan almak istiyor, bilgisayar saniyede ♕b3 hamlesini öneriyor. Ama satrancı güzel kılan, zor kılan da insanın oynaması. Dünyadaki oyuncuların en az bence %99 alırdı g6'yı diye düşünüyorum.] **21...♕b6 22.♗c3 ♗f6 23.♔g2?** rakibim de ben de bu konumda iyi hesap yapamamışız. Ben de bu hamleyi rakibim için tek hamle olarak düşünüyordum. Yoksa ♘e5 gelip vezirini düşürdüğümü zannetmiştim. Oyundan sonra Rybka ile bakıp yanıldığımı anladım. [23.♖cd1! ♘e5 24.♕f5 (24.♕h5 g6 **a)** 24...♘g5 25.f4! ♘gf3+ 26.♖×f3 (26.♔h1 g6 27.♕h3+–) 26...g6 27.f×e5 g×h5 28. e×f6+–; **b)** 24...♘c4 25.♖f2+–; 25.♕h3 ♘g5 26. ♕g2 ♘e×f3+ 27.♖×f3 ♘×f3+ 28.♕×f3 ♗×d4+ 29.♗×d4 c5 30.♕b3 ♕×b3 31.a×b3 ♖d7 32.♔f2 c×d4 33.♔e2 ♖d6 34.b4 ♔f7 35.♔d3 ♖b6 36.♔c4+–) 24...♘g5 ♗f6 oynadıktan sonra kafamdan hesap yaparken bu konumda rakibin vezirini düşürüyorum galiba diye geçirdim. Çünkü vezire kare yok ve şimdi g6 ♕c8 ♖f8 var sanırım diye düşünmüştüm. (24...♘c4! 25.♕c5 ♕×c5 26.d×c5 ♘×b2 27.♗×b2 ♗×b2 28.♔g2± ♘f8 29.f4 ♖e7 30.e5 ♔f7) 25.f4! g6 (25...♘ef3+ 26.♔h1 ♗×d4 27.♗×d4+–) 26.♕c8+ ♖f8 27.♕×f8+ ♔×f8 28.f×g5 ♘g4 29.♖d2 ♔e7 30.g×f6+ ♘×f6 31.♖df2+– ama bu seviyedeki bir oyuncunun bu kadar karışık bir konumda daha önce görmediği konumda hata yapması çok normal. Bu da satrancın üst seviyede ne kadar zor bir oyun olduğunu gösteriyor] **23...♘hf8** bu hamleyi yaparken çok ince oynadığımı düşünmüştüm ama sanırım iyi hamle değil. Veziri zaten g6'da iyi bir yerde değil. Bir an önce dönmek istiyordu. Zaten hem h7'deki atımı belki direkt g5'ten ya da f6'dan daha aktif karelere götürebilirdim. [23 ...♗×d4!∞] **24.♕g4** [24.♕h5 ♗×d4 25.♕a5 ♕×a5 26.♗×a5 ♗×b2 27.♖b1 ♘e5 28.♖×b2 ♘c4 29.♖fb1 (29.♗c3? ♘e3+ 30.♔f2 ♘×f1 31.h3 (31.♔×f1 ♖×f3+ 32.♔e2 ♖×c3 – +) 31... ♘e6 32.♖c2 ♘g5 33.♔×f1 ♖×f3+ 34.♔g2 ♖d3– + bunları tabii ki oyun sırasında görmedim, oyundan sonra Rybka ile analiz ettim.)

24...♗×d4 25.f4 iki tarafın da karşılıklı hatalarından sonra ortaya yine çok enteresan bir konum çıktı. Beyazların merkezde f, e piyonları var ve kalelerin desteği ile hızlı bir şekilde ilerlemek istiyorlar. Siyahın da vezir kanadında fazlalıkları var. Konum çok karışık gözüküyor. **25...♗×c3 26.b×c3 ♕b2+ 27.♔g1 ♘c5** ♕a2 de alabilirdim ama kalemi hızlıca d7'ye getirmek istedim. [27...♕×a2 28.e5 ♘c5? (28...♕c4) 29.f5±] **28.♕f3 ♖d7 29.♖cd1 ♕×a2** tahtayla bir alakası yok gibi gözüküyor ama kader kısmet belki ilerde a piyonunu vezir çıkarız. Hem de c4 karesine dönmek için iyi gözüküyor. Rakibin f5, e5 ile üstümüze geleceği çok belli, a piyonu ile karşı oyun yaratmaya çalışıyorum.

30.e5 ♕c4 31.f5 ♘e4! 32.f6 [32.e6 ♕c5+! 33. ♔h1 (33.♔g2? ♖d2+ 34.♖×d2 ♘×d2 35.♕e2 ♘×f1 36.♕×f1 ♘h7 – +) 33...♖×d1 34.♕×d1 ♘f2+ 35.♖×f2 ♕×f2 36.e7 ♔f7 37.e×f8♕+ ♔×f8 38.♕d6+ ♔g8 39.♕d8+ ♔h7 40.♕h4+ ♔g8 41.♕d8+ ♔h7=] **32...♘g5** [32...♖×d1?? 33.f7+ ♔h8 34.♕h5+ ♘h7 35.f8♕+ + –] **33. ♕e3** [33.♕f5! ♖×d1 34.♖×d1 ♕e2 35.♖f1 ♕e3+ 36.♔g2 g×f6 37.e×f6 (37.h4 ♕e4+ 38.♕×e4 ♘×e4 39.♖e1 f5 40.g4 ♘g6 41.g×f5 ♘×h4+ 42.♔h3 ♘f3 43.♖e3 a5 44.e6 ♘fg5+ 45.♔g4 ♔g7 46.e7 ♔f7 47.f6 a4 48.♔f5 b5 49.♖d3 a3 50.♖d8 ♘×f6 51.e8♕+ ♘×e8 52.♖d7+ ♔f8 53.♔×g5 c5 54.♔g6 b4 55.c×b4 c×b4 56.♖f7+ ♔g8 57.♖a7 ♔f8 58.♖a4 ♘d6 59.♖×b4 ♔e7 60.♖a4 ♔e6 61.♖×a3± bu kadarını herhalde dünyadaki hiç bir oyuncu hesaplayamazdı.) ...♔f7 38.h4 ♕e2+ 39.♖f2 ♕e4+ 40.♕×e4 ♘×e4 41. ♖e2 ♘d6∞] **33...♖×d1 34.♖×d1 ♕g4** oyun sırasında bu konumda üstün olduğumu düşünüyordum. Çünkü rakibin piyonlarını bloke ettim, rakibin şahı zayıf ve a piyonum uzak geçer. En azından rakibi meşgul eder ama bilgisayar konum için eşitlik veriyor.

35. ♖d8 a5 36.c4 bilgisayar konuma eşit dese de insanlar için çok zor bir pozisyon ve hata yapmaya çok müsait. Şahlar ortada, tehlikeli geçerler söz konusu. Oyuncuların psikolojisini de katacak olursak herhalde Siyah için oynamak daha kolay. [36.h4 ♘ge6 37.♖a8 a4 38. ♕f2 g×f6 39.e×f6 ♔f7 40.♖a7 ♕d1+ 41.♔h2 ♕b3 42.♕f5 a3 43.♔h3 ♘g6 44.h5 ♘gf8 45.h6 ♘g6 46.h7 a2 47.h8♕ ♘×h8 48.♕h7+ ♔×f6 49. ♕×h8+ ♔g6 50.♕g8+ ♔h6 51.♕h8+ ♔g6 52. ♕g8+ ♔h6=] **36...a4 37.♖a8** [37.f×g7 ♔×g7 38. h4 ♘ge6 39.♖b8 ♕d1+ 40.♔h2 ♕c2+ 41. ♔h3 ♕f5+ 42.g4 ♕b1 43. ♕f3∞] **37...♘ge6** [37...b5!] **38.♕f2 b5**

(Diyagram)

39.f7+? bence bu hamle hata şimdi f7'deki piyon benim şahımı koruyor. ♗g7 alıp şahımı açması sonra da karşı şans araması lazımdı. f7'deki piyon ilerlemiyor ve ben vezir kanadını ilerleteceğim. **39...♔h7 40. ♕c2+ g6 41.c×b5 c×b5 42.♕d3** bu konumda iki tarafın da zamanı çok az, otuzar saniyelerle oynanıyor oyun.

42...♕b4 43.h4 ♕e1+ 44. ♔h2 ♕×e5–+ 45.♕f3 ♔g7 46.♕f2 ♕d4 47. ♕e2 ♕d5 48.♖b8 ♘d4 49.♕e8 ♕a2+ 50. ♔h3 ♕e6+ 51.♔h2 ♕d6 52.♖d8 ♕c5! teknik ara hamle [52...

♕b4? 53.♕e5++– ♔h7 54. ♖×d4] **53.♖c8 ♕b4** simdi kale c8'de **54.♕e5+ ♔h7 55.♕e4** [55.♔h3 ♘de6 56.♖b8 ♕b1∓] **55...♕b2+ 56.♔h3 ♘de6 57.♕d5 a3 58. ♕a8** son denemeler **58...a2 59.♖×f8 a1♕** 29. hamlede ♕a2 alırken bunu hesaplamamıştım ama bir işe yaradı.

60.♖h8+ ♕×h8 0-1

IM Barış ESEN (2521) – GM Tamaz Gelashvili (2615) [E10], Türkiye İş Bankası Satranç Ligi (1) 29.07.2010, [Analiz: GM Barış Esen]

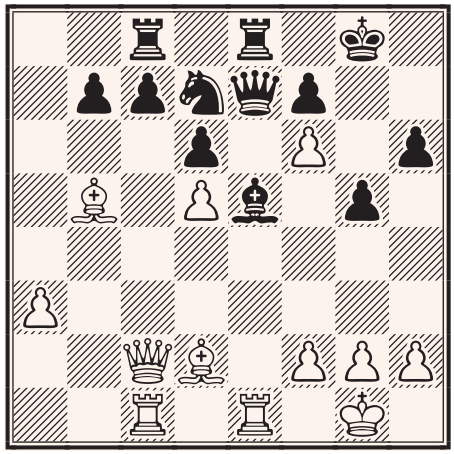
Bu oyun 2009-2010 Türkiye İş Bankası Ligi'nin birinci turunda Tarsus Zeka Satranç Kulübü ve Truva Satranç Spor Kulübü'nün ikinci masasında oynandı. Bu yıl ilk defa ikinci masada oynayacaktım ve rakiplerimin çoğunluğu GM'lerden oluşuyordu. Hem son normumu alma şansım vardı hem de benim için çok ciddi bir sorumluluktu takıma karşı. Rakip 2625 reytingli GM Tamaz Gelashvili idi. Beni daha önce iki defa siyahla yenmişti ama ben de artık kendimi göstermek istiyordum.

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘f3 3...♘c6!? çok garip bir hamle. Tamamen anti teorik oynayan GM Gelashvili, Türk oyunculara karşı stili ters gelen oyuncuların en başında yer alıyor. Bizler genelde ana varyantlara daha fazla çalıştığımız için çok ciddi olmayan, pek tercih edilmeyen ara varyantları kullanıp bizlere karşı genelde kazanıyor. Onun ana açılışlarına karşı belli başlı hazırlıklarım vardı hatta daha önce bu hamleyi oynadığını bildiğim için garip hamleye karşı da oyundan önce biraz hazırlık yapmıştım. Bana karşı 2008 yılında Azerbaycan'da yapılan Bakü Open'da d5 hamlesini tercih etmişti.

4.a3 [4.♘c3 ♗b4 5.♕c2 0–0 6.a3 ♗×c3+ 7.♕×c3 d6 8.♗g5 ♖e8 Nimzo-Hint savunmasına dönüşürdü. Ben ♗b4 gelsin istemedim] **4...d6** rakibim bu konumda daha önce d5 hamlesini iki defa kullanmış. [4...d5 5.♘c3 g6?! 6.♗f4 ♗g7 7.e3 0–0 8. ♖c1 ♘e7 rakibim böyle ilginç bir konumu teoriden kaçmak adına oynamış ama bence Beyazın konumu daha rahat.] **5.♘c3 g6 6.e4 ♗g7 7.d5** bu konumu rakibim daha önce oynamadığı için bu konuma hazır değildim. İlk önce normal gelişim hamlesi olan ♗e2, 0–0 fikrini düşündüm ama bu hamleyi daha çok beğendim [7.♗e2 0–0 8.0–0 ♖e8! 9.♖e1 e5 10.d5 ♘d4∞] **7...e×d5 8.c×d5 ♘b8** çok saçma gözüküyor ama normal bir hamle. Oyun kapalı olduğu için Siyahın c6 ile daha sonra merkeze baskı yapma planları var. [8...♘e5 9. ♘×e5 (9.♘d4) 9...d×e5 10.♗e2 0–0 11.0–0 ♘e8 12.♗e3 f5 13.f3 ♘d6 14.♖c1±] **9.♗e2 0–0 10.0–0 ♖e8 11.♕c2** ♕e7 rakibim on yaşındaki çocukların yaptığı hamleleri yapıyor ve buraları düşünmeden oynuyor. **♕e7** yerine c6 hamlesini bekliyordum. [11...c6 12. d×c6 ♘×c6 13. ♖d1±] **12. ♖e1 a6** rakibim çok hızlı oynuyor ben de konumu anlamaya çalışıyorum. Hesap yapmaya çalışıyorum, alırsa ne olur, ne yapabilirim ve zamanım da azalıyor bunları düşünürken. Bazı oyuncular teoriden çıkarlar ve çok hızlı oynarlar ki siz düşünün ve zamanınız az kalsın. Eğer iyi bir plan bulamazsanız sizi kolayca yeneceklerdir. Ustalık sadece açılış hamlelerini ezberlemeye çalışmak değil yeni yapılan hamleleri düşünüp, yorumlayıp, konumu anlayıp konuma uygun plan ve hamleler yapabilmektir. [12... ♘×e4 13.♗d3 ♗×c3 14.b×c3 f5 (14...♗f5 15.g4 ♗×g4 16.♖×e4±) 15. ♘g5 ♕f8 16.♘×e4 f×e4 17.♖×e4±] **13.♗f4** en hızlı şekilde taşlarımı geliştiriyorum ve e5 ile oyunu açmak istiyorum **13...♘bd7 14. ♖ac1** Kale her zaman c7 karesine baskı uygulamalı, e5 ile oyunu açmak o kadar da kolay değil **14...h6** rakibim kendince iyi planlar yapıyor. g5, ♘f8, ♘g6 ile Benoni açılışındaki planları yapmaya çalışıyor **15.b4** vezirkanadında alan kazanmaya çalışıyorum. Tüm taşlarım zaten en mükemmel karelerde **15...g5 16.♗d2** açıkçası b4 oynarken g5'e karşı ♗e3, ♘g4 de ♗d4 oynayabileceğimi düşünüyordum fakat bu fikir güzel bir taktikten ötürü olmuyor.

[16.♗e3 ♘g4 17.♗d4 ♘×h2!! 18.♔×h2 (18.♗×g7 ♘×f3+ 19.♗×f3 ♔×g7) ...♗×d4 19.♘×d4 ♕e5+ 20.♔g1 ♕×d4] **16...♘f8** rakibim, bu sırada sadece dört dakika harcamış, satranç bilgisayarı gibi hızlı hızlı oynuyor ve yaptığı her hamlenin arkasında bir plan var. Ben de artık gelişimimi tamamladım ve bir plan bulmam gerekiyor. Rakibim ♘g6 oynayıp şahkanadı hücumu yapmak istiyor **17.♗d3!** bu planı bulmak için yaklaşık on beş dakika düşündüm. Bu çok iyi bir hamle. Hamlenin fikri rakibimin zayıf olan f5 karesinden faydalanmaya çalışmak. ♗d3 hem e4 piyonunu koruyor hem de c3 deki atı e2 den d4 oradan da f5 karesini kontrol etmek istiyor **17...♘g6 18.♘e2** rakibim hızlı oyununa devam ediyor. ♗d3 oynadığımda rakibim otomatik ♘g6 oynadı ve ♘e2 oynadığımda c7 piyonunu kazanacağımı düşündüm. Rakibim de ♘e2 ye düşünmeye başladı; çünkü koruyamıyor. Ben ♘g6 yerine ♗d7, ♘e2, ♖ac8 bekliyordum. **18...♗g4!** rakibim doğru planı hemen buldu. Şimdi c7'yi alırsam ♗f3, gf3, ♘e5 oynayacak. **19.♘ed4** [19.♕×c7 ♗×f3 20. g×f3 ♘e5∓] **19...♖ac8 20.b5! a×b5 21.♗×b5 ♘d7?** [21...♗×f3 22.♘×f3 ♘d7±]

22.♘f5! ♗×f5 23.e×f5 ♘ge5 24.♘×e5 ♗×e5 (Diyagram)

25.f6!!± Rakibim ♘d7 oynadığı zaman bu varyantı hemen gördüm. **25...♘×f6** [25... ♕d8 26.♕f5±] **26.♗×e8 ♖×e8** [26...♘×e8 27.f4 g×f4 28.♗×f4 f6 29.♕b3+–] **27.♕×c7 ♘×d5 28.♕×e7 ♖×e7** kaliteye karşı piyon ama b7 piyonuna da baskı var. Beyazlar dikkatli oynadığı zaman konum kazanç olmalı! **29.♖b1! ♖c7 30.♖ec1 ♗c3 31.♗e3** [31.♗×c3 ♘×c3 32. ♔f1 (32.♖b2 ♘e2+–+) 32...♘×b1 (32...d5) 33. ♖×c7 ♘×a3 34.♖×b7 ♔g7 35.♔e2 ♘c4 36. ♖b4+–] **31...♖e7 32.♗a7 ♔h7** [32...♗e5 33. ♖b3+–] **33.♖d1 b5 34.♗b8** konum ne kadar avantajlı olursa olsun her zaman karşıdaki kuvvetli oyuncuya karşı çok dikkatli olmalıyız. Ustaların dediği gibi en zor oyun kazanılmış oyunu kazanmaktır. **34...b4 35.♗×d6 b×a3 36. ♗×a3** [36.♗×e7 ♘×e7 37.♖b7+–] **36... ♖e5** [36...♖d7 37. ♖b3! ♗e5 38. ♖bd3 ♖a7 39. ♗c5+–] **37.♗d6 ♘f4** [37...♖f5 38.g4+–] **38. ♗×e5 ♗×e5 39. ♖d7 ♔g6 40. ♖bb7 f5 41. ♖b6+ ♔h5 42. ♖b5 ♘g6 43. ♖dd5 ♗g7 44. ♖×f5 ♘h4 45. ♖f7 ♔g6 46. ♖c7** 1-0

Fatma ÖZTÜRK, Spor Uzmanı fatma_koc@tsf.org.tr

Adana Truva ikincilikle yetindi

Şampiyon Doruk Koleji

2009-2010 Türkiye İş Bankası Satranç Ligi Şampiyonu 94,5 masa puanı ile Manisa Doruk Koleji oldu

Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Ali Nihat Yazıcı, Türkiye İş Bankası Kurumsal İletişim Birim Müdürü Zuhal Üreten, kulüp yöneticileri ve yerel gazetecilerin katılımıyla başlayan 2009-2010 Türkiye İş Bankası Satranç Ligi (1. - 13. tur) karşılaşmaları 28 Haziran - 08 Temmuz 2010 tarihlerinde Konya-Rixos otelde gerçekleştirildi.

Şampiyonada Manisa Doruk Koleji şampiyon olurken, iki yıldır zirvede yer alan Adana Truva Satranç Spor Kulübü, şampiyonluğu masa puanı averajıyla kaçırdı. Bu sezon kadrosuna İngiliz Büyükusta Michael Adams'ı da ekleyen İSEK Aquamatch Spor Kulübü ise üçüncülüğü elde etti. Orta Doğu Teknik Üniversitesi SK, Bursa Uludağ Üniversitesi SK ve Hatay Samandağ Rok Satranç SK ise gelecek yıl bir alt klasmanda mücadele edecek takımlar arasında yer aldılar. Türkiye Kulüpler Şampiyonası'nın ve İş Bankası Satranç Ligi'nin kapanış töreni, Selçuk Üniversitesi Süleyman Demirel Kültür Merkezi'nde yer alan 30 Ağustos Salonu'nda birlikte yapıldı. Törene, Türkiye Satranç Federasyonu Başkan Vekili Murat Kul, Asbaşkan Gülkız Tülay, Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi aynı zamanda TSF Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Yusuf Doğruer, İş Bankası İletişim Müdür Yardımcısı Zeynep Yapar, hakemler, sporcular, antrenörler ve veliler katıldılar.

Saygı duruşunun ardından ilk konuşmayı yapan Murat Kul, ECU başkanlık seçimleri nedeniyle yurtdışında bulunan Başkan Ali Nihat Yazıcı ve kendi adına başta şampiyon kulüpler olmak üzere tüm katılımcıları ve emeği geçenleri kutladı.

Manisa Doruk Koleji Spor Kulübü

Final Sıralama Listesi

Sıra	Takımlar	Maçlar	+	=	-	Maç Puanı	Masa Puanı
1	MANİSA DORUK KOLEJİ S.K.	13	12	1	0	25	94½
2	ADANA TRUVA SATRANÇ S.K.	13	12	1	0	25	85
3	İSEK AQUAMATCH S.K.	13	7	4	2	18	75½
4	BEŞİKTAŞ JİMNASTİK KULÜBÜ	13	8	1	4	17	75½
5	BÜYÜKÇEKMECE MERSİN EZGİ SATRANÇ KULÜBÜ	13	6	2	5	14	66
6	TARSUS ZEKA SATRANÇ S.K.	13	5	3	5	13	64½
7	BURSA TOPHANE MESLEK LİSESİ S.K.	13	5	2	6	12	61½
8	ÇELİKKOL TURİZM PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ S.K.	13	6	0	7	12	60
9	TÜRK HAVA YOLLARI S.K.	13	4	2	7	10	60
10	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ S.K.	13	4	1	8	9	57½
11	YEŞİLKÖY SPOR KULÜBÜ	13	3	2	8	8	57½
12	ODTÜ SPOR KULÜBÜ	13	2	4	7	8	56½
13	BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ S.K.	13	3	1	9	7	53
14	HATAY SAMANDAĞ ROK SATRANC S.K.	13	2	0	11	4	43

Adana Truva Satranç Spor Kulübü

Türkiye İş Bankası adına hatıra plaketini alan Zeynep Yapar da sporcuları kutladı ve Avrupa Kulüpler Şampiyonası'na katılma hakkı elde eden Manisa Doruk Koleji Spor Kulübü'ne başarılar diledi.

İş Bankası Satranç Ligi Başhakemi Erdem Uçarkuş ile Kulüpler Şampiyonası Başhakemi Oğuz Cem Akın ve Gözlemci Aykut İlker Mete'nin plaketlerini almalarının ardından önce şampiyonalarda masa derecesi yapan sporcular madalyalarını, ardından da dereceye giren takımlar madalya ve kupalarını aldılar. Mavikale, karşılaşmalar sırasında Konya'da bulunan We R Europe takımında yer alan ECU Başkan Vekili adayı GM Evgeny Bareev ile söyleşi yapmayı da ihmal etmedi.

Mavikale: Satranca nasıl başladığınızı anlatır mısınız?

Eski Dünya Şampiyonu Anatoly Karpov'un doğduğu bölge ile aynı yerde, Ural Dağları bölgesinde, çok küçük bir kasabada doğdum. Burası yaklaşık 50.000 kişinin yaşadığı bir kasaba. Ben satranç oynanan bir evde doğduğu için kendini mutlu ve şanslı hissedenlerdenim. Babam satrancı çok severdi, ben de bu sebeple satrançla erken yaşlarda tanıştım. Babam yıllarca Rus Dili ve Edebiyatı dersi verdikten sonra, birdenbire çocuklara satranç öğretmeye karar verdi. Kasabadaki tüm anaokullarında saat 17.00 ile 19.00 arası satranç dersleri vermeye başladı. Babamın satranca olan sevgisi benim de bu oyuna başlamamda biraz da olsa etkili oldu. Oyunu sevdim. Kısa sürede kasabadaki en iyi oyuncu haline geldim. Bu durumu gören babam daha ciddi satranç çalışabileceğim bir yere gitme vaktimin geldiğini düşünerek benim için bir okul buldu ve beni oraya gönderdi. 9 yaşında Moskova'ya gittim. Artık profesyonel anlamda satranç öğrenmeye başlamıştım. O zamandan beri ailem olmadan, yalnız başıma yaşıyorum. Babam kasabada kalarak çocuklara satranç öğretmeyi seçti.

> İyi eğitimli bir birey olmanın yolu bir şeylere daha fazla zaman ayırmaktan geçiyor. Satranç oynuyorsanız, onu geliştirmelisiniz. Ve tabii ki satranç oynayanlar için okuldaki konularla başa çıkabilmek, oynamayanlara oranla çok daha kolay

Sovyetlerden sonra satranç eğitiminde ve sporda neler değişti?

Politik durum değişince, devletin satranç sporuna olan ilgisi de azalmaya başladı. Satranç artık bir numara değil. Olimpik bir spor olmadığı için ilgi zamanla daha da azaldı. Şunu kabul etmeliyiz ki Sovyetler Birliği'nden sonra Rusya'da satrançta gözle görülür bir düşüş yaşandı. Çünkü Sovyetler zamanında satranç politik bir spordu ve bir numaraydı. O dönemde bu spora en büyük ilgiyi ise komünist kesim gösteriyordu. Günümüzde satranç eğitimine hala çok önem veren bir kesim var ama yeterli değil.

Ülkemizde satranç ilköğretim okullarında seçmeli ders olarak okutuluyor. Satranç ile eğitim arasındaki ilişkiyi nasıl yorumlarsınız?

Satranç ile eğitimin birbirlerine yüzde yüz bağlı olduğundan emin olmamakla birlikte, iyi eğitimli bir birey olmanın yolunun bir şeylere daha fazla zaman ayırmaktan geçtiğine inanıyorum. Satranç oynuyorsanız, tabii ki onu geliştirmeyi de istemeniz gerekir. Ve tabii ki satranç oynayanlar için okuldaki konularla başa çıkabilmek, oynamayanlara oranla çok daha kolay.

Ali Nihat Yazıcı ile birlikte ECU seçimlerine giriyorsunuz. Neler yapmayı hedefliyor ve nelerin değişeceğini düşünüyorsunuz?

Öncelikle son yıllarda Avrupa'nın çeşitli yerlerinde, farklı organizasyonlara katılmış biri olarak Avrupa Satranç Birliği'nin bu organizasyonlara hiçbir katkısını göremediğimi söylemeliyim. Bazı organizatörler, organizasyonları ellerinden geldiği kadar yapmaya devam ediyor. Çeşitli ülke ve federasyonları bir arada tutan, onlara yardım eden güçlü bir merkez yok. Avrupa'daki satranç yaşamını, satranca gönül vermiş, ona kendini adamış bir kişinin ciddi biçimde değiştireceğini düşünüyorum.

Örneğin son yıllarda Türkiye'de elde edilen başarı, gelişim, çocukların aldığı sonuçlar, birçok yeni turnuva, çalışma teknikleri takdire değer. Buraya Türkiye Satranç Federasyonu'nun bu sistemi nasıl inşa ettiğini tecrübe etmeye ve paylaşmaya geldim. Eğer bu sistem Avrupa'nın başka ül-

kelerinde kullanılabilirse, satranç için çok faydalı olacağına inanıyorum.

Tabii ki profesyonel satranç oyuncuları için daha fazla şey yapılmalı. Şu andaki durum şöyle: Satranç oyuncusu Avrupa'da gerçekleşecek olan bir turnuvaya geliyor, kendisi için gereken tüm ödemeleri yapıyor. Organizasyon bu parayı alıyor, çeşitli yerlere harcıyor veya ödül için bölüyor. Profesyonel satranç göründüğü kadar kolay değildir. Avrupa'da satranç sporcuları veya özel turnuvalar için büyük sponsorlar görmek çok güç.

Avrupa'da satranç, profesyonel satranç sporcuları için hayatta kalmaya çalışıyor diyebilirim. Satranç oyununun sponsorlar ve hükümetlerin desteğiyle herkes için çok daha ilgi çekici olacağına inanıyorum.

FIDE seçimleri de aynı zamanda gerçekleşecek. Rusya Satranç Federasyonu'nun Kirsan ile Karpov arasında kaldığı söyleniyor. Rusya şu anda kimi destekliyor?

Bundan beş gün önce, 28 Haziran'da, Rusya Satranç Federasyonu net bir şekilde Kirsan'ı destekledi. Aslında FIDE'nin internet sayfasında bununla ilgili bazı belgeler mevcut. Hatta burada Karpov tarafının yaptığı bilgi ve açıklamaların yanlış olduğu, Kirsan'ın Rusya'dan çıkan tek aday olduğu bilgisi yer alıyor. Karpov'un web sayfasında bu durum ile ilgili hiçbir şey yazmıyor. Hiçbir şey olmamış gibi sessizliklerini muhafaza ediyorlar. Durum şu anda tam olarak net.

Siz bir büyükustasınız. Bazıları dünyada çok fazla GM unvanlı oyuncu bulunduğunu, Süper GM gibi bir unvanın da olması gerektiğini düşünüyorlar. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Sanıyorum ben bu konuda değil de satranca ve spora harcanan para hakkında daha çok endişelenirdim. Çünkü bir GM bir Süper GM ile karşılaştığında her iki oyuncu da kendi masraflarını karşılamak zorunda. Bence bu iki usta da masrafları karşılandığı ve kendilerine bir ödeme yapıldığı takdirde oynamalılar. Ben bu tartışmaya bir anlam veremiyor ve endişelenmem gerekeninin bunlar olduğunu düşünmüyorum. Biz şu anda satranç adına çok farklı bir süreç içindeyiz.

GM Evgeny Bareev

> Rakibe hazırlık yapmak her zaman önemlidir. Kendisinden daha kuvvetli oyuncularla analiz yaparak çalışmak sporcuyu geliştirir

Olimpiyatlarda Rus Milli Takımı'nın baş antrenörlüğünü yapacaksınız. Sıralamalar hakkındaki tahminleriniz nelerdir?

İki erkek ve bir bayan takımımız oldukça kuvvetli. Fakat toplam dört takımımız var. Bir bayan takımımız da tamamen gençlerden oluşuyor. Bu takımdan madalya beklemiyorum. Diğer üç takımdan tabii ki ilk üçe girmelerini ve madalya almalarını bekliyorum. Hatta iki erkek takımından birisi şampiyon olursa bu beni daha da mutlu eder. Erkek takımının bir altın, bayan takımının ise en az ikincilik getirmesini istiyorum. Çin ve Gürcistan özellikle bayanlar kategorisinde kuvvetli bulduğum ülkelerin arasında yer alıyorlar. Tabii ki her zaman güçlü olarak kabul ettiğim Ermenistan ve Azerbaycan da önemli rakipler arasında.

Favori oyuncunuz kim?

Anand'ın oyun stilini beğeniyorum. O değişik oyuncularla değişik tarzlarda oynayabilen bir usta. Bu yönünü çok seviyorum. Kramnik ve Topalov'a karşı kazandığı iki maçta da iki farklı strateji izlemişti. Onunla ilk karşılaştığım 1986 yılında katıldığım turnuvadan bu yana kendisine hayranım. Buradaki oyun tarzını izledikten sonra yetenekli oyuncu ve dahi arasındaki farkı görmüş oldum. Anand gerçek bir dahi, her zaman dahi oyunculara hayran olmuşumdur.

Sanıyorum bir dahiye karşı oynayamayacağımdan kendimi yetenekli bir oyuncu olarak adlandırdım ve satrancı bıraktım.

Satranç oynadığınız dönemde en çok tercih ettiğiniz pozisyonlar nelerdi?

Karışık pozisyonları sevmediğim için her zaman oyun sonu daha zevkli gelmiştir. Ben basit pozisyonları oynamayı tercih ediyorum.

Favori kitabınız nedir?

Mikhail Gurevich'in bana önerdiği " Nasıl Büyükusta Olunur" kitabını çok severim.

Favori açılışınız nedir?

Nimzo-Hint

Maçlara nasıl hazırlanırdınız?

Ben de herkes gibi dizüstü bilgisayarımı alır, analiz yapar, değişik varyantlar üzerinde çalışır ve rakibe hazırlık yapardım. Bu çok tanıdık, basit ve yaygın bir çalışma biçimi. Satrancı bıraktığım için şanslıyım, artık hazırlanmak zorunda değilim.

Genç Türk oyuncularına başarılı olmaları için neler önerirsiniz?

Rakibe hazırlık yapmak her zaman önemlidir. Kendilerinden daha kuvvetli oyuncularla çalışarak analiz yapmalarını, her zaman aynı seviyedeki oyuncularla oynamamalarını, ancak bu şekilde yeterince gelişebileceklerini söyleyebilirim.

Tüm okuyucularımız adına çok teşekkür ediyoruz. Söyleşi: Aslı KARA

İş Bankası Ligi'nden Seçme Oyunlar:

Michael ADAMS (İsek Aquamatch) – Barış ESEN (Adana Truva)

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.a4 e5 7.♘f3 ♕c7 8.♗e3 ♗e7 9.♗e2

İSEK Aquamatch Spor Kulübü

0–0 10.0–0 b6 11.♕d3 ♗b7 12.♘h4 g6 13.♗h6 ♖d8 14.♘f5 ♗f8 15.♗g5 ♘bd7 16.♘e3 ♗e7 17.♕c4 ♕b8 18.♗×f6 ♘×f6 19.♘ed5 ♗×d5 20.♘×d5 ♖a7 21.♖fd1 ♘×d5 22.♕×d5 ♔g7 23.♗c4 ♖f8 24.♖a3 ♖c7 25.♖f3 ♕e8 26.♗b3 f6 27.♕d2 a5 28.♖c3 ♖×c3 29.♕×c3 ♕c8 30.♕e3 ♕c5 31.♕e2 f5 32.e×f5 ♖×f5 33.♖d5 ♕c7 34.g3 ♖f8 35.h4 ♕c8 36.♖d3 ♕f5 37.♗d5 ♕d7 38.♕e4 ♖c8 39.♖f3 ♗f6 40.♔g2 ♖c5 41.b3 ♖c8 42.h5 ♕e7 43.♕g4 ♖c5 44.c4 ♖c7 45.♕h3 ♕d8 46.♕e6 ♗g5 47.h×g6 h×g6 48.♗e4 ♗f6 49.♖d3 ♖d7 50.♕g4 ♗g5 51.f4 e×f4 52.g×f4 ♗f6 53.♕×g6+ ♔f8 54.♖g3 d5 55.♗×d5 1–0

Giorgi MARGVELASHVILI (Bursa Uludağ) – Rustam KASIMDZHANOV (İsek Aquamatch)

1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 ♗g7 4.e4 d6 5.♗e2 0–0 6.♘f3 ♘a6 7.0–0 e5 8.♖e1 ♕e8 9.d×e5 d×e5 10.h3 ♘h5 11.♗e3 b6 12.a3 ♗b7 13.♕c2 f5 14.e×f5 g×f5 15.c5 ♔h8 16.♖ad1 ♘×c5 17.♗×c5 b×c5 18.♘×e5 ♘f4 19.♗f3 ♗×f3 20.♘×f3 ♕g6 21.g3 ♘×h3+ 22.♔h2 ♕g4 23.♘e5 ♗×e5 24.♖×e5 ♘f4 25.♔g1 ♕h3 0–1

Michael ADAMS (İsek Aquamatch) – Boris SAVCHENKO (Manisa Doruk Koleji)

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 e6 4.0–0 ♘ge7 5.c3 d5 6.e×d5 ♕×d5 7.♖e1 g6 8.b4 a6 9.c4 ♕d3 10.♗×c6+ ♘×c6 11.♗b2 ♖g8 12.b×c5 ♗×c5 13.♘c3 b6 14.♘d5 ♗b7 15.♕b3 ♕×b3 16.♘f6+ ♔d8 17.a×b3 ♖h8 18.d4 ♗b4 19.d5 ♗×e1 20.d×c6 ♗×f2+ 21.♔×f2 ♗×c6 22.♘d5 e×d5 23.♗×h8 ♔c7 24.♗f6 a5 25.♘e5 d×c4 26.♘×c4 ♗d5 27.♖c1 ♗×c4 28.♖×c4+ ♔d6 29.♗b2 b5 30.♖d4+ ♔c6 31.♔e3 b4 32.♖c4+ ♔d6 33.♔d3 a4 34.♖×b4 a×b3 35.♖×b3 ♖a2 36.♔c3 ♖a5 37.♔d2 ♖a2 38.♔c2 ♖a5 39.♖d3+ ♔e7 40.♖e3+ ♔d6 41.♔d3 ♖g5 42.♖e2 ♖h5 43.h3 ♖a5 44.♔e3 ♔e7 45.♔f3+ ♔f8 46.♗d4 ♖f5+ 47.♔e4 ♖a5 48.♖b2 h6 49.♗f6 ♖a8 50.♖d2 ♔e8 51.♖d6 1–0

Rustam KASIMDZHANOV (İsek Aquamatch) – Selim ÇITAK (İTÜ)

1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘f3 c5 4.c×d5 e×d5 5.g3 ♘f6 6.♗g2 ♗e7 7.0–0 0–0 8.♘c3 ♘c6 9.♗g5 c4 10.♘e5 ♗e6 11.b3 ♕a5 12.♗d2 ♗b4 13.♘×c6 b×c6 14.♕c2 ♕a6 15.♘×d5 ♘×d5 16.b×c4 ♖ac8 17.c×d5 c×d5 18.♕d1 ♗a3 19.e3 ♖fd8 20.g4 ♗b2 21.♖b1 ♕×a2 22.♗b4 ♗c3 23.♗e7 ♖e8 24.♗c5 ♖b8 25.♖c1 ♗b2 26.♕e2 ♗×g4 27.♕×g4 ♗×c1 28.♕h5 g6 29.♕g5 h6 30.♕×d5 ♕×d5 31.♗×d5 ♗d2 32.♗×a7 ♖bc8 33.♗c5 ♖ed8 34.♗f3 ♖b8 35.♖a1 ♗b4 36.♗a7 ♖bc8 37.♖b1 ♗d6 38.♔g2 ½–½

Suat ATALIK (İsek Aquamatch) – Cihan Sevinç GENÇ (THY)

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘f3 ♗b4+ 4.♗d2 c5 5.♗×b4 c×b4 6.g3 b6 7.♗g2 ♗b7 8.0–0 0–0 9.♘bd2 d5 10.c×d5 e×d5 11.♘e5 ♘c6 12.e3 ♖e8 13.f4 ♘e7 14.♕b3 ♕d6 15.g4 a5 16.a3 b×a3 17.b×a3 ♗a6 18.♖fc1 ♖ec8 19.g5 ♘e8 20.♗h3 ♖×c1+ 21.♖×c1 ♗c8 22.♗f1 ♗e6 23.♗b5 ♔f8 24.♖c3 ♖c8 25.♖×c8 ♗×c8 26.♘e4 ♕e6 27.♘g3 f6 28.♘f3 ♘d6 29.♗f1 ♘df5 30.♘×f5 ♘×f5 31.♗h3 ♕c6 32.g×f6 g×f6 33.♕d3 ♕c1+ 34.♔f2 ♘d6 35.♗×c8 ♘e4+ 36.♔e2 ♕×c8 37.f5 ♕×f5 38.♕a6 ♕h3 39.♕a8+ ♔g7 40.♕b7+ ♔h6 0–1

Kübra ÖZTÜRK (BJK) – Betül Cemre YILDIZ (Adana Truva)

1.♘f3 d5 2.g3 c5 3.d4 c×d4 4.♘×d4 e5 5.♘b3 ♘c6 6.♗g2 ♗e6 7.♘c3 d4 8.♘e4 ♗d5 9.0–0 f5 10.♘g5 ♗×g2 11.♔×g2 ♗e7 12.e4 ♗×g5 13.♕h5+ g6 14.♕×g5 ♕×g5 15.♗×g5 h6 16.♗d2 b6 17.♖fe1 ♘f6 18.e×f5 g×f5 19.♗f4 e4 20.♖ed1 ♖d8 21.♘×d4 ♖×d4 22.♖×d4 ♘×d4 23.♗e5 ♘×c2 24.♖c1 ♘e3+ 25.f×e3 0–0 26.♖c6 ♘d5 27.♗d4 ♘b4 28.♖×h6 ♘c2 29.♖h8+ ♔f7 30.♖×f8+ ♔×f8 31.♔f2 ♘b4 32.g4 f×g4 33.♔g3 ♔f7 34.♔×g4 ♔e6 35.♔f4 ♔d5 36.h4 1–0

Ekaterina ATALIK (İsek Aquamatch) – Salome MELIA (THY)

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘c3 ♗b4 4.♕c2 0–0 5.a3 ♗×c3+ 6.♕×c3 b6 7.♗g5 ♗b7 8.e3 d6 9.♕c2 ♘bd7 10.♘e2 c5 11.♖d1 ♖c8 12.♘c3 h6 13.♗h4 a6 14.♗e2 c×d4 15.♖×d4 ♕c7 16.♕d1 ♖fd8 17.0–0 ♘e5 18.♗g3 ♖d7 19.♕d2 ♖cd8 20.♖d1 ♗c6 21.b4 ♗a8 22.f3 ♕b7 23.e4 ♕c7 24.♔h1 ♗c6 25.♕e3 ♘g6 26.♖4d2 ♘h5 27.♗f2 ♖b8 28.b5 a×b5 29.c×b5 ♗a8 30.♘a4 ♖dd8 31.♘×b6 ♘hf4 32.♗f1 e5 33.a4 ♕a7 34.♖×d6 ♖×d6 35.♖×d6 ♘e6 36.♕c3 ♕e7 37.♖d1 ♕g5 38.a5 ♘gf4 39.♘×a8 ♖×a8 40.b6 ♘d4 41.b7 1–0

Zehra TOPEL (İTÜ) – Joanna MAJDAN - (Samandağ Rok)

1.d4 d6 2.c4 e5 3.e4 e×d4 4.♕×d4 ♘c6 5.♕d1 g6 6.♗d3 ♗g7 7.♘e2 ♘f6 8.f3 ♘h5 9.0–0 0–0 10.♘bc3 ♖e8 11.♗e3 ♘e5 12.b3 ♗d7 13.♖c1 a5 14.a4 ♔h8 15.♗b1 f5 16.♕d2 ♘f7 17.♗d4 ♗e5 18.f4 ♗×d4+ 19.♕×d4+ ♘g7 20.e×f5 g×f5 21.♘g3 c5 22.♕d2 h5 23.♖f3 h4 24.♘f1 ♘e6 25.♖h3 ♘d4 26.♕f2 ♔g7 27.♖×h4 ♖g8 28.♘e3 ♔f8 29.♖h5 ♕f6 30.♘cd5 ♕g6 31.♖h3 ♖e8 32.♖d1 ♗e6 33.♖g3 ♕h6 34.♖×g8+ ♔×g8 35.♘c2 ♗×d5 36.♘×d4 ♗e4 37.♘×f5 ♕f6 38.♘g3 ♗×b1 39.♖×b1 ♘h6 40.♘h5 ♕f7 41.♕g3+ ♔f8 42.♕g5 ♕h7 43.♖d1 ♘f7 44.♕g4 ♕e4 45.♕g7+ ♔e7 46.♘f6 ♕e3+ 47.♔h1 ♕e2 48.♖g1 ♖h8 49.♘d5+ ♔e8 50.♕g3 ♔f8 51.♖e1 ♕b2 52.♘c7 1–0

Fatma ÖZTÜRK, Spor Uzmanı fatma_koc@tsf.org.tr

Ramazan Savaş Spor Kulübü

Bir kez daha 1. Lig'de

Türkiye Kulüpler Şampiyonası final grubu karşılaşmaları Konya'da tamamlandı

2009-2010 Türkiye Kulüpler Şampiyonası 02-08 Temmuz 2010 tarihlerinde Konya Selçuk Üniversitesi Alaaddin Keykubat Kampüsü 19 Mayıs Spor Salonu'nda yapıldı. 03 Haziran 2010 Cumartesi günü Federasyon Başkanı Ali Nihat Yazıcı'nın konuşmasının ardından, We R Europe takımında yer alan ECU Başkan Vekili adayı GM Evgeny Bareev'in sembolik açılış hamlesi ile başlayan şampiyonaya, Türkiye'den 26 il, 45 kulüp, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden iki kulüp olmak üzere toplam 47 kulüp katıldı.

Açılış törenine katılan Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Ali Nihat Yazıcı ECU seçimlerinde aynı takımda yer aldığı GM Bareev'in desteğinden söz ederek, bunun önemini vurguladı. Kulüpler Şampiyonası nedeniyle böylesi geniş bir ailenin her sene bir araya gelmesinden mutluluk duyduğunu belirten Yazıcı, kulüplere başarılar diledi. Açılış töreninde Başkan Vekili Murat Kul ve Asbaşkan Gülkız Tülay'ın da yer aldığı şampiyonaya yaklaşık 700 sporcu katıldı.

2008-2009 sezonunda Türkiye İş Bankası Satranç Ligi'nden düşen ve bu sene Kulüpler Şampiyonası'na doğrudan katılan Ramazan Savaş Spor Kulübü 16 maç puanı, 46,5 masa puanı ile şampiyon, 15 maç puanı ve 51,0 masa puanı ile Gazi Üniversitesi Spor Kulübü ikinci olurken, 14 maç puanı ve 47,0 masa puanı ile Antalya Deniz Gençlik Spor Kulübü üçüncülüğü elde etti. Şampiyona sonunda ilk üç kulüp gelecek sezonda Türkiye İş Bankası Satranç Ligi'nde oynama hakkı kazanırken, final sıralamasında sırada yer alan kulüpler de gelecek sene Kulüpler Türkiye Şampiyonası final grubuna doğrudan katılma hakkı elde etti.

Türkiye Kulüpler Şampiyonası, Selçuk Üniversitesi Süleyman Demirel Kültür Merkezi'nde yapılan kapanış töreni ile sona erdi.

Ramazan Savaş Spor Kulübü

Final Sıralaması (İlk 10 Takım)

Sıra	Takımlar	Maçlar	+	=	-	MP	Puan
1	ANTALYA RAMAZAN SAVAŞ S.K. - Antalya	9	7	2	0	16	46,5
2	GAZİ ÜNİVERSİTESİ S.K. - Ankara	9	7	1	1	15	51,0
3	DENİZ GENÇLİK S.K. - Antalya	9	6	2	1	14	47,0
4	CEYHAN BELEDİYE S.K. - Adana	9	6	1	2	13	50,0
5	ANTALYA ÇALLI SPOR KULÜBÜ - Antalya	9	6	1	2	13	44,0
6	TAŞDUVAR SATRANÇ S.K. - Ankara	9	6	0	3	12	47,0
7	MODA S.K. - İstanbul	9	6	0	3	12	46,0
8	BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ 1896 S.K. - İstanbul	9	6	0	3	12	43,5
9	KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR KAĞIT S.K. - Kocaeli	9	6	0	3	12	43,0
10	İSTANBUL DOBRUCA S.K. - İstanbul	9	6	0	3	12	38,0

Yasin Emrah YAĞIZ (Ramazan Savaş SK) - Burak MİYAK (Er-Bakır)

1.c4 c6 2.♘f3 d5 3.b3 ♗f5 4.g3 e6 5.♗g2 ♘f6 6.0–0 ♗e7 7.d3 h6 8.♗b2 ♘bd7 9.♘c3 0–0 10.♖e1 ♗h7 11.♖c1 ♕a5 12.a3 d×c4 13.b×c4 e5 14.♘d2 ♖ad8 15.♘b3 ♕c7 16.♘a4 e4 17.d4 e3 18.f×e3 ♘g4 19.♖c3 ♗g5 20.♗c1 ♘df6 21.e4 ♗×e4 22.♗×g5 h×g5 23.♕c1 ♗×g2 24.♔×g2 ♘e4 25.♖f3 ♘gf6 26.♘ac5 ♘×c5 27.♘×c5 ♖×d4 28.♕×g5 ♖g4 29.♕c1 b6 30.♘d3 ♖e8 31.♘f4 ♘e4 32.♖ef1 ♘g5 33.♖e3 ♘e6 34.♘×e6 ♖×e6 35.♖×e6 f×e6 36.♕e3 ♕e7 37.♕e5 ♖g5 38.♕b8+ ♔h7 39.♖f4 ♖g6 40.♖f8 ♖f6 41.♖e8 ♕f7 42.♖h8+ ♔g6 43.h4 ♖f2+ 44.♔h3 ♖×e2 45.♖f8 ♕e7 46.h5+ ♔×h5 47.♕f4 g5 48.♕g4+ ♔h6 49.♖h8+ ♔g7 50.♕h5 g4+ 51.♔×g4 ♖e4+ 52.♔f3 ♕f6+ 53.♔×e4 ♕f5+ 1–0

Deniz Gençlik Spor Kulübü

Ali POLATEL (Er-Bakır) - Bülent GÜNER (Ramazan Savaş SK)

1.♘f3 ♘f6 2.c4 c5 3.♘c3 ♘c6 4.g3 g6 5.♗g2 ♗g7 6.0–0 0–0 7.d4 c×d4 8.♘×d4 ♘g4 9.e3 ♘ge5 10.b3 d6 11.♗b2 ♗g4 12.f3 ♗d7 13.♕d2 h5 14.♖ad1 ♘a5 15.f4 ♘ec6 16.♘de2 ♗e6 17.♘d5 a6 18.♗×g7 ♔×g7 19.♕c3+ ♔g8 20.b4 ♖c8 21.b×a5 ♘×a5 22.♖d4 b5 23.♘×e7+ ♕×e7 24.♕×a5 ♗×c4 25.♕d2 ♖fd8 26.♖d1 ♕a7 27.♘c3 ♔g7 28.♗d5 h4 29.♔g2 ♖h8 30.♗×c4 h×g3 31.h×g3 b×c4 32.♖×d6 ♕b7+ 33.e4 ♖h5 34.♕d4+ ♔h6 35.g4 ♖h4 36.♔g3 ♕b2 37.♕d2 1–0

Özgür AKMAN (İzmir SGK) - Murat DEMİRALP (Er-Bakır)

1.d4 d6 2.e4 g6 3.♘f3 ♗g7 4.♗e2 ♘f6 5.♘c3 c6 6.a4 0–0 7.0–0 ♕c7 8.h3 e5 9.♗e3 ♖e8 10.d×e5 d×e5 11.♕d2 ♖d8 12.♕c1 ♘h5 13.♘g5 ♘f4 14.♗c4 ♖f8 15.♘e2 h6 16.♘×f4 e×f4 17.♗×f4 ♕e7 18.♘×f7 ♖×f7 19.♗×f7+ ♔×f7 20.♗×h6 ♕×e4 21.♗×g7 ♔×g7 22.♖e1 ♕h4 23.♖a3 ♘d7 24.♖ae3 ♘f6 25.♖e7+ ♔f8 26.g3 ♕×h3 27.♕g5 ♘d5 28.♖e8+ ♔g7 29.♖1e7+ 1–0

Gamil AGAMALIEV (Ramazan Savaş SK) -IM Meilis ANNABERDIEV (Ceyhan Belediyesi)

1.e4 d6 2.d4 ♘f6 3.♘c3 g6 4.f4 ♗g7 5.♘f3 0–0 6.♗d3 ♘c6 7.e5 d×e5 8.f×e5 ♘d5 9.♘×d5 ♕×d5 10.c4 ♕d8 11.♗e3 f6 12.e×f6 e×f6 13.♕d2 ♗g4 14.0–0–0 ♖e8 15.d5 ♘b4 16.♗b1 ♖×e3 17.♕×e3 ♕f8 18.♕e4 ♗h6+ 19.♘d2 ♗×d1 20.♕e6+ ♔h8 21.♔×d1 ♖e8 22.♕d7 ♖e7 23.♕h3 ♖e3 24.♕d7 ♘d3 25.♖f1 ♘×b2+ 26.♔c2 ♖e2 27.♔b3 ♗×d2 28.d6 ♕×d6 29.♕×d6 c×d6 30.♔×b2 ♖×g2 0–1

Serkan KÖSE (Deniz Gençlik SK) - Suat SOYLU (Gazi Ünv.)

1.e4 c5 2.c3 ♘f6 3.e5 ♘d5 4.d4 c×d4 5.♘f3 e6 6.c×d4 d6 7.♗c4 ♘c6 8.0–0 ♗e7 9.♗×d5 e×d5 10.e×d6 ♕×d6 11.h3 ♕g6 12.♔h1 ♗f5 13.♘c3 ♗c2 14.♕d2 ♖d8 15.♖e1 0–0 16.♘e5 ♘×e5 17.♖×e5 ♗f6 18.♘×d5 ♖×d5 19.♖×d5 ♗e4 20.♖g5 ♗×g5 21.♕×g5 ♕c6 22.♗e3 h6 23.♕g3 ♕e6 24.♖c1 ♕×a2 25.♗×h6 ♗g6 26.♗e3 ♕×b2 27.h4 ♕b3 28.♖c5 ♗f5 29.♔h2 ♕d3 30.♕f4 ♗d7 31.♖g5 f6 32.♖g3 ♕f5 33.♕c7 ♕d5 34.♕f4 ♕f5 35.♕d6 ♕e6 36.♕c5 b6 37.♕c7 a5 38.♕f4 b5 39.h5 ♕f5 40.♕h4 ♔h7 41.♖f3 ♕g4 42.♕×g4 ♗×g4 43.♖g3 ♗e6 44.♗d2 b4 45.♖e3 ♗f7 46.♖e7 ♗×h5 47.♖a7 ♖b8 48.♖×a5 ♗f7 49.♖a7 ♔g6 50.f4 ♗d5 51.♖a5 ♗e4 52.♖a2 b3 53.♖b2 ♔f5 54.♔g3 ♗d5 55.♔f2 ♔e4 56.♗e3 ♔d3 57.♗c1 ♔c3 58.g4 ♖a8 59.♔e3 ♖a2 60.♖d2 ♖×d2 61.♗×d2+ ♔c2 0–1

Kerem LAÇİNER (Çallı SK) - Arif Özden ÖZYILMAZ (Taşduvar)

1.d4 d5 2.c4 c6 3.♘c3 ♘f6 4.e3 g6 5.♗d3 ♗g7 6.♕c2 c5 7.c×d5 0–0 8.d×c5 ♘×d5 9.♘×d5 ♕×d5 10.e4 ♕h5 11.♘e2 ♘c6 12.♘f4 ♕e5 13.0–0 ♘b4 14.♕c4 a5 15.a3 b5 16.♕b3 ♘×d3 17.♕×d3 ♕×c5 18.♗e3 ♕c4 19.♖ac1 ♕×d3 20.♘×d3 ♗e6 21.b4 ♗c4 22.♖fd1 ♖fd8 23.♘e1 a4 24.♗b6 ♖×d1 25.♖×d1 ♗b2 26.♘c2 ♗b3 27.♖b1 ♗f6 28.♘d4 ♗c4 29.f4 e5 30.f×e5 ♗×e5 31.♔f2 ♖e8 32.♔f3 h5 33.♘c6 ♗c3 34.♗d4 ♗d3 35.♖c1 ♗×e4+ 36.♔f2 ♗×d4+ 37.♘×d4 ♗d3 38.♖c5 ♖e4 39.♘×b5 ♖e2+ 40.♔f3 ♖a2 41.♔e3 ♗f1 42.g3 ♖×h2 43.♘c3 ♖b2 44.♘×a4 ♖a2 45.♖c3 g5 46.♘c5 h4 47.g×h4 g×h4 48.♘e4 h3 49.♖c1 ♗g2 50.♘f6+ ♔f8 51.♘g4 ♖×a3+ 52.♔f2 ♖b3 53.♘e3 ♖×e3 0–1

Efe Kerem UZUNOĞLU (Hacettepe) - Ali İPEK (Kocaeli Büyükşehir)

1.d4 d5 2.♗f4 ♘f6 3.e3 g6 4.♘f3 ♗g7 5.♗e2 0–0 6.0–0 ♘h5 7.♗g5 c5 8.c3 h6 9.♗h4 ♕d6 10.♘e1 ♘f6 11.♘d3 c×d4 12.e×d4 ♘c6 13.f4 ♘e4 14.♘d2 e6 15.♘e5 ♘×e5 16.f×e5 ♕b6 17.♘×e4 d×e4 18.♕b3 ♕×b3 19.a×b3 ♗d7 20.♗f6 ♖fc8 21.♗d1 ♗c6 22.♗×g7 ♔×g7 23.♗c2 a5 24.♖fe1 b5 25.♗×e4 ♗×e4 26.♖×e4 ♖c7 27.♔f2 ♔f8 28.♔e2 ♔e7 29.♔d3 ♔d7 30.♖ee1 ♖aa7 31.♖a2 ♔c6 32.♖ea1 ♔b6 33.♔c2 ♖c8 34.b4 a4 35.♖a3 ♖ac7 36.♔d3 ♖c4 37.♖c1 ♖×b4 38.♖c2 ♖bc4 39.b3 a×b3 40.♖×b3 ♖a4 41.♖cb2 ♖a5 42.♖b4 ♔a6 43.♖2b3 ♖c7 44.♔e4 ♖c8 45.d5 ♖c4+ 46.♖×c4 b×c4 47.d×e6 c×b3 48.e7 b2 49.e8♕ b1♕+ 50.♔d4 ♕d1+ 51.♔e3 ♕e1+ 52.♔d4 ♕d2+ 0–1

İhsan KILIÇ (Ramazan Savaş SK) - Selçuk KILIÇ (Er-Bakır)

1.e4 c5 2.♘c3 ♘c6 3.g3 g6 4.♗g2 ♗g7 5.d3 d6 6.♗e3 e6 7.♕d2 h6 8.♘ge2 ♕b6 9.♘d1 ♘ge7 10.c3 d5 11.♕c2 d4 12.♗d2 0–0 13.0–0 e5 14.f4 c4 15.♔h1 ♗g4 16.♗f3 ♗h3 17.♖g1 c×d3 18.♕×d3 ♗e6 19.c×d4 e×d4 20.b3 ♘b4 21.♗×b4 ♕×b4 22.♘f2 ♖fd8 23.♖ac1 ♘c6 24.e5 ♕a3 25.♕d2 ♘b4 26.♘×d4 ♘c6 27.♖×c6 b×c6 28.♕c3 ♗d5 29.♘e4 ♗×e4 30.♗×e4 ♖ac8 31.♘×c6 ♖c7 32.h4 ♕×a2 33.♕c4 ♖d2 34.♖g2 ♖×g2 35.♗×g2 ♕f2 36.♔h2 ♔h7 37.h5 ♖d7 38.h×g6+ f×g6 39.♕e4 ♖d2 40.♘e7 ♕b6 41.e6 ♖×g2+ 42.♔×g2 ♔h8 43.♘×g6+ ♔g8 44.e7 1–0

Fatma ÖZTÜRK, Spor Uzmanı fatma_koc@tsf.org.tr

Betül Cemre Yıldız yedinci kez Türkiye Şampiyonu

Kadınlar Şampiyonası'nda son yılların en çekişmeli turnuvalarından biri daha tamamlandı Emel Kaya ikinci, Yeşim Patel üçüncü...

2010 Türkiye Kadınlar Şampiyonası 08-15 Temmuz 2010 tarihlerinde Konya-Rixos otelde gerçekleşti. TSF Yönetim Kurulu üyesi Prof. Dr. Yusuf Doğruer'in açılış konuşması ve sembolik açılış hamlesi ile başlayan Türkiye Kadınlar Şampiyonası'na 55 sporcu katıldı.

Turnuvanın tamamlanmasına bir tur kala şampiyonluğunu ilan eden WIM Betül Cemre Yıldız 9 tur sonunda 8,5 puan alarak yedinci kez Türkiye Şampiyonu oldu. Son tura kadar heyecanın ve çekişmenin devam ettiği şampiyonada ikinciliği 7 puan ile Emel Kaya alırken, Yeşim Patel yine 7 puan ile üçüncü oldu.

Arzum sponsorluğunda gerçekleşen 2010 Türkiye Kadınlar Satranç Şampiyonası'nda birinci 1000 TL, ikinci 800 TL ve üçüncü 700 TL para ödülü kazanırken, Arzum'dan çeşitli ev aletlerini de ödül hanelerine eklediler. Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret AŞ. tarafından sporculara toplam 6.500 TL değerinde ödül verilirken, kategori ödüllerini almaya hak kazanan sporcular, ilk 10'a girmeleri halinde, hak etmiş oldukları ödüllerin tamamını aldılar.

Başarılı olan sporcular ödüllerini Satranç Federasyonu Başkanı Ali Nihat Yazıcı ve Arzum Elektrikli Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret AŞ. Genel Müdürü Özer Yalçınkaya'dan aldılar.

Başkan Yazıcı, Milli Takımlar Menajeri Özgür Solakoğlu ve Özer Yalçınkaya sporcularla

Betül Cemre YILDIZ - Burcu ŞAŞMAZEL

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 e×d4 4.♘×d4 ♗c5 5.♘×c6 ♕f6 6.♕d2 d×c6 7.♘c3 ♗d4 8.♗d3 ♘e7 9.0–0 ♘g6 10.♔h1 ♘e5 11.♗e2 ♗b6 12.♘a4 0–0 13.♘×b6 c×b6 14.♕c3 ♘d7 15.♕e3 ♖e8 16.f4 ♕g6 17.f5 ♕f6 18.♗d3 ♘e5 19.♕g3 h6 20.♗f4 ♗d7 21.a4 c5 22.♗b5 ♗c6 23.♗×c6 b×c6 24.♖ad1 ♔h7 25.b3 ♕e7 26.♖d2 f6 27.♖fd1 ♖ad8 28.h3 ♖×d2 29.♖×d2 ♕f7 30.♖d6 c4 31.♗×e5 ♖×e5 32.♖×c6 c×b3 33.c×b3 ♖×e4 34.♖c7 ♖e7 35.♕g6+ 1–0

Selen SOP - Kübra ÖZTÜRK

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗×c6 d×c6 5.0–0 ♗g4 6.h3 ♗×f3 7.♕×f3 ♕d7 8.d3 h5 9.♗e3 0–0–0 10.♘d2 f6 11.♖fb1 g5 12.♔f1 ♗d6 13.b4 g4 14.♕g3 ♘e7 15.a4 f5 16.b5 f4 17.b×a6 b6 18.♗×f4 e×f4 19.♕h4 f3 20.g×f3 g×h3 21.♘c4 ♗c5 22.♔e2 ♖df8 23.♘e5 ♕e6 24.f4 ♘g6 25.♘×g6 ♕×g6 26.♕×h3+ ♕g4+ 27.♕×g4+ h×g4 28.f5 ♖h2 29.♖f1 g3 30.♔f3 g×f2 31.c3 ♖h3+ 32.♔e2 ♖g8 33.d4 ♗e7 34.♖×f2 ♗h4 35.♖f3 ♖g2+ 36.♔f1 ♖×f3+ 37.♔×g2 ♖f4 38.♖h1 ♖×e4 39.♔f3 ♖e1 40.♖×h4 ♖f1+ 41.♔e4 ♔b8 42.♔e5 ♔a7 43.f6 ♔×a6 44.♖f4 ♖e1+ 45.♔f5 ♖e8 46.f7 ♖d8 47.♔e4 1–0

Emel KAYA - Yeşim PATEL

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.c3 d5 4.e×d5 ♕×d5 5.d4 ♘f6 6.♗b5+ ♗d7 7.♗×d7+ ♘b×d7 8.0–0 ♗e7 9.♘a3 c×d4 10.c4 ♕c5 11.♘×d4 ♘b6 12.♗e3 ♘×c4 13.♕a4+ b5 14.♘d×b5 ♘×e3 15.♖fc1 ♕g5 16.♘c7+ ♔f8 17.f×e3 ♕×e3+ 18.♔h1 ♖d8 19.♘c4 ♕f2 20.♖c2 ♕f5 21.♘e3 ♕e5 22.♕×a7 ♗d6 23.g3 ♕e4+ 24.♔g1 ♘g4 25.♖e2 ♘e5 26.♖f1 ♔g8 27.♖ef2 ♕c6 28.♘×e6 f×e6 29.♖f7 ♖d7 30.♕b8+ 1–0

Beste Başak ABDİMANOĞLU - Emine YANIK SÜRAL

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.♗g5 e6 7.f4 ♗e7 8.♗d3 ♘c6 9.♘×c6 b×c6 10.0–0 ♕b6+ 11.♔h1 ♕×b2 12.♕d2 h6 13.♖ab1 ♕a3 14.♗h4 ♕a5 15.♕e1 g5 16.♗g3 ♘h5 17.♘e2 ♕×a2 18.♕c3 0–0

19.♖a1 ♗f6 20.♕×f6 ♘×f6 21.♖×a2 g4 22.♗h4 ♔g7 23.♗×f6+ ♔×f6 24.♖fa1 ♖d8 25.♘d4 c5 26.♘c6 ♖d7 27.e5+ d×e5 28.f×e5+ ♔g5 29.♖f1 ♗b7 30.♘a5 ♗d5 31.♖a4 h5 32.♖af4 ♖aa7 33.♗e4 ♗×e4 34.♖×e4 ♖d5 35.♘c4 a5 36.♔g1 a4 37.♖a1 ♔f5 38.♖e2 ♖d8 39.♘d6+ ♔g6 40.♘e4 ♖a5 41.♘d6 ♖d7 42.♖e4 ♖da7 43.♖c4 a3 44.♖a2 ♖a8 45.♖c3 c4 46.♘×c4 ♖c5 47.♖c×a3 ♖×a3 48.♘×a3 ♖×e5 49.♖b2 f5 50.c4 f4 51.♔f2 g3+ 52.h×g3 f×g3+ 53.♔f1 ♔f5 54.♖b5 ♔e4 55.♖×e5+ ♔×e5 56.♔e2 ♔e4 57.♘c2 h4 58.♘e3 ♔d4 59.♔f3 e5 60.♘f5+ ♔×c4 61.♘×h4 ♔d3 62.♔×g3 ♔e3 63.♘f5+ ♔e2 64.♔h4 1–0

Ayça Fatma DURMAZ – Sevim ISPARTA

1.c4 e5 2.g3 ♘c6 3.♗g2 g6 4.♘c3 ♗g7 5.♘f3 d6 6.0–0 f5 7.d3 ♘f6 8.♖b1 a5 9.a3 0–0 10.b4 a×b4 11.a×b4 h6 12.b5 ♘e7 13.e3 ♗e6 14.♘d2 d5 15.c×d5 ♘e×d5 16.♘×d5 ♘×d5 17.♕c2 ♕e7 18.♘c4 ♖fd8 19.♖d1 e4 20.d4 ♘b4 21.♕b3 ♘d3 22.♕c3 ♖a4 23.♗a3 ♕f7 24.♘b2 ♘×b2 25.♖×b2 ♖da8 26.♗b4 ♗c4 27.♗f1 ♗e6 28.♖c1 ♖c8 29.♕c2 ♖aa8 30.♕b1 ♗a2 31.♕c2 c5 32.♗d2 ♔h7 33.♗e1 c×d4 34.♕×c8 ♖×c8 35.♖×c8 d3 36.♗c3 ♕d7 37.♖c5 ♗×c3 38.♖×c3 d2 39.♗e2 d1♕+ 40.♗×d1 ♕×d1+ 41.♔g2 ♗d5 42.♖c7+ ♔g8 43.♖bc2 ♗e6 44.♖2c5 f4 45.e×f4 ♕f3+ 46.♔f1 ♗g4 47.♖c8+ ♔f7 48.♖5c7+ ♔e6 49.f5+ g×f5 0–1

Emel KAYA – Selen SOP

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.c3 ♘f6 4.♗d3 g6 5.0–0 ♗g7 6.♗c2 0–0 7.d4 c×d4 8.♘×d4 ♗d7 9.h3 ♘c6 10.♗e3 a6 11.a4 ♕c7 12.♘d2 d5 13.♖e1 ♘×d4 14.♗×d4 e5 15.♗e3 d×e4 16.♘×e4 ♘×e4 17.♗×e4 ♗c6 18.♕f3 ♗×e4 19.♕×e4 ♖ad8 20.♖ed1 ♖d7 21.♖×d7 ♕×d7 22.♗b6 ♖c8 23.♕c2 ♖c6 24.♖d1 ♖d6 25.♖×d6 ♕×d6 26.a5 ♗f6 27.♕e4 ♕d7 28.g3 h5 29.b4 h4 30.g4 ♕d2 31.♕×b7 ♕×c3 32.♗e3 ♕d3 33.♕c8+ ♔h7 34.♕b7 ♔g8 35.♕b8+ ♔h7 36.b5 e4 37.♕f4 ♕b1+ 38.♔g2 ♕a1 39.b×a6 ♗e5 40.♕×f7+ ♔h8 41.a7 ♕×a5 42.♕e8+ ♔h7 43.a8♕ 1–0

B. Başak ABDİMANOĞLU – Yeşim PATEL

1.♘f3 ♘f6 2.c4 g6 3.d4 ♗g7 4.g3 0–0 5.♗g2 d6 6.0–0 ♘bd7 7.♘c3 e5 8.e4 c6 9.h3 ♕b6 10.d5 c×d5 11.♘×d5 ♘×d5 12.♕×d5 ♘c5 13.♗e3 ♗e6 14.♗×c5 d×c5 15.♕d3 ♕b4 16.b3 b5 17.a3 b×c4 18.a×b4 c×d3 19.b×c5 ♗×b3 20.♘d2 ♗e6 21.♖a3 ♖fd8 22.♖c3 ♖ac8 23.♖cc1 ♗f8 24.c6 ♗b4 25.♖fd1 ♖d6 26.♗f1 ♖c×c6 27.♖b1 a5 28.♘f3 d2 29.♘×e5 ♖c3 30.♗e2 ♗b3 31.♖f1 ♗c2 32.♖a1 ♗×e4 33.♘c4 ♖d4 34.♘e3 ♗d3 35.♗×d3 ♖d×d3 36.♔g2 h5 37.h4 ♖c5 38. ♔h2 ♖dc3 39. ♔g2 ♖c1 40. ♖a2 ♖×f1 41. ♔×f1 ♖c1+ 42. ♔e2 ♖e1+ 43. ♔f3 ♖×e3+ 0–1

Emine YANIK SÜRAL – Kübra ÖZTÜRK

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗c4 ♘f6 4.♘c3 ♘×e4 5.♘×e4 d5 6.♗d3 d×e4 7.♗×e4 ♗d6 8.♗×c6+ b×c6 9.♕e2 0–0 10.d3 ♖b8 11.♕e4 ♖b4 12.♕e2 ♗f5 13.c3 ♖g4 14.♖g1 ♖e8 15.♗e3 ♖a4 16.h3 ♕f6 17.♕c2 ♖a5 18.♘d2 ♗f8 19.♘e4 ♕e6 20.b3 ♖b8 21.♖b1 ♗g6 22.h4 f5 23.♘g5 ♕e7 24.b4 ♖d5 25.♗c5 ♕d7 26.♗×f8 ♖×f8 27.♖d1 h6 28.c4 ♖d6 29.♘f3 f4 30.♔e2 ♖d8 31.♘e1 e4 32.♔f1 e×d3 33.♕d2 ♕e6 34.♖h1 h5 35.c5 ♖d4 36.♘f3 ♕e2+ 37.♔g1 ♕×d2 38.♖×d2 ♖×b4 39.♘e5 ♔h7 40.♘×c6 ♖b1+ 41.♔h2 ♖×h1+ 42.♔×h1 ♖d5 43.♘e7 ♖d7 44.♘c6 ♗e4 45.♘e5 ♖d5 46.♘f7 ♖×c5 47.♘g5+ ♖×g5 48.h×g5 c5 49.f3 ♗f5 0–1

Sevim ISPARTA – Handenur ŞAHİN

1.e4 e5 2.♘f3 ♘f6 3.♘c3 ♘c6 4.d4 e×d4 5.♘d5 ♗e7 6.♗f4 d6 7.♘×d4 0–0 8.♘b5 ♘×d5 9.e×d5 ♘e5 10.♗e2 ♗f6 11.c3 ♘g6 12.♗g3 ♗e5 13.♗×e5 d×e5 14.0–0 a6 15.♘a3 ♘f4 16.♗f3 ♕g5 17.♘c4 ♖e8 18.♕c2 ♗f5 19.♗e4 ♗×e4 20. ♕×e4 f5 21. h4 ♕×h4 22. g3 ♘h3+ 0–1

Şuara KESKİN – Hilal ÖZTÜRK

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗c4 ♗c5 4.0–0 ♘f6 5.d4 e×d4 6.e5 d5 7.e×f6 d×c4 8.♖e1+ ♗e6 9.♘g5 ♕d5 10.♘c3 ♕f5 11.♘ce4 ♗b6 12.f×g7 ♖g8 13.♘g3 ♕g6 14.♕h5 0–0–0 15.♘×e6 ♖de8 16.♕×g6 h×g6 17.♗h6 f×e6 18.♘e4 ♘e7 19.♘f6 ♘f5 20.♘×g8 ♖×g8 21.♗g5 ♘×g7 22.♗f6 ♔d7 23.♖ad1 c5 24.♗×g7 ♖×g7 25.♖e5 g5 26.♖de1 ♖g6 27.h3 ♔d6 28.♖5e4 ♗a5 29.♖d1 ♔d5 30.♖g4 e5 31.h4 ♗d8 32.g3 ♔e6 33.h×g5 ♖×g5 34.♖×g5 ♗×g5 35.♔g2 ♔f5 36.f3 e4 37.f×e4+ ♔×e4 38.♔f2 d3 39.c×d3+ c×d3 40.♖h1 b5 41.♖h7 ♗e3+ 42.♔e1 c4 43.♖e7+ ♔f3 44.♔d1 ♗d4 45.b3 c3 46.♖f7+ ♔×g3 47.♖c7 c2+ 48.♔d2 ♗b2 49.a4 c1♕+ 50.♖×c1 ♗×c1+ 51.♔×c1 ♔f3 52.♔d2 ♔e4 53.a×b5 ♔d4 54.b4 ♔c4 55.b6 a×b6 56.b5 ♔d4 57.♔d1 ♔c3 58.♔c1 ♔b4 59.♔d2 ♔c4 60.♔d1 ♔×b5 61.♔d2 ♔c4 62.♔d1 ♔c3 63.♔c1 b5 64.♔d1 b4 65.♔c1 b3 66.♔d1 b2 0–1

Z. Dilara BÖREKÇİOĞLU – Kardelen CEMHAN

1.e4 c5 2.♘c3 ♘c6 3.g3 e6 4.♗g2 ♘ge7 5.d3 g6 6.f4 d6 7.♗e3 ♗g7 8.♘f3 0–0 9.♕d2 a6 10.0–0 b5 11.g4 b4 12.♘d1 ♗b7 13.h4 f5 14.g5 a5 15.♖b1 ♕c7 16.♘e1 ♖ad8 17.♗f3 ♘d4 18.♗×d4 ♗×d4+ 19.♔h2 ♗g7 20.♕e2 e5 21.f×e5 ♗×e5+ 22.♔g2 d5 23.♖h1 d×e4 24.d×e4 f×e4 25.♗g4 e3+ 26.♔h3 ♗×h1 0–1

Betül Cemre YILDIZ – Selen SOP

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.♗b5+ ♗d7 4.♗×d7+ ♕×d7 5.c4 ♘f6 6.♘c3 g6 7.0–0 ♘c6 8.d4 c×d4 9.♘×d4 ♗g7 10.♘de2 0–0 11.f3 ♖fc8 12.♗e3 ♕d8 13.♕d2 a6 14.b3 ♖ab8 15.a4 ♘d7 16.♖ab1 b6 17.♖fc1 ♘c5 18.♕d1 ♘d7 19.f4 ♖b7 20.♕d2 ♘f6 21.h3 ♘e8 22.♘d4 ♘×d4 23.♗×d4 ♗×d4+ 24.♕×d4 ♕c7 25.♕d3 ♕c5+ 26.♔h1 ♔h8 27.♖f1 ♘f6 28.♖be1 ♘h5 29.e5 d×e5 30.♖×e5 ♕c6 31.♖d5 ♕f6 32.♘e2 e6 33.♖d6 ♖bb8 34.♕e3 b5 35.a×b5 a×b5 36.c5 ♕b2 37.♖d2 ♕a3 38.♕c3+ ♔g8 39.c6 ♕e7 40.♖c1 ♖c7 41.♕e5 f6 42.♕e3 b4 43.♕e4 ♖bc8 44.♖c4 ♔f8 45.♖dc2 ♖b8 46.♖c5 ♕d6 47.g4 ♘g7 48.♘d4 ♖e8 49.♔g2 e5 50.♘b5 e×f4 51.♘×d6 1–0

Final Sıralaması (ilk 10 sporcu)

Sıra	SNo.	Unvan	Adı-Soyadı	NRtg	IRtg	FED	Puanlar	BH.	BH.	SB.
1	2	WIM	Betül Cemre Yıldız	2264	2235	TUR	8½	46	41½	47,25
2	4		Emel Kaya	2009	2015	TUR	7	50	45	40,00
3	9		Yeşim Patel	1847	1806	TUR	7	43½	39	36,00
4	1	WIM	Kübra Öztürk	2130	2286	TUR	6½	49½	44½	37,75
5	5		Selen Sop	2014	1988	TUR	6½	49	44½	35,00
6	6		Burcu Şaşmazel	2006	1876	TUR	6	51	45½	34,25
7	10		Kardelen Cemhan	1909	1777	TUR	6	46	41½	30,00
8	14		Hilal Öztürk	1710	1671	TUR	6	41	37	27,75
9	15		Handenur Şahin	1610	1669	TUR	6	40	36	27,25
10	11		Beste Başak Abdimanoğlu	1780	1765	TUR	5½	49½	44½	26,75

Fatma ÖZTÜRK, Spor Uzmanı
fatma_koc@tsf.org.tr

Dünya Okullararası Satranç Şampiyonası

En başarılı ülke Türkiye

Kayseri'de gerçekleşen Şampiyona'da Türkiye bireyselde 11, takım halinde ise 2 madalya kazandı. Rusya ikinci, İran üçüncü

Altıncı Dünya Okullararası Satranç Şampiyonası 20-31 Temmuz 2010 tarihlerinde Kayseri'de gerçekleşti. Türkiye'de ilk defa düzenlenen organizasyon, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün eşi Hayrünnisa Gül Hanımefendi'nin himayelerinde tamamlandı. Şampiyonada Türkiye iki altın, altı gümüş ve üç bronz madalya kazanarak şampiyonanın en başarılı ülkesi oldu.

Şampiyona 30 Temmuz 2010 Cuma günü saat 19.00'da yapılan ödül töreniyle son buldu. İlk üç dereceye giren sporcular madalya, netbook, MP3 çalar ve satranç takımı alırken, ilk altı sporcu da çeşitli hediyelerle uğurlandı. Kayseri Büyükşehir Belediye Başkan Yardımcısı Serkan Altıntuğ, FIDE Başkanvekili Georgios Makropoulos ve Kayseri Valisi Mevlüt Bilici'nin konuşmalarının ardından Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Ali Nihat Yazıcı kendilerine anı plaketlerini sundu.

Ali Nihat Yazıcı, Kayseri Gençlik Spor İl Müdürü Yahya Şahan'a, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Hayri Naziksoy'a; TSF Yönetim Kurulu Üyesi Ömer Küçüközcan, Turnuva Direktörü Melih Sağıt'a, TSF Genel Sekreteri Erman Üsküdarlı'ya, Başhakem Güran Ünal'a, Kayseri Belediyesi Spor Müdürü Ergün Sezer'e ve Kadir Has Kongre Merkezi Müdürü Cemal Yağız'a şampiyona anı plaketlerini takdim ettiler.

En genç bayan sporcu ödülünü yedi yaş kızlar kategorisinde 2004 doğumlu Rayan Mohammed Ali Hassan (Birleşik Arap Emirlikleri) alırken, en genç bay sporcu ödülünü ise yedi yaş açık kategorisinde yarışan Hintli sporcu Ridit Namdia aldı. Şampiyonanın en centilmen sporcu ödülünü ise turnuvanın ikinci günü ameliyat olmasına rağmen turnuvaya devam eden Ege Çelik aldı. Ödülleri, TSF Başkanvekili Tahsin Aktar verdi.

Dereceye giren sporcularımız

Ödül törenine programı nedeniyle katılamayan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül gönderdiği mesajda Kayseri'de yapılan 6. Dünya Okullararası Satranç Şampiyonası'nda Türkiye'nin birinci olmasından büyük memnuniyet duyduğunu, gurur veren bu anlamlı başarıya imza atan tüm sporcuları ve onları hazırlayanları tebrik ettiğini, başarılarının devamını dilediğini belirtti.

34 ülkeden 12 kategoride toplam 350 sporcunun yarıştığı şampiyona sonunda dereceye giren sporcular:

7 Yaş Genel	
Saberi Mahan Kamarposhti (İran)	7,5 puan
Emirhan Tarlabaşı (Türkiye)	6,5 puan
Ridit Nimdia (Hindistan)	6,5 puan
7 Yaş Kızlar	
Mayya Eliseeva (Rusya)	11 puan
Helya Bahavar (İran)	10 puan
Nicole Nathaly Rocha Herrera (Peru)	8,5 puan
9 Yaş Genel	
Aryan Gholami (İran)	7 puan
Belurkar Nitish (Hindistan)	7 puan
Rad Jannesar (İran)	7 puan
9 Yaş Kızlar	
Asad Qizi Balajayeva Khanim (Azerbaycan)	7,5 puan
Alexandra Obolentseva (Rusya)	7,5 puan
Bengü Sena Ayan (Türkiye)	6,5 puan

11 Yaş Genel	
M Reza Asgharzadeh (İran)	7,5 puan
Bahadır Özen (Türkiye)	7 puan
Jose Eduardo Martinez Alcantara (Peru)	6,5 puan
11 Yaş Kızlar	
Zhansaya Abdumalik (Kazakistan)	9 puan
Nisan Ulusoy (Türkiye)	6,5 puan
Dita Karenza (Endonezya)	6 puan
13 Yaş Genel	
Cemil Can Ali Marandi (Türkiye)	7,5 puan
Vahap Şanal (Türkiye)	7 puan
Batuhan Daştan (Türkiye)	7 puan
13 Yaş Kızlar	
Ayyyna Egorova (Rusya)	7,5 puan
Ramilya Zamalova (Rusya)	6 puan
Jemal Owezdurdiyeva (Türkmenistan)	6 puan
15 Yaş Genel	
Rail Makhmutov (Rusya)	7 puan
Ufuk Sezen Arat (Türkiye)	7 puan
Nafis Talipov (Rusya)	6,5 puan
15 Yaş Kızlar	
Adriana Pachon (Kolombiya)	7 puan
Ayça Fatma Durmaz (Türkiye)	6,5 puan
Paula Andrea Rodriguez Rueda (Kolombiya)	6,5 puan
17 Yaş Genel	
Burak Fırat (Türkiye)	8 puan
Zurab Javakhadze (Gürcistan)	7,5 puan
Yusup Atabayev (Türkmenistan)	6 puan
17 Yaş Kızlar	
Altanulzii Enkhtuul (Moğolistan)	8,5 puan
Aisa Imeeva (Rusya)	8 puan
Emel Kaya (Türkiye)	8 puan

Bireysel En İyi Üç Derece

1. Rusya
2. İran
3. Türkiye

Madalya Sıralamasına Göre İlk Üç Ülke

1. Türkiye
2. Rusya
3. İran

Liderlik için altıncı turun önemli bir oyunu:

Ayan Akhmetov - Cemil Can Ali Marandi, Açılış Kodu: B42, Analiz: Mikhail Gurevich

Dostluk ve mücadele bir arada

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 a6 5.♗d3 ♘f6 6.0–0 d6 7.♕e2 ♗e7 8.f4 0–0 9.♔h1 e5!? Ev hazırlığından gelen ilginç bir hamle. **10.♘b3** [10.♘f3!? enteresandı.] **10...♘c6 11.♘c3 ♘b4** Siyahlar iki fil üstünlüğü için oynuyor. **12.f×e5 d×e5 13.♗g5 ♘×d3 14.c×d3** [14.♗×f6 ♗×f6 15.♖ad1?! (15.c×d3 ♗e6 Fil oyuna yeniden dahil olur.) 15...♘f4 16.♖×f4 (16.♖×d8 ♘×e2 17.♖×f8+ ♔×f8 18.♘×e2 ♗e6∓ Siyah fil çifti yüzünden iyi durumda.) ...e×f4 17.♖×d8 ♖×d8∓] **14...♗e6 15.♗×f6 ♗×f6 16.♘c5 ♕e7** [⌓16...♕d6 17.♘×e6 f×e6] **17.♘×e6 f×e6!** Siyahın stratejisinin ana fikri, d5 karesini korumak ve beyaz atın merkeze girmesini engellemektir. Bingeç piyonlara rağmen Siyahın konumu ümit verici. Bir sonraki adım fili aktifleştirmek. **18.♘d1 ♗g5 19.♘f2** [19.♘e3 ♕c5 20.♘c4 b5 21.♘a5 ♖ac8∓ Siyah daha iyi çünkü ♘a5 iyi bir pozisyon bulamaz.] **19...♕c5 20.♘g4 ♖×f1+** [20...♖ac8 21.h3 ♘g4–h2–f3 fikriyle] **21.♖×f1 h5!** Somut olarak atı pasif bir konuma sokuyor. **22.♘f2** [22.h4 ♗×h4 23.♘h2 g6 24.g4 Bilgisayara göre en iyi savunma fikridir.] **22...♖f8** Siyah bütün taşlarını aktifleştiriyor. **23.♘h3 ♖×f1+ 24.♕×f1 ♗e3** ♘h3 kötürüm, Beyaz çok kötü durumda. **25.g3?** Pratik olarak kaybeden hamle. [25.♕d1 en dirençli hamleydi, siyah vezirinin aktifleşmesine karşı profilaktik bir hamle. 25...b5 26.b3 g6∓ ve Siyah hafif üstün] **25...♕c2 26.b3 ♕×a2** Beyaz için bütün oyunsonları kayıptır. **27.♕f3 ♕b1+ 28.♔g2 ♕c2+** Kuvvetli teknik. [28... ♕×d3 29.♕×h5 ♕×e4+ 30.♕f3 ♕d3 – +] **29.♔h1 ♕×d3 30.♘g1** [30.♕×h5 ♕×e4+ – +] **30...g6 31.♘e2 ♔g7 32.♔g2 ♕d2** Fikir ...♗c5,34....♕e3 rakibin en küçük karşı oyunundan bile kaçmak için. [32...♕×b3 33.g4 h×g4 34.♕×g4 ♗f4 35.h4 ♕d3 – +] **33.h4 ♗c5 34.g4 ♕e3 35.g5 ♕×f3+ 36.♔×f3 b5 37.♘c3 ♗d4 38.♘b1 a5 39.♘a3 a4 40.♘×b5** [40.b4 ♗c3 41.♘c2 ♗b2] **40...a×b3 41.♘a3 ♔f7** Aktif şah **42.♔e2 b2 43.♘b1 ♔e7 44.♘d2 ♔d6 45.♔d3 ♔c5 46.♔c2 ♔b4 47.♔b1** [47.♘f3 ♗c3 48.♔b1 ♔c4 49.♔c2 b1♕+ 50.♔×b1 ♔d3 –+] **47...♔c3 48.♘f1 ♔d3?!** [⌓48...♗f2 ♘f1–g3 – h5'i kesiyor. Bu erken tedbir hamlesi daha çabuk kazanır.] **49.♘g3 ♗f2 50.♘×h5 ♗×h4** gerisi teknik. **51.♘g7 ♗×g5 52.♘×e6 ♗c1 53.♘c5+ ♔d4 54.♘b3+ ♔×e4 55.♘×c1 b×c1♕+ 56.♔×c1 ♔f3 57.♔d2 ♔f2 58.♔d3 g5 59.♔e4 g4 60.♔×e5 g3** Ali Marandi ata karşı filin üstünlüğüne güzel bir örnek verdi. **0–1**

Şampiyonadan seçme oyunlar:

Emirhan Tarlabaşı - Emanuel David Bogdan, Açılış Kodu: C62

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♘c3 ♘f6 4.♗b5 d6 5.d4 ♗d7 6.♗×c6 ♗×c6 7.d5 ♗d7 8.0–0 ♗e7 9.h3 0–0 10.♗e3 h6 11.♖e1 ♘h7 12.♘e2 ♘g5 13.♘×g5 ♗×g5 14.♕d2 ♗e7 15.♖ad1 f5 16.e×f5 ♗×f5 17.♘g3 ♖c8 18.♘×f5 ♖×f5 19.♕d3 ♖f8

20.c4 b6 21.b3 ♗g5 22.♗×g5 ♕×g5 23.♕g3 ♖f5 24.♕×g5 ♖×g5 25.g4 ♖f8 26.♔g2 ♖f4 27.f3 ♔f7 28.♖e4 ♖×e4 29.f×e4 ♖g6 30.♖f1+ ♖f6 31.♖×f6+ ♔×f6 32.♔f3 ♔g5 33.♔g3 g6 34.h4+ ♔f6 35.♔f3 ♔e7 36.♔e3 ♔d8 37.b4 ♔c8 38.b5 ♔b7 39.a4 a6 40.♔d3 a5 41.♔e3 ♔c8 42.♔f3 ♔d7 43.♔g3 ♔e7 44.♔f3 ♔f6 45.♔g3 ½–½

Bengü Sena Ayan - Parnian Abbasi, Açılış Kodu: D35

1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘c3 ♘f6 4.♘f3 ♘bd7 5.♗f4 c6 6.e3 ♗e7 7.c×d5 e×d5 8.♗d3 0–0 9.0–0 ♖e8 10.♘e5 ♘×e5 11.♗×e5 ♘g4 12.♗g3 ♗d6 13.♕f3 ♘f6 14.h3 ♕e7 15.♖fe1 ♗×g3 16.♕×g3 ♘e4 17.♕f3 ♗d7 18.♕f4 ♘f6 19.♕f3 ♘e4 20.♕f4 ♘f6 21.♖ad1 ♕b4 22.♖d2 ♘e4 23.♗×e4 d×e4 24.a3 ♕e7 25.d5 ♕e5 26.♕×e5 ♖×e5 27.♖ed1 c×d5 28.♘×d5 ♗c6 29.♘b4 ♖ee8 30.♘×c6 b×c6 31.♖d6 ♖ac8 32.♖c1 ♖e6 33.♖×e6 f×e6 34.♖c4 ♖b8 35.b4 ♖b6 36.a4 ♔f7 37.♖×e4 ♔e7 38.♔f1 ♖b7 39.♔e2 ♖d7 40.♖c4 ♖c7 41.♖c5 ♔d6 42.♖c4 ♔d5 43.♔d3 e5 44.f3 h6 45.b5 c5 46.♔c3 ♔d6 47.e4 ♖b7 48.h4 h5 49.♔c2 ♖b6 50.♖c3 a6 51.♖b3 a×b5 52.a×b5 c4 53.♖b4 ♔c5 54.♔c3 ♖×b5 55.♖×c4+ ♔d6 56.♖c8 ♖b7 57.♔c2 ♖a7 58.♖b8 ♖a2+ 59.♖b2 ♖a7 60.♔d3 ♔c5 61.♔e2 ♔d6 62.♔f2 ♖e7 63.♖b6+ ♔c5 64.♖g6 ♔d4 65.♖g5 ♔c5 66.♖×h5 ♔d4 67.♖h8 ♔c5 68.♖d8 ♔c4 69.♖d1 ♔c5 70.g4 ♔c4 71.h5 ♔c5 72.g5 ♔c4 73.♖h1 ♔c5 74.h6 g×h6 75.g×h6 ♖h7 76.♔g3 ♔d6 77.♔g4 ♔e6 78.♔g5 ♔f7 79.♔f5 ♖h8 80.♔×e5 ♔g6 81.f4 ♔f7 82.h7 ♔g7 83.f5 ♖×h7 84.♖×h7+ ♔×h7 85.♔e6 ♔g7 86.♔e7 ♔g8 87.f6 ♔h7 88.f7 ♔g6 89.f8♕ ♔h7 90.♕f1 ♔h6 91.♕g2 ♔h5 92.♔f6 ♔h4 93.♔f5 ♔h5 94.♕h3# 1–0

Bahadır Özen - M Reza Asgharzadeh, Açılış Kodu: D02

1.d4 d5 2.♘f3 e6 3.e3 c5 4.♗d3 ♘c6 5.b3 c×d4 6.e×d4 ♗d6 7.0–0 ♘ge7 8.♗b2 f5 9.♘bd2 ♘g6 10.c4 0–0 11.♖c1 ♕f6 12.♖e1 ♘f4 13.♗b1 g5 14.♘e5 ♘e7 15.♕c2 ♖d8 16.c5 ♗×e5 17.d×e5 ♕g7 18.♘f3 ♘c6 19.♘d4 ♕c7 20.♘b5 ♕g7 21.♘d4 ♕c7 22.♘b5 ♕g7 23.♘d4 ♘×e5 24.♘×e6 ♗×e6 25.♗×e5 ♕g6 ½–½

Nisan Ulusoy - Dita Karenza, Açılış Kodu: B22

1.e4 c5 2.♘f3 g6 3.c3 ♗g7 4.d4 c×d4 5.c×d4 ♘f6 6.♘c3 d6 7.h3 0–0 8.♗e3 ♕a5 9.♕d2 ♘c6 10.♗e2 ♗d7 11.0–0 ♖fc8 12.♖fc1 a6 13.a3 b5 14.b4 ♕d8 15.♖ab1 ♘a7 16.♕a2 a5 17.e5 ♘e8 18.♘g5 e6 19.♗f3 ♗c6 20.d5 e×d5 21.♘×d5 h6 22.♘×f7 ♔×f7 23.♗×a7 ♖×a7 24.♘b6+ d5 25.♘×c8 ♕×c8 26.♖×c6 ♕f5 27.♕×d5+ ♔f8 28.♕c5+ ♖e7 29.♖e1 ♗×e5 30.♗g4 ♗h2+ 31.♔×h2 ♕×c5 32.♖×c5 ♖×e1 33.♖×b5 a×b4 34.a×b4 h5 35.♗f3 ♖c1 36.♖g5 ♔g7 37.♗×h5 ♔h6 38.♖e5 ♘f6 39.♗f3 ♖c2 40.♖e2 ♖c4 41.♖b2 ♘d7 42.b5 ♘b6 43.♗c6 ♘a4 44.♖a2 ♖b4 45.♖e2 ♘c3 46.♖e5 ♘d1 47.♔g3 ♖b3+ 48.♗f3 ♘b2 49.♔h4 ♘c4 50.♖d5 ♘a3 51.♗e2 ♖b2 52.♖e5 ♘b1 53.♗d3 ♘c3 54.♖g5 ♖b4+ 55.♖g4 g5+ 56.♔g3 ♖b3 57.♗c4 ♖a3 58.f3 ♘d1 59.b6 ♖a8 60.♗d5 ♖b8 61.♖b4 ♘c3 62.♗e4 ♘a2 63.♖b2 ♘c3 64.b7 ♘a4 65.♖c2 ♘b6 66.♖c6+ ♔h5 67.♖×b6 ♖d8 1–0

Batuhan Daştan - Vahap Şanal, Açılış Kodu: C95

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘f6 5.0–0 b5 6.♗b3 ♗e7 7.♖e1 d6 8.c3 0–0 9.h3 ♘b8 10.d4 ♘bd7 11.♘bd2 ♗b7 12.♗c2 ♖e8 13.♘f1 ♗f8 14.♘g3 g6 15.b3 c5 16.d5 ♗g7 17.a4 ♕c7 18.♗e3 ♖ec8 19.♕e2 b×a4 20.♖×a4 ♘e8 21.♘d2 ♘b6 22.♖a3 ♖a7 23.♖ea1 f5 24.e×f5 ♘×d5 25.f×g6 h×g6 26.♗×g6 ♘ef6 27.♕c4 ♔f8 28.♗g5 ♘b6 29.♕h4 ♘g8 30.♘f5 ♗d5 31.c4 ♗e6 32.♖×a6 ♖b7 33.♘×g7 ♕×g7 34.♗e4 ♖bb8 35.f4 e×f4 36.♕×f4+ ♔e8 37.♕×d6 ♕×g5 38.♕×e6+ ♘e7 39.♖e1 ♘d7 40.♘f3 ♕g7 41.♖a7 1–0

Ufuk Sezen Arat - Cankut Emiroğlu, Açılış Kodu: B26

1.e4 c5 2.♘c3 ♘c6 3.g3 g6 4.♗g2 ♗g7 5.d3 d6 6.♗e3 e6 7.♕d2 ♘d4 8.♘d1 f5 9.c3 ♘c6 10.♘e2 ♘f6 11.♗h6 0–0 12.♗×g7 ♔×g7 13.♘e3 ♗d7 14.f4 b5 15.h3 h5 16.0–0–0 ♕a5 17.♔b1 ♖ab8 18.g4 f×g4 19.h×g4 h×g4 20.f5 ♖h8 21.♘f4 b4 22.c4 b3 23.♕×a5 ♘×a5 24.f×e6 ♗c6 25.♘ed5 g5 26.♘e2 ♖×h1 27.♖×h1 ♖e8 28.a×b3 ♖×e6 29.♘g3 ♘b7 30.♘×f6 ♔×f6 31.e5+ ♖×e5 32.♗×c6 ♘a5 33.♗e4 ♘×b3 34.♖h6+ ♔e7 35.♘f5+ ♔e8 36.♖h8+ ♔d7 37.♖h7+ ♔d8 38.♖h6 ♔d7 39.♖×d6+ ♔c7 40.♖d5 ♖e8 41.♔c2 ♖b8 42.♔c3 a5 43.♘e3 a4 44.♖×g5 ♔d6 45.♖d5+ ♔e7 46.♘×g4 ♘a1 47.♖×c5 ♖b3+ 48.♔d4 ♖×b2 49.♖c7+ ♔f8 50.♖a7 ♖a2 51.♔e5 a3 52.♔f6 ♔e8 53.♘e5 1–0

Emel Kaya - Govher Jorayewa, Açılış Kodu: B08

1.e4 ♘c6 2.♘f3 d6 3.d4 ♘f6 4.♘c3 g6 5.♗e2 ♗g7 6.0–0 0–0 7.h3 e5 8.d×e5 d×e5 9.♕×d8 ♖×d8 10.♗g5 ♗e6 11.♖fd1 ♘d4 12.♘×d4 ♖×d4 13. f3 ♘h5 14. ♘b5 ♖×d1+ 15.♗×d1 c6 16. ♘c7 ♖c8 17. ♘×e6 f×e6 18. c3 ♔f7 19. ♗b3 h6 20. ♗e3 b6 21. ♖d1 ♔e7 22. a4 ♘f4 23. a5 c5 24. ♖a1 ♔f6 1–0

Zurab Javakhadze - Burak Fırat, Açılış Kodu: A08

1.♘f3 ♘f6 2.g3 g6 3.♗g2 ♗g7 4.0–0 0–0 5.d3 d5 6.♘bd2 c5 7.c4 ♘c6 8.a3 b6 9.♖b1 ♗b7 10.b4 d×c4 11.d×c4 c×b4 12.a×b4 a5 13.♘e5 ♕c7 14.♘d3 a×b4 15.♘×b4 ♘×b4 16.♗×b7 ♕×b7 17.♖×b4 ♕c7 18.♖b1 ♕b7 19. ♖b4 ♖fd8 20. ♕b3 ♘d7 21. ♗b2 ♘c5 22. ♕e3 ♗×b2 ½–½

Cemil Can Ali Marandi - Vahap Şanal, Açılış Kodu: C80

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘f6 5.0–0 ♘×e4 6.d4 b5 7.♗b3 d5 8.d×e5 ♗e6 9.♘bd2 ♗e7 10.♘×e4 d×e4 11.♗×e6 f×e6 12.♕×d8+ ♖×d8 13.♘g5 ♘d4 14.♗e3 ♗×g5 15.♗×g5 ♖d5 16.♖fd1 0–0 17.c3 ♘c6 18.♖×d5 e×d5 19.e6 ♘e5 20.b4 ♖e8 21.a4 ♖×e6 22.a×b5 a×b5 23.♗f4 ♘d3 24.♗e3 ♖c6 25.♗d4 ♖c4 26.♖a5 c5 27.b×c5 b4 28.♖a4 b3 29.♖a8+ ♔f7 30.♖b8 b2 31.h3 ♘b4 0–1

Ayça Fatma Durmaz - Ajla Topic, Açılış Kodu: A38

1.c4 c5 2.♘f3 ♘f6 3.g3 g6 4.♗g2 ♗g7 5.0–0 0–0 6.♘c3 ♘c6 7.d3 e6 8.♗f4 a6 9.♗d6 ♖e8 10. ♗×c5 d6 11.♗e3 ♘g4 12.♗d2 ♘d4 13. ♘×d4 ♗×d4 14.e3 ♗g7 15.♕×g4 e5 16.♕d1 ♗e6 17.♕c2 ♕c7 18.♘d5 ♕b8 19.♘b6 ♖a7 20. ♕a4 ♕d8 21.♗b4 ♖e7 22.♕a5 f5 23.♘d5 ♖d7 24. ♕×d8+ ♖×d8 25. ♗a5 ♖d7 26. ♗b6 1–0

Badea Askef - Emirhan Tarlabaşı Açılış Kodu: C54

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗c4 ♗c5 4.c3 ♘f6 5.d4 e×d4 6.c×d4 ♗b4+ 7.♗d2 ♗×d2+ 8.♘b×d2 d5 9.e×d5 ♘×d5 10.♕b3 ♘ce7 11.0–0 c6 12.♖fe1 0–0 13.♖e5 ♘b6 14.♖ae1 ♘ed5 15.♖h5 ♘×c4 16.♘×c4 ♗g4 17.♖he5 ♗×f3 18.♕×f3 b5 19.♘e3 ♘×e3 20.♖1×e3 h6 21.♕g3 ♕×d4 22.h3 ♕×b2 23.♖h5 ♕f6 24.♖e4 ♕g6 25.♕h4 ♖fe8 26.♖g4 ♕d6 27.♖×h6 ♖e1# 0–1

İş Bankası Minikler Satranç Şenliği

Coşkuyla bitti

Her sene İstanbul Çamlıca'da gerçekleşen Minikler Satranç Şenliği'ne bu yıl dört grupta toplam 512 sporcu katıldı

Büyükusta tavırlarıyla minik bir usta

Türkiye İş Bankası Minikler Satranç Şenliği 23-27 Haziran 2010 tarihlerinde İş Bankası Çamlıca Tesisleri'nde gerçekleştirildi. Bu sene beşincisi düzenlenen Türkiye İş Bankası Minikler Şenliği, dört gün süren eğlenceli ve bir o kadar da çekişmeli karşılaşmalara sahne oldu. Şenlik alanına gelen minik yarışmacılar, Türkiye İş Bankası'nın düzenlediği animasyon gösterileriyle gün boyu eğlenerek, satranç oynamanın tadını çıkardılar. Şenliğin son günü, gruplardan gelen 40'ı bayan, 58'i genel kategoriden olmak üzere toplam 98 miniğin gün boyu süren karşılaşmaları, akşam yapılan ödül töreni ile tamamlandı.

Final karşılaşmalarında, Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Ali Nihat Yazıcı da minikleri yalnız bırakmadı. Şenliği TRT Çocuk ve Tek Rumeli televizyonları da yakından takip ettiler. Tek Rumeli Televizyonu, Yazıcı ve İstanbul İl Temsilcisi Simten Kamber ile şenlik ve satranç üzerine röportaj yaptı. Kapanış töreninde konuşan Türkiye İş Bankası Kurumsal İletişim Birim Müdürü Zuhal Üreten, minik sporcuları ve ailelerini görmekten ve şenliğe ev sahipliği yapmaktan memnuniyet duyduğunu dile getirdi.

Şenlikte görev yapan hakemlerin plaketlerinin ve minik sporcuların madalyalarının verilmesinin ardından, minik sporcular satranç ve eğlence dolu bir gün sonunda, gelecek sene buluşmak üzere mutlu bir şekilde İş Bankası Çamlıca Tesisleri'nden ayrıldılar.

Fatma ÖZTÜRK, Spor Uzmanı fatma_koc@tsf.org.tr

ECU başkan adayı

Ali Nihat Yazıcı

Avrupa'da bizim uyguladığımız "okulda satranç", "pazarlama, sponsorluk, yönetim unsurları" ve "kulüpte satranç modeli"nin uygulanması lazım

ECU seçimleri için geri sayımın başladığı şu günlerde ECU başkan adayı, Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Ali Nihat Yazıcı ile Mavikale okuyucuları için satrancın geleceğine ve satranç yöneticiliğine dair söyleştik.

Fatma Öztürk: Avrupa satrancının geçmiş ve bugününü karşılaştırırsak satranca ilgi ve satranç etkinlikleri ne durumdadır?

Ali Nihat Yazıcı: Açıkçası Avrupa satrancı dünya satrancının büyük bir bölümünü oluşturuyor. Bence Avrupa satrancı dünya satrancının yüzde 70'inden fazlasını göğüslüyor, taşıyor. Avrupa Satranç Birliği 1998'de Boris Kutin'in seçilmesinden sonra ciddi atılımlar yaptı, takdir etmemiz gerekir. Her ne kadar zaman içerisinde rekabet yaşadıysak da bugün Avrupa Satranç Birliği çok ciddi sayıda organizasyona imza atıyor. Bu kıtada çok ciddi bir ilgi var. Avrupa'nın sporun her dalında olduğu gibi, satrançta da çok önemli bir konumu var. Dünyadaki organizasyonların çok büyük bir bölümü Avrupa'da gerçekleştiriliyor; Olimpiyatlar, Dünya ve Avrupa Şampiyonaları. Bundan 10-15 yıl öncesine kadar, Hindistan ve Çin'in dünya satrancında adından söz ettirmeye başladığı süreye kadar, özellikle Sovyetler zamanında Avrupa satrancı bir tekel durumundaydı. Uzun yıllar Capablanca ve Fischer'den başka Avrupa dışından bir dünya şampiyonu görmedik. Bunları göz önüne aldığımızda Avrupa'nın satrançtaki konumunu da takdir edebiliriz.

İlgi ve çekicilik bakımından Avrupa'da satrancın diğer sporlar arasındaki yeri nedir? Bu ilgi nasıl büyütülebilir?

Başkan Ali Nihat Yazıcı

Avrupa satrancının, bugün bulunduğu konum itibariyle dünya satrancındaki büyük potansiyeline ve yerine karşılık, diğer sporlar arasındaki konumunun aynı durumda olduğunu söylemek çok zor. Avrupa'da bütün sporlar gelişmiş durumda; ciddi potansiyele, sponsorluklara ve gelire sahip. Diğer branşların federasyonları çok iyi örgütlenmiş, ama satranca baktığımız zaman Avrupa'da, FIDE kategorisinde hala CACDEC dediğimiz fakir ve az gelişmiş federasyonlar, ülkeler görüyoruz. Satrançta dünya çapında dereceler yapıp madalyalar almış birçok ülkenin, Bosna Hersek, Ukrayna gibi, maddi olarak çok ciddi sıkıntılar içerisinde olduğunu görüyoruz. Ne yazık ki Almanya, Hollanda gibi gelişmiş ve satrançta her zaman güçlü olan büyük federasyonların da maddi olarak çok çok iyi durumda olduğunu söylemek zor. Rusya Federasyonu ile de görüşüyoruz. Rusya bile bugün olması gerektiği yerin çok gerisinde. Kısacası dünya geneline göre iyi olsa da bence Avrupa satrancı olması gereken yerde değil. Bu yüzden var olan ilgiyi büyütmek için, Avrupa'da öncelikle, bizim uyguladığımız "okulda satranç modeli", "pazarlama, sponsorluk, yönetim unsurları" ve "kulüpte satranç modeli"nin çok hızlı olarak uygulanması lazım. Benim görüşüm şu: Avrupa'da bir satranç kültürü var. Özellikle İspanya'da, Orta Avrupa'da eski doğu bloğu ülkeleri, Sovyetler Birliği nedeniyle, Rusya, Azerbaycan, Ermenistan ve Ukrayna gibi ülkelerde çok ciddi bir potansiyel var. Ama buralarda geçmişte var olan satranç mirasının üst düzey profesyonel satrançta kullanıldığını, tabiri caizse 'hazırdan yenildiğini' düşünüyorum. Oysa yapmamız gereken alt yapıyı ve popülariteyi arttırmak. Genel olarak Türkiye'de yaptığımız şeyin aynısını Avrupa'da yapmak gerekiyor. Yani satranç, futbol gibi, milyonların kendisi oynamasa da izlediği bir spor değil, milyonların oynadığı ve izlediği bir spor olma yolunda ilerlemeli. Özellikle internet üzerinde satrancın popülaritesinin arttırılması, okulda satrancın yerleştirilmesi, milyonların var olan piramidin içine çekilmesi, piramidin alt yapısında olan amatörlerin getireceği sponsorluk ve gelirlerle üst yapının desteklenerek satranç hiyerarşisinin her federasyonda kurulması... Avrupa'da satrancın olması gereken yer, tıpkı futbolda UEFA ile FIFA karşılaştırmasında olduğu gibi, FIDE ile ECU karşılaştırmasının yapılmasıdır, ama bugün Avrupa Satranç Birliği bu durumda değil maalesef.

"We R Europe Takımı" Joan Antuan Obregon Gutierrez, Evgeny Bareev, Ali Nihat Yazıcı, Peter Rajcsanyi, Geoffrey Borg

ECU nedir? Avrupa satrancının gelişmesinde ne kadar etkilidir?

ECU, yani European Chess Union, Avrupa Satranç Birliği'nin karşılığı. Tabii ki Avrupa satrancının geliştirilmesinde, Avrupa Satranç Birliği çok büyük bir role sahip. Ama daha çok organizasyon düzenleyen, Avrupa Şampiyonaları'nı gerçekleştiren, bununla ilgili yasal prosedürleri yerine getiren, noterlik yapan bir kurum gibi. Bunu da çok iyi yaptığını söyleyemeyiz. Oysa ECU'nun tek işlevi organizasyonları gerçekleştirmek değil, Avrupa'da alt yapının, satranç potansiyelinin geliştirilmesini sağlamak da olmalı. Okulda satranç, profesyonel satranççıların geliştirilmesi, kampların düzenlenmesi, gençlere yönelik çalışmaların yapılması gibi. ECU eğer iyi yönetilirse, Avrupa satrancının ve dünya satrancının gelişmesinde en önemli kurumlardan biri olabilir. Benim şu andaki görüşüm ECU'nun, FIDE'nin gölgesinde kalarak daha çok organizasyonlar için karar veren, bunun karşılığında küçük vergiler toplayan bir birim haline geldiğidir.

ECU'yu neden yönetmek istiyorsunuz?

Neden olmasın? Çünkü Türkiye'de artık TSF başkanı, son derece iyi yönetilen kurumsal bir yapının başında olan bir kişi olarak, burada yaşadığım deneyimleri yurt dışına, Avrupa'ya taşımak, Avrupa satrancının da bu büyümeye sahip olmasını sağlamak çok motive edici bir şey. Sonuç olarak Türkiye şimdiye kadar Avrupa spor federasyonlarından herhangi birine başkanlık etmedi, onun için ECU başkanlığı ülke açısından önemli bir şey. Bunun getireceği kazanımlar var. Benim düşüncem şu: Avrupa'da veya dünyada benim için en önemli konu TSF başkanlığı, çünkü dünyanın en önemli, en büyük federasyonlarından birisi, bu anlamda çok güçlüyüz. Benim bulunduğum konum olan TSF başkanlığı, işlevsel ve politik olarak ECU başkanlığından bile güçlü bir konum. Ama ECU başkanı olduğumda ekibimle beraber, ülkemizin desteğiyle Avrupa'yı, UEFA gibi çok önemli bir konuma getirmenin hem satranç, hem federasyonumuz, hem de prestij açısından çok büyük kazanımlar sağlayacağını düşünüyorum. Bu bir motivasyon, bir kariyer çıkışı, bunun devamı da tabii ki gelecektir. Ama şu anda en önemli hedef neden diye sorduğunuz soruya vereceğim yanıt bu olacaktır.

Seçimde kimlerle yarışacaksınız? Şansınızı nasıl yorumluyorsunuz?

Karşımızda iki aday, iki grup var: Birisi Alman Federasyon Başkanı Robert von Weizsäcker'ın başkanlığını çektiği, İngiltere'den Nigel Short, Bosna'dan Ivan Sokolov, İzlanda'dan Johann Hjartarson ve Ukrayna'dan Yuri Kaplun'un bulunduğu grup, bunu batı grubu olarak görebiliriz. Tartışmalı bir grup, çünkü Sokolov'un ülkesinden destek almadığını, Bosna Hersek'in her zaman olduğu gibi bana destek vereceğini biliyorum. Ukraynalı adayın Ukrayna Satranç Federasyonu'nun üyesi olmadığı gibi Ukrayna vatandaşı olmadığını da biliyorum. Bence bu biraz da Avrupa'da her zaman, her konuda olduğu gibi doğu batı çekişmesine karşılık oluşturulmuş bir grup. FIDE seçimlerinde Karpov'un, Kirsan'a karşı aday olması nedeniyle ellerini güçlendirmek için Avrupa'da biraz da yapay olarak oluşturulmuş bir grup. Deneyim açısından çok zayıf olsa da takdir ettiğimiz, saygın bir grup. Bir rakibimiz bu. Diğer rakibimiz Bulgaristan'dan Topalov'un menajeri, sevgili dostum Silvio Danailov'un başkanlığında, Romanya'dan Ion Dobronauteanu, İsrail'den Almog Burstein, Sırbistan'dan Sava Stoisavljevic ve Polonya'dan Tomasz Sielicki'nin oluşturduğu bir grup. Bu grup biraz daha doğu grubu gibi reaksiyon gösteriyor. Şimdi bir batı bir doğu grubu var ama benim grubum bütün Avrupa'yı kapsayan bir grup. Benim grubumda Macaristan'dan Peter Rajsanyi, Rusya'dan Evgeny Bareev, Andorra'dan Joan Antoni, Malta'dan Geoffrey Borg var. 'Şansınızı nasıl yorumlarsınız?', derseniz ben seçimin, 54 delege oy kullanacak, son oyu alana kadar devam edeceğini düşünüyorum. Alman ve Bulgar oylarını bizim tarafımıza alana kadar çalışacağız, ilk turda büyük bir fark ile iki rakibe karşı seçimi kazanacağımızı düşünüyorum.

Seçim şöyle olacak: Üç aday seçime girecek, 54 ülke oy kullanacak, adaylardan birisi ilk turda 28 oy alırsa ya da katılanların yüzde 51'inin oyunu yani eğer 52 kişi katılırsa 26,52 (27) oy alırsa seçimi kazanacak. Bu oyu hiç bir aday alamazsa, o zaman en az oy alan aday elenecek. Diğer iki aday arasında tek turlu bir seçim yapılacak ve yüzde 51 oy alan seçimi kazanacak. Benim düşüncem ilk turda yüzde 51'in çok üzerinde yüzde 60'a yakın bir oyla bu seçimi kazanmak. Bu şekilde çalışıyoruz, stratejik olarak daha fazla ayrıntıya girmeyeceğim.

Seçildiğiniz takdirde Türkiye'deki enerjiniz bölünecek mi?

Hayır, Türkiye'de enerjimin bölünmesine imkan yok. Benim için öncelik TSF başkanlığıdır. Allahtan bir engel çıkmazsa, yaşadığım sürece, sağlığım, yönetme yetim yerinde oldukça ve genel kurulumuz beni

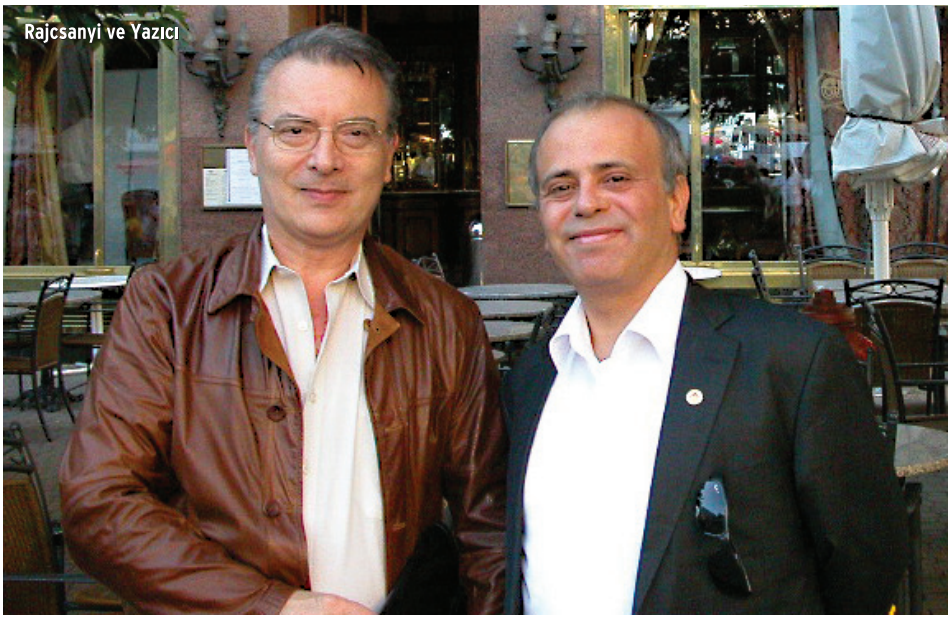
seçtiği sürece benim için öncelikli olan TSF başkanlığıdır. Onun için enerjimin bölünmesi diye bir şey söz konusu olamaz, tam tersine ECU başkanlığı daha çok motive edecek ve kurumsal olarak yönetilen TSF daha da iyi yönetilecektir.

ECU'ya başkan adayı olmak bir bakıma Türkiye'de yapılacak işlerin bitirildiği gibi bir algı da yaratabilir. Türk satrancının geldiği nokta yeterli midir? Çözülmesi gereken sorunlar var mıdır?

TSF dinamik, sürekli büyüyen, büyüdükçe çözülmesi gereken sorunları da artan bir federasyondur. Geldiğimiz yer kurumsal olarak geri gidilemeyecek kadar iyi bir noktadır. Böyle bir yönetim anlayışının olduğu sürece, Türkiye'de yapılacak işler asla bitmez. TSF'nin Olimpiyatlar'ı kazanması, büyüklerde tartışmasız bir dünya şampiyonu çıkartması gibi, hatta daha da büyük hedeflerimiz var. Ancak TSF'den sadece bu algılanmamalı, konumumuz, bulunduğu yer olarak kurumsallaşmasını tamamlanmak üzere olan bir federasyondur. Kişi tarafından yönetilen değil bir yönetim kurulu ile 800 ilçede örgütlü ilçe temsilcilikleri, 81 ilde il temsilcilikleri ve kurulları ile yönetilen bir federasyondur. Zaten liderlik; bu anlamda bu ekibi yaratmak ve gerekli yetkileri vererek çalışmalarını sağlamaktır. Böyle baktığımızda bulunduğumuz konum iyidir. Sorunlarımız tabii ki var. Yeni sorunlarımız çıkıyor ama bunlar bir şey üretmenin yanında çıkan sorunlar ve hepsini de çözüyoruz. Çok şükür gayet de iyi gidiyoruz. Devletin verdiği destek, İş Bankası'nın kurumsal sponsorluğu, diğer açılımlar, önümüzdeki dönemde başlayacak lisans kampanyası gibi çalışmalar Türk satrancı için umut verici ve üzerinde çalışılması gereken noktalardır.

Avrupa Satrancı için gerçekleştirmeyi istediğiniz projeler nelerdir, bunların Türk satrancına yansıması nasıl olur?

Aslında çok şey var. Öncelikle tüm federasyonların gelişimine katkıda bulunmak. Okulda satrancın, tüm Avrupa'da yaygınlaşmasını sağlamak, pazarlama, federasyon lisans üyeliği, organizasyonel gelişme anlamında pek çok proje var. Çok sayıda ECU akademisi kurmak, çok sayıda gelişim seminerleri yapmak gibi projelerimiz var. Ayrıntılarına girmiyorum, başlıklar halinde kısaca söyleyeyim:

Rajcsanyi ve Yazıcı

• Avrupa'daki satranç profilini yükseltmek

• Nitelikli üyelik servisleri oluşturabilmek için kaynak üretmek

• Yeterli kaynağa ulaşabilmek için harici finansal yardım almak veya sponsorluk anlaşmaları yapmak

• Satranca olan genel ilgiyi ve katılımı arttırmak.

• Hem ulusal hem uluslararası kulvarda, sporda iletişimi geliştirmek ve ilerletmek

• ECU'da ülkemizi etkin bir şekilde temsil edebilmek

• Çeşitli programlar, seminerler, araştırma ve organizasyonlarla dünyada satranç kültürünün propagandasını yapmak

• Çeşitli organizasyonlar, sponsorluk anlaşmaları yaparak finansal destek alabilmeleri için federasyonlara ve sporculara gerekli ortamı sağlamak

• Satrancın temel yapılanmasını geliştirerek, okulda başlayıp hayat boyu devam eden dünyadaki en geniş katılımlı spor olmasını sağlamak amacıyla çalışmak

• Her düzeydeki oyuncunun uzun vadede başarılı ve istikrarlı olmasını sağlamak

• Organizasyonlardaki rutini en aza indirgemek amacıyla, federasyon temsilcilerinin, sporcuların ve gerekli bilgilerin sürekli güncellenebildiği bir veritabanına tüm federasyonların sahip olmasını sağlamak

• Teknik, finans ve pazarlama konularında az gelişmiş ülkelere destek olmak

Ayrıntıları, sürekli güncellediğimiz web sitemizden (www.wereurope.org) öğrenmek mümkün.

Avrupa satrancının yönetimine geçmek Türk satrancını nasıl etkiler?

Olumlu etkiler. ECU başkanlığı bir Türk vatandaşına ilk kez nasip olacak bir görev. Türkiye Cumhuriyeti spora çok büyük önem veriyor. Devletimiz, hükümetimiz, Cumhurbaşkanımız, Başbakanımız, muhalefet partilerimiz, Genel Müdürlüğümüz inanılmaz bir şekilde spora önem veriyorlar. Federasyonların özerkleşmesi ile birlikte, özellikle son sekiz on yılda sporda çok büyük bir gelişim var. O yüzden devlet de bunu bizim kadar belki bizden de daha çok istiyor. Böyle bir konuma gelmek Türkiye'de satranca çok büyük bir rüzgar kazandıracak, satrancın daha hızlı yaygınlaşmasını sağlayacak, saygınlığını arttıracak ve satrancın gelişimini, uluslararası alanda geldiği konumu takdir edecek bir gelişme olacak. Bence ECU başkanı olmam, Türkiye'nin satrançta uluslararası anlamda, politik anlamda Avrupa Şampiyonluğu alması gibi bir benzetme olabilir. Bu yüzden Türk satrancını en az üç dört kat daha geliştirecek bir kazanım olacağını düşünüyorum.

Kuşkusuz böyle kademelerde satranca gönül verenler, yöneticilerinden gerekli kaynakları da bulmasını bekleyeceklerdir. ECU için nasıl kaynak yaratmayı düşünüyorsunuz?

Bunun cevabı çok basit, Türkiye'de nasıl yarattık? Bundan altı sene önce Türkiye Satranç Federasyonu'nun bütçesi yani devletin verdiği rakam 300-400 bin lira idi. On milyon liranın üzerinde bir bütçeyi iki üç yıl üst üste yarattık, daha da büyütmeyi düşünüyoruz. Aynı şeyi yapacağız. Öncelikle alt yapıyı geliştirecek, bunun satrancın popülaritesini arttırmasını sağlayacağız. Bu Avrupa çapında her ülkede devletin satranca verdiği desteği artıracak böylece federasyonlar daha güçlü olacak. Aynı zamanda ulusal ve kıtasal bazda Avrupa için sponsorlar bulacağız. Bunun sonucunda da ECU çok hızlı bir şekilde büyüyecek. Benim tahminim dört sene sonra en az üç dört milyon Euroluk bir bütçeye ulaşacağız. Bugün ECU'nun bütçesinin 80 bin Euro olduğunun altını çizmek istiyorum.

ECU başkanlığına seçildiğiniz takdirde satrançta yöneticilik kariyerinizi FIDE başkanlığına ulaştırmayı hedefliyor musunuz?

Kirsan Ilyumzhinov FIDE başkanı olduğu sürece kendisine rakip olmayacağım. Çünkü Kirsan kadar iyi bir başkan olacağımı düşünmüyorum. Parası da olmasa, konumu da olmasa, zenginliğini ve satranca verdiği desteği de bir yana koysak, ben her zaman Kirsan'ın yanında olacağım. Ben vefalı bir insanım, bana ihanet eden yakın dostlarımın yaptığını asla FIDE'de ya da Avrupa'da yapmayı düşünmüyorum. Bu bir politika, uzun vadeli, karşılıklı anlayış, birliktelik ve net bir duruştur.

Diğer yönden bir gün FIDE başkanı olmayı tabii ki hedefliyorum. Ama çok gencim, daha çok zamanım var. Benim için FIDE başkanı olmak bir kartvizit değil, rüyalarımızın, düşüncelerimizin gerçekleştirilmesi anlamında gerekli gücün elde edilmesini sağlayan bir konumdur. ECU başkanlığı da böyledir. O yüzden bizim öngördüğümüz gelişmeleri FIDE yaptığı sürece başkan olmaya gerek yok. Ama bir gün, eğer gerekirse, Kirsan bu konuda bana yeşil ışık yakarsa, o zaman ekibimizle beraber, elbette

Dördüncü Hızlı Satranç Kupası - Odessa

sadece Kirsan değil, Makropoulos, başka arkadaşlarım da var, çok büyük bir ekibiz biz, bu ekiple birlikte öyle bir konum için gerekli girişimlerde bulunacağız. Benim tahminim bu 2018 veya 2022 yılları olabilir. Daha önce de olabilir, gelişmelere göre hep birlikte göreceğiz. Ama öncelikle önümüzdeki hamle ECU başkanlığıdır. Bu maç kazanıldıktan sonra bir sonraki maç başlayacak, bir sonraki hamle oynanacaktır. İlerideki hamleleri planlamak mümkündür ama arka arkaya hamle yapmak değil, hamleleri sırayla ve yerli yerinde yapmak önemli burada.

Söyleşi aracılığıyla okuyucularımıza verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederim.

Fatma YILMAZ, Ulusal Hakem fatmayilmazfyf@gmail.com

Oyuncu, kaptan, antrenör, yazar, yönetici...
Turnuvalarda kırk yıl

Söyleşiye hazırlanmak amacıyla ulaştığım satranç ilgililerinden bazıları eğitmen Ali İpek'ten söz etti, bazıları sporcu Ali İpek'ten. Yönetici Ali İpek'ten söz edenler de vardı, çeşitli yönergeleri hazırlayan Ali İpek'ten söz edenler de…

Kırk yıl... Oyunculukla başlayıp, kaptanlık, antrenörlük, yöneticilik... Kısacası satrancın her alanıyla iç içe geçirilen kırk yıl... Bu sürede iyi bir sporcu olup Türkiye şampiyonu olmak ya da kulüp oyuncusu, takım kaptanı olup kulübün Türkiye şampiyonu olmasına hatırı sayılır emek vermek mümkün. İyi bir antrenör olup çok sayıda ileri düzeyde sporcu, şampiyon yetiştirmek de olası. Ya da satrançla ilgili süreli yazılar yazmak, yöneticilik yapmak... Bunların tümünü ekol olacak biçimde ayrı ayrı yapmak çok kolay olmasa da mümkün elbette. Peki, hepsini bir arada ve büyük bir titizlikle yapmak ve başarıyla sonuçlandırmak mümkün mü? Sözünü ettiğimiz işlerin öznesi Ali İpek'se evet!

Söyleşiye hazırlanmak amacıyla ulaştığım satranç ilgililerinden bazıları eğitmen Ali İpek'ten söz etti, bazıları sporcu Ali İpek'ten. Yönetici Ali İpek'ten söz edenler de vardı, çeşitli yönergeleri hazırlayan Ali İpek'ten söz edenler de... Hangi özelliğinden söz ederlerse etsinler hepsinin buluştuğu bir nokta vardı: Her şeyden önce titizlik, düzen, çalışkanlık ve bunlara bağlı olarak başarı...

İşte Mavikale'nin beşinci sayısının söyleşi konuğu bütün bu çalışma ve başarılarıyla satrançta profesyonellik düzeyinde kırkıncı yılını geride bırakan FM Ali İpek...

Fatma YILMAZ: Bir insanın kendini anlatması zor olsa da biz zoru başarmaya çalışalım: Sizi, sizin sözlerinizle çocukluğunuzdan başlayarak tanıyalım. Kimdir Ali İpek?

Ali İpek satranca yeni başladığı dönemlerde... 1967

FM Ali İpek: 1952 Eskişehir doğumluyum. 1960'ta İstanbul'a taşındık. Taşındığımız yıllarda Pendik'in nüfusu 15.000'di. Geçenlerde gittiğimde dikkat ettim 524.000 olmuş. Çocukluğumun küçük, günümüzün birçok ilinden daha büyük ilçesini geride bırakarak 1988'de evlilik dolayısıyla Ankara'ya yerleştim.

İstanbul'a taşınma nedeniniz neydi?

Babam ilkokul mezunu olmasına rağmen, o zamanlar farkında değildim ama hem çok zeki hem de ileriyi gören bir adamdı. Şimdi çok değişmiş, gelişmiş olmasına rağmen o zamanların küçük bir kenti olan Eskişehir'dense büyük bir şehirde eğitim görmemizin çok daha yararlı olacağını düşündüğü için İstanbul'a taşınmıştık.

Peki, babanız amacına ulaşabildi mi? Yoğun satranç çalışmalarınız içinde eğitiminizi de tamamlayabildiniz mi?

Evet, Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Endüstri Ürünleri Bölümü'nden tasarımcı olarak mezun oldum.

Tasarımcı demişken önemli tasarımlarınızdan birinden söz etmenin zamanı... TSF'nin logosu. Üstelik dergimiz adını da bu logodan alıyor desek yanlış olmaz. Renk seçiminden, kullanılan şekillerden vb. söz eder misiniz?

Şekiller, çok açık aslında, Türk bayrağı, satranç tahtası ve satranç taşlarının belirgin bir sembolü kale.

Peki, neden kale?

Neden kale... Çünkü kale Anadolu kültüründe çok yaygın. Bir çok yerleşim yerinin merkezi durumunda. Renkler de kullanılan şekillere bağlı, bayrağın rengi kırmızı-beyaz, satrançta kullanılan renkler siyah- beyaz. Bunları tamamlayan bir renk olması gerekiyordu, maviden iyisi olamaz diye düşündüm ve maviyi seçtim.

Düşündüğünüz, tercih ettiğiniz o mavinin, daha doğrusu mavi kalenin günün birinde dergimizin adı olan Mavikale'ye dönüşeceğini bilmeden...

Elbette...

Peki, başka tasarımlarınız var mı?

Bir de 1984 yılında bir afiş yarışmasında birincilik ödülü kazanmıştım.

Gelelim zor konuya, satranca: Hangisinden başlamalı? Sporculuk, antrenörlük, yazarlık, yöneticilik, hakemlik... İnsan sayarken yoruluyor... Bunların hepsine nasıl zaman ayırdınız? Siz bunları yaparken zorlanmamış olabilirsiniz ama ben bu özelliklerinizin, mesleklerinizin demek daha doğru olur aslında, hepsini aynı anda anlatırken zorlanırım. Onun için sırayla gidelim, sporcu Ali İpek'ten başlayalım: Satranca nasıl başladınız ve sonrasında neler yaptınız, neler yaşadınız?

Satranca, sonrasında ODTÜ'de matematik profesörü olan arkadaşım Turgut ÖNDER aracılığıyla 1966'da başladım. O oynuyordu bana da öğretti. Öncesinde de dama oynardım, kısacası bu tip oyunlara ilgim vardı. Satrançla ilgim örtüşünce de ilerlememem daha kolay oldu.

O yılları şöyle bir hatırlamaya çalışırsam... Salih Muratoğlu'yla 1968'de tanıştık, onunla da oynardık, yeniyordu elbette. Yine o yıllarda Refik Algan'la yakın arkadaştık. Ref ik edebiyatla ilgileniyordu. İngilizcesi iyiydi. Onun satrançla ilgili çevirileri satrancımın gelişmesine çok katkı sağlamıştır. Refik Algan sonra tıp doktoru oldu ama edebiyatla da satrançla da bağını koparmadı. Edebiyat alanındaki çalışmalarıyla 2006'da Sait Faik öykü ödülünü alırken, A Milli Takım antrenörümüz GM Efstratios Grivas'tan 2009'da çevirdiği Oyunortasında Ustalık Dersleri ve Oyunsonunda Ustalık Dersleri kitaplarıyla da satrancımıza katkı sunmuştur.

Şimdi nereden nereye der gibisiniz?

Elbette, 1970'li yıllarda Pendik sahillerinde edebiyattan, satrançtan konuşan iki arkadaşın bugün alanlarında belli noktalara gelmiş olmaları bizim açımızdan sevindirici.

Refik, okul arkadaşlarından Ahmet Fahri Nemlioğlu'ndan söz ederdi. Fahri, gençler şampiyonumuz olarak 1969-1970 yıllarında Hollanda'da yapılan Avrupa Gençler Şampiyonası'na katılan satranççımızdır. 1970 Mayıs'ında Fahri'yle tanıştık ve satranç oynadık. 2-1 yendi beni. On beş gün sonra buluşup satranç oynamak üzere ayrıldık. Yeniden bir araya geldiğimizde ben onu 3-1 yendim. Bunun üzerine, satrancı iyi oynadığımı söyleyerek "İSD'de turnuva var." dedi ve katılmamı tavsiye etti.

Ali İpek artık deneyimli bir oyuncu... 1985...

1970'li yıllarda Pendik sahillerinde edebiyattan, satrançtan konuşan iki arkadaşın bugün alanlarında belli noktalara gelmiş olmaları bizim açımızdan sevindirici

Bu öneri üzerine 1970 Haziran'ında Refik Algan'la İSD'ye üye olduk ve o yıl İstanbul Dernek Birinciliği'nde oynadım. İlk maçımı kazandım, o iyi bir moral oldu ve yedi maçta 5,5 puan ile beşinci oldum. Daha sonra çeşitli turnuvalarda oynayıp deneyim kazandıktan sonra 1971 İstanbul Birinciliği'ne katıldım ve orada da beşinci oldum. Bu beşincilik bana Türkiye Şampiyonası'na katılma hakkı sağladı ancak şampiyonanın Ankara'da yapılması ve aynı tarihlerde derslerimin, sınavlarımın yoğun olması nedeniyle ne yazık ki o yıl Türkiye Şampiyonası'nda oynayamadım. 1972'de ilk kez katıldım ve sonrasında 2003 dahil 32 yılda 27 kez Türkiye Şampiyonası finalinde oynadım.

Peki, katıldığınız bu yıllardaki başarılarınız neler?

Bu 27 yılda 16 kez ilk beşte yer aldım. Bir kez birinci (1995) üç kez de eş puanla birinci (1976, 1980, 1992) oldum.

Bunlara paralel olarak elbette Ankara ve İstanbul İl Birincilikleri'ne de katıldım. İki kez Ankara, iki kez de İstanbul birincisi oldum. Çanakkale Truva Turnuvası'nda da eş puanla iki birinciliğim var. Türkiye şampiyonalarına katılmaya hak kazandığım yıllarda (1971-1972) Türkiye gençler şampiyonu olarak Balkan, Avrupa ve Dünya şampiyonalarında da ülkemizi temsil ettim. Başladığım günden bu güne, elbette, anı turnuvalarında ve özel turnuvalarda da oynadım ve çeşitli ödüller aldım.

Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık Kupaları'nda da oynadım. Bu yarışmalarda kazandığım ödüllerin anı olarak ayrı bir yeri var.

İlk milli oyunculuğunuzun 1971 Balkan Gençler Bireysel Şampiyonası'na katılarak olduğunu ve 1973'dekiTürkiye ikinciliğinizin arkasından Balkan Takım Şampiyonası'na katıldığınızı biliyorum. Peki, sonrası?

En önemlisi olimpiyat oyunculuğu, ona ayrı başlık açalım, diğerlerini söyleyeyim:

1975, 1976, 1980, 1985, 1986, 1993, 1994'te Balkan Takım Şampiyonaları'nda; 1978, 1979, 1982, 2001 ve 2002 yıllarında ise Bireysel Balkan Şampiyonaları'nda oynadım.

1989 ve 1997'de Avrupa Takım Şampiyonaları'nda; 2001 ve 2002'de de Bireysel Avrupa Şampiyonaları'nda oynadım.

Peki, Olimpiyat oyunculuğunuz?

Olimpiyatlara yedi kez sporcu, iki kez de kaptan olarak katıldım. Oyuncu olarak katıldığım Olimpiyatlar 1980, Valetta (Malta) 1986 Dubai (Birleşik Arap Emirlikleri), 1988 Selanik (Yunanistan), 1990 Novi Sad (Yugoslavya), 1992 Manila (Filipinler), 1996 Erivan (Ermenistan), 2000 İstanbul (Türkiye)

Kaptan olarak katıldıklarım ise 1994 Moskova (Rusya) ve 2002 Bled (Slovenya)

Resmi olmadığı için pek sayılmasa da Libya Olimpiyatı'na da katıldım. 1976'da Olimpiyatlar İsrail'de yapıldığı için bazı ülkeler orada oynamak istememişti. Libya

Devlet Başkanı Kaddafi de Karşı Olimpiyat düzenledi ve İsrail'de oynamak istemeyen ülkeleri davet etti. İsrail'e gitmeyen bazı ülkeler de Libya Olimpiyatları'nda oynadı. Biz de oynadık. Libya'daki bu Olimpiyat'ın bizim açımızdan önemi bayanlar takımımızla birinci olmamızdır.

Biraz da kulüp oyunculuğunuzdan söz eder misiniz?

Ligler kurulmadan önce İstanbul Takımlar Turnuvası'nda SGM takımında oynadım ve şampiyon olduk. Daha sonra çalıştığım vakıf adına bir takım kurdum ve takımımızla birinci olduk. Sonra 1990'daTED Satranç Merkezi kuruldu. 1995'te Ligler başlayınca TED Ankara Kolejliler Spor Kulübü olarak katıldık ve 1. Lig'de on dört yıl oynadık. 213 kez TED takım kaptanı olarak maça çıktım. On dört yılda dokuz kez ilk üç dereceyi (üç kez birincilik, dört kez ikincilik, iki kez de üçüncülük) elde ettik. Dört kez de Avrupa Kulüpler Kupası'na katıldık. Şimdi de Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kağıt Spor Takımı'nda oynuyorum.

Yirmi yedi kez katıldığınız Türkiye Şampiyonluğu... Bu ülkemiz açısından bireysel oyunculukta bir rekor, sizi yirmi bir yıl ile Turhan Yılmaz izliyor. Kulüp oyunculuğunuz için de aynı şeyi söylemek mümkün mü?

1995-2008 yıllarında tam on dört yıl süreyle aynı kulüpte oynadım. Ülkemizde üç yüzden fazla takım, her takımda da ortalama yirmişerden toplamda altı bin sporcu olduğunu düşünürsek rekor mu bilemesem de ilginç bir durum olduğu kesin.

1996'da alınan FM (FIDE Master) unvanı... Olimpiyatlar, Avrupa ve Balkan şampiyonalarındaki iki yüzden fazla karşılaşma... Bunca turnuva, bunca maç... Türk Base'deki oyun sayınız 559, peki, toplamda ne kadar turnuvaya katıldınız? Bu yarışmalarınızdaki maç toplamınız nedir?

İki yüz elliden fazla turnuva, iki binden fazla maç dememiz mümkün.

Bir de simultaneler var... Örneğin Adana'daki bir simultanede yedi saat oynadığınız biliniyor. Biraz da bu yönünüzden, çoklu oyunculuğunuzdan söz eder misiniz?

1990...

Çoğunluğu üniversite ve liseler olmak üzere elli altmış kadar simultanede oynadım. Adana'daki süre olarak bir rekor elbette...

Günümüz sporcularından kimleri yetenekli görüyorsunuz?

Emre Can başta olmak üzere Mustafa Yılmaz, Vahap Şanal, Cemil Can Ali Marandi'yi yetenekli buluyorum ve GM olmalarının çok uzun zaman almayacağını düşünüyorum.

Cemil Can demişken hemen sorayım. Cemil beklentileri fazlasıyla karşılıyor ama bütün çocukların aynı başarıyı göstermesini beklemek hayal olur. Başarıda neler etkili ve başarıyı yakalamak için ne kadar çalışılmalı? Genelde velilerin başarı konusundaki beklentileri ve sizin velilerimize bütün bu konulardaki önerileriniz nelerdir?

Satrancın tüm insanlar özellikle de çocuklar ve gençler için pek çok yararı var. Gelişime ve sosyal yönlere katkısı da çok önemli. Sosyal yönlerdeki katkısı ilerleyen yıllarda daha iyi anlaşılıyor. Örneğin benim satranç sayesinde yüzlerce tanıdığım oldu. Bunlar arasında çok değerli dostlarım da var. Bazı veliler çocuklardan daha hırslı, bu durum çocukları strese sokuyor. Yenilgide kızmak ve çocuğu aşağılamak çok yanlış. Ancak kazanan çocuğa aşırı sevgi gösterisi de doğru değil. Kazanan için biraz sevinmek, yenileni de teselli etmek yeterli. Zaman zaman karşılaşıyoruz, bazı veliler yararlı olur düşüncesiyle hiperaktif çocuklarını satranca yönlendiriyorlar. Doğru olabilir. Ancak konunun uzmanları ile görüşmek ve önerilerini dikkate almak, diğer yöntemleri değerlendirmek de gerekli.

"Ne kadar çalışılmalı?" sorunuza gelince: Veliler kısa zamanda yüksek başarı görmek istiyorlar. Ancak bu başarıyı beklerken çocuğun yeteneğini, antrenörün deneyimini göz önünde tutmalarının yanı sıra çalışma süresinin önemini de unutmamak gerekir. Çocuk çok yetenekli, antrenör çok deneyimli de olsa yüksek başarılar uzun süreli çalışmanın ürünüdür. Örneğin Cemil Can'la haftada üç gün ikişer saatten otuz ay çalıştık bu da 650- 700 saat eder. 9-10 yaşındaki bir çocuk için bu çok iyi bir süre.

Peki, velilerin çok sık antrenör değiştirmeleri konusunda ne düşünüyorsunuz?

Doğru bulmuyorum elbette, antrenör seçimi başta iyi yapılmalı sonra seçilen antrenörle uzunca bir süre çalışılmalı. Tersi çocuğa zarar veriyor çünkü her antrenörün kendine göre bir anlatım tarzı var bu da bir çocukta işe yararken diğerinde yaramayabilir. Ayrıca bir antrenörün anlatımına alışan çocuk bir başkasına uyum sağlamakta zorlanabilir. Onun için velilerin antrenör seçiminde başta doğru karar vermeleri ve verdikleri kararı çok sık değiştirmemeleri çocuklarının yararına olacaktır.

Peki, GM adayı olsunlar ya da olmasınlar, tüm sporcularımıza önerileriniz nelerdir?

Satrançta başarı uzun ve yorucu çalışmalar sonucunda elde edilmektedir. Yıllarca sabırla çalışmak gerekiyor. Çocukların ve gençlerin sadece kendi aralarında değil, büyüklerden iyi oyuncularla da oynamaları faydalı olur. Ustaların oyunlarını analiz etmek için de yeterli zaman ayrılmalı. İki büyükustanın dört saatte oynadığı bir oyunu 10-15 dakikada incelemek faydalı olmaz. Örneğin, eski dünya şampiyonlarından Karpov "Ben bir oyunu incelemek için en az bir saatimi ayırırım." diyor. 2006 yılında yapılan söyleşide de belirtmiştim: "Çizgi film seyreder gibi analiz olmaz." Varyantları inceleme ve derin analiz yapabilme becerimizi geliştirmemiz gerekli.

"On parmağında on marifet" denilen insanlar vardır. Sizin sadece oyunculuk marifetlerinizi parmaklarınıza yerleştirsek parmaklarınız dolacak neredeyse. Bir de antrenörlük yönünüz var. Şimdi gelelim bu yönünüze.

Antrenörlüğe ilk adım 1982'de... Başlangıçta çok düzenli değildi, ek iş mahiyetinde demek daha doğru olur. 1990'da TED Satranç Merkezi'nde ve TED Ankara Koleji'nde antrenörlüğe başladım. Bundan sonrası artık profesyonellik. Geçen 20 yıl içerisinde bir dönemi (1990-2003) Teoman Ulucan'la olmak üzere TED Satranç Merkezi'nde ve kolejdeki öğrencilerle toplam 2000'den fazla öğrencinin satrancı öğrenmesine katkıda bulundum. Çeşitli kategorilerde Ankara ve Türkiye şampiyonu olan öğrencilerim oldu. Bu öğrencilerin içinde adı çok öne çıkanlar: Büyükustamız Kıvanç Haznedaroğlu 1990-1995 yılları arasında TED'e devam öğrencilerimizdendi ayrıca, Akın Öksüz, Mehmet Kızılkaya, Özgür Akman, Burak Samlı, Berkan Atman ve yine son dönem başarılarıyla adını sıkça duyduğumuz 2008 10 Yaş Avrupa Şampiyonu Cemil Can Ali Marandi...

Ayrıca 2002-2008 yıllarında Ankara Atatürk Lisesi'nde ve 2002-2006 yıllarında da Kara Harp Okulu'nda antrenörlük yaptım. Çalıştırdığım yıllarda Ankara Atatürk Lisesi Ankara'da liselerarası yarışmalarda ilk üçte, Kara Harp Okulu da üniversiteler arası yarışmalarda ilk sıralarda yer aldı.

2005'ten beri FIDE trainer olmanıza rağmen sizi turnuva ortamlarında sessiz sakin görüyoruz. Birçok şampiyon yetiştirmenize rağmen "Benim öğrencim olsaydı onu şampiyon yapardım." türü tümceleri sizden duymadık. Hangi davranış doğru? Kırk yıllık satranççıymış gibi davranmak mı, kırk yıllık satranççı olunsa da alçakgönüllüğü korumak mı? Bu konularda genç meslektaşlarınıza önerileriniz nelerdir?

Son yıllarda antrenörlerimizin sayısı arttı ve başarılı arkadaşlarımız da var. Çoğu da neler yapılması gerektiğini biliyor. Benim gördüğüm tipik hatalardan biriyle ilgili olarak şunları söylemek isterim: Velileri ve çocukları büyük beklentilere sokmak yanlış olur. Büyük hedefler belirlenir ve kısa zamanda amaca ulaşılamazsa hayal kırıklığı yaşanır ve ilgi kaybolur. Gerçekçi olmalı ve belirli süreler içinde makul hedeflere adım adım yürümeliyiz.

Avrupa Kulüpler Kupası 1997...

> Neşet'in bakışları Ali İpek'i arıyor, yüz ifadesi ise "Tecrübe konuşunca dinlemek gerek." der gibi

Peki, satranç yazarı Ali İpek'i tanıyalım biraz da... Bütün satranç dergilerinde yazdınız neredeyse.

Tamamında diyemeyiz belki ama satranç dergilerinin çoğunda yazdım. Temelde İngilizce bir dergiden esinlenerek başlasam da sonra benimle özdeşleşen Puanlı Satranç ve taktik yazılarımla 1982-1983 yıllarında SGM'nin dergisinde yer aldım. 1984-1985'te Satranç Dünyası'nda yazdım. Satranç ve Hayat'ın yazı işleri müdürlüğünü (1997-1999) yaptım. İSEM'de de uzun süreden beri yazıyorum. Bildiğiniz gibi ikinci sayısından beri Mavikale'de de yazıyorum. Yazı sıklığını dikkate alırsak bütün bunlar içerisinde 1991-1993 yıllarında Ekonomik Bülten adlı haftalık dergide yazdığım yazılar birinci sırayı alır. Dile kolay 153 hafta aralıksız yazmışım. Nasıl yazmışım, nasıl zaman ayırmışım diye düşünüyorum şimdi...

Nasıl adlandırmak gerekir bilemiyorum ama bir de yarışma yönetmeliklerinin ve turnuva yönergelerinin hazırlanması var.

Evet, hem de epeyce çok. Federasyonun Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne bağlandığı dönemde elimizde hiçbir yönerge, hiçbir yönetmelik yoktu. Bütün bunların oluşturulması gerekiyordu. Ne yapalım biz de oturduk çalıştık.

Milli Eğitim Bakanlığı'yla ilginiz desem...

1990-1993 yıllarında MEB Satranç Danışma Kurulu'nda görev yaptım. Önceden MEB yarışmalarına her okuldan sadece bir sporcu katılıyordu. Bugün uygulanan sistemi o zaman ben önerdim. Her okuldan üç öğrencinin katılması, UKD'si olanların doğrudan il seçmelerine katılması, illerdeki UKD'li oyuncu sayısına göre MEB Türkiye finaline katılacak sporcu sayılarının belirlenmesi vb. Hala o dönem hazırladığımız yönerge kullanılıyor ama artık bazı değişiklikler yapmak gerekiyor. En basitinden büyük illerde ilçe turnuvalarının yapılması, ilçe turnuvalarında dereceye girenlerin il finalinde oynama hakkı elde etmesi. İlçe seçmeleri yapılamayacaksa UKD'li sporcuların yarışmalara katılımında belli barajların uygulanması... Örneğin küçüklerde 1300, yıldızlarda 1400, gençlerde 1500 barajı uygulanabilir. Çünkü günümüzde UKD'li sporcumuz çok ve liseye giden bir gencin 1200 UKD puanından dolayı yarışmalara doğrudan katılmasını artık çok da doğru bulmuyorum.

Gelelim, yönetici Ali İpek'e...

1991-1999 yılları arasında Ankara satranç il temsilcisi olarak çalıştım. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne bağlanmadan önce TSF Yönetim Kurulu'nda bulunmuştum. 1991'den 2003'e kadar olan dönemde de çeşitli aralıklarla TSF Yönetim Kurulu üyeliği ve Teknik Kurul başkanlığı yaptım.

Hani insanın "İçime doğmuştu!" dediği anlar vardır. Benim de tanık olduğum, Fahri Karabay'ın anılarına adeta kazınan ve anlattığı bir olay:

2007 Eylül ayı. NATO Turnuvası'na ev sahipliği yapıyor Türk Silahlı Kuvvetleri. Or-

du milli takımımızda Serdar Sarı, Neşet Daler gibi teğmenlerimiz, Devrim Alaşlar, Sedat Berrak gibi deneyimli komutanlarımız da var. Konu bir şekilde at-fil matına geldiğinde Ali İpek'in otuz beş yılda iki kez karşılaştığını söylemesi üzerine, Neşet Daler de o güne kadar hiç karşılaşmadığını ve o günden sonra da kendisine denk gelmeyeceğini söyleyince, Ali İpek "Neşet, sen yine de bir bak at-fil matına." diyor. "Bana denk gelmez." dese de aynı gece çalışmadan Neşet'in içinin rahat etmediğini ertesi gün anlıyoruz.

Ve ertesi gün... Bizleri şaşırtan bir durum... Son maç... Neşet at-fil matına kalmış, üstelik zaman sıkışmasında... Hepimiz meraktayız, ama sorun yok gibi gözüküyor çünkü hamleler tereddütsüz geliyor Neşet'ten ve son saniyelerde de matı gerçekleştiriyor. Alkışlar eşliğinde masadan kalkan Neşet'in bakışları Ali İpek'i arıyor, yüz ifadesi ise "Tecrübe konuşunca dinlemek gerek." der gibi.

Bunu hatırlıyor musunuz ya da buna benzer, adeta içinize doğan başka olaylar var mı yaşantınızda?

Tabii, tabii, hatırlıyorum, ben o şampiyonada ordu milli takım antrenörüydüm. Ona benzer birçok olay var bir başlarsak çıkamayız işin içinden onun için hiç başlamayalım. (Gülüşmeler...)

Hakemsiniz aynı zamanda. Hakemlikte de kural bilgisi olarak birçoğumuzdan geri kalmayacağınızdan kuşkum yok ama resmi olarak hakemlik yaptınız mı?

Tabii, çok yaptım. Bölge hakemiyim okul içi turnuvalarda halen yapıyorum.

Peki, organizatörlük? Hiç turnuva düzenlediniz mi?

1988'de İstanbul'da uluslararası turnuva düzenledik. Bundan sonra da pek çok turnuva organizasyonunda görev aldım. Bir turnuvada yapılabilecek ne varsa hepsini yaptım, masa sandalye taşımak da dâhil... 1991 yılında Vakıfbank-TED Turnuvası'nı arkadaşımız Sabri Koçak ile birlikte düzenledik. 1991 ve 1992 yıllarında Türkiye Şampiyonası finali ve Türkiye Bayanlar Şampiyonaları TED Satranç Merkezi'nde yapıldı. Ayrıca birkaç kez Elo Turnuvası da düzenledik. 1990-2003 yıllarında yine TED Satranç Merkezi'nde "Hafta Sonu Turnuvaları" düzenledik, bu da toplamda binden fazla turnuva demek.

İstanbul Olimpiyatları 2000...

Satrançla dolu bir yaşam... Peki, bu yaşam içerisinde unutamadığınız olaylar desem?

Bunlar genellikle acı olaylar. Birkaç kez Türkiye şampiyonluğunu ve önemli ödülleri kaçırdım. Son turlarda normalde yenebileceğim oyunculara kaybettim. Örneğin 1975'te İlhan Onat'ın arkasında ikinci olarak son tura girdim. Kazansaydım Nevzat Süer'in yerine zonal turnuvaya katılacak ve büyük olasılıkla da uluslararası usta olacaktım. Bu unvana genç yaşta kavuşmuş olmak beni daha çok çalışmaya ve başarılı olmaya götürürdü. Ancak son turu kaybettim. İlk iki dereceyi alan İlhan Onat ve Nevzat Süer zonal turnuvaya gittiler ve uluslararası usta oldular.

Benim son turlardaki yenilgilerimin nedeni yorgunluk ya da stres olabilir. İstanbul'da 1970-1987 yılları arasında sabah 06.30'da kalkıp okula veya işe gitmek için yollara düşmek, akşam 18.00'da başlayan 22.00-23.00'a kadar süren yorucu maçlar sonunda gece yarısı eve dönmek ve yeterince dinlenememek...

Satrançla ilgili son soru belki de en zor soru: 1970'lerden bugüne, oyunculardan, antrenör kadrosuna; yönetiminden, organizasyonuna; hakeminden, velisine... Türkiye satrancını değerlendirmeniz mümkün mü?

Bu gerçekten zor oldu.

İsterseniz sırayla gidelim turnuvalar ve sporculardan başlayalım...

Son kırk yılda çok şey değişti. Eskiden yılda üç beş turnuva olurdu. Son yıllarda ülkemizde yapılan ulusal ve uluslararası turnuvaların sayısı çok arttı. Katılım daha iyi. Eskiden otuz kırk kişi ile yapılan turnuvalara günümüzde 400-500 kişi katılıyor. Konaklama koşulları daha iyi, ödüller geçmişe göre daha iyi olsa da hala yetersiz.

Yaş ortalaması düştü. 1970'lerde Türkiye şampiyonalarına katılan oyuncuların yaş ortalaması 40 civarı iken günümüzde yirmi 25-30 arasında.

Eskiden uluslararası turnuvalar azdı ve bizim de olanlara katılma şansımız pek olmuyordu. Yılda bir kez Balkan Şampiyonası'na gidip üç dört oyun oynamak, iki yılda bir Olimpiyatlarda oynayarak deneyim kazanmak-ki bu da çok az sayıda oyuncu için geçerli bir olanak- yeterli değildi.

Uluslararası turnuvalarda benim kırk yılda oynadığım oyunu, günümüzde bir gencin üç dört yılda oynaması mümkün.

Daha önce unvan kazanan oyuncular kendi çabalarıyla başarılı olmuşlardı. Günümüzde büyükusta unvanı elde eden genç kardeşlerimiz Kıvanç Haznedaroğlu ve Barış Esen ile son yıllarda uluslararası usta olan oyuncularımızın bir önemi de TSF'nin hazırladığı olanakların ve bir sistemin ürünü olmaları.

Önümüzdeki yıllarda, uluslararası başarılarımızın ve unvanlı oyuncularımızın sayılarının artacağını umuyoruz.

Antrenörler...

Antrenör yokluğu da geçmişte en büyük sorunlarımızdan biriydi. Kendi deneyimlerimizle ve az sayıda kitap ya da dergiden yararlanarak satrancımızı geliştirmeye çalıştık.

Satranca erken yaşlarda başlamak öğrenme açısından da çok avantajlı. Günümüzde çocuklar küçük yaşlarda ve birkaç yıl içinde çok şey öğreniyorlar.

1970'lerde bir yabancı antrenör ile çalışma ve çok sayıda turnuvaya katılma şansımız olsa, o dönem iyi oyuncu olarak kabul edilen 25-30 kişiden birkaçı uluslararası usta hatta büyükusta olabilirdi.

Bizler çocukluk ve gençlik yıllarımızda antrenör ile çalışma şansımız olmadığı için, çalışma sistem ve yöntemleri hakkında yetersiz durumdaydık. Birçok şeyi kendi gözlem ve deneyimlerimizle bulmaya çalıştık.

Günümüzde antrenör sayısı arttı. Okullarda ve kulüplerde düzenlenen kurslarda on binlerce çocuğa satranç öğretiliyor, ancak üst düzey antrenörlerin sayısı hala yeterli olmasa da sonraki nesiller daha iyi antrenörlerle çalışma olanağı bulacaklar.

Yönetim, hakemler ve veliler...

Eskiden yönetim çok etkili değildi. Yöneticiler iyi niyet ve gayretlerine rağmen ülke çapında örgütlenme ve maddi kaynak sağlama bakımından fazla bir şey yapamadılar. Bu konuda 1980'lerde bazı gelişmeler oldu. Özellikle eski başkanlarımızdan Hayri Özbilen ve Celil Layıktez'in önemli katkıları oldu.

Federasyonun GSGM'ye bağlanması ile tüm illerde örgütlenme ve faaliyetler için bütçe olanağı sağlandı. Özellikle son on yılda yatay ve dikey gelişim büyük bir ivme kazandı.

Federasyonumuzun uluslararası konumu da farklı bir noktaya geldi. Dünyada çok iyi tanınan ve etkin bir durumdayız.

Oyunculuk deneyimi olmayan hakemlerimizden dolayı zaman zaman bazı sorunlar yaşansa da hakemlerimizin hem sayıları arttı hem de genel olarak kural bilgileri daha iyi.

Veliler eskisinden çok daha bilinçli durumdalar. Çocuklarının eğitimi ve katıldıkları yarışmalarla doğrudan ilgileniyorlar.

Oyunculuk, antrenörlük, yöneticilik... Hepsi satranca dair. Bütün bu yoğunluk dikkate alındığında başka konulara zamanınız kalmamış gibi gözüküyor... Ne dersiniz, Ali İpek'in satranç dışı yaşantısı yok mu?

2010... Ali İpek kırkıncı yılını geride bırakırken...

Bu benim çekindiğim bir durum, tek boyutlu bir kişi zannedilmek... Oysa başka konulara da ilgim var. Örneğin gençlik yıllarımda futbol oynardım, halen iyi bir futbol izleyicisiyim. Orta derecede masa tenisi ve bilardo oynarım. Özellikle müzik benim açımdan çok önemli bir konu. İki yüzden fazla CD, beş yüzden fazla kasetten oluşan bir müzik arşivim var. Klasik batı müziği ve klasik rock dinlerim. Türkçe pop müzikte de Ezginin Günlüğü, Yeni Türkü; Zülfü Livaneli, Zuhal Olcay gibi kaliteli grup ve şarkıcıları beğenir ve dinlerim.

Satrancın her alanında olduğu gibi, özel yaşantınızda da titiz olduğunuz biliniyor. Giysilerde renk uyumuna genel olarak hepimiz dikkat ederiz. Giysimize uygun ayakkabı seçeriz, uygun aksesuarlarla giysimizi tamamlamayı severiz, mümkünse giysi saat uyumuna dikkat ederiz ama sizde bunlardan çok daha fazlası var. Giysinizle kaleminiz arasındaki renk uyumu gibi... Ben yazsam abartı sanılabilir, onun için sizden duyalım. Neler arasında uyum olmasına dikkat ediyorsunuz? Hangi konularda titizleniyorsunuz?

Giysi, ayakkabı, kravat ve saat uyumuna ben de çok dikkat ederim. Bunların sayıları konusunda ilginç rakamlar var ama onları yazmayalım.

Fakat bunlardan çok daha önemli olan zaman... Her şeyi gününde ve dakikasında yapmaya çalışırım. Eski zamanlarda yaşıyor olsaydım sanırım adım Ali Dakiki olurdu.

Bu yakıştırmanın üzerine esprili yönünüzü dile getirmenin zamanıdır diye düşündüm...

Kendim için söyleyemem, ben "Ali İpek'in güzel esprileri var." diyen arkadaşların yalancısıyım.

Bunların birkaçını dinleyelim desem...

1981 yılında kendisinin satranç dahisi olduğunu iddia eden sempatik bir arkadaşımıza "zır dahi" demiştim ve bu deyim o yıllarda çok tutmuştu. Bu sözle güzel Türkçemize belki de bir deyim kazandırmışımdır.

Bir diğeri 1994 Türkiye Şampiyonası'nda (18 kişi 17 tur) kötü giden bir arkadaşımız için "Uzun turnuvaların bir zorluğu da çok kaybeden arkadaşlarımızın yenilgilerine mazeret bulamamaları. Üç beş yenilgiye mazeret bulmak kolay. Sekiz on maç kaybettiyseniz nasıl mazeret bulacaksınız...

Son bir örnekle esprileri de bitirelim...

1981 veya 1982 yılıydı. İSD'de rahmetli üstadımız Nevzat Süer ile yıldırım oynuyorduk. O sırada salona giren usta arkadaşlarımızdan biri için "Nevzat Bey, gelen arkadaşımızın bizden bir gömlek üstün olduğunu kabul etmek zorundayız." dedim. Nevzat Bey, "Nedenmiş o?" dedi. "Bakınca anlayacaksınız." dedim. Nevzat Bey baktı ve güldü. Usta arkadaşımız hava soğuk olduğu için biri normal diğeri oduncu tipinde üst üste iki gömlek giymişti.

Tanıdığımız, tanımadığımız yönleriyle Ali İpek'in yaşam penceresini Mavikale okuyucularına açtığınız için çok teşekkür ediyor, yaşamınızdan gülüşmelerin eksik olmamasını ve en az ikinci bir kırk yıl daha aynı titizlikle satranca emek vermenizi tüm okuyucularımız adına diliyoruz.

Fischer'le oynayan tek Türk İsmet İbrahimoğlu

Kayıp şampiyon

Bütün başarılarına, "Türkiye'de böyle oynanır!" dedirtmesine rağmen satranç oynadığı sürece hak ettiği ilgiyi göremeyen sporcumuz

İsmet İbrahimoğlu 1943 Yugoslavya doğumlu; satrancı 12 yaşında Yugoslavya'da öğrenmiş, ciddi çalışmalarına 1962 yılından sonra başlamıştır. 1966 Havana, 1968 Lugano ve 1970 Siegen Olimpiyatlarında, Ayrıca 1969'da İstanbul'da ve 1971'de Tahran'da yapılan R.C.D. takım turnuvalarında (RCD = Bölgesel İşbirliği Teşkilatı Türkiye -İran - Pakistan) ulusal takımda yer almıştır. Makine Mühendisliği tahsilini bitirmiş olup 1973'ten sonra satrancı bırakmış, 1988'de Ankara'da vefat etmiştir.

Kanımca İsmet İbrahimoğlu bütün başarılarına rağmen satranç oynadığı sürece hakettiği ilgiyi görememiştir. Burada ilgiden kastımız o günlerin Türk satrancının tek iletişim kaynağı olan Süer Satranç Dergisi'nin tutumudur. Örnek vermek gerekirse 1971 Türkiye Satranç Birinciliği 13 Mart - 03 Nisan 1971 tarihleri arasında Ankara'da oynanmış ve İsmet İbrahimoğlu ikinci gelen Ferit Boysan'ın 1 puan önünde on üç maçta 9 1/2 puanla birinci olmuştur. Bu büyük turnuvanın haberi sekiz satır haber ve analizsiz olarak verilen altı kısa partidir. Fotoğraf yok. Aynı sayıda (Nisan 1971 sayı 10) İstanbul Liselerarası yarışmaya ayrılan bölüm dört sayfadır. Temmuz 1971 sayısında ise Kırıkkale (o zamanlar Ankara'nın bir ilçesi idi) Birinciliği fotoğrafla verilen üç sayfalık haberin yanında turnuvanın şampiyonu Reşat Alatalı'nın satranç açısından yalnızca bir anı özelliği taşıyan oyunları da Süer tarafından analiz edilmiş iki parti olarak dergide yerini almıştır. Süer Satranç Dergisi İbrahimoğlu'nu adeta görmezden gelmiştir. Olayların üzerinden kırk yıl geçtikten sonra elimizdeki tek yazılı kanıt dergi koleksiyonları olduğuna göre gene bunlardan, yani dergilerden, bu duruma açıklık getirmeye çalışalım: Süer Satranç Dergisi'nin birinci sayısında 01-30 Mart 1970 tarihleri arasında İstanbul'da yapılan Türkiye Birinciliği ile ilgili yazıda İsmet İbrahimoğlu ile Nevzat Süer'in eş puanla birinci ve ikinci olduklarını görüyoruz. Yazının devamında "... Tüzük gereğince 1970 Türkiye birincisini yani unvanın sahibini tespit etmek için İbrahimoğlu ile Süer arasında altı partilik maç yapılmıştır. Tarafların yenişememesi halinde maçın birer parti uzatılması icap ettiğinden ilk altı parti 3-3 sonuçlanınca yedinci parti oynanmış ve İbrahimoğlu kazanmıştır. Konuyla ilgili olarak Süer'in "Yedinci parti oynanmadan önce ve sonra gazetelere akseden olaylardan okurlarımın haberi olduğunu tahmin ederim. Olayların nedeni, Federasyon Kurulu'ndaki üç üyenin tutumu üzerine çıkmıştır. Gerçek, Federasyon Genel Kurul toplantısında aydınlanacaktır." ifadesi yer almaktadır. Doğal olarak bu yazılardan ne olup bittiğini tam anlayamıyoruz. Türkiye İkincisi olan Nevzat Süer niçin 1970 Siegen Olimpiyatları'nda ulusal takımda yer almamıştır?

Bunların bilgisine ancak Ocak 1971'de çıkan Süer Dergisi'nin yedinci sayısında, iç haberler bölümünde ulaşabiliyoruz. Dergideki açıklamayı aynen alıyorum. " ...Nevzat Süer'in cezalarının infazına mahal olmadığına karar verildi. Türkiye Satranç Federasyonu'nun kararı bildiren 4 Ocak 1971 tarihli yazısı şöyledir: (22/06/1970 tarihli yazımıza ektir: Hakkınızda evvelce verilmiş olan /5/1970 tarihli karar gereğince 12/ 4/ 1970 tarihinden başlamak üzere bir sene müddetle verilmiş olan cezaların Federasyon Genel İdare Kurulu'nca hazırlanan Ceza ve Disiplin Yönetmeliğinin 25. maddesinin son fıkrasının verdiği yetkiye dayanarak 1/1/1971 tarihinden itibaren geri kalan cezalarınızın infazına mahal olmadığına Genel İdare Kurulu'muzun 2/1/1971 tarihli toplantısında karar verilmiş bulunmaktadır. Bilgi edinmenizi rica ederiz. T.S.F. Genel Sekreteri Cavit Uzman" Şimdi durum biraz daha açıklığa kavuşmaktadır. Bize gelen bilgilerden Süer'in bir yıl müsabakalardan men cezası almasına neden olan olay şöyle gelişmiştir. İbrahimoğlu - Süer maçında durum 3-3 iken yedinci oyun oynanmadan önce İbrahimoğlu geçerli bir özür beyan ederek hakem heyetine başvurur ve bir saat geç gelebilmesi için izin ister. Hakem Heyeti de başta FİDE Hakemi Mübin Boysan olmak üzere bu izni verirler; ancak bunu Süer kabul etmez bu konuda kendisinin yetkili olduğunu, çünkü oyun saatinin daha önce ilan edildiğini ve kendisinin de değişikliği kabul etmediğini ifade eder. İkazlara rağmen masaya oturarak saatine basar. Hakem heyetinin ve Federasyon Yönetim Kurulu üyelerinin ısrarlarına rağmen kararını değiştirmez. Kendisi de Federasyon Yönetim Kurulu üyesidir; ancak kurallara açıkça aykırı olan absurd tezini öyle katı bir şekilde savunur ki sonuçta hepsi yakın arkadaşı olan Federasyon Yönetim Kurulu'nu böyle sert bir karar almaya iter. Bu olay sırasında İbrahimoğlu 27 Süer ise 47 yaşındadır. Bu bir yıllık cezadan sonra Süer'in satrancı hiçbir zaman eski düzeyine çıkamamıştır.

Süer Dergisi'nin İbrahimoğlu'na kısa süren satranç hayatında gizli sansür uygulamasının nedeni bence bu olaydır. Amacım her ikisi de ölmüş kişilerin anılarına saygısızlık etmek değil, ama bazı gerçekleri geç

de olsa ifade etmektir. Süer'le ilgili pek çok anım var, onu en iyi tanıyanlardan biri olduğumu sanıyorum, bunları da başka bir yazımda anlatırım.

İsmet İbrahimoğlu'nun Başarıları ve Uluslararası Satranç Literatüründe Yer Alan Partileri

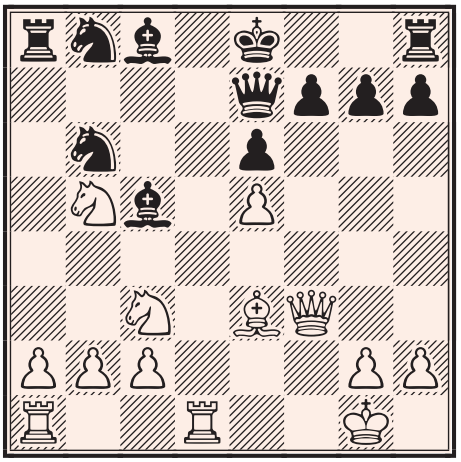
İbrahimoğlu 1967, 1970 ve 1971 yılları Türkiye birincisidir. Kendisi katıldığı bütün uluslararası takım turnuvalarında en yüksek yüzdeyi tutturmuş; kaliteli oyunları ile öne çıkmış bir oyuncumuz idi. 1966 Havana Olimpiyatı'nda ulusal takımımızda ilk defa yer almasına rağmen oynadığı dördüncü masada en son maçını kaybetmeseydi, dahil olduğumuz grubun "dördüncü masa dünya birincisi" unvanını alacaktı. 1968 de İsviçre'nin Lugano kentinde yapılan 18. Olimpiyat'ta ikinci masada oynayan İbrahimoğlu'nun sonradan büyükusta olan Tunuslu Bouaziz'i yendiği parti uluslararası satranç camiasında çok beğenilmiş ve Almanların ünlü satranç dergisi Schach Echo'nun Kasım / 1968 sayısında yayınlanmıştır.

Başlık ve analiz Dr. Filip
Türkiye'de Böyle Oynanır
İbrahimoğlu - Bouaziz, Açılış Kodu: [B84]

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.♗e2 Son zamanlarda bu gelişim hamlesine az rastlanıyor. Çoğunlukla 6. ♗g5 veya ♗c4 oynanıyor. **6...e6 7.0–0** ♕c7 **8.f4 b5** Kitaplardan bilinen 8...♗e7 daha sağlamdı. 8...b5 Beyazlara inisiyatif veriyor. **9.e5! d×e5 10.f×e5** ♘fd7 Siyahlar e5 erini alamazdı. 10...♕e5 11.♗f4 ♕c5 12.♗f3 **11.♗×b5** Doğru mu değil mi? Atağı yapan için önemli değil. Fil fedası beyazlara devamlı hücum sağlarken, siyaha savunma hamleleri bulmak kolay değil. **11...a×b5** Tehlikeli. Daha iyi savunma imkanlarını 11. ♗c5 verirdi.

12.♕f3 f7 ve a8'e yapılan çifte hücuma karşı Siyahın tek bir çaresi var. **12...♘b6 13.♘d×b5** ♕d7 Diğer hamleler de iyi değildi. Örneğin: 13...♗c5+ 14. ♗e3 ♕e7 veya ....♕b7 14. ♘e4 **14.♖d1** ♗c5+ Burada en iyi savunma olan ♗b7'yi SOUSSE'da Enterzonal'e katılan genç Bouzaziz görmedi. Lakin ondan sonra da Beyazlar 15. ♕g3 ile hücum imkanını ellerinde bulunduracaklardı. **15.♗e3** ♕e7 Tek hamle 15...♗e3'den sonra 16. ♕e3 ile Beyaz hemen kazanır.

Diyagram

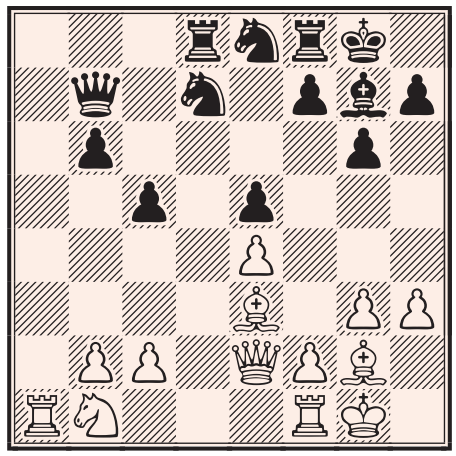
16.♘e4 Beyazların hücumu öldürücü. Genç Türk'ün oyun tarzı takdire şayan. **16...♗×e3+ 17.♕×e3 ♘d5 18.♘bd6+** ♔d8 **19.♖×d5** Hakikaten büyük stilde oynamaktadır. **19 19...e×d5 20.♘×c8** ♕c7 Aksi taktirde 21. ♕c5+ oyunu bitirir. **21.♘ed6 ♘c6** ♖f1 veya e5–e6 tehditlerine karşı Siyah çaresizdi. **22.♕c5**

1–0

Gelelim Fischer - İbrahimoğlu maçına; rahmetli Prof.Coşkun Külür 25.11.1970 tarihli mektubu ile Süer Satranç Dergisi'ne New York Times gazetesinin Horowitz tarafından yazılan satranç sütununda çıkan bizim açımızdan önemli olan maçın fotokopisini göndermiştir.

Fischer - İbrahimoğlu Caro - Cann Savunması, Türkiye-ABD 1970 Siegen Olimpiyat 10 Eylül 1970

1.e4 c6 2.d3 d5 3.♘d2 g6 4.♘gf3 ♗g7 5.g3 ♘f6 6.♗g2 0–0 7.0–0 ♗g4 8.h3 ♗×f3 9.♕×f3 ♘bd7 10.♕e2 d×e4 11.d×e4 ♕c7 **12.a4 ♖ad8 13.♘b3 b6 14.♗e3 c5 15.a5 e5 16. ♘d2 ♘e8 17.a×b6 a×b6 18.♘b1** ♕b7 (Diyagram)

19.♘c3 ♘c7 20.♘b5 ♕c6 **21.♘×c7** ♕×c7 **22.♕b5 ♖a8 23.c3 ♖×a1 24.♖×a1 ♖b8 25.♖a6 ♗f8 26.♗f1** ♔g7 **27.♕a4 ♖b7 28.♗b5 ♘b8 29.♖a8 ♗d6 30.♕d1 ♘c6 31.♕d2 h5 32.♗h6+** ♔h7 **33.♗g5 ♖b8 34.♖×b8 ♘×b8 35.♗f6 ♘c6 36.♕d5 ♘a7 37.♗e8** ♔g8 **38.♗×f7+** ♕×f7 **39.** ♕×d6

1–0

Bu parti aynı zamanda Batsford Yayınları'ndan Fischer'in 789 oyununu içeren "The Games of Robert J. Fischer" adlı kitabın 312. sayfasında yer almaktadır. (Not: Açılışa Süer Satranç Dergisi Caro-Cann diyorsa da gerçekte ters renklerle Şah-Hint fikirlerini de içeren melez bir açılıştır.)

İsmet İbrahimoğlu - Julio P Kaplan, Açılış Kodu: B37

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 g6 5.c4 ♗g7 6.♘c2 d6 7.♗e2 ♘h6 8.0–0 0–0 9.♘c3 f5 10.e×f5 ♘×f5 11.♗g5 h6 12.♗c1 ♗d7 13.♘d5 ♖c8 14.♖b1 e6 15.♘f4 ♘e5 16.b3 ♕e7 **17.♘d3 ♗c6 18.♘×e5 ♗×e5 19.f4 ♗g7 20.♗f3 ♗×f3 21.♖×f3** ♕c7 **22.♘e3 ♘d4 23.♖f1 ♖fd8 24.♗b2 ♘f5 25.♘×f5 e×f5 26.♕d5+** ♕f7 **27.♖fd1** ♕×d5 **28.♖×d5 ♖c5 29.♗×g7** ♔×g7 **30.♖d4** ♔f6 **31.♖bd1** ♔e6 **32.♖4d3 ♖c7 33.♖h3 h5 34.♖e3+** ♔f6 **35.♖ed3** ♔e6 **36.♔f2 ♖e7 37.♔g3 a6 38.♖d5 ♖c7 39.a4 b6 40.♔h4 a5 41.♔g5 ♖cd7 42.♖5d3 ♖h8 43.h4 ♖hd8 44.♖e3+** ♔f7 **45.♖de1 d5 46.c×d5 ♖×d5 47.♖e7+** ♔f8 **48.♔×g6 b5 49.♖f7+** ♔g8 **50.♖×f5 ♖×f5 51.♔×f5 b×a4 52.b×a4 ♖d2 53.♖e6 ♖a2 54.♖h6 ♖×a4 55.♖×h5 ♖b4 56.♔g4 a4 57.♖a5 ♖b2 58.g3 ♖a2 59.♖a7 a3 60.♔f5 ♖a1 61.g4 a2 62.h5 1–0**

Aleksandar Matanovic - İsmet İbrahimoğlu, Açılış Kodu: B19

1.e4 c6 2.d4 d5 3.♘c3 d×e4 4.♘×e4 ♗f5 5.♘g3 ♗g6 6.♘f3 ♘d7 7.h4 h6 8.♗d3 ♗×d3 9.♕×d3 ♘gf6 10.♗f4 e6 11.0–0–0 ♘d5 12.♗d2 ♕c7 **13.c4 ♘5f6 14.♔b1 0–0–0 15.♗c3 ♗d6 16.♘e4 ♘×e4 17.♕×e4 ♘f6 18.♕c2 h5 19.♖he1 ♖he8 20.♖e2 ♘g4 21.♘g5 g6 22.g3** ♔b8 **23.♕e4** ♕d7 **24.♕f3 f6 25.♘e4 ♗e7 26.♖de1** ♔a8 **27.♖d2** ♕c7 **28.♖ed1 f5 29.♘g5 ♗f6 30.♕e2** ♕d7 **31.♖e1 ♖e7 32.f3 ♘h6 33.♕e3 ♘f7 34.♗b4 ♗×g5 35.h×g5 ♖ee8 36.b3** ♕c7 **37.f4** ♕d7 **38.♔c2 ♘d6 39.♗×d6** ♕×d6 **40.♕e5** ♕a3 **41.♔b1** ♕b4 **42.♖d3 ♖d7 43.♖e2** ♕e7 **44.♔b2 c5 45.d5 e×d5 46.♕×e7 ♖d×e7 47.♖×e7 ♖×e7 48.♖×d5 b6 49.♖d6 ♖e3 50.♖×g6 ♖×g3 51.♖f6 h4 52.♖×f5 ♖g4 53.♔c3 h3 54.♔d3 ♔b7 55.♖f7+ ♔c6 56.♖h7 ♖×f4 57.♖×h3 ♖g4 58.♖h6+ ♔d7 59.♖g6 ♖g2 60.a4 ♖g3+ 61.♔e4 ♖×b3 62.a5 ♖c3 63.a6 ♖×c4+ 64.♔f5 b5 65.♖g7+ ♔c6 66.♖×a7 ♔b6 67.♖a8 ♖c1 68.g6 ♖f1+ 69.♔e5 ♖e1+ 70.♔f6 ♖f1+ 71.♔e5 ♖e1+ ½–½**

1894-1921 Dünya Şampiyonu
Emanuel Lasker

1908 yılında şampiyonluk maçı için birbirlerine takdim edildiklerinde Tarrasch şöyle demişti Lasker'e: "Size, Doktor Lasker, söyleyecek üç kelimem var: Şah ve mat!" Ne var ki unvan maçında Lasker'e 8-3 yenilmişti Tarrasch

Rövanşını 1914'te St. Petersburg'da oynadılar. Tarrasch, umduğunu yıllar sonra da bulamamıştı.

Ayrık (İzole) Piyon

Lasker, Emanuel - Tarrasch, Siegbert, [D30] Kabul Edilmeyen Vezir Gambiti, St. Petersburg final, 14.05.1914

Ayrık bir piyon kendi piyonlarından uzakta tek başına kalmıştır. Yalnızca aletler tarafından korunabildiği için zayıf görünür. Görünüşte zayıf olmasına rağmen kolayca alınamaz. Onu almakla tehdit eden her rakip alete karşı, mutlaka, dost bir alet onun yardımına gelmeye hazırdır. İzole piyonu alabilmek için yaratıcılık gerekir.

Lasker böyle bir yaratıcılığa sahipti. Onun yaratıcılığı piyona doğrudan saldırarak başlardı. İşe yaramadığında onu koruyan alete saldırırdı. Bu da işe yaramazsa piyonu koruyan aletleri koruyan piyonlara saldırırdı. Temelde savunma yapısını çökerten bu saldırı sistemi ölümcül bir zayıflığa yol açar ve netice olarak aleti kazanırdı. Bu durumda Lasker bir at ve iki piyona karşılık bir kale kazanır. Çok büyük bir kazanç gibi görünmemekle birlikte usta bir oyuncunun elinde, bu kazanç, oyunun kaderini belirlemek için yeterlidir. Lasker'in rakibinin oyunu terk etmesi için zorlama tarzı, "kazanılmış oyunun kazanılması sanatı"nda öğrenilmesi gereken bir derstir.

1.d4 d5 2.♘f3 c5 c4 e6

"En iyi savunma olduğunu savunurum, yine de eklemeliyim ki bu fikre sahip olan yalnızca benim. Bu yöntem vezir gambitindeki ...c5'in Siyahı serbestleştiren hamle olduğu fikrine dayanmaktadır ve bundan dolayı mümkün olduğu kadar erken yapılmalıdır. Bu savunma yöntemiyle Siyah, vezir piyonunun ayrık hale gelmesi pahasına aletleri için rahat bir oyun elde eder." diyen Tarrasch'ın en beğendiği savunma.

4.c×d5 e×d5 5.g3 ♘c6 6.♗g2 ♘f6 7.0–0 ♗e7 8.d×c5 ♗×c5

Tarrasch durumdan oldukça memnundur. Bunu da "Merkezileşmiş piyona karşılık Beyazın konumsal karşılığı yoktur." diye açıklar. Ayrık piyon söz konusu olduğunda görüşü şöyledir: "Ayrık vezir piyonundan korkan satrancı bıraksın."

9.♘bd2 ...

Klasik 9.♘c3 Siyahın ...d4 ile tempo kazanmasına yol açar. Beyazın yapmış olduğu hamledeki fikri, atını b3 üzerinden ayrık piyonu engelleyebileceği d4'e yerleştirmektir.

9...d4

Örneğin 9...0–0 gibi bir hamle ile gelişimini ilerletmek için kullanılması gereken bir hamleyi boşa harcıyor.

Nimzovich'in bu çarpık hamle konusundaki yorumu şöyledir: "Ayrık piyonun zayıf duruma düşmek için d4 veya d5 seçimi vardır."

10.♘b3 ♗b6 11.♕d3!

Piyonu hareket edemeyecek şekilde sabitliyor! Şimdi Lasker 12.♖d1 oynayıp dört aleti ile piyona saldırmakla tehdit ediyor.

11...♗e6 12.♖d1 ♗×b3

Bu taş değişimi piyona saldıran dört aletten birini ortadan kaldırır, ancak Beyazı iki fil ile üstün duruma getirir.

13.♕×b3

Lasker şimdi de 14.e3ile vezir piyonuna saldırmakla tehdit ediyor.

13...♕e7 14.♗d2

Çok açık olan 14.♗f4 hamlesinden üstün ve kurnazca bir hamle.

14...0–0 15.a4

Tarrasch'ın kendisi bu hamleyi şöyle açıklar: "Alışılmadık zarif bir hamle. Önce a5 ile vezirkanadı piyonlarının, sonra da a6 ile özellikle at piyonunun konumunu çökertmek için piyonun ilerletilmesi gerekir."

15...♘e4

Şah piyonunu almak ölümcül olurdu. 15...♕×e2 16.♖e1 ♕a6 17.♗f1'den sonra Siyahın veziri yakalanırdı.

16.♗e1 ♖ad8 17.a5

Yüzsüz piyonun d2'de beceriksizce geliştirilen filin desteğinde olduğuna dikkat ediniz.

17...♗c5 18.a6

Ayrık piyonun koruyucularından biri olan atın desteğine saldırıyor.

18...b×a6

Değişik devamyolu 18...b6 olabilirdi. Buna karşılık Lasker olasılıkla 18...b6 19.♕a4

♖c8 20.♖ab1 ile devam eder ve b4 ile fili uzaklaştırarak vezir piyonunu kazanırdı.

19.♖ac1

Siyahın tüm hafif taşları artık boşluktadır ve 20.♘h4 hamlesine karşı onlardan birisini kaybetmemek için önlem almak zorundadır.

19...♖c8

Hamle sırasının Beyazda olduğu konum aşağıdaki gibidir.

20.♘h4!

Bu hamleden sonra bir şeylerin olması gerek. En yakın tehdit 21. ♗×e4 ♕×e4 22. ♖×c5 ile Beyazın bir alet kazanmasıdır.

20...♗b6

Bu olasılıkla aynı derecede iyi olan 20... ♘d8 21.♘f5 ♕d5 22.♗×e4 ♕×e4 23.♘d6 ile at çatalı ve açmaz sayesinde Beyazın kalite kazanmasıdır. Ya da Siyah 20...♗d6 oynarsa 21.♘f5 ile fili koruyan atı korumakta olan vezire saldırır. 21...♕e5'e karşılık Beyazın 22.♗×e4'ünden sonra Siyah 22...♕×e4'e cesaret edemez.

21.♘f5 ♕e5 22.♗×e4 ♕×e4 23.♘d6 ♕×e2 24.♘×c8 ♖×c8

Siyah bir at ve iki piyon karşılığında bir kale kaybetmiştir, fakat ayrık piyon geçer piyon hale gelmiş ve tehlike arz etmeye başlamıştır.

25.♕d5 ♕e6

Diğer yollarla atı kurtarmaya girişmek taktik konularda küçük bir ders verir: 25 ...♘e7 (açmazdan kurtulur) 25...♘e7 26. ♖×c8+ ♘×c8 27.♕a8 (açmaza alır) ♕e8 28. ♖c1 ♘d6 (açmazdan kurtulur) 29.♕×e8+ ♘×e8 30.♖c8 (tekrar açmaza alır) ♔f8 31. ♗b4+ (koruyucuyu kovalıyor) ♔g8 32. ♖×e8# ve mat eder (tehlikelere açık olan son yatay).

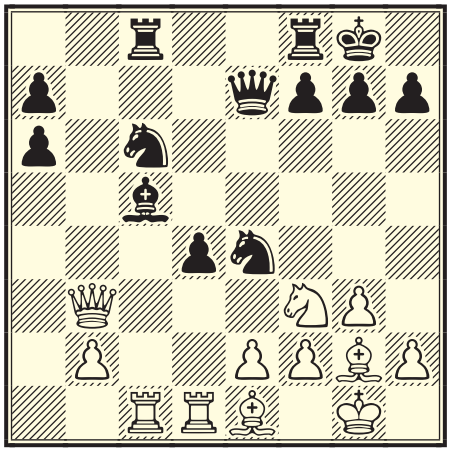
26.♕f3 Bu hamle baskıyı devam ettireceği için vezirleri değişmekten daha güçlüdür.

26...h6 27.♗d2

Tarrasch -bir sonraki hamlede önereceği- kalelerin değişiminden hoşlanmaz, yine de bu olasılıkla karşı karşıyadır: 28.♖e1 ♕d7 29.♖c4 (fil hattında kaleleri çiftlemek için) ♘a5 (veya 29...♘e7 30.♖×a5 ve bir alet kazanır) 30.♔e7 ♕×e7 31.♖×c8+ ♔h7 32.♗×a5 ♗×a5 33.♕f5+ ve vezir talihsiz fili kazanır.

Emanuel Lasker

27...♘e5 28.♖×c8+ ♕×c8 29.♕e4 ♘d7 30.♖c1 ♕f8 (Diyagram)

Hamle sırasının Beyazda olduğu konum aşağıdaki gibidir.

31.♗×h6

Lasker her zaman tetiktedir. Siyah atın tehlikelere açık konumu bir piyona mal olacaktır.

31...♘c5 31...g×h6 ♕g4+ ve devamında ♕×d7 aleti geri alır ve Beyazın hakim olduğu bir konuma götürür.

32.♕g4 f5 33.♕g6 Bu hamle Siyahı, vezirleri değişmeyi teklif etmeye zorlar, aksi takdirde işgalcileri geri püskürtemez. Beyazın iki kazanma tehdidi vardır: 34.♖e1 ve devamında ♖e8 ile veziri açmaza almak ve 34.g4 ♘d7 35.♖c8 ♕×c8 36.♕×g7 ve mat.

33...♕f7 34.♕×f7+ ♔×f7 35.♗g5 ♘d3 36.♖b1

Tarrasch, bu hamle için şaka ile karışık "Sefil bir hamle!" der. "Çok daha iyisi 36.♖c2 ile piyonu korumak ve neticesinde Siyah 36...♘e1 ve devamında ...♘f3 ile fili kazanabilirdi." diye açıklar.

36...♔e6 37.b3 ♔d5 38.f3

Bu ve bir önceki hamle şahın daha derinlere nüfuzunu ve vezir piyonuna yardım etmesini engeller.

38...a5 39.h4 ♘c5 40.h5 d3 41.♔f1 a4

Tarrasch'ın fikri değişerek veya başka bir yol ile at piyonundan kurtulmaktır. Daha sonra şahı c4, c3 ve c2'ye ilerletebilirdi. Böylece geçer piyon gerçek bir tehdide dönüşürdü.

42.b×a4 ♘×a4 43.♗f6

Tarrasch için küçük bir sürpriz! Bir piyon kazanır ve kale piyonunun yolunu temizler.

43...♔e6

43...g×f6 ile fili almak .h6 hamlesine yol açar ve piyon durdurulamayacağı için oyunu hemen kaybederdi. Siyah tehdit altındaki piyonunu 43...♗d4 ile de kurtaramazdı, çünkü 44.♗×d4 ♔×d4 45.♖b4+ devamyolunda

Beyaz atı kazanırdı.

44.♗×g7 ♔f7 45.♗e5 ♘c5 46.♖d1 ve Siyah terk etmiştir.

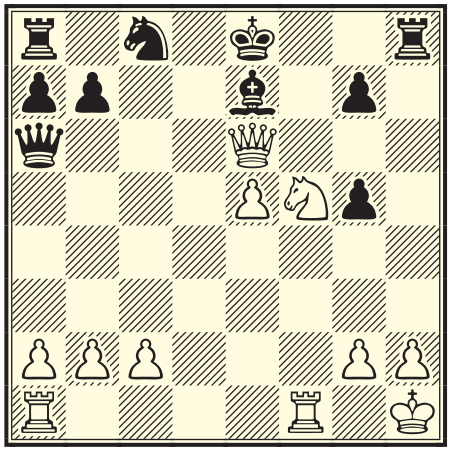
47.♗d4 ve devamında 48.♗×c5 ayrık piyonların ölümcül oranlarla kaybedilmesiyle kıyaslandığında görkemli bir yaşamı olan vezir piyonunu kazanırdı. Hem Alekhin hem de Tarrasch, Lasker'in bu maçtaki konumsal ve taktiksel oyununun zarafetini büyük övgüyle karşılamışlardır.

Kombinezonlar

Lasker, Emanuel - Wahltuch, Victor L, [C31] İngiltere, 1898

1.e4 e5 2.f4 d53.e×d5 ♕×d5 4.♘c3 ♕e6 5.♘f3 ♗d6 6.♗b5+ c6 7.♗a4♘e7 8.0–0 ♘d7 9.♗b3 ♘d5 10.d4 f6 11.d×e5 f×e5 12.♘×d5 c×d5 13.♗×d5 ♗c5+14.♔h1 ♕a6 15.f×e5 ♘b6 16.♗b3 ♗g4 17.♗g5 h6 18.♗f7+♔×f7 19.♘h4+ ♔e8 20.♕×g4 h×g5 21.♕e6+ ♗e7 22.♘f5 ♘c8

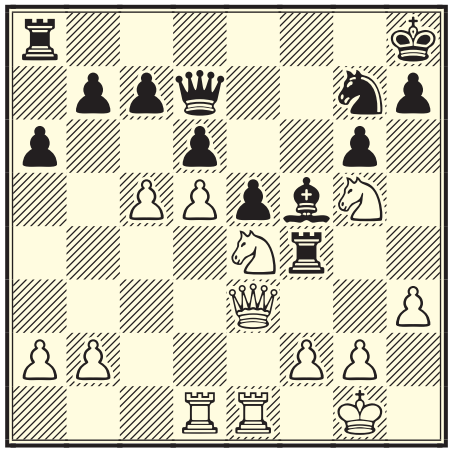
(Diyagram)

Çözüm: **23.♖ad1** 1-0

Lasker, Emanuel - Steinitz, William, [C87] St. Petersburg, 1895

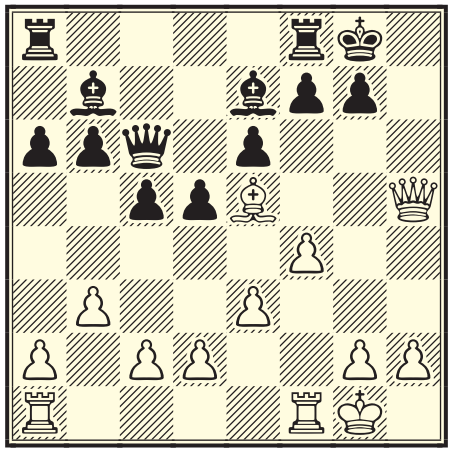
1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 .♗b5 a6 4.♗a4 d6 5.d4 ♗d7 6.c3 ♘f6 7.♘bd2 ♗e7 8.0–0 0–0 .♖e1 ♖e8 10.♘f1 ♗f8 11.♘g3g6 12.h3 ♗g7 13.♗c2 ♗c8 14.d5 ♘e7 15.♗e3 ♖f8 16.♕d2 ♘e8 17.♗h6 ♔h8 18.♖ad1 ♘g8 19.♗×g7+ ♘×g7 20.c4 f5 21.♕c3 f×e4 22.♗×e4 ♘f6 23.♕e3 ♘×e4 24.♘×e4 ♖f4 25.c5 ♗f5 26.♘fg5 ♕d7 (Diyagram)

Çözüm: **27.♕×f4 e×f4 28.♘f6 ♘e6 29.♘×d7 ♘×g5 30.♖e7 ♔g8 31.♘f6+ ♔f8 32.♖×c7** 1-0

Lasker, Emanuel - Bauer, Johann Hermann, [A03] Amsterdam, 1889

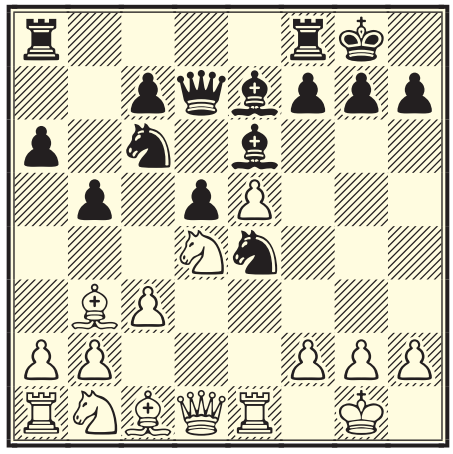
1.f4 d5 2.e3 ♘f6 3.b3 e6 4.♗b2 ♗e7 5.♗d3 b6 6.♘f3 ♗b7 7.♘c3 ♘bd7 8. 0-0 0-0 9.♘e2c5 10.♘g3 ♕c7 11.♘e5 ♘×e5 12.♗×e5 ♕c6 13.♕e2 a6 14.♘h5 ♘×h5 15.♗×h7+! 15...♔×h7 16.♕×h5+ ♔g8 (Diyagram)

Çözüm: **17.♗×g7!! ♔×g7 18.♕g4+ ♔h7 19.♖f3 e5 20.♖h3+ ♕h6 21.♖×h6+ ♔×h6 22.♕d7! ♗f6 23.♕×b7 ♔g7 24.♖f1 ♖ab8 25.♕d7♖fd8 26.♕g4+ ♔f8 27.f×e5 ♗g7 28.e6 ♖b7 29.♕g6 f6 30.♖×f6+ ♗×f6 31.♕×f6+ ♔e832.♕h8+ ♔e7 33.♕g7+ ♔×e6 .♕×b7 ♖d6 35.♕×a6 d4 36.e×d4c×d4 37.h4 d3 38.♕×d3** 1-0

Tarrasch, Siegbert - Zukertort, Johannes Hermann, [C83] Frankfurt,1887

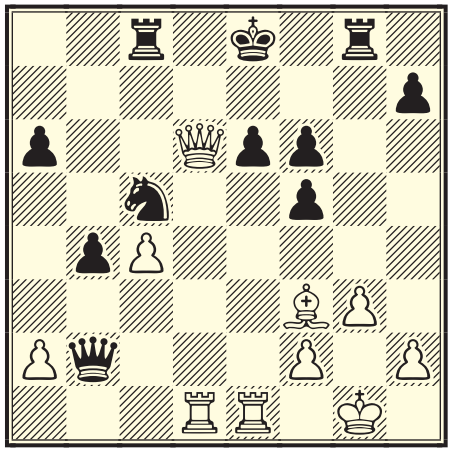
1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 ♘f6 4. 0–0 ♘×e4 5. d4 a6 6.♗a4 b5 7.♗b3 d5 8. d×e5 ♗e6 9. c3 ♗e7 10.♖e1 0–0 11.♘d4 ♕d7 (Diyagram)

Çözüm: **12.♘×e6 f×e6 13.♖×e4 ♗c5 14.♗e3 ♗×e3 15.♖×e3 ♖f516.♗c2 ♖f7 17.♘d2** 1-0

Lasker, Emanuel - Tarrasch, Siegbert, [C12] Dünya Şampiyonluğu, Duesseldorf, 1908

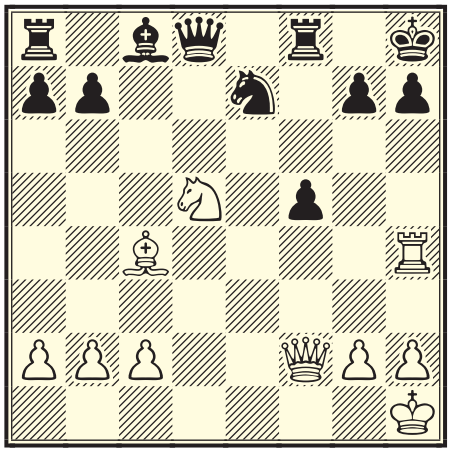
1.e4 e6 2.d4 d5 3.♘c3 ♘f6 4.♗g5 ♗b4 5.e×d5 ♕×d5 6.♘f3 c5 7.♗×f6 g×f6 8.♕d2 ♗×c3 9.♕×c3 ♘d7 .♖d1 ♖g8 11.d×c5 ♕×c5 12.♕d2♕b6 13.c3 a6 14.♕c2 f5 15.g3 ♘c5 16.♗g2 ♕c7 17.♕e2 b5 18.0–0 ♗b7 19.c4 b4 20.♕d2 ♖b8 21.♕h6 ♗×f3 22.♗×f3 ♕e5 23.♖fe1 ♕×b2 24.♕f4 ♖c8 25.♕d6 f6 (Diyagram)

Çözüm: **26.♗h5+ ♖g6 27.♗×g6+ h×g6 28.♖×e6+** 1-0

Tarrasch, Siegbert - Eckart, K [C31] Nuremberg, 1892

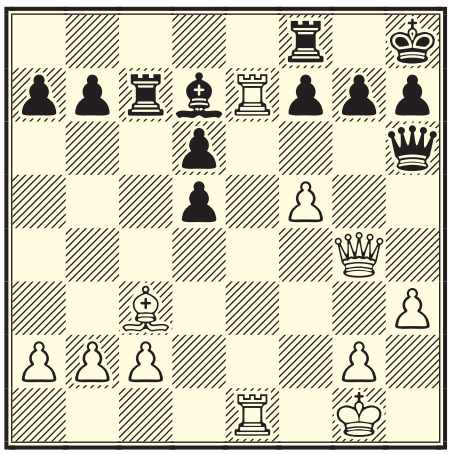
1.e4 e5 2.f4 d5 3.♘f3 d×e4 4.♘×e5 ♗d6 5.d4 e×d3 6.♗×d3 ♘f6 7.0–0–0 8.♘c3 ♗×e5 9.f×e5 ♕d4+ 10.♔h1 ♕×e5 11.♗f4 ♕c5 12.♗×c7 ♗g4 13.♕d2 ♕×c7 14.♖×f6 ♕a5 15. ♖f4 ♗e6 16. ♖h4f5 17.♖e1 ♕d8 18.♕f2 ♗c8 19.♘d5 ♘c6 20.♗c4 ♔h8 21.♖e7 ♘×e7 (Diyagram)

Çözüm: **22.♖×h7+ ♔×h7 23.♕h4+ ♔g6 24.♘f4#** 1-0

Tarrasch, Siegbert - Harmonist, Max, [C67] Nuremberg, 1891

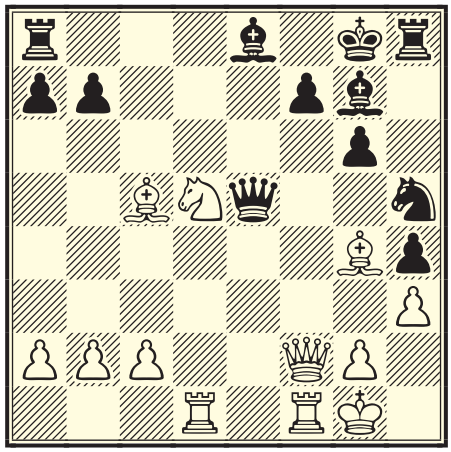
1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 .♗b5 ♘f6 4.0–0 ♘×e4 5.d4 ♗e7 6.d5 ♘d6 7.♘c3 e4 8.♘d2 ♘×b5 9.♘×b5 ♘e5 10.♘×e4 d6 11.f4 ♘g4 12.h3 ♘h6 13.♘d4 ♘f5 14.♘×f5 ♗×f5 15.♘g3 ♗d7 16.f50-0 17.♕g4 ♗f6 18.♘h5 ♔h8 19.♗d2 ♖c8 20.♖ae1 c6 21.♘×f6 ♕×f6 22.♗c3 ♕h6 23.♖e7 ♖c7 24.♖fe1 c×d5 (Diyagram)

Çözüm: **25.♖×d7 ♖×d7 26.f6** 1-0

Tarrasch, Siegbert - Bird, Henry Edward, [B34] Hastings, 1895

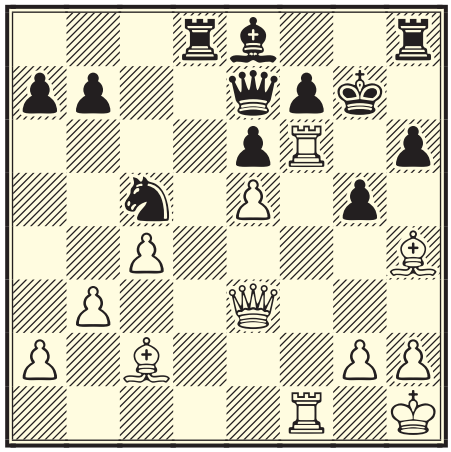
1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.♘c3 g6 4.d4 c×d4 5.♘×d4♗g7 6.♗e3 h5 7.♗e2 d6 8.♕d2 ♗d7 9.0–0 ♘f6 10.h3 ♕c8 11.f4 ♔f8 12.♖ad1 h4 13.♘×c6 ♗×c6 14.e5 d×e5 15.f×e5 ♘h5 16.♗g4♕c7 17.♕f2 ♗e8 18.♘d5 ♕×e5 19.♘×e7 ♗f6 20.♘d5 ♗g7 21.♗c5+ ♔g8 (Diyagram)

Çözüm: **22.♘e7+ ♔h7 23.♖d5 ♘g3 24.♖×e5 ♗×e5 25.♖e1 ♗×b226.♗d4 ♗×d4 27.♕×d4 f5 28.♘×f5** 1-0

Tarrasch, Siegbert - Blackburne, Joseph Henry, [C10] Hastings, 1895

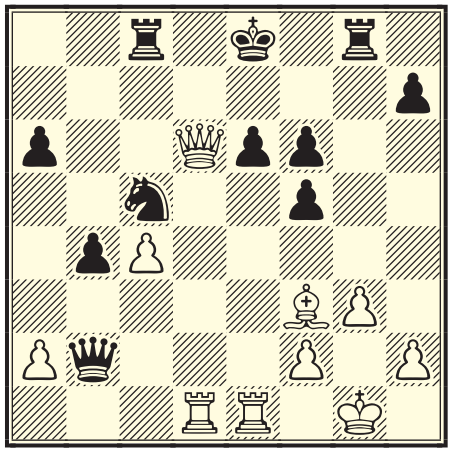
1.e4 e6 2.d4 d5 3.♘c3 d×e4 4.♘×e4 ♘d7 5.♘f3 ♘gf6 6.♗d3 c5 7.0–0 c×d4 8.♘×f6+ ♘×f6 9.♘×d4 ♗c510.♘f3 ♕c7 11.♕e2 ♗d7 12.♘e5 ♗d6 13.f4 0–0 14.♗d2 ♖ad8 15.♔h1 ♗c8 16.♖f3g6 17.c4 ♗×e5 18.f×e5 ♘d7 19.♗c3 ♘c5 20.♗c2 ♗d7 21.b3 ♔g7 22.♕e3 ♖h8 23.♖af1 ♗e8 24.♗e1 ♕e7 25.♖f6h6 26.♗h4 g5 (Diyagram)

Çözüm: **27.♖×h6 g×h4 28.♖×h8** 1-0

Lasker, Emanuel - Tarrasch, Siegbert [C12], 8. Dünya Şampiyonluğu, Almanya, 15.09.1908

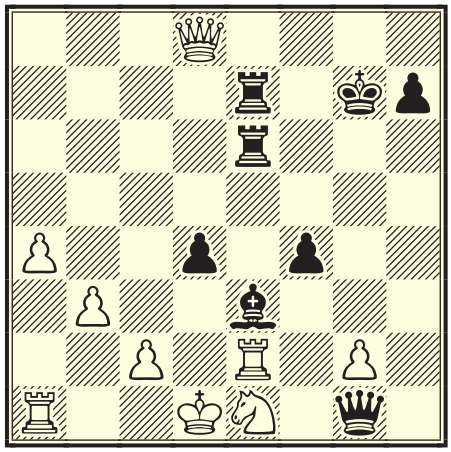
1.e4 e6 2.d4 d5 3.♘c3 ♘f6 4.♗g5 ♗b4 5.e×d5 ♕×d5 6.♘f3 c5 7.♗×f6 g×f6 8.♕d2 ♗×c3 9.♕×c3 ♘d7 10.♖d1 ♖g8 11.d×c5 ♕×c5 12.♕d2♕b6 13.c3 a6 14.♕c2 f5 15.g3 ♘c5 16.♗g2 ♕c7 17.♕e2 b5 18.0–0 ♗b7 19.c4 b4 20.♕d2 ♖b8 21.♕h6 ♗×f3 22.♗×f3 ♕e5 23.♖fe1 ♕×b2 24.♕f4 ♖c8 25.♕d6 f6 (Diyagram)

Çözüm: **26.♗h5+ ♖g6 27.♗×g6+ h×g6 28.♖×e6+** 1-0

Tarrasch, Siegbert - Lasker, Emanuel [C66], 8. Dünya Şampiyonluğu, Almanya, 19.08.1908

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 ♘f6 4.0–0 d6 5.d4 ♗d7 6.♘c3 ♗e7 7.♖e1 e×d4 8.♘×d4 0–0 9.♘×c6 ♗×c6 10.♗×c6 b×c6 11.♘e2 ♕d7 12.♘g3 ♖fe8 13.b3 ♖ad8 14.♗b2 ♘g4 15.♗×g7 ♘×f2 16.♔×f2 ♔×g7 17.♘f5+ ♔h8 18.♕d4+ f6 19.♕×a7 ♗f8 20.♕d4♖e5 21.♖ad1 ♖de8 22.♕c3 ♕f7 23.♘g3 ♗h6 24.♕f3 d5 25.e×d5 ♗e3+ 26.♔f1 c×d5 27.♖d3 ♕e6 28.♖e2 f5 29.♖d1f4 30.♘h1 d4 31.♘f2 ♕a6 32.♘d3 ♖g5 33.♖a1 ♕h6 34.♔e1 ♕×h2 35.♔d1 ♕g1+ 36.♘e1 ♖ge5 37.♕c6 ♖5e6 38.♕×c7 ♖8e7 39.♕d8+ ♔g7 40.a4 (Diyagram)

Siyah oynar kazanır:

Çözüm: **40...f3 41.g×f3 ♗g5** 0-1

GM Kevin SPRAGGETT, Çeviri: Erdal YALAZAN
eyalazan@hotmail.com

Neyi, neden istediğiniz önemlidir

Ustalık yolunda

Herkes usta bir satranç oyuncusu olabilir mi? Evet, eğer yolumuza çıkabilecek engelleri hesaba katmazsak, neden olmasın? 'Umutsuz vaka'ların bir kısmı zaten oldular!

Asgari bilgiden başlayıp usta seviyesinde bir satranç oyuncusu yaratmak için ne yapmak gerektiği, günümüzde önemli bir problemdir. Herkes usta bir satranç oyuncusu olabilir mi? Evet, eğer yolumuza çıkabilecek engelleri hesaba katmazsak, neden olmasın? 'Umutsuz vaka'ların bir kısmı zaten oldular!

Önceliklerimizi Belirlemek

Demek ki usta bir satranç oyuncusu olmak istiyorsunuz, öyle mi? Sormanız gereken önemli soru ne kadar zaman alır? değil, onun yerine 'Ben neden usta olmak istiyorum?' olmalıdır.

İkna edici bir yanıtınız ve kendinizi motive etmek için yeterince iyi gerekçeleriniz varsa her koşul altında devam edin! Ustalık yolunda asıl sorun onlar sizin satranç yeteneğinizi sınamadan, sizin kendi karakterinizi test etmenizdir! Motivasyonu, iradeyi, disiplini, sabrı kasdediyorum. Satrançta ustalık yolu birçok girinti çıkıntı içerir, eğer siz çok fazla çalışmaya istekli değilseniz asla başaramazsınız. Satrançta çok çalışmak, çok yetenekli olmaktan çok daha önemlidir. İkinci önemli soru, 'Ne kadar sürer?' samimi bir yanıt vermem gerekirse; oraya ulaştığınızda öğrenirsiniz!

Kendinize Zaman Yaratın

Planlı olmayı öğrenin! Kendinize bir kayıt defteri tutun. Öğleden sonra ne yaptığınızı yazmanız birkaç dakikanızı alır. Birkaç ay sonra geri dönüp neyin işe yaradığını ve neyin işe yaramadığını anlarsınız.

Kevin SPRAGGETT

> İlk adım, temel oyunu anlamaktır. Satranç bilincinin oluşması veya farkındalık bu aşamadadır. İkinci aşama, gerekli miktarda bilgiyle birlikte temel teknikleri ve yöntemleri elde ederek ustalık seviyesine ilerlemektir.

Steinitz, "Bir günde altı saat çalışıp diğer beş gün hiç bir şey yapmamak yerine altı gün birer saat çalışmak daha iyidir." demişti. Haklıydı! Kendinize çalışma programı yapın ve ona sıkı bir biçimde uymaya çalışın.

Ben her çalışma bölümünün iki saatten az olmamasını ve yorgunken yapılmamasını öneririm. Yeterince enerjiniz yoksa yoğunlaşmak güçtür.

Sessiz, sakin bir ortamda çalışmayı deneyin, televizyon açık olmasın. Hafif bir müzik iyi olabilir ama gürültü olmasın; beynimiz ona nazik davranırsak daha fazla şeyi alır!

Bilgi Tuzaklarından Sakının

Oyunculuk gücü yavaş yavaş arttırılarak satranç ustası olunur. Bir seviyeden diğerine ilerlenir. Her seviyenin bir parça fazla ve farklı türde bilgi gerektirdiği söylenebilir. Birçok oyuncu sonraki seviyeye geçemeden belirli bir aşamada 'boğulur', çünkü kafalarında gereğinden fazla bilgi vardır. Kafaları karışmıştır. Satrançta bilgilerin uygulanması önemlidir, yoksa bilgilerin yutulması değil.

Lasker bir defasında tüm yaşamı boyunca satranç oynadığını ve aslında son yirmi beş yılında daha önce edindiği bilgileri unutmaya çalıştığını yazmıştı! Çünkü bu bilgilerin ona yardım etmek yerine zarar verdiğini fark etmişti! Önemli olan teknik ve metotları öğrenmektir. Bunu aklınızda tutarak, usta olana kadar sahip olduğunuz kitapları sınırlandırın! Yirmi kadarı yeterli! Dergiler okunabilir. Bilgisayar satrancını ele alırsak, iki milyon oyuna kimsenin ihtiyacı olmaz. Lombardy ve amatör oyuncu-

larla New York'ta bir akşam yemeğinde yaşadıklarımız aklıma geldi. Amatörlerden biri evindeki bilgisayarında bir milyon üç yüz bin oyun olduğundan söz edince, Lombardy ona bakıp şimdiye kadar bu bir milyon üç yüz bin oyunun kaç tanesini analiz ettiğini sormuştu...(!?) Amatör durumu kavramıştı!

Oynadığınız açılışları sınırlandırın. Sadece e4'e, d4'e ve diğerlerine karşı iyi birer savunma hamlelerine ihtiyacınız var. Beyazla sadece bir açılışa odaklanın... Eğer zamanınız varsa ve fazla çalışmaktan yakınmazsanız daha çok açılışla uğraşabilirsiniz ama unutmayın ki satranç 'uygulamadır', 'yutma' değil! Her defasında sadece bir hamle yapacağınızı unutmayın bu yüzden işleri 'basitleştirin'.

İlerleme

Satrançta ilerlemeye göz atarken tamamen yeni başlayanı düşünmekte fayda var; o hiçbir şey bilmemektedir. Yeni başlayan, basamakları tırmanması sırasında eğer öğrenmeye doğru biçimde yaklaşmazsa yüzünde yara izleri oluşmasına neden olur. Bunu biraz açayım. Yeni başlayanın ustalık seviyesine çıkması temel olarak iki adımdan oluşur: İlk adım, temel oyunu anlamaktır. Satranç bilincinin oluşması veya farkındalık bu aşamadadır. İkinci aşama, gerekli miktarda bilgiyle birlikte temel teknikleri ve yöntemleri elde ederek ustalık seviyesine ilerlemektir.

İlk aşamada önce ne 'yapmamamız' gerektiğini öğreniriz. Satrançta bunun anlamı işleri basitleştirmektir; şahını açıkta bırakma, rakibin tehditlerini fark et, aletlerini 'boşta' bırakma, açılışta taşlarını hızlıca ve verimli bir şekilde geliştir, zayıflıklar yaratma... Ayrıca merkezin önemine ilişkin en 'sezgisel' kavramlar ve basit temel taktiklere de değinilmeli.

Yeni başlayan kendi başına oyunları neden kaybettiğinin farkına varmalı. Kayıplarına neden olan kötü alışkanlıklarını fark etmeli. Sezgisel bir satranç düşüncesi geliştirebilmelidir.

Yeni başlayanlar için yazılan birçok satranç kitabında yanlış bir yaklaşım vardır: Bunu yap, şunu yapma, şuna dikkat et... Yanlış yaklaşım; anlamanın yerini kurallar alır. Basit açıklamalarla birlikte temel oyunları veren bir iki kitap harika olur. Benim önereceğim bir kitap Chernev'in 'Hamle Hamle Satranç' kitabıdır. Bu değerli kitap her hamleyi en basit sezgisel biçimde açıklar. Ne varyasyon ne de strateji, sadece temel bilgiler...

Satranç oynamak, bu temel satrancı anlama yolunda çok önemlidir. (Burada turnuva seviyesindeki oyunlardan söz etmiyoruz.) Yeni başlayanın kendinden daha iyi oyuncularla oynaması gerekir böylece hatasından ve kaybettiği oyunlardan hemen sonra neyi yanlış yaptığını fark edip ders çıkararak birebir kendini geliştirebilir. Yeni başlayanların kendilerinden zayıf, yenebildikleri rakiplerle oynamalarının amacı yoktur, eğer rakibiniz sizden güçlü değilse yaptığınız hata muhtemelen farkedilmeyecektir.

> Eğer satranç tahtası daha iyi anlaşılırsa, satranç oyuncuları yaptıkları pek çok hatadan kaçınılabilir.

Yeni başlayan oyuncular hamle yapmadan kendilerine rakibinin tehdidinin ne olduğunu sormalıdır. İçselleştirene kadar bu alışkanlık geliştirilmelidir. Eğer bir satranç oyuncusu rakibinin tehdidini göremiyorsa, ne kadar bilgili olduğu, ne kadar çok yöntem, teknik bildiği çok önemli değildir; her zaman kaybeder.

Birinci aşamayla ilgili son bir nokta; oyun sonrasında oyunu sizinle analiz edecek bir rakip bulmak her zaman zordur ama bu düzeyde geçirilecek süre, kendinizden daha zayıf rakiplerle oynamayıp kazandığınız zamanla ilintilidir. 500 yıl öncesinin Ruy Lopez, Damiano v.b. gibi eski ustaları, zayıf rakiplerle oynamayın diye öğütte bulunurken ne dediklerinin oldukça farkındaydılar.

İkinci aşama birinci aşamadan oldukça farklıdır çünkü satranç oyuncusu artık yöntem ve teknikler öğrenerek oyununu geliştirmeye başlar, yani ne yapmaması gerektiğini bilmenin yanı sıra ne yapması gerektiğini de öğrenmeye başlar. Burada oyuncunun asıl uğraşı yeni öğrendiği teknik ve yöntemleri uygulamaya çalışmak olmalıdır. Bu aşamada oyuncunun 'gücü' gelişir: Bunun üç bölümden oluştuğu söylenebilir:

1) Doğal yetenek

2) Kazanılan teknik ve yöntemler

3) Bilgi

Oyuncunun satranç turnuvalarına girmesi gereken aşama budur. Bu sürenin, birinci aşamadan daha uzun olacağını da belirtelim.

Satranç Ustasının Düzeyi Nedir?

Bir satranç ustası, sadece satranç oyununu sağlam bir şekilde kavramış olmakla kalmaz, her biri kendine özgü yapısı olan, bir dizi 'küçük-oyunu' (açılışı, oyunortasını, oyunsonunu) da kavrar ve bunlardan kendi oyununu da oluşturur.

Tahta Kontrolü ve Ustalık

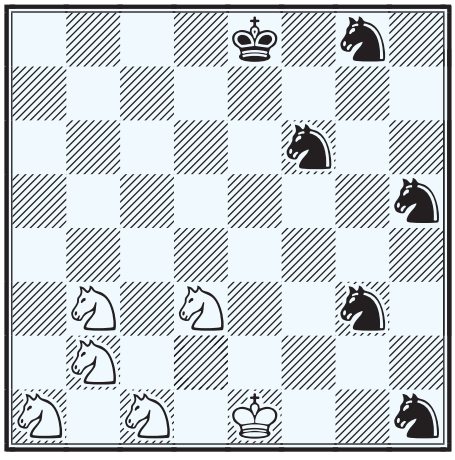
Kitapların satranç tahtasının önemini açıklamaya az yer ayırmaları beni her zaman şaşırtmıştır. Tahta, oyunun üzerinde oynandığı bir 'masa'dan daha önemli bir şeydir. Tahtanın özelliklerini bilmek fazlasıyla önemlidir. Kitaplar taşlara çok fazla yer ayırırken her bir taşla tahtanın ilişkisini göz ardı ederler. Lasker "Eğer satranç tahtası daha iyi anlarlarsa, satranç oyuncuları yaptıkları pek çok hatadan kaçınabilir." diye yazmıştı. Bunu biraz açayım: Birçok satranç oyuncusu satranç tahtasını gözünde canlandırmakta sorun yaşar. Onlara gözlerini kapatıp kareleri (ne renk olduklarını), çaprazları (hangi karelerle bağlantılı olduklarını), yatayları, dikeyleri sorabilirsiniz. Benim bir eğitmen olarak tecrübem birçok oyuncunun bunları yapmakta zorlandığı yönündedir.

Satrançta düşünme işlemi gözlerimizi kullandığımız kadar 'akıl gözümüzü' kullanarak da olur. Akıl gözümüz, satranç tahtasını farklı bir gözle görür, onu bir bütün olarak 'gözünde canlandırmaz', onu parçalara ayırır, her bir parça diğerleriyle geometrik bağlantı içindedir. Eğer biz tahtanın geometrisinin yeterince bilincine varmazsak ve her parçanın birbiriyle ve bütünle ilişkisini kavrayamazsak, o zaman bizim akıl gözümüz tüm tahtayı yeterince doğru değer-

lendiremez ve böylece bazı taktik hataların farkına varmadan yapılmasına neden olur. 80'lerde Sovyetler Birliği'nde yeni bir nesil ortaya çıkmıştı. Bunlar çok inanılmaz olduklarından değil ama satranç tahtasında yaptıklarından dolayı oldukça sükse yapmışlardı; satranç tahtasından çok tavana veya seyirciye bakıyorlardı.

Shirov'la ilk oyunumu anımsıyorum. 90 yılında Paris'te, Letonya'dan kısmen az tanınmış bu gençle eşleşmiştim. Ben normal oyunumu oynuyordum ama onun tahtaya arada bir baktığını görünce oldukça şaşırmıştım, çoğu zaman tavana bakıyordu! Bu adamın bir sorunu var, diye düşünmüştüm. Ama bu adamın neyi 'gördüğünü' öğrenince hayrete düşmüştüm!! Hala hayranlık duyarım. Normal 'gözünde canlandırmayla' 'körlemeyi' birleştiriyordu ve sonuçlar çok etkileyiciydi. Bugün bile bu tekniği uygulamaktadır. Bu neslin diğer temsilcileri Ivanchuk ve Gelfand'dır. Bu tekniğin kullanımı tesadüf değil, kendi genç oyuncularının diğer yeni nesillerle aralarında fark yaratmaları için Sovyet eğitmenlerin bilinçli tercihidir. Günümüzde bu 'okulun' en bilinen taraftarı belki de Anad'dır...

Sizin tahtanın 'farkındalığını' yakalamak için yapabileceğiniz bir yığın alıştırma vardır. Boş bir tahtayla başlayın. Atı mesela a1'e koyun, b2'ye gitmesi için gereken hamle sayısının atın aynı yerden sekizinci yataya gitmek için gereken hamle sayısı kadar olduğunu biliyor muydunuz? (Dört hamle)

Sonra taşların birleşimiyle alıştırma yapın, örneğin vezir ve kale veya vezir ve fil. Vezirin boş tahtada her iki taşı hapsedemediğine dikkat edin. Ama boş tahtada vezir atı hapsedebilir! Bu tür çalışmayı sürdürünce, vezirin kale veya fili alabilmesi için 'çifte tehdidin' önemini çabucak kavrarsınız.

Oyunumu Geliştirmeme Başka Ne Yardımcı Olur?

Her pozisyonda karşı atağın önemine inanmak gerekir. Satranç stratejisini, taktikleri, nasıl satranç oynamak gerektiğiyle ilgili teorileri (Steinitz, Lasker, Nimzovich) ve konumsal satrancın önemini konu alan tüm temel 'klasik' kitapları, neredeyse okudum ve bunların sonucunda Büyükusta Mikhail Suba'nın (Romanya) 'tüm bu büyük oyuncuların önemli bir şeyi unuttukları' görüşüne katılıyorum: Satranç dinamik bir oyundur!

> Üzerinde düşünülmesi gereken önemli bir konu da 'kriz' dönemleriyle ilgilidir. Krize girerseniz onu atlatın! Satrancı bırakmayı düşünmeyin!

Eğer konumunuz sağlamsa ama pasifse uzun dönemde oyunu kaybetmeniz muhtemeldir. Lasker, sağlam bir konumu kendiliğinden hata yapmadığın sürece kaybetmenin pek olası olmadığını öğretmişti, ama bunu öğrettiğinde 'ortalama' kulüp oyuncusunun satranç teknikleri hakkında çok az bilgisi vardı. Günümüzde satranç teknikleri öyle bir noktaya evrilmiştir ki kulüp seviyesindeki oyuncular bile var olan teknikleri birçok pozisyonda kullanabilme bilgisine erişmiştir.

Bugün 'topraklama yapmak' satrançta temel 'ölüm' nedenlerinden biridir. Deneyimlerim ışığında Suba'nın gözlemine kefilim. Sağlam ama pasif bir konum, oyunu kaybetmenizin nedenlerini bulmak için iyi bir başlangıç noktasıdır! Siz Kasparov'u asla sağlam ama pasif bir konumda bulamazsınız. O daha çok, geride olup karşı atak şansı olan konumları tercih eder! Aslında Kasparov'un oyunlarını incelemek karşı atağın önemini kavramak açısından iyi bir derstir. Eğer ben Kasparov'un, Karpov'un tacını elinden almasının nedeni olarak Karpov'un her pozisyonun karşı atak unsuru barındırdığı gerçeğini göz ardı ettiğini söylersem, bu gerçeklerle çelişmez.

Onun için sağlam ama pasif pozisyonlardan uzak durun. Daha dinamik düşünün! Konumsal olarak daha geride ama karşı atak şansı olan oyunları oynamak için hazırlanın. Hatta çok küçük karşı atak şansı bile günü kurtarabilir. Rakibinizin size 'teknik' uygulamasına izin vermeyin! Kavgaya girin, komaya değil. İyisi mi Suba'nın 'Dinamik Satrancını' bulursanız iki nüsha alın!

Satrançta 'Kırılma Noktası' Nedir?

Bu satranç literatüründe çok az ilgilenilmiş bir konu olmasına rağmen modern satrançta çok önemli fikirlerden biri olmaya başlamıştır. Benimsenen bir yaklaşıma göre her ne kadar, her hamlede verilen kararlar satranç oyununun sonucunu etkiliyorsa da asıl önemli olan oyun içinde belli noktalarda verilen kararların oyunun sonucunu belirlediği şeklindedir. Bu noktalara kırılma noktaları diyoruz.

Normal bir oyunda iki veya üç tane böyle nokta vardır. Kırılma noktasına gelindiğinde onu "tanımak" aslında doğru karar vermekten daha zordur. Kırılma noktalarında verdiğiniz kararlar, uzun dönemde oyunu etkileyecektir. Örneğin piyon yapınızı nasıl oluşturmanız gerektiği veya önemli bir taşınızın değişimi ile ilgili bir karar vermişseniz, bu noktada vereceğiniz yanlış bir kararın size oyunu kaybettirebileceğini, verilen zararı 'tamir' edemeyeceğinizi unutmamaya çalışın. Kırılma noktaları konusunda kaynaklar bulmaya çalışın, bu sayede birçok reyting toplayabilirsiniz!

Zaman Geçiyor Çabuk Bana Birkaç Tüyo Ver

Pratik ol, oyun sırasında zamanını boşa harcama. Oyunun sonucunu önemsemeden satrançta bildiklerini yapmak, uygulamak önemlidir. Kaybetmek başına gelecek en kötü şey değildir! Eğer iyi bir hamle görürsen onu oyna, iyi bir fikrin varsa onu uygula. Her şeyi 'anlamak' için zamanı bolca harcama. İki saat çok uzun bir zaman değildir.

Üzerinde düşünülmesi gereken önemli bir konu da 'kriz' dönemleriyle ilgilidir. Her sporcu kriz dönemlerine girer, spor psikologları bu konuyu fark edip bu konuyla ilgilenmişlerdir.

Krize girerseniz onu atlatın! Yaptıklarınızı çok fazla değiştirmeyin! Satrancı bırakmayı düşünmeyin ve bu dönemde önemli kararlar almayın! Satranç oyuncusunun karakteri (disiplini, sabrı, motivasyonu) kriz dönemlerinde acı bir biçimde sınanır.

Benim kişisel deneyimim kriz dönemlerinin satranç oyuncusunu daha güçlü kıldığı doğrultusundadır.

Zaman Sıkışması Konusunda Birkaç Cümle

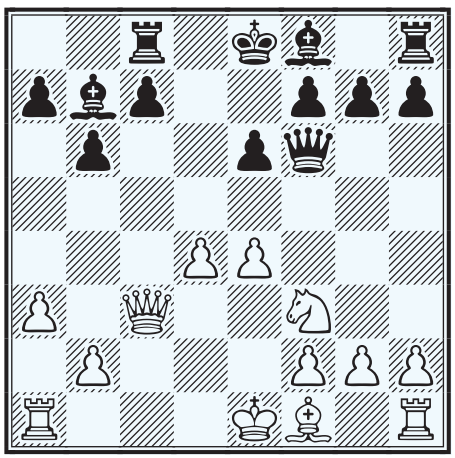
Zaman sıkışmasına ciddi, faydalı bir cevap vermek zordur. 'Hızlı oyna' demek hedefi şaşırtmak olabilir!

Ben, oyuncuların bu 'alışkanlığıyla' baş etmek için farklı yerlerden zaman bulmalarını, belki açılışta daha hızlı olmalarını, hamle sırası rakiplerindeyken daha çok düşünmelerini, önerebilirim. Birçok oyuncu kronik zaman sıkışmasıyla 'baş ediyor' ama birçok kişi onunla yaşamayı öğrenmek zorunda.

1985 ve 1988 dünya şampiyonu adayı, 1989'da dünyanın en iyi 25 oyuncusu arasında yer alan, Kanada'yı Olimpiyatlarda 8 kez temsil eden, defelarca Kanada şampiyonu olan Büyükusta Kevin Spraggett'in analizli iki oyununu Mavikale okuyucuları için seçtik:

K. Spraggett, – A. Karklins, Toronto 1985 (Analiz: Kevin Spraggett)

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘f3 b6 4.a3 ♗b7 5.♘c3

d5 6.c×d5 ♘×d5 7.♕c2 ♘×c3 8.♕×c3 ♘d7

9.♗g5 ♘f6 10.e4 ♖c8 11.♗×f6 ♕×f6?! (Diyagram)

Eğer ardından ağır bir biçimde cezalandırılmasa kendi başına kötü bir hamle değil...

12.♗a6!! Şaşırtıcı bir durum. Bu güzel hamlenin detaylarını düşünmek benim on beş dakikamı aldı. Fikir oldukça basitti: Şaha merkezde saldır! Bu kadar mükemmel işlemesine bugün bile şaşırırım.

12... ♗×a6 13.♕c6+ ♔d8 Az veya çok zorunlu. Bunun yerine ♔e7 sonrasında 14.♘e5 ♖d8 15.♕×c7+ ♔e8 16.♕c6+ ♔e7 17.♕a4! oynayarak, birçok tehdit olanağıyla birlikte, Beyaz büyük avantaj elde eder.

14.♘e5 ♕e7 15.d5! Önemli bir hamle. Bu Beyaza **d** hattını, kalesine açma şansı verir.

15... ♕e8 Başka ne yapsın?

16.♘×f7+ ♕×f7 17.d×e6 ♕e8 18.♖d1+ ♔e7 (18...♗d6 19.♖×d6+ ♔e7 20.♖d7+ ♔f8 21. e7+ kazanır.)

19.♖d7+ ♔f6 20.e7+ ♔f7 21.♕d5+ ♔g6 22.♕e6+ ♔h5 23.♖d5+ g5 24.g4+

Siyah şah, uzun yolculuk sonunda yorulmuştur. **1–0**

K. Spraggett, – V. Mikhalevski, Kanada 2004 (Analiz: Kevin Spraggett)

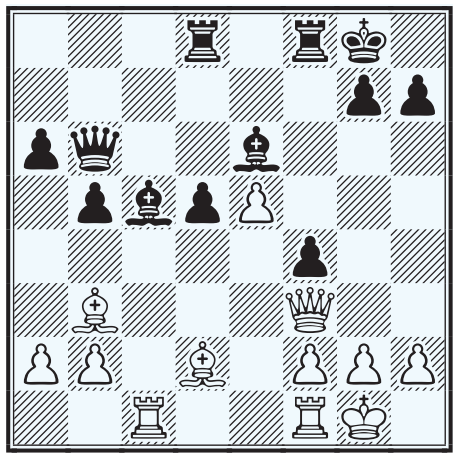
(Bu oyun 2004 yılında Kanada Açık'ta Kapasking'de oynandı. İsrailli güçlü Büyükusta V. Mikhalevski rakibimdi. Bu oyunumun nadir güzellikteki finalinden dolayı gurur duyuyorum. Bu oyun iki önemli yaygın taktik motif içerir: Geçer piyon ve savunmasız son yatay. Bu işi başarmak için Beyaz büyük bir enerjiyle çalışmalı, inisiyatif almak için gerekirse piyon feda etmeli aksi takdirde fırsat kolayca elden kaçar.)

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘f6 5.0–0 ♘×e4 (Rakibim İspanyol'un açık varyantında uzmandı.)

6.d4 b5 7.♗b3 d5 8.d×e5 ♗e6 9.c3 ♗e7 10.♘bd2 0–0 11.♗c2 f5 12.♘d4 ♘×d4

13.c×d4 c5 14.d×c5 ♘×d2 15.♗×d2 ♗×c5 16.♗b3 ♕b6 17.♕f3 ♖ad8 18.♖ac1 f4 !?

(Diyagram)

Rakibim şahkanadı piyonlarını sürmek (g5–g4) ve Beyazı geri itmek istiyor.

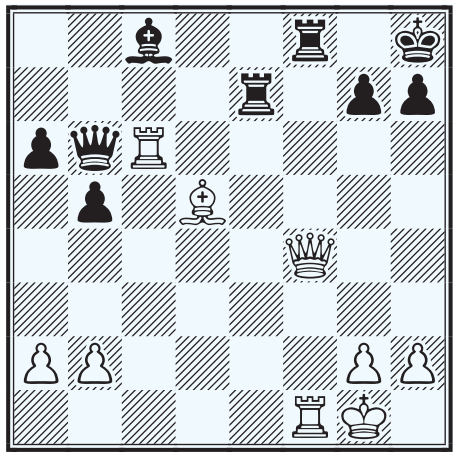
19.♗a5 Bu hamle geçici olarak bir piyon verir ama inisiyatifi alır.

19...♗×f2+ (Diğer durumda Siyah daha kötü duruma düşer.)

20.♕×f2 ♕×a5 21.♖c6 ♗c8 22.e6! (Bu piyon sihir yapacak!) **22...♖de8 23.♗×d5 ♔h8**

24.e7!! geçer piyon kaleyi ilk yataydan çıkarmak için feda ediliyor. **24...♖f6!?** Rakibim benim daha gösterişli bir final yapmama izin vermiyor:

24... ♖×e7 25.♕×f4!! ♕b6+! (Diyagram)

26.♔h1!!! ♖g8 27.♖×c8 vb. Ele geçirilen ev! **25.♕c5!** Havai fişekler son bulur ve Beyaz kolayca kazanır. **25...♗g4 26.♖×f6 g×f6 27.♗f7 ♗d7 28.♕d4 ♔g7 29.♗×e8 ♗×e8 30.♕d8 1–0**

Çeviren: Erdal YALAZAN

Kaynakça: Chesstalk, 8 Şubat 2000

Detaylı bilgi:
http://kevinspraggett.blogspot.com

Yaşar Y. GÜNGÖR, Ulusal Hakem yasarygungor@gmail.com

Satranç turnuvaları ve Çocuklar

Çocuk satranç turnuvalarında çocuk davranışlarına ilişkin izlenimler

Hakemlik yaptığımız turnuvalarda, kimi zaman bazı sporcuların davranışlarında tedirginlik seziyoruz. Özellikle, illerde yapılan turnuvalarda, çocuk sporcularda bu durum daha belirgin biçimde gözümüze çarpıyor. Bu sporcuları dikkatlice gözlemlediğimizde bu tedirgin davranışlarının arkasındaki nedeni bir süre sonra çözebiliyoruz. Bu durumdaki çocukların ortak özellikleri, kendilerini bir türlü tam olarak oyuna verememeleri ve sürekli olarak çevrelerine bakmaları oluyor.

Aslında bu sporcuların bu şekilde davranmalarının sebebi, velilerinin ya da eğitmenlerinin onları sürekli izliyor olması. Söz edilen kişileri izlediğimizde, turnuva salonunda dönüp dolaşıyor gibi gözükseler de çok geçmeden kendi sporcusunun yakınına geldiklerini görüyoruz. Sonra sporcusunun maçını dikkatlice seyrediyorlar ve eğer oyunun gidişinden memnun değillerse bunu yüz ifadelerine yansıtıyorlar. Bu sırada çocuk da, tabii ki izlendiğinin farkında ve o da kendini izleyenlerin yüzüne bakıp durumunun nasıl olduğu hakkında bir anlam çıkarmaya çalışıyor.

Çocukların spor yapmalarındaki amaç oyun vasıtasıyla dil yeteneklerinin, fiziksel, zihinsel ve sosyal kapasitelerinin gelişmesine fırsat vermek ve onların toplum içindeki sosyal rollerinin ve kendilerini diğer bireylerden ayıran özelliklerinin farkına varmalarını sağlamak olmalıdır.

Çocuk, oyun sırasında kendisini ve çevresiyle ilgili bilgileri ifade etme olanağı bulur. Durum böyleyken sporcuya, başarısızlığından dolayı hücum edilmesi, ona aşağılayıcı sözler söylenmesi hiç de doğru bir davranış değildir. Böyle davranmak o sporcuyu kaybetmek demektir.

Aslında bu tür psikolojik baskılar, o sporcu üzerinde birtakım kişisel problemlerin oluşmasına neden olur ki bu da pedagojik açıdan oldukça olumsuz bir davranıştır.

> Çocuk sporcuları olumsuz etkileyen bir başka faktör de ebeveyn baskısıdır. Her aile çocuğunun kazanmasını ister ama kaybetmek mücadelenin doğasında vardır.

Hele bir de maçın kaybedilmesi durumunda bu sporculara kötü davranılırsa olumsuz etki daha da büyüyebilir. Sanki maçı kaybetmek suçmuş gibi, öyle bir şekilde çocuğun üzerine gidilir ki, çocuk bu sporu yaptığına yapacağına bin pişman olur. Belki de bir süre sonra o çocuğu bir daha turnuva salonlarında göremeyiz üstelik bu suçlamalar onu ömür boyu etkiler.

Özellikle okullararası satranç turnuvalarında bu gibi hatalara çok rastlıyoruz. Bu tür turnuvalarda maçını kaybeden çocuğa, öğretmeni olmadık sözler sarf edebiliyor. Hatta sporcusunun başarısızlığını hakeme yükleyen, bu nedenle hakemlerin üzerine yürüyen hocalar da görüyoruz. Aşağıda yarışma için sporcu getiren bir öğretmenin düşünceleri yer almaktadır:

"23 Nisan Turnuvasına satranç antrenörü olarak beş sporcumla katıldım. Burada veli ve öğretmen davranışlarını gözlemledim. Küçük yaştaki çocuklar için ne olursa olsun kazanmak çok önemli. Aslında ebeveyn ve öğretmen olarak, turnuvada başarılı olunmasından çok, oyuncuya yenilgiyi de olgunlukla karşılayabilmenin öneminden bahsedilmeli ve öğrenciler psikolojik olarak turnuvaya hazırlanmalıydı. Bazı ana - babalar, çocuklardan daha heyecanlı ve istekli idi. Oyunu biten çocukların gelişinden, kazanıp kazanmadıkları genelde belli oluyordu, ağlayanların sayısı az değildi. Bir kısım anne babalar gerekeni yapıyor ve yenilen çocuklarını uygun sözlerle teselli ediyorlardı. Fakat bazıları, zaten yenilginin ezikliği içinde olan çocuklarını 'Rakibin çok mu güçlüydü, neden etrafına bakınıyordun, neden dikkatini vermedin, neden pat ettin, yenebilirdin!' gibi sözlerle rencide ediyordu. Hatta bir öğretmenin, yenilen öğrencisine 'Sen okulumuzun yüz karasısın!' dediğine şahit oldum ve itiraz ederek çocuğun psikolojisini bu şekilde bozduğunu, onu motive etmek için teselli etmek, onore etmek gerektiğini söyledim ama sözlerimin faydası olmadı. O sırada çocuk çömelmiş, başını elleri arasına almış ve 'Evet, ben bir yüzkarasıyım!' diyordu. Başka bir turnuvada, başka bir öğretmenin ise, öğrencisi yenilince tepki göstererek turnuvadan çekip gittiğini duyduğumda üzüldüm. Terk edilen öğrencinin psikolojik durumu ne olacaktı, nasıl telafi edilecekti? Oysa 'Hayatta önemli olan hiç düşmemek değildir, her düşüşten sonra ayağa kalkabilmektir.'(Konfüçyüs)"

Çocuk sporcuları olumsuz etkileyen bir

Turnuvalardan çocuk manzaraları... (Ankara 2010 MEB seçmeleri)

başka faktör de ebeveyn baskısıdır. Her aile çocuğunun kazanmasını ister ama kaybetmek mücadelenin doğasında vardır. Bazı ebeveynler çocuklarının maç kaybetmesine dayanamıyor. Böyle durumda çocuğa karşı olumsuz tavır sergileyebiliyorlar. Oysa çocuklara yapılan olumsuz davranışlar, olumlu sonuç vermemekte hatta o sporcunun yarışmalardan uzaklaşmasına, satrancı tamamen bırakmasına da neden olabilmektedir.

Böyle durumlarda iş, antrenöre / ebeveyne (eğer okul olarak katılmışlarsa öğretmenlere) düşüyor. Sporcuları/çocukları maçı kaybetmişse, onu uygun bir dille teselli etmeleri ve çocuğun bu zor gününde ona destek olmaları gerekmektedir. Ona "Yeterince iyi hazırlanamamışsın. Bir sonrakine iyi hazırlanırsan, başarılı sonuçlar alırsın. Çalışırsan yaparsın." gibi sözler söylemek, o kişiyi motive etmek için birebirdir. Bu nedenle satranç turnuvasına katılan çocuklarımızın kazanmalarından çok, psikolojik durumlarını korumaya öncelik verelim. Satranç karşılaşmalarını ölüm-kalım meselesi haline getirmeyelim.

Küçük yaştaki çocuklar için ne olursa olsun kazanmak çok önemli. Onun için onlara turnuvada başarılı olunmasından çok, yenilgiyi olgunlukla karşılayabilmenin öneminden söz edilmeli ve psikolojik olarak maça hazırlanmaları sağlanmalıdır.

Çocuklarda başarısızlığı etkileyen psikolojik nedenleri şöyle sıralayabiliriz:

Başaramam korkusu, kendine güvenmeme, negatif düşünme alışkanlıkları, yetersiz benlik gelişimi, iletişim yetersizliği, grup çalışması eksikliği, yeni durumlar karşısında ortama adapte olamama, risk kavramını algılamakta güçlük, hayal gücünün ve yaratıcılığın yeterince gelişmemesi, sosyal ilişkiler kuramama, disiplinsizlik, kaybetme korkusu...

Yapılan bilimsel araştırma ve çalışmalar sonucunda, sporcunun başarısını etkileyen faktörler şöyle sıralanmıştır: Seyirci, ebeveyn, antrenör, rakip oyuncu, hakem vb. Seyircinin sporcular üzerinde psikolojik açıdan çift yönlü etkisi vardır. Bu, olumlu da olabilir, olumsuz da. Sporcuyu antrenör, arkadaş, ebeveyn gibi özel biri seyrederse, bu onda değişik bir durum yaratabilir. İyi maç çıkarıyorsa, seyircinin orada olmasından memnun olur; ne kadar güzel maç çıkardığını onların görmelerini ister. Yok, eğer kötü performans gösteriyorsa ve bu kişiler de onu her yenilgiden sonra eleştiriyorlarsa, bu seyircileri yakınında görmek istemez.

Çalışmalarda sadece teorik ve pratik bilgiler yeterli olmaz; sporcu psikolojik yapısının bütün özelliklerini kullanarak ve geliştirerek en yüksek performansa ulaşmaya çalışmalıdır. Bu açıdan yaklaşıldığında sportif başarıda psikolojik özellikler büyük önem kazanmaktadır. Takım turnuvalarında "biz duygusu"nun oluşturulması gerekir. Başarı ve başarısızlıkların takımın bütününe mal edilmesi, sporcuları olumsuz duygulardan arındıracaktır. Başarısız bir sonuç alındığında, her sporcu aynı tepkiyi göstermez. Bunda kişinin kendi özellikleri çok büyük rol oynar. Antrenör her sporcusunu psikolojik olarak yakından tanımalıdır. Ona göre de her sporcusu için ayrı stratejiler geliştirmelidir. Aşırı duygusal olan sporcuların, başarısızlık karşısında kendilerini suçlu görmeleri ve kendilerine ceza vermeye kalkmaları nedeniyle, bu tür sporculara müsabakadan sonra yardımcı olunması, başarısız olmasının tek nedeninin kendisi olmadığının hatırlatılması uygun olacaktır. Sporcunun performansında sürekli bir düşüş görüldüğünde yapılacak iş, ona psikolojik destek vermektir. Motivasyonu sağlamanın tek yolu da budur. Başarı ancak, kişileri olumlu yönde teşvik etmekle sağlanır. İster takım turnuvalarında olsun, ister bireysel turnuvalarda, her sporcuya psikolojik destek verilmesi gerekir. Özellikle takım turnuvalarında dış faktörler daha etkin olduğu için sporcunun psikolojik desteğe daha fazla ihtiyacı vardır. Bunun için takıma, takım ruhu aşılamak gerekir. Takım turnuvalarında "biz duygusu"nun oluşturulması gerekir. Başarı ve başarısızlıkların takımın bütününe mal edilmesi, sporcuları olumsuz duygulardan arındıracaktır.

Sonuç olarak, çocuklarda başarıyı yakalamanın yolu, onlara teorik ve pratik bilgilerin verilmesinin yanı sıra - ve en önemlisi de - onları psikolojik olarak oyuna hazırlamaktır. Siz bunları verin, gerisini çocuğa bırakın. Çocuklarımız bizim onlardan beklediğimizden çok daha güzel maçlar çıkaracaklar. Bundan emin olabilirsiniz!

Kaynaklar

1. BAUMAN, S. : "Uygulamalı Spor Psikolojisi", (Çev.: İKİZLER, C,-ÖZCAN, A.O), Alfa Basım Yayım, İstanbul, 1994.

2. BAŞER, E. : "Uygulamalı Spor Psikolojisi, Performans Sporunda Psikolojinin Rolü", MEGSB Yayınları, I. Baskı, Ankara, 1986.

3. İKİZLER, C. : "Sporda Basarının Psikolojisi", Genişletilmiş II.Baskı, Alfa Basımevi, İstanbul, 1994.

4. KÜÇÜK, V. : "Sporda Yönlendirmenin Yeri ve Önemi" Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 1997.

5. HOLT, J. : "Çocuklar Neden Başarısız Olur" (Çeviri: Gürol KOCA), Beyaz Yayınları, İstanbul(1999).

6. www. adana.tsf.org.tr (*)

Siyah Şah'ı kazanca götüren hamleler

Fresh

Mavikale'nin bu sayısında tanıtacağım sinema filmi, geçen sayıda tanıttığım 'Masum Hamleler' filminde olduğu gibi, yine bir çocuğun satrançla dopdolu yaşamına değinen başarılı bir yapıt: Fresh

Perde, beyaz bulutlar ve mavi bir gökyüzü ile açılır. Kamera yavaş yavaş aşağı iner, uçsuz bucaksız, boş toprağı gösterir. Toprağın bir asfalt tarafından ikiye ayrıldığı fark edilir. Bu asfalt sanki Edip Cansever'in şiirlerinden uzanıp gelmiş gibidir: "Konaksa yandı çoktan / Tertemiz bir asfalt ezip geçti onu / İyi biliyorum tertemiz bir asfalt / Ezip geçti onu / Kırmızı bir konak mezarı gölgesi bırakarak." Bu bölünmüş boşluk, tedirgin oyuncularının taşlarını sürmekte tereddüt ettikleri, bir satranç tahtasının merkezinde duran bir ıssızlık imgesidir, satrançsever izleyicinin aklında. Ardından binalar gelir, mağrur satranç taşları gibi, hatta satranç taşlarının, en çok da kalelerin karanlık heykelleri gibi, birer birer doldurur bu boşluğu: Oyunun başındaki eşitliğin, bir taraf lehine bozulmasından hemen önceki kadar gerilimli ve karmaşık bir kentte buluruz kendimizi.

Kentte 12 yaşında siyah bir çocuk yaşamaktadır. Çocuğun adı Michael'dır, ama herkes onu takma adıyla çağırır: "Fresh!" Çok zordur Fresh'in hayatı. Hayata sanki iki kale, iki fil, iki at ve bir vezir eksik başlamıştır. O kadar az şeyi ve o kadar çok sorunu vardır ki: Evden ayrı yaşayan alkolik bir baba, hayata karşı yenilgiyi kabullenmiş ve yalnızca eti için arzulanıyor olmayı umursamayan bir abla, çenesine hakim olamayan tehlikeli bir okul arkadaşı, küfürsüz bir cümle kurmanın mümkün olmadığı kenar mahalle aksanı, yerden mantar gibi bitip çocukların ellerine yapışan ateşli silahlar, yoksul insanların vazgeçilmez gıdası haline gelen uyuşturucu maddeler, çevresindekileri girdap gibi içine çeken yasadışı çeteler, insanları daha çocuk yaşta yakalamaktan utanmayan ölüm... Zavallı Fresh, bu küçücük yaşta, piyonlarını sürüp büyütmek için, umutsuzca çabalayan o Siyah Şah kadar yalnızdır aslında.

Fresh'in başucunda duran satranç taşları, bu kadar çorak bir ortamda umudun da yeşerebileceğini gösteren bir ipucundan başka bir şey değildir. O ipin ucu izlenirse bizi satranç oynanan tanıdık bir parka götürür. Parka yeni gelen, rakiplerini hem hamleleri hem de alaycı sözleriyle ezen iddialı bir oyuncu bütün dikkatleri üstüne toplamıştır. "Burada iyi oyuncular olduğunu duymuştum oysa, kimse yok mu sırada?" Fresh, para karşılığı oyun oynayan, bu ukala oyuncunun karşısına çıkar. Oyuncu onu önce küçümserse de Fresh'in elinde kazanacağı parayı görünce oynamayı kabul eder. Siyahlarla oynayan Fresh, üstünlüğünü hemen kurar ve oyunun bir yerinde dört hamlede mat edeceğini ilan eder. 'Ukala Oyuncu' bu konumda dört hamlede mat olmayacağını söyleyince Fresh matı hemen gerçekleştirir: "Akıllıca oynasaydın dört hamlede mat olacaktın!"

Filmin izleyen sahnesinde, taşları yeniden dizen Fresh'in karşısına, yan masada birasını yudumlayarak, az önceki parlak galibiyeti izleyen adamın oturduğunu görürüz. Kısa süre sonra bu adamın Fresh'in babası olduğu anlaşılır. Kopup giden onca şeyden sonra baba ile oğul arasındaki tek bağ, tek iletişim aracı olarak satranç kalmıştır.

Filmin Künyesi

Türkçe adı	Fresh
Orijinal adı	Fresh
Yönetmen	Boaz Yakin
Yapım yılı	1994
Yapımcı ülke	ABD, Fransa
Orijinal dil	İngilizce
Süresi	114 dakika
Oyuncular	Sean Nelson, Giancarlo Esposito, Samuel L. Jackson, N'Bushe Wright, Ron Brice
IMDB Puanı	7.5

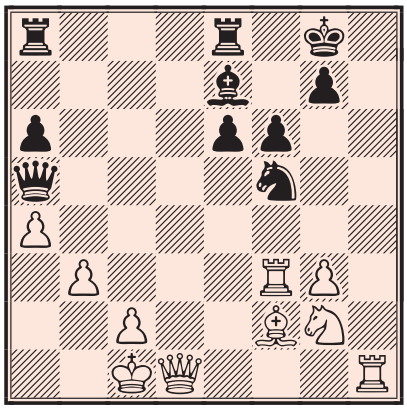
Fresh'in yatağının başucu: Uykuya dalmadan önce bakılan son yerde, gölgesi saatin kadranına düşen Siyah Şah'ın serin duruşu.

Kısa sürede mat olan 'Ukala Oyuncu' Fresh'in üstünlüğünü kabul ediyor.

İkisi yıldırım oynarken, baba birden "Hayır, düşün!" der satranç saatini durdurarak: "Bir saniyeliğine saati unut, Michael. Ne tür bir oyuncuyum ben? Saldırgan bir adam mıyım, yoksa savunan biri mi? Hiçbiri değilim. Rakibime göre oynuyorum. Eğer saldırmaktan hoşlanıyorsa, onu savunma yapmaya zorlarım. Eğer tedbirli bir adamsa, onu tehlikeli sulara çekerim. Gördün mü, savunma pozisyonunda oynadığında cesaretin kırılıyor ve düşünüp de hiç yapmayacağın aptalca hamleler yapıyorsun." Bu tavsiyeyi dinleyen Fresh daha iyi hamleler yapsa da yenilmekten kurtulamaz. Bu sahneden, babanın çocuktan çok daha iyi bir oyuncu olduğunu ve oğluna hayatta verebildiği tek şeyin satranç konusundaki tavsiyeleri olduğunu anlarız.

Fresh'in yaşadığı sorunlar oyununu da olumsuz etkilemektedir. Bir gün satranç oynarken öyle hatalı hamleler yapar ki babası dayanamaz: "Son hamleni geri al, daha doğrusu, son üç hamleni geri al. Taşlarını biriktiriyorsun, kaybettiğin her taş sana acı veriyormuş gibi oynuyorsun. Dama değil bu oyun. Sen şahımı istiyorsun, gelip şahımı alman lazım. Diğer tüm taşlar bunu yapmaya yarar. Ama senin yaptığın her başarılı hamlede, ben vezirini tehdit ediyorum ve sen geri çekiliyorsun. Vezirine, dünyadaki son kadınmış gibi davranıyorsun. Vezirin, sanki sadece bir sürü süslü hareketler yapan bir piyon, fazlası değil!" Bu konuşmalardan ders çıkartan Fresh babasına bir kez şah çekerse de, kazanç fırsatını kaçırmıştır ve mat olmaktan kurtulamaz. (Diyagram)

Siyah (Fresh) hamlededir.

1....♖ab8 2.♗e1 ♕c7 3.♘e3 ♘d6 4. ♘g4 ♘e4 5. ♖f4 ♗a3+ Fresh burada kazancı kaçırıyor. [5...♖×b3−+]

6.♔b1 ♘c3+ 7. ♗×c3 ♕×c3 8. ♘× f6+ +− 1−0

Fresh kazanma fırsatını kaçırıp oyunu kaybetse de, babasına bir kez olsun şah çekebilmesi sayesinde onun yalnız yaşadığı evine davet edilme fırsatı yakalar.

Babasının evinde, yan yana duran dört tahtada, yarım kalmış oyunlar olduğunu gören Fresh "Hangi tarafta oynuyorsun?" diye sorar. "Beyaz, siyah, siyah ve her ikisi." yanıtını verir babası, sırasıyla tahtaları göstererek. "Son ikisinde kaybediyorsun." yorumunu yapar Fresh, oyunlara kısa bir süre göz gezdirdikten sonra. "İlk oyunu Teddy Kolevski ile oynuyorum, o Frank Evans ile, o da Walter Shipman ile, son oyunu ise kendimle oynuyorum." der babası. "Kendine karşı kaybediyorsun." der Fresh ama hangi tarafı kastettiği anlaşılmaz. "Evet, hayat da böyle. Kendimle oynadığım yirmi yıldır süren bir oyun var. Hamle yapmadığım bir gün bile olmuyor. Bir gün bile." Fresh sanki babasını kızdırmak ister gibi ekler; "Arkadaşın Shipman'a karşı da kaybediyorsun." "Eee, o da Amerika'nın bir numarası. Parka gitmez ama buraya benimle oynamaya gelir. O kazanıyor. Evet, evet, onun kazandığını biliyorum. Ama sana şunu söyleyeyim. Saati koy önüne, onu hemen şimdi yer yutarım!"

Fresh (Sean Nelson) parkta babası ile satranç oynuyor.

Fresh'in babasının (Samuel L. Jackson), oğluna verebileceği tek varlığı satranç bilgisidir.

Fresh, babasının evinde sürmekte olan dört satranç maçı ile karşılaşıyor.

Fresh, kendine karşı bir oyuna tutuşurken gerçek yaşamında acımasız hamlelerden oluşan bir kombinezon planlıyor.

Babası hemen yandaki duvarda duran resimleri gösterir. "Oradaki resmi görüyor musun? Bu Pal Benko, oradaki Bruce Pandolfini, oradaki Mikael Botvinnik ve bu da Paul Keres. Hepsiyle oynadım, bazen kazandım, çoğu zaman da kaybettim. Ama hızlı oyunda hepsini yer yutarım. Hükümetlerinden destek alarak tüm gün oyun oynayan büyükustalar ve Avrupalılar... Koy saati önlerine, baskı altına al onları, o zaman dökülürler. Para avlamak için onları parka götür, hemen dökülürler." Babası biraz sakinleşmiştir şimdi. Bir başka fotoğrafı gösterir: "Bu Bobby Fischer. Bazıları onun, oyunu en iyi oynayan oyuncu olduğunu söyler. Onunla hiç oynamadım. Sıradan oyuncular parkın etrafında oturup İsa gibi onun da geri dönmesini bekliyorlar. Benim ise hiç umurumda değil. Koy o saati önüne, diğerleri gibi onu da yiyip yutayım. Bayat pasta o, evlat, mesele değil."

Fresh, hayatının babasından uzak zamanlarında giderek daralan tehlikeli bir kıskacın içindedir. Bu dönemde babasının yaptığı gibi kendine karşı satranç oynamaya başlar. Artık oyunu bitirecek bir kombinezon hazırlığındaki usta bir oyuncu gibi titizlikle tartmaktadır hamlelerini. Zamanı geldiğinde kurduğu düzenek boşalan bir zemberek hızıyla çalışır; rakiplerin kimisi başına ne geldiğini bile algılayamaz, algılayabilenler içinse yapacak bir şey kalmamıştır artık. Yaşadığı kenar mahallenin hakimi olan iki ayrı uyuşturucu çetesini birbirine düşürerek ortadan kaldırır. Fresh'in bunları yaparkenki ustalığı, sinemada bir kült haline gelen Akira Kurosawa'nın 'Yojimbo' filmini anımsatır. Bu kısımda aksiyon filmlerini seven izleyicilerin beğenisini kazanabilecek çok sayıda ayrıntı varsa da satrançsever okuyucuyu bu ayrıntılara boğmayı gereksiz buluyorum.

Filmin son sahnesine sorunlarını büyük oranda çözmüş olarak giren Fresh, babasıyla olan buluşmasına yorgun bir komutan gibi gelir. Baba kızgındır: "Bir saatten fazla geç kaldın. Burada seni beklerken iki balık kaçırdım. Bu beni iki dolar daha fakir yapar. Burada oyun oynamıyorum, buna vaktim yok. Senin çocuk oyunların için vakit yok. Buraya gelirken tüm bu saçmalıkları evde bırakmalısın." Fresh suskunluğunu sürdürürken babasının öfkesi, sonunda yatışmaya başlar: "Pekâlâ, bugün hızlı oynayacağız. Yine de sana ufak ipuçları vermekten geri kalmayacağım. Bugün kendi çabanla ya batacak ya da çıkacaksın, çünkü senin elinden tutmak için her zaman yanında olamam. Pekâlâ, gerçek olana hazır mısın? Gelip almaya hazır mısın? Şah olmaya hazır mısın?"

Fresh, gözyaşlarını daha fazla tutamaz. Artık büyüdüğünü, elinden kimse tutmadan çok büyük sorunlarla başa çıktığını babasına bile anlatamayacaktır. O artık piyonlarıyla tek başına kalmış bir Şah değildir, onları sabırla sürmüş, büyütmüş, hepsini kocaman atlara, fillere kalelere ve vezirlere dönüştürmüştür.

Fresh filmini değerlendirirken, ona çok yakın zamanda çekilen Masum Hamleler'e değinmemek olanaksızdır. Her iki filmde de aynı parkta (Washington Square Park, New York) çekilen satranç sahneleri bulunmaktadır. Buna karşın filmimizin kahramanı Fresh ile Josh arasında önemli farklar göze çarpar. Josh varlıklı ve eğitimli bir ailenin parlak çocuğu olarak yetiştirilirken, Fresh ailesi tarafından neredeyse dünyaya terk edilmiştir. Fresh, Bruce Pandolfini'yi ancak bir resimde görebilirken, Josh o ünlü eğitmenden birebir ders almaktadır. Josh için başarıya giden yoldaki bütün engeller nasıl elbirliği ile kaldırılıyorsa, Fresh bir o kadar yapayalnızdır önüne engeller çıkaranlara karşı... Bu açıdan bakınca Masum Hamleler'in kahramanı Josh'ın tersine, Fresh'e bir 'anti-kahraman' gözüyle bakabiliriz. Josh ve Fresh... Her ikisini yan yana koyarsak, siyah ve beyazlardan oluşan, çok tanıdığımız bir desen çıkacaktır karşımıza.

Kaynaklar

1. http://www.imdb.com/title/tt0109842/ (Ulaşım tarihi: 12.07.2010)

2. Chess in the Movies, Bob Basalla, Thinkers' Press Wonderworks, 2005

3. Ben Ruhi Bey Nasılım, Edip Cansever, 1976

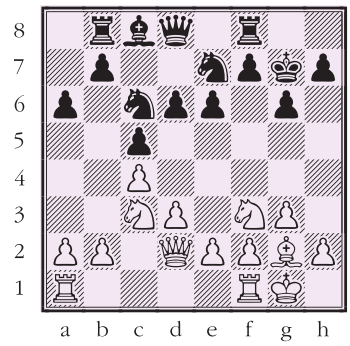
Satranç gücünüzü ölçün

Değerli satrançseverler, puanlı satranç, oyunculuk gücünüz hakkında fikir edinmeniz için yararlı olabilecek eğlenceli bir çalışmadır. Diyagramdaki konumdan başlayarak Beyazın hamlesini bulmaya çalışınız. Düşündüğünüz hamleyi ve aldığınız puanları not ediniz. Puanlarınızın toplamını değerlendirme tablosundan karşılaştırarak ratinginizi bulabilirsiniz. Oyunun sonuna kadar kendinize 90 dakikalık süre tanıyınız. Bu sayımızda sizlere Danimarkalı Büyükusta Bent Larsen ile İngiliz Büyükusta Murrey Chandler arasında 1991 Hastings Turnuvası'nda oynanmış bir oyunu veriyoruz.

B. Larsen - M.Chandler, İngiliz Açılışı, Açılış Kodu: A 38

1.♘f3 c5 2.c4 ♘c6 3.g3 g6 4.♗g2 ♗g7 5.0–0 e6 6.♘c3 ♘ge7 7.d3 0–0 8.♗f4 d6 9.♕d2 a6 10.♗h6 ♖b8 11.♗×g7 ♔×g7 (Diyagram)

Hamle	Puan	Siyah'ın hamlesi ve yorumlar
12. d4	**6**	**... b6**
13. ♖fd1	**3**	**... ♕c7**
14. ♖ac1	**2**	**... ♗b7**
15. d5	**3**	**... e×d5**
16. ♘×d5	**2**	**... ♘×d5**
17. c×d5	**1**	**... ♘e7**
18. ♕c3 +	**4**	**... f6**
19. ♘g5	**4**	**... ♗c8**
20. b4	**8**	(Siyahların vezir kanadındaki karşı oyununu engelleyen önemli bir hamle) **♘f5**
21. e4	**2**	**... ♘h6** (**21. e4** oynarken Siyahın 21... **♘d4** hamlesine karşı 22. **♕×d4** düşünenler 4 puan alınız.)
22. ♘e6 +	**2**	**... ♗×e6**
23. d×e6	**1**	**... ♖fd8**
24. f4	**4**	**... ♘g8**
25. g4	**3**	**... ♕c8**
26. f5	**1**	**... g5**
27.♕g3	**4**	**... ♕c7**
28. ♖d2	**3**	**... ♘e7**
29. h4	**5**	**...g×h4** (Siyahın 29... h6 hamlesine karşı **30. ♖cd1 ♘c8 31. ♕h2! ♖h8 32. e5 f×e5 33. ♖×d6 ♘×d6 34. ♕e5** + düşünenler 10 puan alınız.)
30. ♕×h4	**1**	**...♘c6**
31. g5	**2**	**... f×g5**
32. ♕×g5 +	**1**	**... ♔h8**
33. f6	**2**	**... ♖g8**
34. ♕f4	**3**	**... ♖g6**
35. f7	**1**	**... ♔g7**
36. ♖f1	**2**	**... ♔f8**
37. ♖×d6	**2**	**... ♘d4**
38. e7+	**3**	**... ♕×e7**
39. ♖×d4	**5**	Siyah terkeder. (**39. ♖×g6** oynamayı düşünenler 8 puan çıkarınız. Çünkü 39... **♘e2** + var.)

Değerlendirme Tablosu

Aldığınız puanların toplamına göre yaklaşık rating puanınız:

80 ve daha fazla ise ➤ 2500 ve üstü ● **70-79 arası** ➤ 2400-2499 ● **60-69 arası** ➤ 2300-2399 ● **50-59 arası** ➤ 2200-2299

40-49 arası ➤ 2000-2199 ● **30-39 arası** ➤ 1800-1999 ● **20-29 arası** ➤ 1600-1799 ● **10-19 arası** ➤ 1400-1599 ● **10'dan az ise** ➤ 1399 ve aşağısı

Dr. M. Sabri KOÇAK, FIDE Antrenörü kocaksabri@yahoo.com

Chess Informant 106'nın en iyisi
Rustam Kasimdzhanov

Güçlü muhakeme, cesur tercihler, göz alıcı hamleler: Başarılı hücum, estetik oyun 2004 FIDE Dünya Satranç Şampiyonundan parlak oyun örnekleri

Genellikle taş fedasıyla başlayan ve satrancın estetik yanını ön plana çıkaran parlak oyunlar için çoğunlukla klasikleşmiş eski oyunlardan örnekler verilmektedir. Çünkü modern satranç fikirlerinin benimsenmesinden önce doğrudan şaha atak fikriyle klasik satrancın oynandığı dönemde göze hoş görünen pek çok oyun satranç literatürüne kazandırılmıştı.

Günümüzde bilgisayarın sunduğu olanaklar, kaynakların çeşitliliği ve kolay ulaşılabilirliği sayesinde satranç bilgisi çok gelişmiş ve oyuncular doğrudan tehdit yaratmaya yönelik klasik oyun stiline karşı oldukça dayanıklı hale gelmişlerdir.

Ancak buna rağmen satrancın zengin doğası bunu aşabilmekte ve seyri, büyük zevk veren oyunlar ortaya konabilmektedir.

Satrancın önemli kaynak kitabı olan Informator'ün 106. sayısında eski FIDE Dünya Şampiyonu Kasimdzhanov (Kasımdanov) en iyi oyuncu seçildi. Onun en iyi oyunlarından örnekler de bu kitabı zenginleştirdi. Infarmator 106'da ayrıca Kasimdzhanov'un oyunlarından oluşan kombinezonlara da geniş yer ayrıldı. İşte parlak satranca onun oyunlarından bir örnekler:

Rustam Kasimdzhanov - Anatoly Karpov, Vitoria Gasteiz, 2007, Açılış Kodu: E37

1. d4 ♘f6 2. c4 e6 3. ♘c3 ♗b4 4.♕c2

Açılış ilkelerine göre genellikle, vezirin oyuna geliştirilmesi için acele edilmez. Bunun nedeni hareket kabiliyeti yüksek bir taş olan vezir için etkili olabilecek yolların hemen ortaya çıkmaması. Ancak c piyonunun, oyunun başlangıcında erken sürüldüğü devam yollarında, c2 ve c7 kareleri vezirler

2004 FIDE Dünya Şampiyonu Rustam Kasimdzhanov 2010 Türkiye İş Bankası Ligi'nde

için oldukça kullanışlı olmaktadır.

Örneğin metinde beyaz vezir bir yandan c dikeyine yerleşip piyonlarının üst üste gelmesini önleyebilmekte diğer yandan da e4 merkez karesine kontrol sağlamaktadır.

4... d5

Siyah e4'ün kontrolüne izin vermiyor.

5. a3 ♗×c3+ 6. ♕×c3 ♘e4 7. ♕c2

Beyaz tempo kaybını göze alıp piyon yapısını bozmadı.

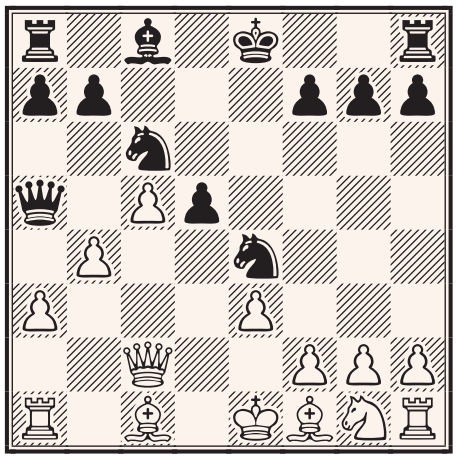
7...c5 8. d×c5 ♘c6 9. c×d5 e×d5 10. e3 ♕a5+

Karpov ilk kez bu hamleyi deniyor. Daha önce burada ... ♗f5 tercih ediliyordu.

11. b4!?

a piyonunun açmazda olması yüzünden ilk bakışta Beyaz bu piyonu niye veriyor sorusu akla geliyor. Ancak oyunun devamında ata karşı kale farkı Beyazın lehine çıkıyor. Tabii daha sakin devam etmek de mümkündü:

11. ♗d2 ♘×d2 12. ♕×d2 ♕×c5 (Diyagram)

11... ♘×b4 12. a×b4 ♕×a1 13. ♗b5+ ♔f8

Siyah rokunu bozarken bir taş daha değişebilirdi ama bu takdirde şah büsbütün ortada kalırdı.

Kısaca cesaret gerektiren bir devam-yolu:

13... ♗d7!? 14. ♗×d7+ ♔×d7 15. ♘e2 ♖he8 16. 0–0 ♔e7! (An. Karpov) 1. f3 ♘f6 18. c6 ♔f8 19. ♗b2 ♕a6 20. ♗×f6 g×f6 21. c×b7 ♖ab8 (21... ♕×b7 22. ♕×h7 ±) 22. ♘f4 ♔g8 23. ♘×d5 ♖×b7 24. e4 ♕d6 =)

14. ♘e2 a5 ?!

Siyahın gelişim sorunları var. Taşları oyunda değil ve birbiriyle yardımlaşmıyor. Şahı da güvende değil. Bu yüzden aktif oyun yerine konumunu sağlamlaştırıcı bir

hamleyi tercih etmesi gerekirdi. Örneğin: 14... a6 15. ♗d3 ♗d7 16. ♗×e4 d×e4 17. 0–0 ♕e5 18. ♖d1 ♗c6 19. ♖d6 ♕e8 20. ♗b2 ♖d8 21. ♕d1 ♖×d6 22. ♕×d6+ ♔g8 ve oyunda denge var.

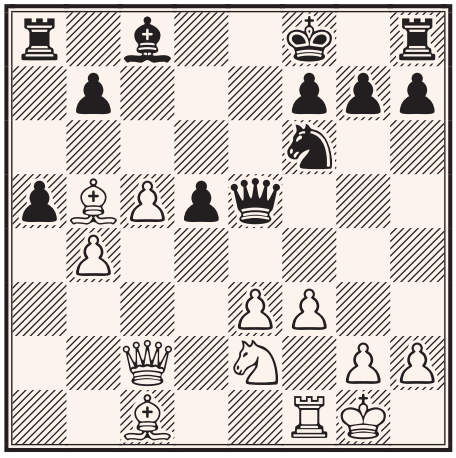
15. f3 ♘f6 16. 0–0 ♕e5

Piyon kazancına tamah etmek iyi çıkmıyor:

16... a×b4 17. ♗b2 ♗f5 18. ♕d2 ♕a5 19. ♖a1 ♕×a1+ 20. ♗×a1 ♖×a1+ ±

Bu konumda Beyaz bir kalite geride kalmış durumda ama konumu ilerde. Ancak konumu daha da ileriye taşıması ve Siyaha toparlanma fırsatı vermemesi gerekiyor.

Bunun için iyi bir tempoya ihtiyacı var ve aranan kan bulunuyor: (Diyagram)

17. e4 ! d×e4 18. ♗f4 ♕f5 19. g4 ! ♕g6 20. ♕d2! ♗e6

Siyahın oyuna çıkmış nadir taşlarından biri de vezir ama yeri bakımından oyuna etki edemiyor.

Hem vezirin yolunu açması hem de d6 karesini ve 8. yatayı kontrol etmesi bakımından 20... ♘e8 de akla geliyor ama devamyolunun sonu Siyah için yine karanlık:

21. ♕d8 ♗×g4 22. ♗d6+ ♔g8 23. ♕×a8 ♗d7+ 24. ♗g3 ♗×b5 25. ♘d4 h5 26. ♘×b5 ♔h7 27. ♕×b7 h4 28. ♕×e4 h×g3 29. b×a5+– ; 20... ♗×g4 21. f×g4 ♕×g4+ 22. ♔h1 ♔g8 23. ♗e5+–

21. ♗b8!! ♘d5

21... ♗d5 devamyolunda direnç biraz daha fazla: . ♘f4 ♕h6 23. ♗e5! ♔g8 24. ♖d1! e3 (24... a×b4 25. ♘×d5 ♕×d2 26. ♖×d2 ♘×d5 27. ♖×d5 h5 28. ♖d7+–) 25. ♕×e3 ♗c6 26. ♗c4 ♗a4 27. ♖a1 ♗d7 28. ♖×a5 ♖e8 29. ♕d4+–

22. ♘f4 ♕h6 23. ♘×e6+ ♕×e6

23... f×e6 devamyolunda Beyaza parlak hamleler çıkıyor:

24. f×e4+ ♔g8 25. ♗d7! ♖×b8 vezir alınamaz mat var. 26. e×d5!+–

24. ♗d6+ ♔g8

24... ♘e7 25. ♖e1+–

25. ♗c4+– e×f3 26. ♗×d5 ♕×g4+ 27. ♔h1 a×b4 28. ♗×f3 ♕c4 29. ♕g2 h5 30. ♗d5 ♕g4 31. ♗×f7+ ♔h7 32. ♕c2+ g6 33. ♗×g6+ 1–0

Kasimdzhanov Rustam (2690) - Predojevic Borki (2645), Bundesliga, Almanya 08.12.2007, Açılış kodu: D17, [Rogozenko]

1.d4 d5 2.c4 c6 3.♘f3 ♘f6 4.♘c3 d×c4 5.a4 ♗f5 6.♘e5 ♘bd7 7.♘×c4 ♕c7 8.g3 e5 9.d×e5 ♘×e5 10.♗f4 ♘fd7 11.♗g2 g5 12.♘e3 g×f4 13.♘×f5 0–0–0 14.♕c2 ♘g6

Açılışın ana devamyolu 14...♘c5 ile devam ediyordu.

15.0–0 f×g3

Bu oyundan iki ay sonra Bosnalı büyükusta farklı bir devamyolu seçti ama başı ağrıdı:

15...♔b8 16.♖fc1 a5 17.b4!? a×b4 (17...♗×b4 18.♘b5 ♕b6 19.♘bd4≅) 18.♘b5 ♕e5 19.♘bd4 ♗c5 20.♘b3 f×g3 21.h×g3 h5 22.♖ab1 ♗a7 23.e3 h4 24.♘bd4 ♗×d4 (24...♖c8 25.♖×b4±; 24...h×g3 25.♘×c6+ b×c6 26. ♕×c6+–) 25.♘×d4 c5 (25...♕d6 26.♖×b4! ♕×b4 27.♘×c6+ b×c6 28.♕×c6+–) 26.♖×b4! c×b4 27.♘c6++– 1-0 Nguyen Ngoc Truong Son-Predojevic, B / Moskova 2008.

16.h×g3 h5 17.♖fc1 ♔b8 18.b4

18.♘b5 ♕b6 devamyolunda at fedası göze çarpıyor ama sonu iyi çıkmıyor:

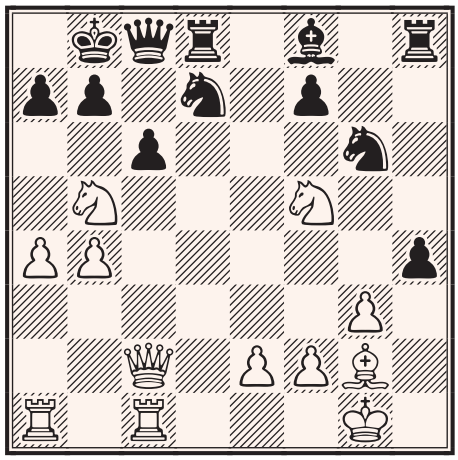
19.a5 ♕×b5 20.♘d4 ♕c5 21.♕a4 ♕d6 ve 22.a6 ya da 22...♘c5 var.

18...h4 19.♘b5! (yenilik)

Önceden 19.b5 oynanmıştı:

19... c×b5 20.♘×b5 ♕×c2 21.♖×c2 h×g3 22.♘×g3 ♘f4= ½–½ Nielsen, P-Predojevic, B Kemer 2007

19...♕c8 (Diyagram)

19...♕b6 20.a5 ♕×b5 (20...♕a6 21.♘bd6 ♗×d6 22.♘×d6+–) 21.♘d4 .g. 21...♕h5 (21...♕a6 22.b5 c×b5 23.♕c7++–) 22.♘×c6+ b×c6 23.♕×c6+– ve oyun Beyaza kazanç.

20.♕b3!!

Burada ilk bakışta Beyaz bir kalite kazanıyor gibi gözüküyor:

20.♘bd6 ♗×d6 21. ♘×d6 ♕c7 22.♘×f7 h×g3 Oysa devamyolunun sonundaki konuma baktığımızda Siyah kalite kaybına karşı aktif oyun şansı elde ediyor.

20...h3 21.♕e3 c5 22.♗e4 ♘f6 23.b×c5 ♘g4 24.c6!+–

20...h×g3 21.♕×g3+ ♘de5 22.♕e3 ♗c5 23.♕×c5±

Harika bir vezir fedası. Beyaz bitirici atak elde ediyor.

24...♖d1+

24...♘×e3 25.c7+ ♔a8 26.c×d8♕ ♕×d8 27.♘c7+ ♔b8 28.♖ab1+–

25.♖×d1 ♘×e3 26.♘×e3 b×c6

26...♗e7 27.c7+ ♔a8 28.♗f5+–

27. ♖ab1 c×b5

27...h2+ 28.♔h1 ♕h3 29.♘d6+ ♔c7 30.♖b7+ ♔d8 31.♗f5 ve artık Siyah vezir de verse oyunda direnci kalmıyor.

28. ♖×b5+ ♔c7 29. ♘d5+

1–0

WIM Nilüfer ÇINAR ÇORLULU
nilufercinar@gmail.com

Bir efsane oyuncu Nona Gaprindashvili

Kadın gözüyle satranç

1977 yılında California'da düzenlenen Erkekler Satranç Turnuvası'nda şampiyon olan Gaprindashvili, Erkekler Satranç Turnuvası'nda şampiyon olan ilk kadın oyuncu unvanını kazanarak tarihe geçti

Gürcistan'ın ilk efsane kadın oyuncusu Nona Gaprindashvili 3 Mayıs 1941'de Gürcistan'ın Zugdidi şehrinde dünyaya geldi. Jenerasyonunun en güçlü oyuncusu olan Gaprindashvili, 20 yaşındayken dönemin Dünya Şampiyonu Elizabeth Bykova' yı yenerek dünya şampiyonu oldu. 16 yıl bu unvanı korudu. Gaprindashvili'yi tahtından eden oyuncu ise bir başka Gürcü efsane oyuncu Maia Chiburdanidze oldu. Ülkesinde tanınan bir sima olan Gaprindashvili'nin adını taşıyan satranç okulları, parklar ve sokaklar bulunmaktadır. Gençlik dönemlerinde birçok oyuncunun idolü olan Gaprindashvili'nin adına parfüm bile çıkarılmıştır.

Gaprindashvili, Satranç Olimpiyatları'nda 1963, 1966, 1969, 1972, 1974, 1978, 1980, 1982, 1984, 1986, 1990 yıllarında Sovyetler Birliği adına, 1992 yılında da Gürcistan adına oynadı. Gaprindashvili, beş kez Sovyet kadınlar şampiyonu oldu. Gaprindashvili, dünya şampiyonluğunu kaybettiği yıl, Lone Pine Turnuvası'nda büyükusta normu aldı, fakat FIDE tarafından başka norm almasına gerek kalmadan büyükusta unvanı ile ödüllendirildi.

1977 yılında California'da düzenlenen Erkekler Satranç Turnuvası'nda şampiyon olan Gaprindashvili, Erkekler Satranç Turnuvası'nda şampiyon olan ilk kadın oyuncu unvanını kazandı. Satrançtan hiçbir zaman kopmayan Gaprindashvili şimdilerde Dünya Kadınlar Veteran Şampiyonaları'nda oynamaktadır.

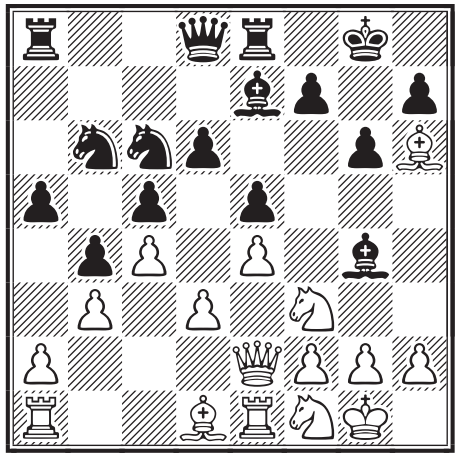

Nona Gaprindashvili

Bykova, Elisaveta I - Gaprindashvili, Nona [C90], Moskava, 1962

Beyazın pasif oynadığı kapalı İspanyol açılışından oluşan ilk partimizde, Gaprindashvili sade bir oyunla ders niteliğinde bir oyun çıkarmıştır. Siyah bu partide önce vezirkanadında, sonrasında şahkanadında olmak üzere kazandığı alan üstünlüğünü materyal kazancıyla süsleyip, oyunu ve Kadınlar Dünya Şampiyonluğu'nu kazanmıştır.

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘f6 5.0–0 ♗e7 6.♖e1 b5 7.♗b3 d6 8.c3 0–0 9.d3 ♘a5 10.♗c2 c5 11.♘bd2 ♘d7 12.♘f1 ♘b6 13.♘e3 g6 14.♕e2 ♗e6 15.♗d2 ♘c6 16.b3 a5 17.♘f1 b4 18.♗h6 ♖e8 19.c4 ♗g4 20.♗d1

Piyonla korunamayan kareye zayıf kare denildiğini hepimiz biliyoruz. Siyah c4 piyonunu sürdürerek d4 karesini zayıflatıyor. Sonraki amaç çok açık, d4 karesini koruyan atı ortadan kaldırmak. (Diyagram)

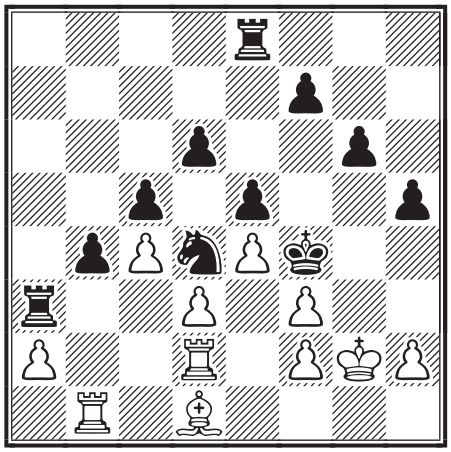

20...♘d4 21.♕e3 ♗×f3 22.g×f3 (♘c2 den dolayı ♗×f3 oynayamadığı için Şahkanadını zayıflatmak zorunda kalan Beyaz, zor durumda) **a4 23.♘g3 a×b3 24.♗×b3 ♗g5 25.♗×g5 ♕×g5** (Kötü filinden ufak bir kombinasyonla kurtulan Siyah d4 karesindeki atının gücünü çok iyi kullanıyor.)

26.♔g2 ♕h4 27.♖g1 ♘d7 28.♔h1 ♔h8 29.♘e2 ♘×e2 30.♕×e2 h5 31.♕e3 ♔h7 32.♖g3 ♘f8

(İkinci at d4 karesinde göreve atılmak için manevraya başlıyor.) **33.♕g5 ♕×g5 34.♖×g5 ♘e6 35.♖gg1 ♖a3 36.♖gd1 ♘d4 37.♔g2 ♔h6 38.♖ab1 ♔g5** (Siyah şah da oyunda. Beyaz, Siyahın kazancını sessizce

seyrediyor.) **39.♖d2 ♔f4 40.♗d1** (Diyagram)

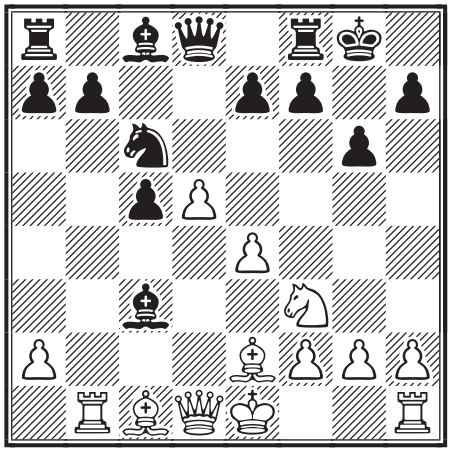
40...♖ea8 41.♗b3 ♘×f3 42.♖e2 g5 43.h3 ♖g8 44.♖e3 g4 45.♖c1 ♖aa8 0–1

İkinci partimiz bir Grunfeld savunması klasiği. Siyah bu varyantta oyunun hemen başında elde ettiği vezir kanadında ikiye, bir piyon üstünlüğünü değerlendirmek amacıyla oyun sonunda kazanma olasılığı yüksek olan bir oyun oynamak isteyecektir. Beyaz ise alan avantajını kullanarak kazanç bir konum elde etmeyi hedeflemelidir. Partimizde Gaprindashvili üst düzey oyuncular tarafından da oynanan kanlı bir varyantı tercih ediyor. Oyunu ise çift geçer piyonuyla kazanıyor.

Gaprindashvili, Nona - Kouatly, Bachar [D85], Ablana 1985

1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 d5 4.c×d5 ♘×d5 5.e4 ♘×c3 6.b×c3 ♗g7 7.♘f3 c5 8.♖b1 0–0

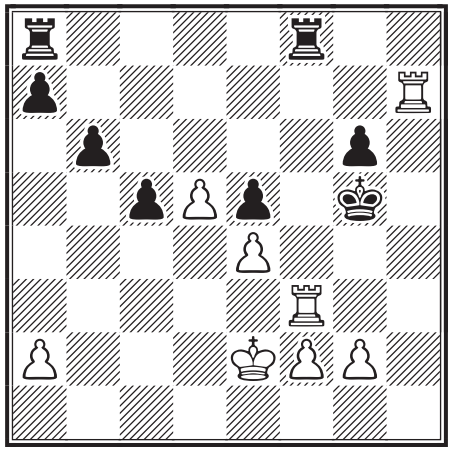
(Diyagram)

9.♗e2 ♘c6 10.d5 ♗×c3+ (Konumu incelediğimizde, beyaz taşların daha fazla geliştiğini ve Beyazın rok atmamış olmasının avantaj olduğunu görürüz. Siyah filler değişildiğinde g6 piyonunun sürülmüş olması Beyazın saldırısını daha da hızlandıracaktır.)

11.♗d2 ♗×d2+ 12.♕×d2 ♘a5 (At için daha iyi bir kare yok, kenarda ve boşta) **13.h4** (Beyazın atağı başlıyor.) **...♗g4 14.♘g5 ♗×e2 15.♔×e2 e5 16.h5 ♕f6? 17.♘×h7 ♔×h7 18.♕×a5** (Boşta kalmış taşlar rakibe kombinasyon fırsatı verir.) **...b6 19.h×g6+ ♔g7 20.♕d2 f×g6 21.♕h6+ ♔f7 22.♕h7+ ♕g7 23.♖b3 ♕×h7 24.♖×h7+ ♔f6 25.♖f3+ ♔g5** (Diyagram)

26.♖g3+ ♔f6 (Beyaz isterse sürekli şahla berabere yapabilir.) **27.♖c7 ♖fc8 28.♖f3+ ♔g5 29.♖e7 ♖e8 30.♖×e8 ♖×e8 31.♖f7** (Artık Beyazın kalesi de aktif.) **...c4 32.d6 b5 33.d7 ♖b8 34.f4+!** (Geçer iki piyon, tahrip gücü çok yüksek!) **...e×f4 35.e5 b4 36.e6 b3 37.a×b3 c×b3 38.e7 b2 1–0**

Üçüncü partimizin açılışı, kabul edilen vezir gambiti varyantına ait. Gambit kelimesinin sözlük anlamı "Gelişmenin hızlandırılması amacıyla bir piyon veya figür feda edilerek oynanan açılıştır. Kabul edilen vezir gambiti ise gerçek bir gambit değildir, Beyaz isterse hemen ♕a4, ♕c4 hamleleriyle piyonu geri alabilir. Bu açılışta Siyahın amacı piyon kazanmak değildir.

Neden Siyahlar kazanç hanesine yazamayacakları bir piyonu alıyorlar, açılıştaki amaçları nedir? Siyahlar için iyi bir açılış mıdır? Bu soruların tek mantıklı açıklaması, vezir gambitinde Siyahlar 2.e6 hamlesiyle c8 karesindeki filin hareket alanını kısıtlamaktadır. Bu varyantta Siyahın amacı vezir filinin önünü kapatmadan oynayıp vezirkanadında alan üstünlüğü kazanmaktır, bu nedenle çoğu kez fili b7 karesinden geliştirmektedir.

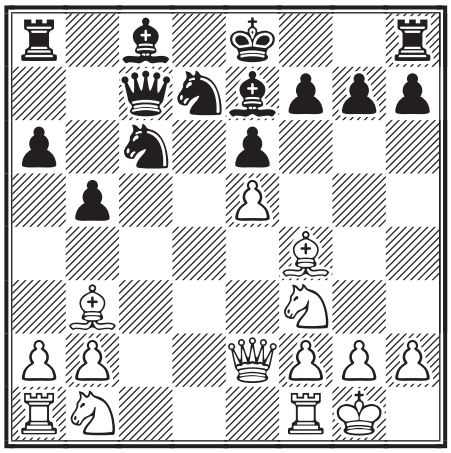
Ancak 2.d×c4 hamlesiyle merkezi bıraktıkları gibi Beyazın .♙×c4 hamlesiyle bir tempoda kazanacağı düşünülürse, olası hızlı bir şahkanadı atağıyla karşılaşması sürpriz değildir.

Siyahlar kabul edilen vezir gambitini, çok iyi hazırlandıkları takdirde, oynamayı hak ederler. Sanılanın aksine teorisi çok kısa, kolay bir varyant değildir, Slav savunmasının devam yollarına sık sık dönüşebilmektedir. Partimizde dördüncü Kadınlar Dünya Şampiyonu Gaprindashvili'nin Amerikalı GM Maxim Dlugy'ye nasıl kazandığını inceleyeceğiz.

Gaprindashvili, Nona - Dlugy, Maxim [D28], Brüksel 1987

1.d4 d5 2.c4 d×c4 3.♘f3 (En sağlam hamle, Siyahın e5 sürüşüyle taktik imkânlar yakalamasına engel oluyor.) **a6 4.e3 e6** (Siyah b5 oynarsa Beyazın a4 hamlesi var.) **5.♗×c4 c5 6.♕e2 ♘f6 7.d×c5 ♗×c5 8.0–0 ♕c7 9.e4 ♘c6** (Beyazın merkezdeki üstünlüğü hissediliyor. Açık c dikeyine tempolarla sahip olacak, filleri Siyahın fillerinden daha etkili. Siyahı zor bir oyun bekliyor.) **10.e5 ♘d7** (Siyah her şeye rağmen ♘d5 oynamalıydı.) **11.♗f4 b5 12.♗b3 ♗e7** (Bir geri çekiliş hamlesi daha. Siyahlar gelişimlerini tamamlayabilmiş değil.)

(Diyagram)

13.♘bd2 (Kaleye c hattını bırakarak gelişiyor.)

♘c5 14.♖ac1 ♘×b3 15.♘×b3 ♗b7 16.♘fd4 ♘×d4 17.♘×d4 ♕d7 18.♖fd1 0–0

(Siyah rok atabildi ancak vezirin konumu başına işler açacak.) **19.♘f5 ♗d5 20.♖×d5!**

(Siyah exd5 oynarsa ♕g4 mat tehdidi, ayrıca açarak şahtan sonra veziri kazanıyor.

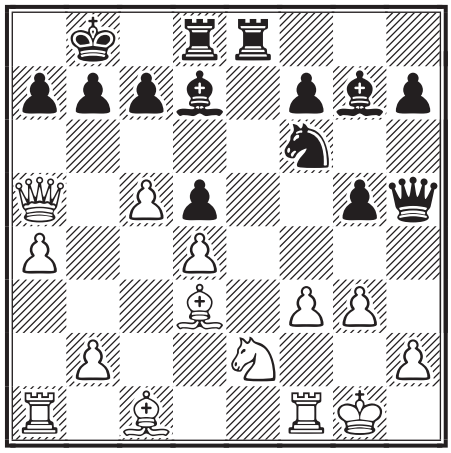
Dördüncü partimiz Polgar kardeşlerin damgasını vurduğu 1990 Novi Sad Olimpiyatları'ndan. Merakla beklenen Rusya – Macaristan karşılaşmasının sonucuna etki eden bir isim Nona Gaprindashvili, ondört yaşındaki Judith Polgar'ı siyah taşlarla Petrof savunması oynayarak kazanmıştır. Birinci masada Zsussa Polgar'a kaybeden Maia Chiburdanidze haricinde diğer iki masada da kazanmışlar alınan bu puanlar Olimpiyatı Macaristan'la eş puanla bitirmelerini sağlamışsa da eşitlik bozmalarda Macaristan birinci, Rusya ikinci olmuştur.

Polgar, Judit - Gaprindashvili, Nona [C43], Novi Sad, 1990

1.e4 e5 2.♘f3 ♘f6 3.d4 ♘×e4 4.♗d3 d5 5.♘×e5 ♘d7 6.♘×d7 ♗×d7 7.0–0 ♕h4 8.c4 0–0–0 9.c5 g5 10.♘c3 ♗g7 11.♘e2 ♖he8 12.♕e1 ♘f6 13.♕d2 ♘e4 14.♕a5 ♔b8 15.f3 ♘f6 16.g3 ♕h5 17.a4

(Petrof açılışının bu varyantı günümüzde eşit kabul ediliyor, her iki tarafa da şanslar veren bir sistem. Gaprindashvili'nin seçiminin rakibi şaşırtmaya yönelik olduğunu düşünüyorum.)

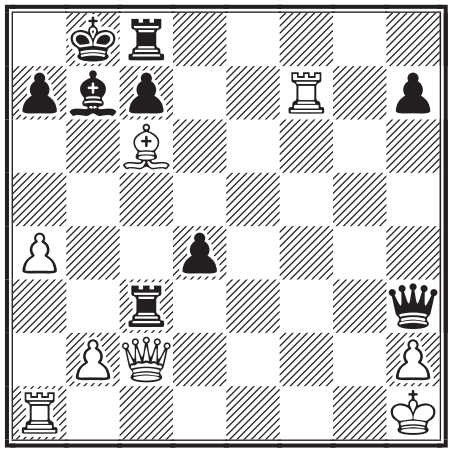
(Diyagram)

17...♘g4 18.f×g4 ♗×g4 19.♘f4 ♗×d4+ 20.♔g2 g×f4 21.♗×f4 ♗e5 22.c6 ♗c8 23.♕b4 ♗d6 24.♕b3 ♗×f4 25.♖×f4 ♖e3 26.♕c2 ♕h3+ 27.♔h1 ♖×g3 28.c×b7 ♗×b7 29.♖×f7 ♖c8 30.♗b5 d4+ 31.♗c6 ♖c3!

(Savaşı Siyah kazanıyor, güzel bir ara hamle ile.) 0–1

(Diyagram)

Son partimizde Gaprindasvili'nin ezeli rakibi Maia Chiburdanidze'nin antrenörü Gürcü Büyükusta Eduard Gufeld arasında oynanmış olan bir Şah-Hint partisi.

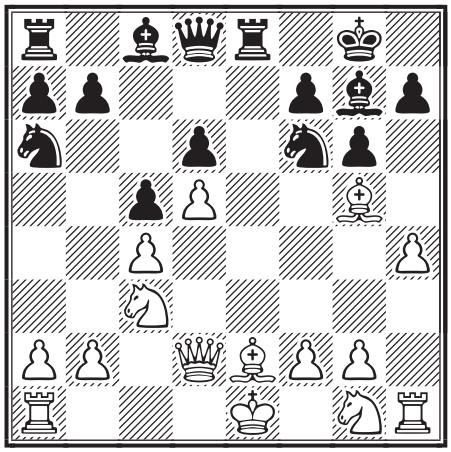
Siyahlarla, Sicilya dragon ve Şah-Hint savunmalarını tercih eden Gufeld'in "Canını vereceksin ama siyah filini vermeyeceksin." sözleri kendisiyle özdeşleşmiştir.

Bu turnuvada ikinci turda GM Maia Chiburdanidze'ye kaybeden Gaprindashvili üçüncü turda intikamını GM Gufeld'i yenerek almıştır.

Gaprindashvili, Nona - Gufeld, Eduard [E73], Kuala Lumpur, 1994

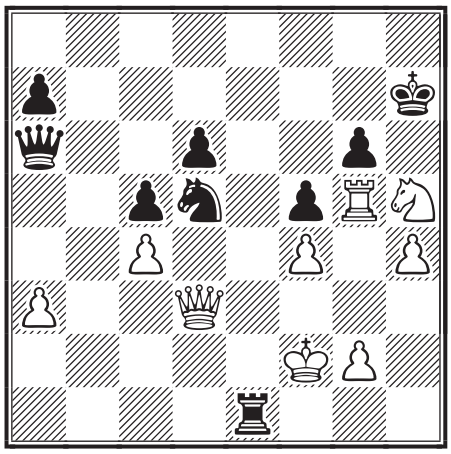
1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 ♗g7 4.e4 0–0 5.♗e2 d6 6.♗g5 ♘a6 7.h4 c5 8.d5 e6 9.♕d2 e×d5 10.e×d5 ♖e8

(Şah-Hind savunmasında Averbach sistem) (Diyagram)

11.♔f1 h5 (Rok atmadan şahkanadı atağı yapmak Gaprindashvili'nin sevdiği konumlardandır.) **12.♗d3 ♘b4 13.♗b1 ♕b6 14.♘ge2 ♗d7 15.a3 ♘a6 16.♗f4 ♘g4 17.♗a2 ♘c7 18.♘g3 f5 19.♘ge2 ♘e5 20.♖h3 ♔h7 21.♖g3 ♕a6 22.♔g1** (Beyaz rok atmış gibi oldu ve kalesi üçüncü yatayda hem saldırıyor, hem de savunuyor.) **♖g8 23.♖c1 ♖ae8 24.♘d1 b5 25.♘e3 ♘×c4 26.♘×c4 b×c4 27.♗×c4 ♗b5 28.b3 ♗×c4 29.b×c4 ♖e4 30.♕d3 ♗f6 31.♗g5 ♗×g5 32.♖×g5** (Siyah ♖×h4 oynamayı tercih etmemekte haklı.) **♖ge8 33.♘g3 ♖4e5 34.♘×h5 ♘×d5 35.f4 ♖e1+ 36.♖×e1 ♖×e1+ 37.♔f2** (Siyahlar taş kaybediyor.) 1–0

(Diyagram)

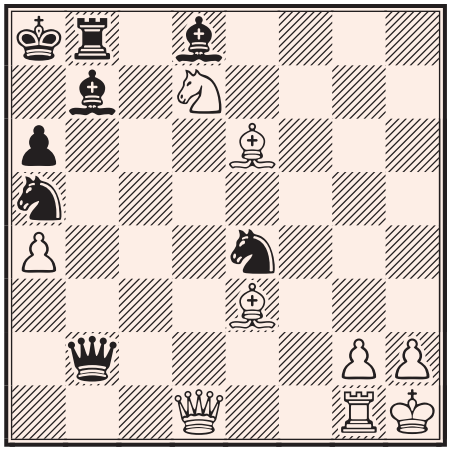

Kazancı Görme ve Hesaplama

1 Gizem Kahya- Fatma Ayça Durmaz [B84] Konya, 2010

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.♗e2 e6 7.0–0 ♗e7 8.f4 0–0 9.♗e3 ♕c7 10.♕e1 b5 11.a3 ♗b7 12.♗f3 ♘bd7 13.♔h1 ♖ac8 14.♖d1 ♘b6 15.♗c1 ♘fd7 16.♕g3 ♗f6 17.♘de2 ♘c4 18.a4 b4 19.b3 ♘a5 20.♘a2 ♕×c2 21.♘×b4 ♕×b3 22.♘d3 ♔h8 23.e5 d×e5 24.f×e5 ♗e7 25.♗h5 f6 26.♘ef4 f×e5 27.♘g6+ h×g6 28.♗×g6 ♖×f1+ 29.♖×f1 ♘f6 30.♕h4+ ♔g8 31.♘×e5 ♗d8 32.♗f7+ ♔f8 33.♕h8+ ♔e7 34.♕×g7 ♔d6 35.♗f4 ♔c5 36.♕f8+ ♔b6 37.♕d6+ ♔a7 38.♗×e6 ♕b2 39.♗e3+ ♔a8 40.♖g1 ♘e4 41.♕d1 ♖b8 42.♘d7

(Diyagram)

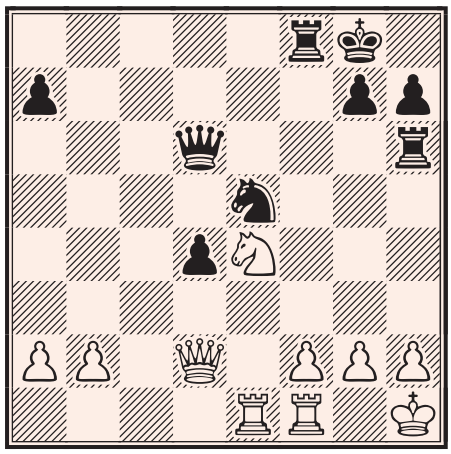
Siyah oynar ve kazanır.

Çözüm: ♘g3+ 43.h×g3 ♕h8+ 44.♗h3 ♕×h3# 0–1

2 İbrahim Ege Bulduk - Doğan Küçük [C06] Konya, 2010

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♘d2 ♘f6 4.e5 ♘fd7 5.c3 c5 6.♗d3 ♘c6 7.♘e2 f6 8.e×f6 ♘×f6 9.♘f3 ♗d6 10.0–0 0–0 11.♗f4 c×d4 12.c×d4 ♗×f4 13.♘×f4 ♕d6 14.♘e2 e5 15.d×e5 ♘×e5 16.♘×e5 ♕×e5 17.♕c2 ♗d7 18.♘g3 ♖ac8 19.♕d2 ♘g4 20.♖ae1 ♕f6 21.♗e2 d4 22.♗f3 ♘e5 23.♗×b7 ♗c6 24.♗×c6 ♖×c6 25.♘e4 ♕d8 26.♔h1 ♖h6 27.♘g5 ♕d6 28.♘e4

(Diyagram)

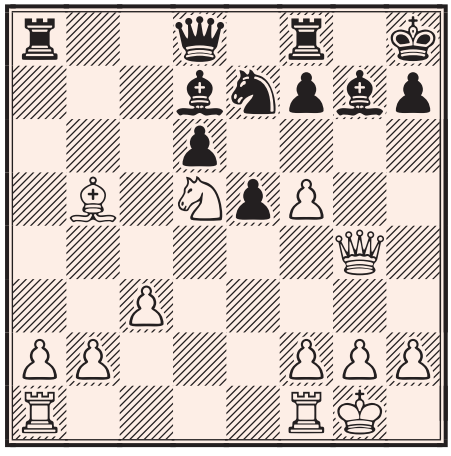
Siyah oynar ve kazanır.

Çözüm: 28...♘f3 29. ♘×d6 [29. g×f3 ♕×h2#] 29...♖×h2# 0–1

3 Deniz Seyhanoğlu - Selcuk Kılıç [B33] Konya, 2010

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 e5 6.♘db5 d6 7.♗g5 a6 8.♘a3 b5 9.♗×f6 g×f6 10.♘d5 ♗g7 11.c3 f5 12.♘×b5 a×b5 13.♗×b5 ♗d7 14.e×f5 0–0 15.♕g4 ♔h8 16.0–0 ♘e7

(Diyagram)

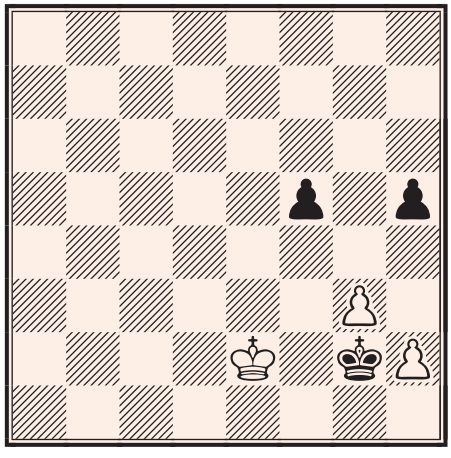
Beyaz oynar ve kazanır.

Çözüm: 17.♕×g7+ ♔×g7 18.f6+ ♔h8 19.f×e7 ♕a5 20.e×f8♕+ ♖×f8 21.♗×d7+– ♕×d5 22.b4 ♖g8 23.g3 e4 24.a4 f5 25.a5 f4 26.a6 e3 27.a7 e×f2+ 28.♖×f2 f×g3 29.h×g3 ♖×g3+ 30.♔h2 ♖g8 31.♗h3 ♕e5+ 32.♔h1 ♕g3 33.a8♕ ♕×f2 34.♕e4 ♖g3 35.♖a8+ ♔g7 36.♕e7+ ♔h6 37.♕h4+ ♔g7 38.♖a7+ ♕×a7 39.♕×g3+ ♔f7 40.♕f4+ ♔e8 41.♕e4+ ♔d8

4 Şuara Keskin -Kardelen Cemhan [A08] Konya, 2010

1.♘f3 ♘f6 2.g3 d5 3.♗g2 e6 4.0–0 c5 5.d3 ♘c6 6.♘c3 ♗e7 7.e4 0–0 8.♗g5 b6 9.♘e1 d×e4 10.d×e4 ♗b7 11.♘b5 ♕×d1 12.♖×d1 ♖fd8 13.♖×d8+ ♖×d8 14.e5 ♘d5 15.♗×e7 ♘d×e7 16.f4 ♗a6 17.a4 ♘d4 18.♗e4 ♘×b5 19.a×b5 ♗×b5 20.♖f3 ♗c6 21.♗×c6 ♘×c6 22.♖d3 ♖×d3 23.♘×d3 ♔f8 24.♘f2 f6 25.e×f6 g×f6 26.♘e4 ♔e7 27.♔g2 ♘a5 28.b3 ♘c6 29.c3 a6 30.♔f3 ♘a5 31.♘d2 b5 32.♔e3 f5 33.♔d3 ♔d6 34.♔c2 c4 35.b4 ♘c6 36.♘f3 h6 37.♘h4 ♔d5 38.♔d2 ♔e4 39.♘g6 a5 40.b×a5 ♘×a5 41.♘f8 e5 42.f×e5 ♔×e5 43.♘g6+ ♔e4 44.♔e2 ♘c6 45.♘f8 b4 46.c×b4 ♘×b4 47.♘d7 c3 48.♘c5+ ♔d5 49.♘d3 ♘×d3 50.♔×d3 h5 51.♔×c3 ♔e4 52.♔d2 ♔f3 53.♔e1 ♔g2 54.♔e2

(Diyagram)

Siyah oynar ve kazanır.

Çözüm: 54... h4 [54...♔×h2 55.♔f2 ♔h3 56.♔f3 =] 55.♔e3 [55.g×h4 f4–+] h×g3 56.h×g3 ♔×g3 57.♔e2 f4 58.♔f1 ♔f3 0–1

IM Nevzat Süer ustamızın anısına

Anti Sicilya

Türk satrancına en çok emek verenlerden, uluslararası ustalarımızdan IM Nevzat Süer ruhun şad olsun! Yıllarca daktilonda hazırladığın dergilerin, kitaplığımda başyapıttır, bilesin

Dergimizin bu sayısında Beyazın ikinci hamlede **2.♘c3** oynadığı konumları inceleyeceğiz. Bu pozisyonda Siyahın çok dikkatli olması gerekmektedir. Beyazın ikinci hamlesinin arkasında birçok plan mevcuttur. İlk düşünce kapalı Sicilya'dır. Birçok oyuncu kapalı Sicilya oynama teklifini **2. ♘c6** hamlesiyle cevaplandırır. Ancak günümüzde ev hazırlıklarının etkisini düşünürsek, Beyaz burada **3. ♘f3** oynayıp açık Sicilya varyantlarına yönelebilir. Sonuç olarak hazır olmadığımız pozisyonlarla karşı karşıya kalabiliriz. Bu uyarıyı göz ardı etmeden, Beyazın Grand Prix atak oynadığı zaman elde edebileceği en iyi atak pozisyonunu aşağıda görebiliriz.

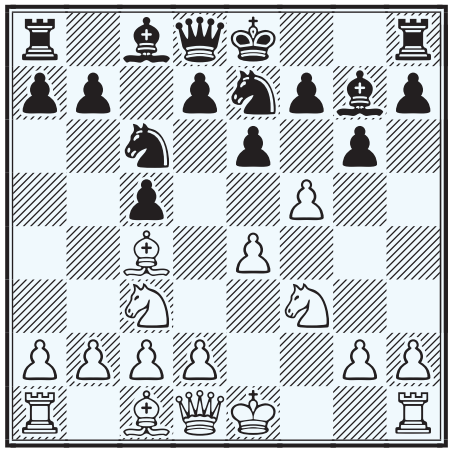
1.e4 c5 2.♘c3 ♘c6 3.f4 g6 4.♘f3♗g 7 5.♗c4 e6 6.f5 ♘ge7 Bu pozisyonda Siyah **f5** piyonu ile ilgilenmeyip d5 sürmeye çalışmalıdır. Siyah vakit kaybederse, Beyaz **♗g5** oynayıp, d5 sürüşünü engelleyip **0–0, ♕e1** ve **♕h4** oynayarak son derece tehlikeli bir atağa başlayacaktır.

"Siyah açılışı nasıl oynamalıdır?" sorusuna sevgili IM Umut Atakişi'nin seçtiği sistem bence Siyah için sorunsuz ve güçlü bir devamyoludur.

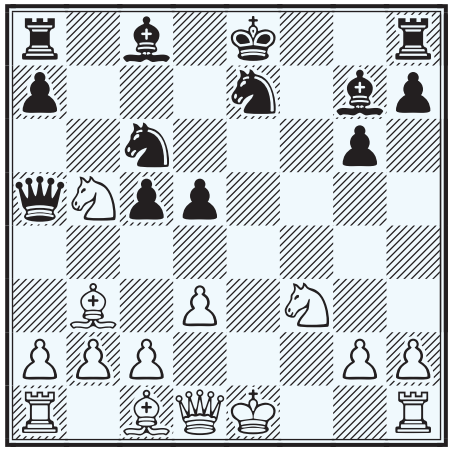
N. Hahabis - U. Atakişi Patlas - 2001

1.e4 c5 2.♘c3 ♘c6 3.f4 g6 4.♘f3 ♗g7 5.♗c4 e6 6.f5 ♘ge7 7.f×e6 f×e6 8.d3 d5 9.♗b3 b5 10.e×d5 e×d5 11.♘×b5 ♕a5+ Siyah materyal kazanıyor. **11. ♘c3** oynarsa, Siyah d4 oynayacak 0-1

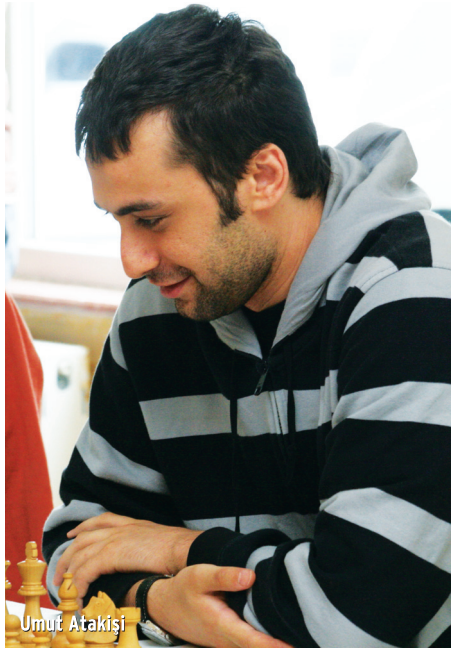
(Diyagram)

(Diyagram)

Türk satrancına en çok emek verenlerden, ilk uluslararası ustamız IM Nevzat Süer ruhun şad olsun. Yıllarca daktilonda hazırladığın dergilerin, kitaplığımda başyapıttır, bilesin. Bu günleri görebilseydin eminim

çok mutlu olurdun. Anti Sicilya köşemde beyazla olsa da sizin partinizi okurlarımla paylaşmaktan mutluluk duyuyorum.

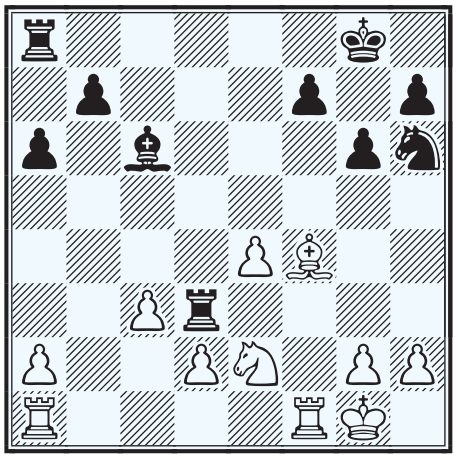
Süer, Nevzat - Boisan 1962 Varna (?)

(Siyah oyuncu, Chess Assistant, Türkbase gibi kaynaklarda her ne kadar Boisan diye yazılmışsa da uyruğunun Türk olması ve aynı adda yabancı bir oyuncunun bulunmaması söz edilen kişinin Mübin Boysan olduğunu düşündürmektedir.)

1.e4 c5 2.♘c3 ♘c6 3.f4 g6 4.♘f3 ♗g7 5.♗b5 ♘d4 6.♘×d4 c×d4 7.♘e2 a6 8.♗d3 (Beyaz filin kötü görünümü geçici.) **... d6 9.0–0 e5 10.c3 d×c3 11.b×c3 ♘h6 12.♕a4+**

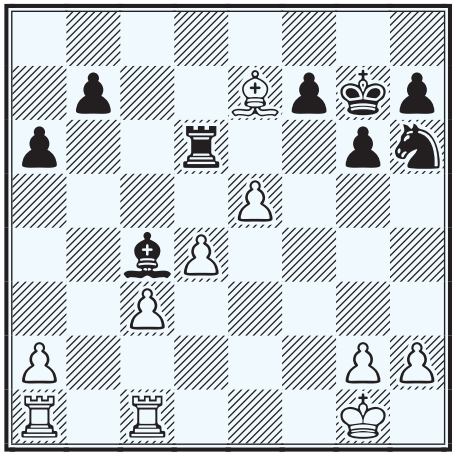
♗d7 13.♕b4 ♗c6 14.♗a3 (IM Süer'in oyunu çok mantıklı, d6 karesindeki zayıf piyona yükleniyor.) ...**0–0 15.♕×d6 ♕×d6 16.♗×d6 ♖fd8 17.f×e5 ♗×e5 18.♗×e5 ♖×d3 19.♗f4** Siyah piyonu geri alacağını sanıyordu, ancak aynı zamanda iyi de bir müzisyen olan ilk uluslararası ustamız dakik hamlelerle hem piyon üstünlüğü hem de çok iyi bir konum elde etti.

(Diyagram)

19...♘g4 20.e5 ♔g7 21.♘c1 ♖d7 22.d4 ♖c8 23.♘b3 ♗b5 24.♖fc1 ♗c4 25.♘c5 ♖e7 26.♘e4 ♘h6 27.♘d6 ♖c6 28.♗g5 ♖×d6 29.♗×e7 (♖d7 olmuyor**,** ♘e8+ sonrası kayıp. Zayıf d6 karesine yerleşen attan kurtulmak için Siyah, kaleyi vermeye razı oldu.)

(Diyagram)

29...♖d7 30.♗f6+ ♔f8 31.a4 ♘f5 32.♔f2 ♘e7 33.♗×e7+ ♔×e7 34.♖ab1 b5 35.a×b5 a×b5 36.♖a1f6 37.♖e1 f×e5 38.♖×e5+ ♔f7 39.♔e3 ♔g7 40.♖b1 ♖c7 41.d5 ♖a7 42.♖b2 1–0

GM Haznedaroğlu'nun 2004'te Dubai'

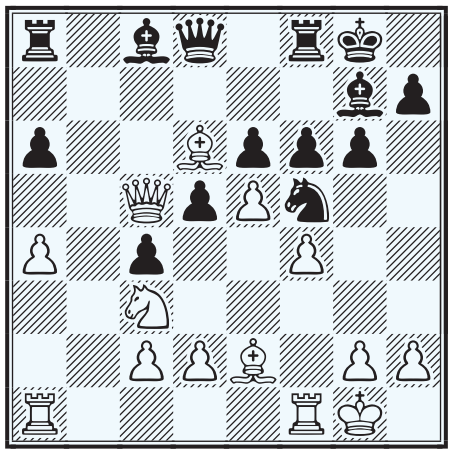

Kıvanç Haznedaroğlu

de oynadığı bu turnuvadaki oyunlarını incelerken onun büyükusta olacağı anlaşılıyordu. Sağ olasın Kıvanç bizleri çok mutlu ettin, başarılarının devamını diliyorum. Partimizde GM Haznedaroğlu'nun oyunu ders niteliğinde: Merkez hâkimiyeti, siyah karelerdeki baskısı, taktik fırsatları değerlendirmesi... Birlikte inceleyelim.

S. Safin – K. Haznedaroğlu, Dubai – 2004

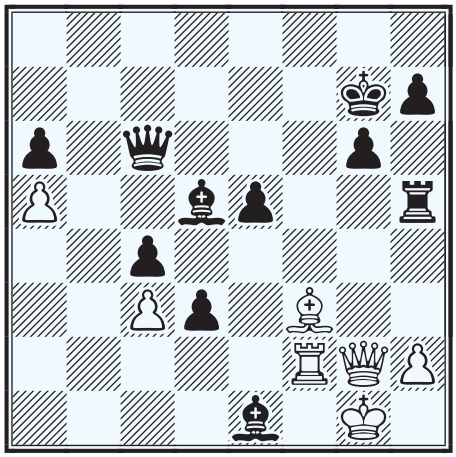
1.e4 c5 2.♘c3 ♘c6 3.f4 g6 4.♘f3 ♗g7 5.♗b5 ♘d4 6.0–0 e6 7.e5 a6 8.♗d3 ♘×f3+ 9.♕×f3 d5 10.a3 ♘e7 11.b4 b6 12.b×c5 b×c5 13.a4 0–0 14.♗a3 ♕c7 15.♕f2 c4 16.♗e2 f6 17.♗d6 ♕d8 18.♕c5 ♘f5 ! (Siyahın kalite fedasının asıl amacı, siyah kareleri ele geçirmek.)

(Diyagram)

19.♗c7 ♕d7 20.a5 ♖f7 21.♗f3! (21...♕×c7 22.♕×c7 23. ♖×c7 2. ♘×d5 var.) **♗b7 22.♗b6 f×e5 23.f×e5 ♗×e5 24.♕f2 ♕d6 25.g4 ♘g7** (Siyahın merkez karelerdeki hâkimiyeti, Beyazın saldırısını doğmadan engelliyor.) **26.♗c5 ♕c7 27. ♗b6 ♕d7 28. ♖ae1 d4 29. ♘e4 ♖af8 30. ♕g2 ♗f4 31. ♗c5 ♖c8 32.♗b4 ♗d5 33.c3 d3 34.♖f2 ♕c6 35.♖ef1 ♖cc7 36.g5 ♘h5 37.♖e1 ♔g7 38.♗c5 ♖f5 39.♗d4+ e5 40.♗b6 ♖cf7 41.♗d8 ♗×d2 42.♗f6+ ♘×f6 43.g×f6+ ♖7×f6 44.♘×f6 ♗×e1 45.♘h5+ ♖×h5 0–1** (Kalelerin havada uçuştuğu bu partide son kale alınamıyor.)

(Diyagram)

Sırada ilk katıldığı zonal turnuvada IM normu alan ancak turnuva komitesinin yaptığı hatalardan dolayı seneler sonra bunu öğrenebilen, büyükusta olmayı sonuna kadar hak eden çok güçlü bir oyuncumuz olan IM Suat Soylu'nun 2000 İstanbul Olimpiyatı'nda oynadığı bir parti var.

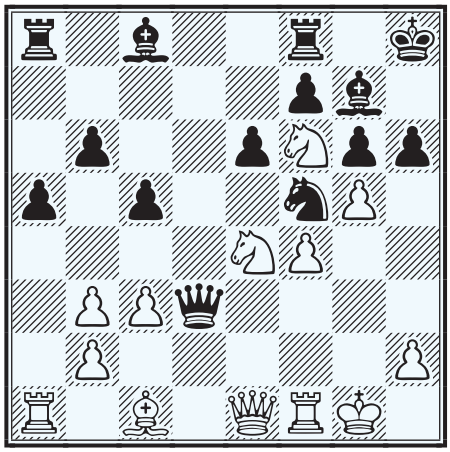
Tze Meng Mok – Suat Soylu [B23], İstanbul 2000

1.e4 c5 2.♘c3 ♘c6 3.f4 g6 4.♘f3 ♗g7 5.♗c4 e6 6.0–0 ♘ge7 (Beyaz erken f5 sürmeyip e5 oynadı, bu piyona hemen tepki vermek gerekir yoksa e4 oynandığında Siyahın konumu hoş olmaz.)

7.e5 d6 8.e×d6 ♕×d6 9.♘e4 ♕c7 10.d3 0–0 11.♕e1 h6 12.♘e5 ♘f5! (12...♘×e5 doğru olmazdı,♘f6,♗h6 hamleleri gündeme gelirdi. En önemlisi ise c1 karesindeki filin önü açılırdı.)

13.♘g4 ♘cd4 14. ♗b3 a5 15. c3 ♘×b3 16. a×b3 b6 17. ♘gf6+ ♔h8 18. g4 ♕d8 19. g5 ♕×d3

(Diyagram)

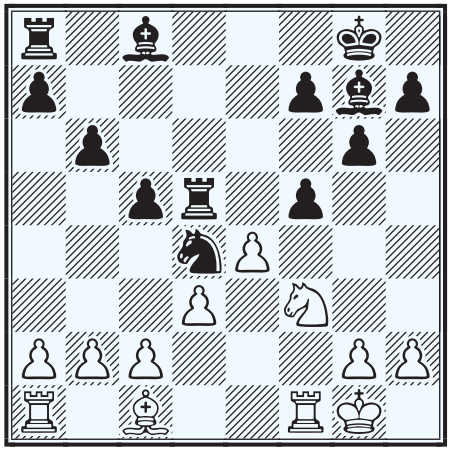
20.g×h6 ♗×h6 21.♘g5 ♗b7 (Beyazın atağı zayıf kalıyor, çünkü diğer taşları yardım edemiyor. Üstelik Siyahın bir zayıflığı yok, beyaz çaprazdaki fil de oldukça tehditkâr.) **22.♘fe4 f6 23.♘×f6 ♖×f6 24.♕e5 ♗g7 0–1**

Sırada İzmirli genç oyuncumuz IM Emre Can'ın bir oyunu var. Emre'nin GM olması eli kulağında. Belki de beşinci sayımız yayınlanırken Emre'nin GM olması flaş haberimiz olacak. Partimizde ise IM Emre Can, basit bir şekilde kazanarak güçlü bir oyun sonu oyuncusu olduğunu da göstermiştir.

Timo Lampen - Emre Can [B23] Kemer 2007

1.e4 c5 2.♘c3 ♘c6 3.f4 g6 4.♘f3 ♗g7 5.♗c4 e6 6.d3 ♘ge7 7.0–0 0–0 8.♕e1 d5 9.♗b3 b6 10.♕h4 ♘d4 11.f5 e×f5 12.♘×d5 ♘×d5 13.♕×d8 ♖×d8 14.♗×d5 ♖×d5! (Beyazın pozisyonu darmadağın oldu. Beyazın zayıf piyonları, gelişmemiş taşları, Siyahın kalite fedasını haklı çıkarıyor.)

(Diyagram)

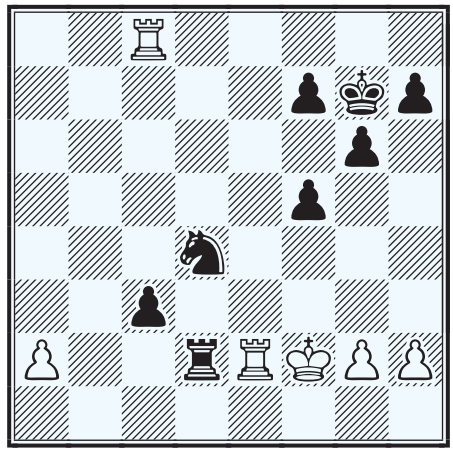

15.e×d5 ♘×c2 16.♖b1 ♗b7 17.d6 ♖d8 18.♗f4 ♗×f3! 19.♖×f3 ♘d4 (Atın d4'deki konumu ideal, Siyahın o güzelim fili değişmesini haklı çıkarıyor.)

20.♖e3 ♘e6 21.♗e5 ♗×e5 22.♖×e5 ♖×d6 23.b4 ♖d3 24.b×c5 b×c5 25.♖b7 c4 26.♖×a7 ♖d1+ 27.♔f2 c3 28.♖a8+ ♔g7 29.♖c8 ♖d2+ 30.♖e2 ♘d4 (Son darbe yine d4 karesindeki attan geliyor.)

(Diyagram)

0-1

Sıradaki oyun 2007 NATO Şampiyonası'nda Jandarma Teğmen Alper Salih Yılmaz'ın oynadığı bir partiden.

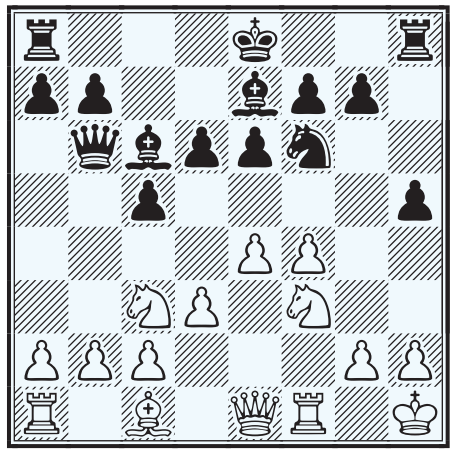
2008 yılında Belçika' da yapılan NATO Şampiyonası'nı kazanan TSK milli takımımız, Binbaşı Gökhan Narman ve Yüzbaşı Devrim Alaş'lar önderliğinde başarıdan başarıya koşuyor.

A. Sanchez - Salih Alper Yılmaz

1.e4 c5 2.♘c3 ♘c6 3.f4 d6 4.♘f3 ♘f6 5.♗b5 ♗d7 6.d3 e6 7.0–0 ♗e7 8.♗×c6?

(Beyaz fili çok çabuk değişiyorve de bir zayıflık yaratmadan) **♗×c6 9.♕e1 ♕b6 10.♔h1 h5**

(Beyaz sessiz hamlelerle, Siyaha zorluk çıkarmadan gelişiyor. Siyahın rok atmamış olması ve Beyazın merkezde etkin konumundan dolayı, Alper'in tercihini doğru buluyorum.) (Diyagram)

11.♖b1 h4 12.h3 ♘h5 13.♘e2

(Beyaz h4 piyonunu aldığında da Siyahın baskısı çok fazla olacaktı.)

13...d5 14.e5 d4 15.♗d2 ♗d5 16.c4 d×c3 17.b×c3 ♕a6 18.c4 ♗c6 19.♖b2 b6

20.♔h2 0–0–0 21.♕b1 ♕b7 22.♗e3 f6 23.♘eg1 ♘g3 24.♖e1 ♘f5 25.♗f2 g5 26.e×f6 ♗×f6 27.♖be2 ♕c7 28.♖×e6 ♕×f4+ 29.♔h1 ♗×f3 30.♘×f3 ♘g3+ 31.♗×g3 h×g3 32.♕d1

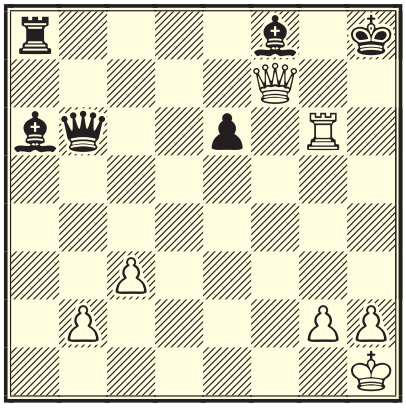
32...g4 33.♘g1 g×h3 34.g×h3 ♕f5 35.♕e2 ♖×h3+

(Beyaz çok pasif oynadı, hiçbir tehdit yaratamadı. Tabi bunda Alper arkadaşımızın mantıklı oyunu ve kazanma isteği, güzel bir hücumla birleşince böyle bir fotoğrafla süslendi.)

36.♘×h3 ♕×h3+ 37.♔g1 ♗d4+ 38.♖e3 ♗×e3+ 39.♕×e3 ♕h2+ 0–1

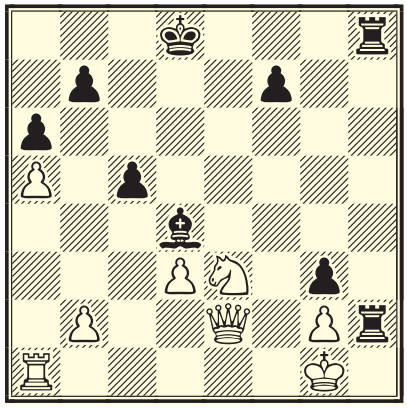
Aşağıdaki konumların tamamı ustaların oyunlarından alındı. Ustalar oynamış, son hamleyi yapıp mat etmek de satranca yeni başlayanlara kalmış. Bakalım tek hamlede matları bulabilecek misiniz?

Soruları çözerken taşların konumunu, taşlar arasındaki bağlantıları da inceleyelim. Unutmayalım ki bir amaç için ortak hareket etmek yaşamda ne kadar geçerliyse satrançta da mat etmek için taşların birbirini desteklemesi o kadar önemlidir.

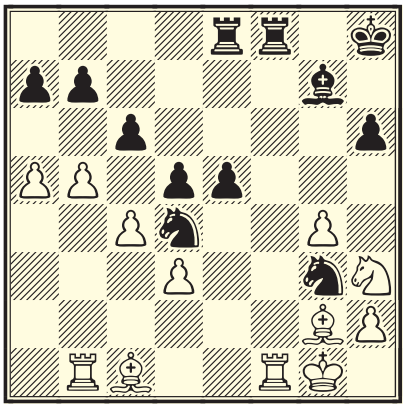
Farago – Bjerring Gausdal, 1989

1- Beyaz oynar, bir hamlede mat eder.

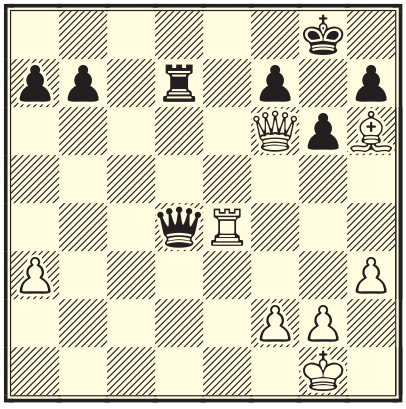
Smith – Weir Neuseeland, 1981

2- Siyah oynar, bir hamlede mat eder.

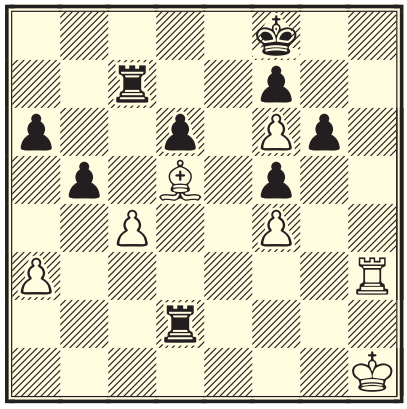
Flamion – Schlenker Luettich, 1980

3- Siyah oynar, bir hamlede mat eder.

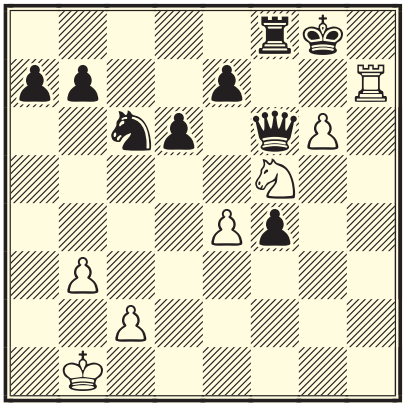
Dobirzin – Boensch Halle, 1977

4- Beyaz oynar, bir hamlede mat eder.

Rigo – Shell Olimpiyat, 1978

5- Beyaz oynar, bir hamlede mat eder.

Bach – Botto Tjentiste, 1975

6- Beyaz oynar, bir hamlede mat eder.

Yanıtlar: 1–♕g8(♖g8)# 2–♖h1# 3–♘de2# 4–♖e8# 5–♖h8# 6–♘h6#

Fahri KARABAY, FIDE Hakemi
fahrikarabay@gmail.com

Türk Satranç Okulu
Kitaplar Dizisi (Cilt 1 - 4)

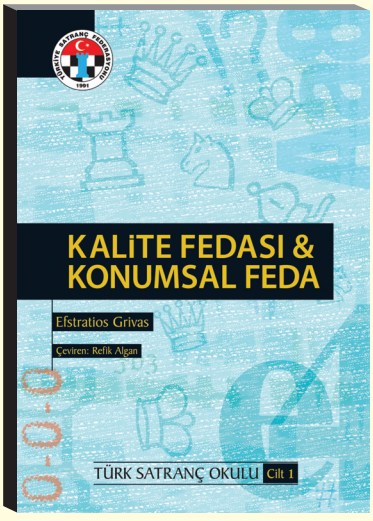
Türkiye Satranç Federasyonu (TSF) Başkanı önderliğinde ve Milli Takım Antrenörlerimiz desteğinde oluşturulan bir komisyon ile kurulan Türk Satranç Okulu (TSO) dünyada başarıyla eğitim vermekte olan bazı satranç okullarından (Moskova'da kurulan Botvinnik / Kasparov Okulu gibi) esinlenmiştir. Bu okullardaki eğitim programları incelenmiş ve Türk Sporcusunun en üst seviyede yararlanabileceği şekilde yeniden yapılandırılarak TSO'nun temeli oluşturulmuştur. Bu temelde birbirinden bağımsız olarak veya yakın konular söz konusu olduğunda birlikte çalışabilecek, düşük maliyetli yaklaşık 25 kitap yazılması planlanmıştır. Her kitap bir satranç oyuncusunun bilmesi zorunlu konulardan ikisini içerecektir. Anlatımı az ve öz olacak, anlatılan konu eğitileni sıkmayacak veya boğmayacak sayıda örnekle desteklenecektir. Söz konusu 25 kitap gerek görüldüğü konularda alıştırma kitapları ile de desteklenecektir.

TSO'nun yayınlamayı hedeflediği kitaplardaki konuların tümü daha önce TSF tarafından yayınlanan Adım Metodolojisini destekler niteliktedir. Adım metodu ile başlatılıp yürütülen bir eğitim TSO kitaplarıyla desteklendiğinde eğitimde eksik ve zayıf nokta kalmadan başarıya ulaşmak olasıdır.

Söz konusu kitapların yaklaşık %35'i yazılmıştır ve çevirileri devam etmektedir. Zamanın ve imkanların elverdiği ölçüde çevrilen ve basılan kitaplar gruplar halinde siz satrançseverlerin hizmetine sunulacaktır.

Ağustos 2010'da basılan ilk dört cilt şunlardır:

TSO Cilt 1. Kalite Fedası & Konumsal Feda:

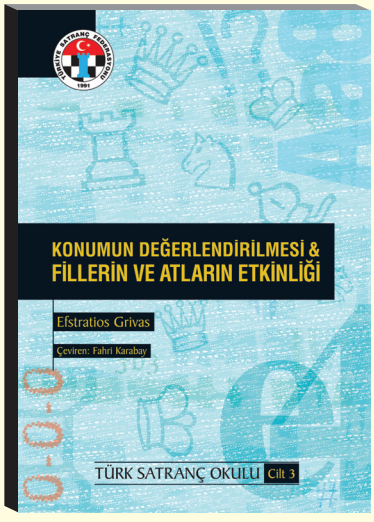
Kalite Fedası; Şaha Saldırı Kavramı, Strateji Kavramı, Açık Dikey Kavramı, Bingeç Piyon Kavramı, Çift Kale Fedası Kavramı, Oyunsonu Kavramı, Edilginlik Kavramı, **Konumsal Feda;** Vezir Fedası, Kale Fedası, Fil ya da At Fedası, Bir ya da Çok Sayıda Piyon Fedası, Beraberliği Hedeflemek, Konumsal Feda Başarısız Olduğu Zaman, konu başlıklarından oluşmaktadır. Her iki ana konu az da olsa bir miktar alıştırma ile desteklenmiş, çözümleri konu sonlarında verilmiştir. Yazan: Efstration Grivas, çeviren : Refik Algan, sayfa adedi: 99

TSO Cilt 2. Kötü Ata Karşı İyi Fil & Kötü File Karşı İyi At:

Kötü Ata karşı İyi Fil; Yüz Yüze, Bir Rakip İle Oynamak, Üçüncü Bir Alet Ekleme, Dörde Karşı Dört Kavramı, Beş ve Daha Fazlası, Kötü Filin Kullanışlılığı, **Kötü File Karşı İyi At;** Hakimiyet, Güçlü İleri Karakollar, Fianchetto Durumundaki Fil, Kontrolü Elinde Tutma, At Ortamı, Oyunsonu Kuramı, Yüz Yüze, İlave Aletlerle, konularını içermektedir. Anlatılan konularda verilen örnekler arasında yeni oyunlardan, Grivas'ın kendi oyunlarından ve Türk oyuncuların oyunlarından örnekler bulunmaktadır. Yazan: Efstration Grivas, çeviren : Fahri Karabay, sayfa adedi: 97

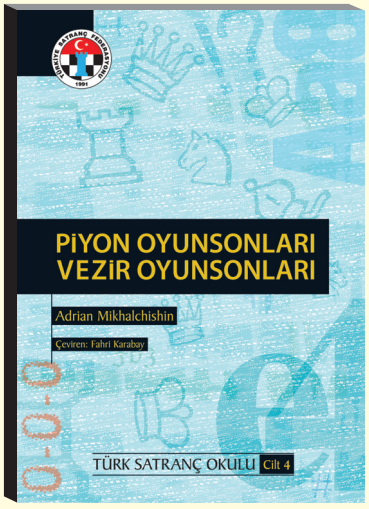
TSO Cilt 3. Konumun Değerlendirilmesi & Fillerin ve Atların Etkinliği :

Konumun Değerlendirilmesi; Değerlendirme - Plan - Uygulama, Yedi Ölümcül Satranç 'Günahı', Merkezin İşgali, Şahın Güvenliği, Piyon Adaları, Fil Çifti, Açık Hatlar ve Çaprazlar, Zayıf Kareler, İyi ve Kötü Aletler, **Fillerin ve Atların Etkinliği;** Terimler, Fil Kavramının Tanımı, Basit Oyunsonları, Karmaşık Oyunsonları, Oyunortası Etkinliği, Zıt Renkli Filler, Yanlış Değerlendirme, Bir Fili Göm-

mek, At Kavramının Tanımı, Basit Oyunsonları, Karmaşık Oyunsonları, Oyunortası Etkinliği, Engelleme, konularını içermektedir. İlk bölümde bir konumun değerlendirilirken nelerin temel alınması gerektiğini örnekleriyle açıklamakta, ikinci bölümde ise hangi konumlarda filler, hangilerinde atların niçin tercih edildiğini anlatıyor. Yazan: Efstration Grivas, çeviren : Fahri Karabay, sayfa adedi: 98

TSO Cilt 4. Piyon Oyunsonları & Vezir Oyunsonları:

Piyon Oyunsonları; Ana (Temel) Konum, Pat Savunması, Şahların Savaşı ve Piyon Oyunsonlarında Satranç Tahtasının Geometrisi, Geçer Piyonlardan Yararlanmanın Özel Yolları, Üçgenleme, Şahın konumu piyon yapısından daha mı önemlidir?, Piyon Yarma Harekatı, Piyon Oyunsonlarında Taş Üstünlüğü, Karmaşık Piyon Oyunsonları, Tek Kanatta İkiden Fazla Piyonlu Oyunsonları, Piyon Oyunsonunda Ayrık Vezir Piyonu, Piyon Oyunsonuna Dönüştürme – Aletlerin Değişilmesi, **Vezir Oyunsonları;** Ana Kuramsal Konumlar, Karmaşık Oyunsonları, Tek Kanatta Piyonlar, Diğer Taşlara Karşı Vezir, Vezir Oyunsonlarının Kendine Has Karakter Özellikleri konularını içermektedir. Yılların tecrübesini katıştırarak piyon ve vezir oyunsonlarının temel prensiplerini ayrıntılarıyla anlattığı kitabında Mikhalchishin hem klasik oyunlardan hem de modern oyunlardan doyurucu örneklerle ilkelerin dayandığı temellerin ne kadar sağlam olduğunu gösteriyor. Yazan: Adrian Mikhalchishin, çeviren: Fahri Karabay, sayfa adedi: 98

Türk Satranç Okulu adı altında Türkiye Satranç Federasyonu tarafından yayınlanması planlanan eserlerden, isimleri koyu yazılan kitaplar yayınlanan kitaplardır. Sıra numaraları alfabetik olarak verilmiştir, yayınlanma sırasını göstermez. Kitapların isimleri ve basım sırası Türkiye Satranç Federasyonun tasarrufundadır. Planlamada değişiklik yapılabilir.

TSF'nin İkinci grup olarak yayınlamayı planladığı ve halihazırda çevirisi devam eden kitaplar şunlardır:

Cilt 5 - Piyon Yapıları: Bingeç Piyon & Geri Kalmış Piyon (Efstratios Grivas), Cilt 6 - Piyon Yapıları: Piyon Çoğunluğu / Azınlığı & Kenardaki Taşlar (Efstratios Grivas), Cilt 7 - Fil Çifti & Taş Değişim Sanatı (Efstratios Grivas), Cilt 8 – Fil Oyunsonları & At Oyunsonları (Efstratios Grivas)

Yeni yayınlarda buluşmak dileğiyle...

1	**Kalite Fedası & Konumsal Feda** **(The Exchange Sacrifice & The Positional Sacrifice)**
2	**Kötü File Karşı İyi At & Kötü Ata Karşı İyi Fil** **(Good Knight vs Bad Bishop & Good Bishop vs Bad Knight)**
3	**Konumun Değerlendirilmesi & Filler ve Atların Etkinliği** **(Evaluation of the Position & Activity of Bishops and Knights)**
4	**Piyon Oyunsonları & Vezir Oyunsonları** **(Pawn Endgames & Queen Endgames)**
5	Açılışın Temel İlkeleri & Açılış Kombinezonları ve Tuzakları (Main Principles of the Opening Play)
6	Açılıştan Oyunsonuna Geçiş & Oyunortasından Oyunsonuna Geçiş (Transposition from Opening to Endgame & Transposition from Middlegame to Endgame)
7	At veya File Karşı Kale & Zıt Renkli Filler (Rook vs Knight or Bishop & Opposite Color Bishops)
8	Fil Çifti & Taş Değişim Sanatı (The Bishop Pair & The Art of Exchange)
9	Fil Oyunsonları & At Oyunsonları (Bishop Endgames & Knight Endgames)
10	Gambitleri Anlama & Açılışları Nasıl Çalışmalı (Understanding the Gambits & How to Study the Openings)
11	Hareketliliği Kısıtlama & Önlem Alma (Limitation of Mobility & Prevention)
12	Kale Oyunsonları – Başlangıç Seviyesi & Oynama Yöntemleri Rook Endings – Elementary & Methods of Playing)
13	Kısa Rok Yapmış Şaha Saldırı & Uzun Rok Yapmış Şaha Saldırı (Attack on the Short-castled King & Attack on the Long-castled King)
14	Klasik Oyunlar/Oyuncular & Dünya Şampiyonları (Classical Games/Players & World Champions)
15	Merkez Savaşı & Özel Minyatürler (Fight for The Center & Exclusive Miniatures)
16	Piyon Yapıları – Ayrık Piyon – Bölüm 1 & Ayrık Piyon Bölüm 2 (Pawn Structure – Isolated Pawn – Part 1 & Isolated Pawn - Part 2)
17	Piyon Yapıları – Bingeç Piyonlar – Geri Kalmış Piyon (Pawn Structures – Doubled Pawns & Backward Pawns)
18	Piyon Yapıları – Merkez Tipleri & Tipik Planlar (Pawn Strauctures– Central Types & Pawn Structure – Typica Plans)
19	Piyon Yapıları – Piyon Çoğunluğu/Azınlığı & Kenardaki Taşlar Pawn-Structures – Pawn Mojority/Minority & Pieces on the Edge)
20	Rok Yapmamış Şaha Karşı Saldırı & Zıt Kanatlara Rok Yapmış Şahlara Saldırı (Attack on the Uncastled King & Attack on the Opposite-Castled King)
21	Satrançta Karar Verme & Stratejinin Temelleri (Decision Making in Chess & Bases of Strategy)
22	Satrançta Planlama & Konumun Değerlendirilmesi (Planning in Chess & Evaluation of the Position)
23	Savunma Sanatı & Satranç Psikolojisi (Art of Defence & Chess Psychology)
24	Temel Taktik Unsurlar & Satrançta Hesaplama (Main Tactical Elements & Calculation in Chess)
25	Uygulamalı Oyunsonları & Oyunsonunda Etkinlik (Practical Chess Endgames & Activity in the Endgame)

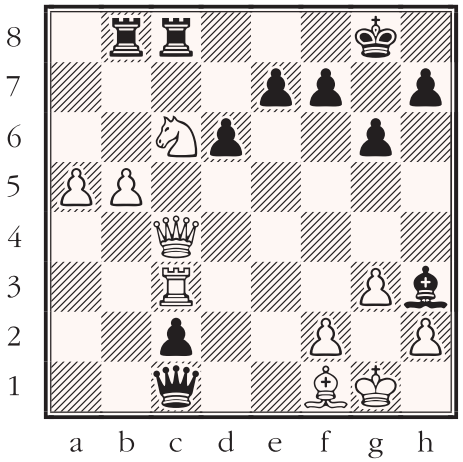
Fatma YILMAZ, Ulusal Hakem
fatmayilmazfyf@gmail.com

Öğrenmek güzeldir, satranç da...

"Satranç bir tür yaşam, yaşam bir tür satrançtır." (B. Franklin)

Feda: Belli bir amaç için bir taştan vazgeçmektir. Burada söz edilen amaç oyunda daha etkili bir taşı almak, alanı ele geçirmek, hat açmak, kare boşaltmak vb. türden bir avantaj sağlamaya yönelik olabileceği gibi doğrudan mat etmeye yönelik de olabilir. Feda dilimizdeki "Kaz gelen yerden tavuk esirgenmez." sözüyle özetlenebilir.

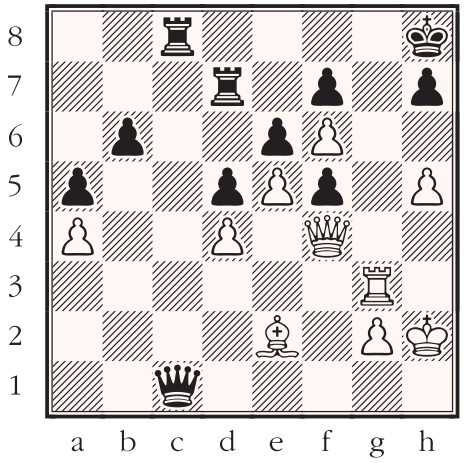
1) Azmaiparashvili - Shirov Lwow, 1990

1...♖×c6 2.b×c6 ♖b1 0–1

Buradaki kale fedasının amacı b dikeyini açarak b 8'de duran kaleyle f 1'de açmaz durumunda olan file üçüncü bir baskı oluşturmaktır. Diğer yol ise: 1...♖×c6 2. ♕×c6 ♕×f1 0–1

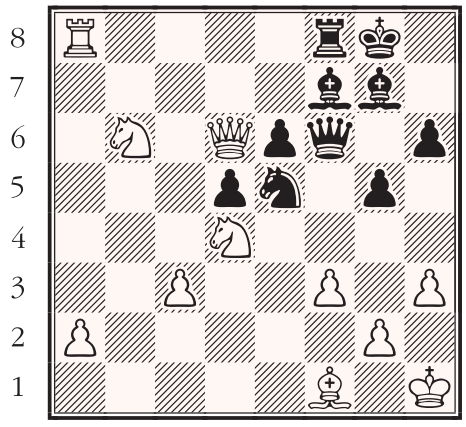
2) Barczay - Erdely Ungarn, 1975

1.♖g8+ 1–0 Buradaki kale fedasının amacı ise savunmayı saptırmaya yöneliktir. ♖×g8 durumunda Siyahlar c1'de savunmasız kalan veziri kaybedecek, ♔×g8 oynarsa da mat kaçınılmaz olacaktır.

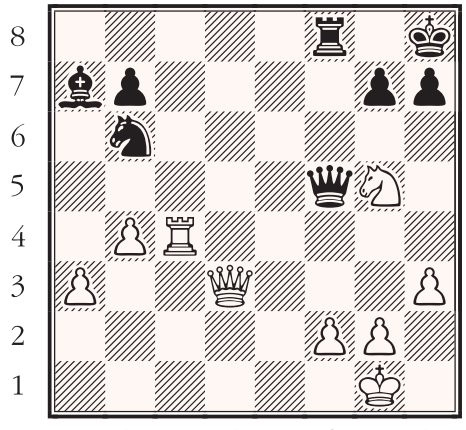
Aşağıdaki diyagramların tamamında feda ve ona bağlı kazançlar söz konusu.

Bellin - Fries Nielsen Kopenhagen, 1989

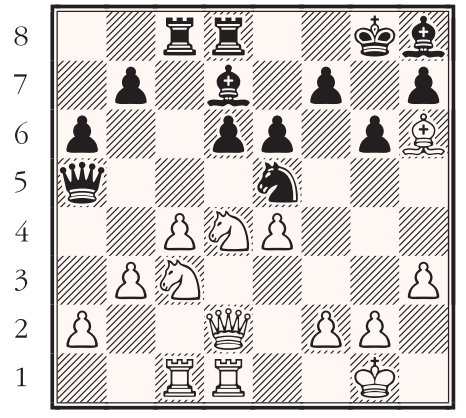
1) Beyaz oynar, kazanır.

Below - Ohngemach Narva, 1984

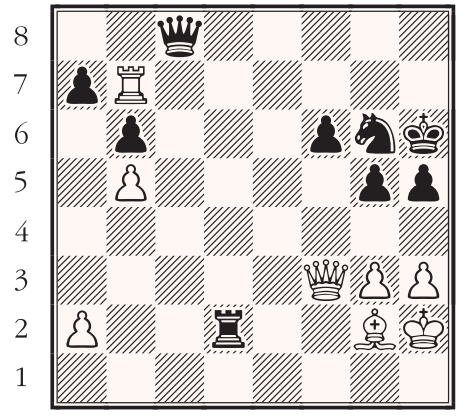
2) Beyaz oynar, kazanır.

B. Osmolowski - Ragozin Lwow, 1951

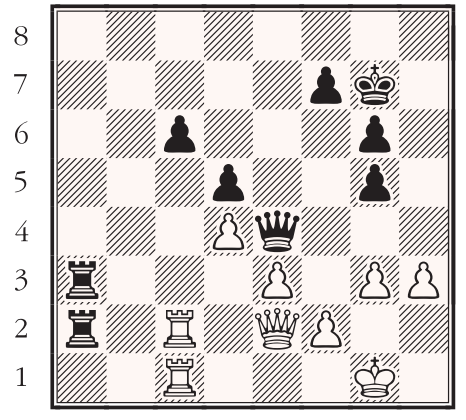
3) Beyaz oynar, kazanır.

Breustedt - Brameyer Buetzow,1969

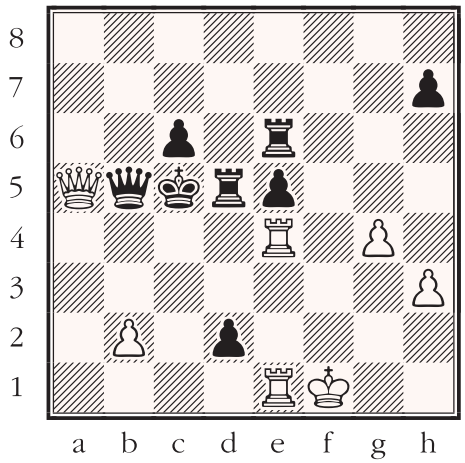
4) Beyaz oynar, kazanır.

Bykow - Sinowjew Odessa, 1983

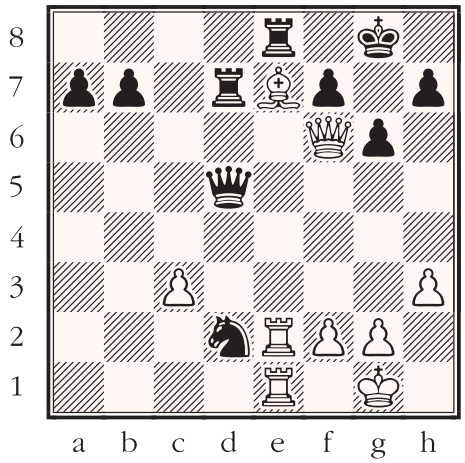
5)Siyah oynar, kazanır.

Buscher – Mueller Basel, 1959

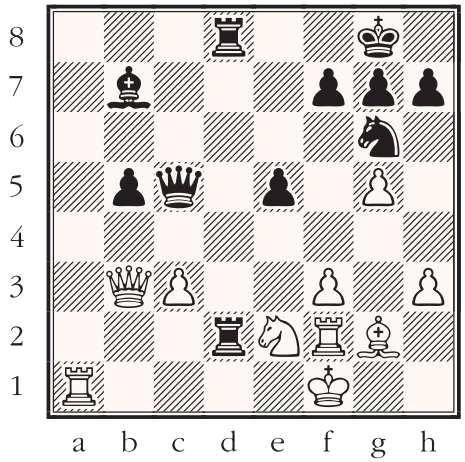
6) Beyaz oynar, kazanır.

Butnoris – Gutmann Riga, 1974

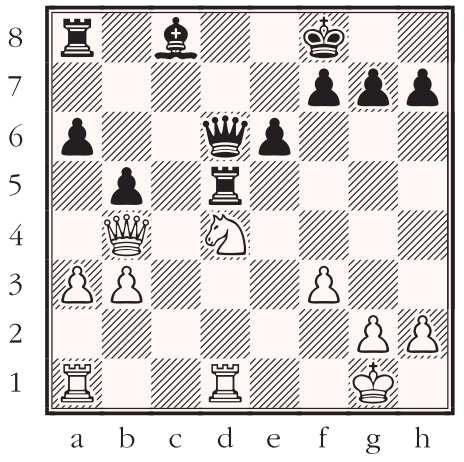
7) Beyaz oynar, kazanır.

Buczek – Maculewicz Polen, 1993

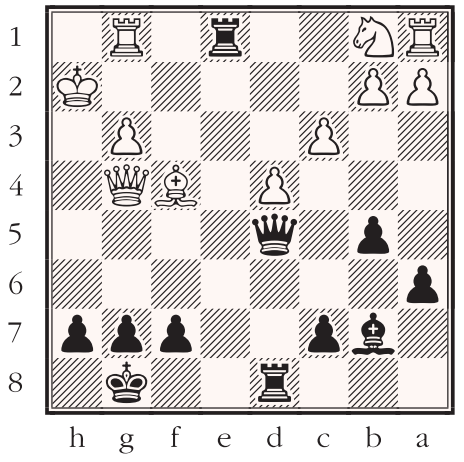
8) Siyah oynar, kazanır.

Gelfand – Lautier Beograd, 1995

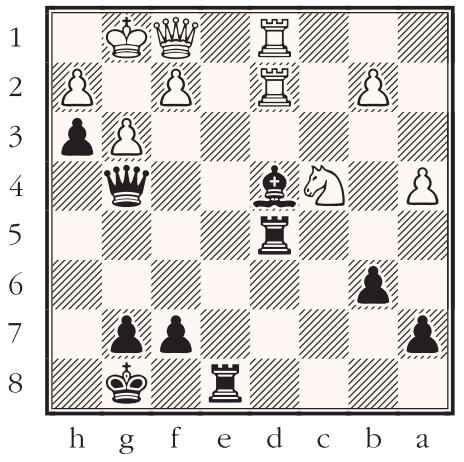
9) Beyaz oynar, kazanır.

Belenky – Pirogov Moskova, 1975

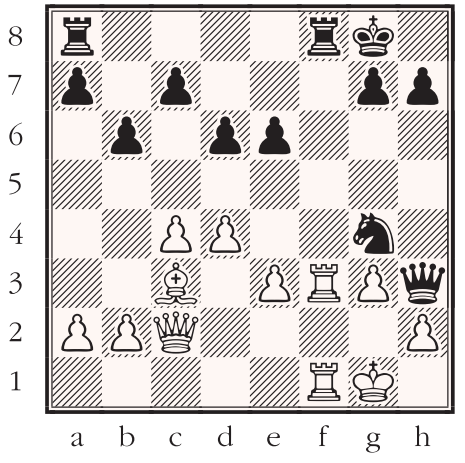
10) Siyah oynar, kazanır.

Novotelnov – Averbakh USSR, 1951

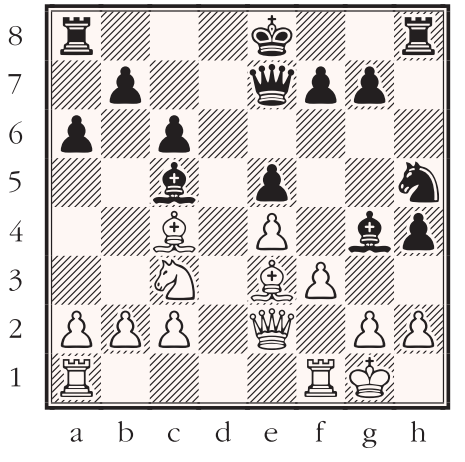
11) Siyah oynar, kazanır.

Kots – Cheremisinov Saratov, 1979

12) Siyah oynar, kazanır.

Klinger – Martorelli Bad Lauterberg, 1984

13) Siyah oynar, kazanır.

Çözümler

1) 1.♘×d5 e×d5 2.♖×f8+ ♗×f8 3.♕×f6 1–0

2) 1.♖f4 1–0

3) 1.♘d5 ♕×d2 2.♘e7# 1–0

4) 1.♕×h5+ ♔×h5 2.♖h7# 1–0

5) 1...♖c3 2.♖×a2 ♖×c1+ 0–1

6) 1.♖c4+ ♔×c4 2.♕c3# 1–0

7)1.♕h8+ ♔×h8 2.♗f6+ ♔g8 3.♖×e8# 1–0

8)1...♕a3 0–1

9)1.♘×e6+! ♗×e6 2.♕×d6+ ♖×d6 3.♖×d6±

10) 1...♕h1+ 2.♖×h1 ♖×h1# 0–1

11)1...♗×f2+ 2.♕×f2 – + [2.♔×f2 ♖f5+ – +]

12) 1...♕×f1+ 2.♖×f1 ♖×f1+ 3.♔×f1 ♘×e3+ –+

13) 1...♘g3 0–1 2.h×g3 h×g3 0–1

D

Diagonal

▶ Çapraz

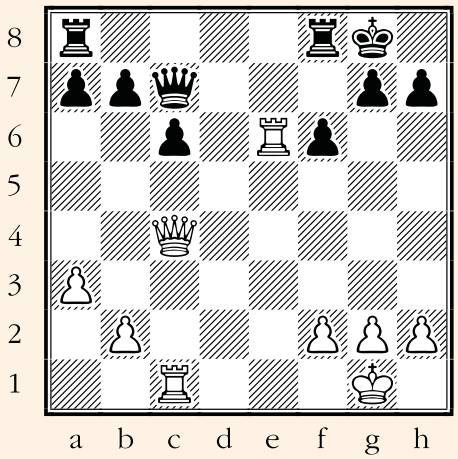
a1-h8 veya h1-a8 uzun çaprazlardır.

Discovered attack

▶ Açarak saldırı.

Discovered check

▶ Açarak şah

Beyaz ♖e7 onayarak siyah vezire ve şaha aynı anda saldırıyor.

Dislodging manouvre

▶ Karşı tarafın defans formasyonunu bozmaya yönelik manevra

Double attack

▶ Çifte atak (tehdit)

Beyaz ♕a5 şah çekerken aynı zamanda b5 karesindeki fili de tehdit etmekte.

Double check

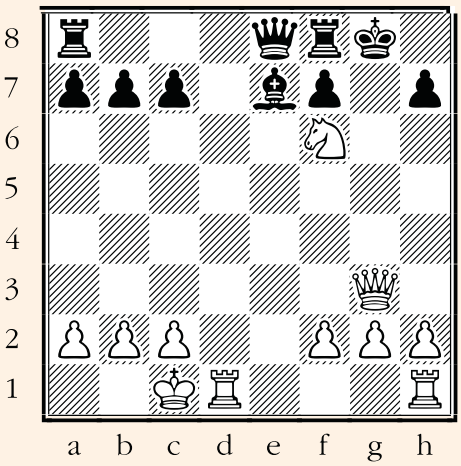
▶ Çifte şah

At ve vezir aynı anda siyah şahı tehdit ediyor. Taraflar açısından en büyük tehlikelerden biri şahını oynamak zorunda kalmaktır.

Double pawns

▶ Duble piyon

Aynı sütundaki iki piyon, bir zayıflık ola-

rak kabul edilir.

Draw

▶ Berabere, kazananın olmadığı durum, her iki tarafın yarım puan alması.

Draw offer

▶ Beraberlik teklifi

Dynamic

▶ Dinamik, enerjik, hareketli, canlı

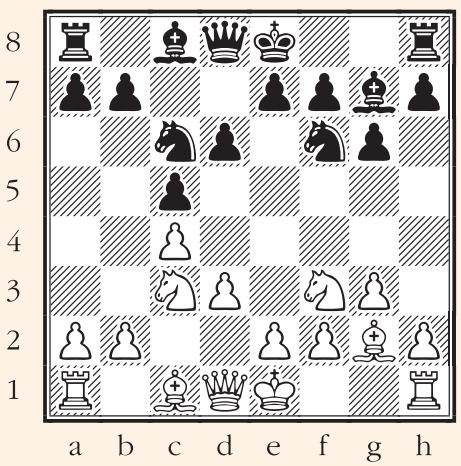
Dynamic Play

▶ Tempolu oyun

Taşların etkin konumda olup saldırı imkanlarının fazla olduğu pozisyonları oynamak.

E

Echo

▶ Simetrik durum

Açılışta karşılıklı olarak aynı hamlelerin yapılmasıdır. Oyunun herhangi bir anında karşılıklı benzer taşlar ve piyon yapısına verilen addır. Diyagram İngiliz açılışından oluşmuş simetrik bir pozisyonu göstermektedir.

Elo rating

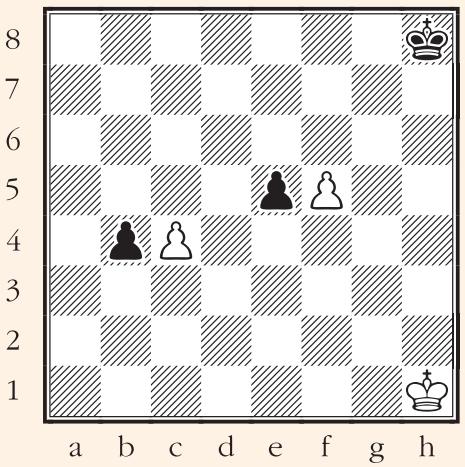
▶ Elo puanı

Dr. Arpad Elo tarafından 1970 yılında hayata geçirilen satranç oyuncularının güçlerini gösteren puandır.

En passant

▶ Geçerken alma

Bir piyon ilk hareketinde iki kare ilerleyip rakip piyonla yan yana gelirse sanki bir kare ilerlemiş kabul edilerek rakip piyon tarafından alınabilir. Bu durum sadece piyon oynandığı anda geçerlidir. Bir hamle sonrasında alınamaz.

Diyagramda Beyaz f5xe6, Siyah ise b4xc3 oynayabilir.

En prise

▶ Bir taşın boşta kalması

Karşılık olmadan bir taşın kaybedilişidir.

Endgame

▶ Oyun sonu

Satranç partisinin son evresi; taşların azaldığı, şahların etkin konuma geçtiği, yapılan hataların telafisinin olmadığı bölümdür.

Equality

▶ Eşitlik

Tarafların birbirine üstünlük kuramadığı, berabere bitme olasılığı fazla olan konumlardır.

Exchange

▶ Değişim

Taşların birbirini almasıdır.

Exchange sacrifice

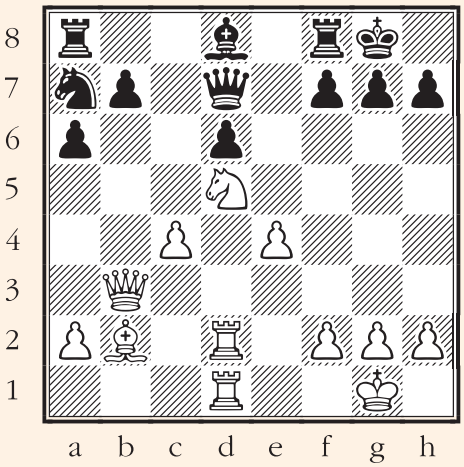
▶ Kalite fedası

Kale ile atın veya filin değişilmesidir. Dünya Şampiyonlarından GM Tigran Petrosian'ın kalite fedaları çok meşhurdur.

Expansion

▶ Yayılma, genişleme, açılım

Taşların geniş bir alana yayılması, alan üstünlüğü kurulmasıdır.

Diyagramda beyaz taşların gelişimi siyahlara göre daha fazla alanı kontrol etmektedir. Taraflar eşit taşlara sahip olmasına rağmen Beyazların üstünlüğü açıkça görülmektedir.

F

Fianchetto

▶ Fillerin en uzun çaprazdan (b2, g2,b7,g7) gelişmesi.

Fifty move rule

▶ Elli hamle kuralı

Taş alınmadan ya da piyon hamlesi yapılmadan elli hamle oynandığında oyunun beraberlikle bitme iddiasına sahip olmak.

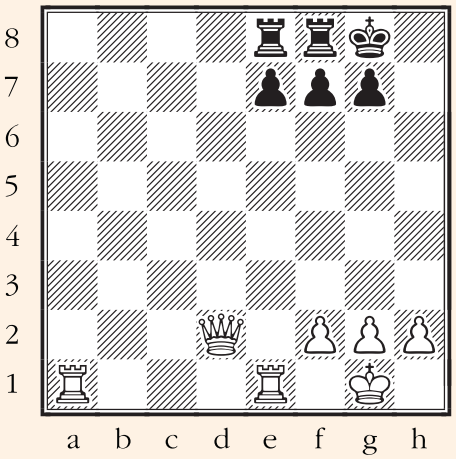
File

▶ Dikey, sütun, hat

Diyagramda a,b,c,d dikeyleri açık hat, e ve h dikeyi yarı açık hattır.

Fix

▶ Sabitlemek

Piyonları hareketsiz hale getirmektir. Örneğin vezir kanadındaki piyonları sabitlemek, piyonların ilerlemesine engel olmaktır

Fixed centre

▶ Kapalı merkez (piyonların sabitlendiği merkez)

Merkez piyonlarının ilerleyemediği, birbirini engellediği konumlardır.

Fixed pawn structure

▶ Hareketsiz piyon yapısı

Flank

▶ Merkez dışındaki dikeyler (a,c,b,f,g,h)

Flank attack

▶ Kanatlardan saldırı

Şah kanadı veya vezir kanadından saldırıdır.

Fluid pawn structure

▶ Hareketli piyon yapısı

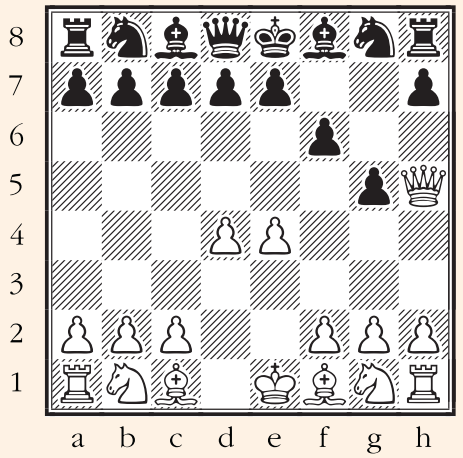
Piyonların ileri sürülebileceği, esnek piyon yapısıdır.

Focal point

▶ Odak noktası, önemli nokta

Fool's mate

▶ Aptal matı

Bebek matı da denebilir. 1) e4 f6 2) d4 g5 3) ♕h5 mat.

Force

▶ Güç, zorlama

Forced move

▶ Zorunlu hamle

Yapılmadığında kayba neden olabilecek hamledir.

Forcing move

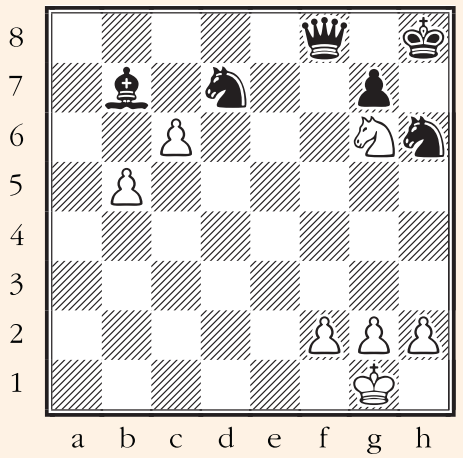
▶ Rakibi belli bir cevaba zorlayan hamle

Zorunlu tek hamle de diyebiliriz.

Fork

▶ Çatal

Aynı anda birden fazla taşa saldırmak.

At çatalı, piyon çatalı gibi. Diyagramda beyaz at şah ve vezire aynı anda saldırmakta, c6 karesindeki piyon da b7 ve d7 karesindeki at ve file saldırmaktadır.

vformuratkul@gmail.com

Bir Türk Avrupa'nın başına geçebilir mi?

Dünya satrancına yön verecek iki büyük seçimden ilki, 23 Eylül - 4 Ekim 2010 tarihleri arasında Rusya'nın Khanty-Mansiysk şehrinde düzenlenecek olan 81. FIDE Genel Kurulu'nda gerçekleştirilecek. Bu seçimle FIDE, Uluslararası Satranç Federasyonu'na üye yüz yetmiş ülkenin temsilcileri yeni yönetimi belirleyecekler. Bu seçimin hemen ardından ise Avrupa Satranç Birliği, ECU'ya üye elli dört ülkenin temsilcileri bir araya gelerek yeni ECU yönetimini oylayacaklar.

Kuşkusuz her iki seçim de Türkiye'yi yakından ilgilendirse de ikincisi çok daha önemli. Çünkü bu kez TSF Başkanı Ali Nihat Yazıcı ECU Başkanlığına aday durumda. ECU seçimlerinde Yazıcı'nın dışında iki ünlü aday daha var; Birleşik Almanya'nın ilk Cumhurbaşkanı, bu koltukta yaklaşık on yıl görev yapan, Hıristiyan Demokrat Richard von Weizsacker'in oğlu ve aynı zamanda bir iktisat profesörü olan "aristokrat kökenli" Robert von Weizsacker ile son birkaç yıldır Dünya Satranç Şampiyonluğu unvan karşılaşmalarının gediklisi ünlü Bulgar Büyükusta Veselin Topalov'un menajeri IM Silvio Danailov.

Ali Nihat Yazıcı

Kirsan Ilyumzhinov

Anatoly Karpov ve Robert von Weizsacker

Danailov, Kramnik ile Topalov arasında 2006'da Elista'da yapılan unvan karşılaşmaları sırasında, Şampiyon Büyükusta Kramnik'e yönelik suçlamaları ve "tuvalet tartışmalarıyla" gündemi belirlemiş bu arada satranç kamuoyunun da tepkisini çekmişti. Halen pek çok akademik görevinin yanı sıra Almanya Satranç Federasyonu Başkanlığı görevini de yürüten "aristokrat kökenli" Weizsacker ise bilimsel geçmişi ve çalışmalarıyla Danailov'a göre açıkça daha nitelikli bir aday portresi çiziyor. Üstelik arkasında Fransa ve İngiltere gibi bir "AB" desteği de bulunuyor. Ama daha önemlisi FIDE Başkanlığına aday olan eski Dünya Şampiyonu "efsane satranç ustası" Anatoly Karpov'un tam desteğine de sahip olması.

Böylesi bir durumda ise insanın aklına şöyle bir soru geliyor; "Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı", "Köy Enstitüsünden yetişme ilkokul öğretmeni bir babanın orta halli memur çocuğunun" acaba böylesi adaylar karşısında Avrupa'da bir şansı olabilir mi?

Yazıcı'nın yalnızca Türkiye'de, satranç için yaptıklarına bakınca, bu sorunun çok açık, net bir yanıtı olduğunu görüyoruz; Evet, var. TSF'nin özerklik sonrası ulaştığı bütçe büyüklüğü, lisanslı sporcu sayısı, ulusal ve uluslararası organizasyonların olağanüstü artışı, satrancın okullarda seçmeli ders olması, on binlerce öğretmenin satranç eğitimi alması ve Büyükustalık yaşının, Emre Can ile bugün yirmiye düşmüş olduğunu bilenler için bu sorunun yanıtı kanımca çok kolay. Alman yahut Bulgar satranç federasyonlarının bütçe büyüklüklerine, yarattıkları maddi kaynağın TSF'nin yarattıkları ile karşılaştırılması bile Yazıcı'nın bu seçimlerdeki şansının ne olduğunu ortaya koymaya yetiyor.

FIDE seçimlerinde ise yarış, iki Rusya vatandaşı arasında geçiyor. Bir tarafta mevcut Başkan Kirsan İlyumzhinov, diğer tarafta ise eski Dünya Şampiyonu Anatoly Karpov var. Ünlü dış politika dergileri Foreign Policy ve Le Monde Diplomatique'te yer alacak kadar akademik çevrelerin ilgisini çeken bu yarışta Rusya Federasyonu'nun kimi desteklediği çok önemli görülüyor. Bundan olsa gerek her iki tarafta Rusya'nın kendilerini desteklediğinde ısrarlı.

Ancak, 2001'den bu yana Rusya'nın ekonomiden sorumlu Bakan Vekilliği görevinde bulunan, 2008'de Rusya Devlet Başkanı Medvedev'in danışmanlığına atanan Arkady Dvorkovich'in şu sözleri, Rusya'nın güçlü adamı Başbakan Putin'in ezeli mualifi eski Dünya şampiyonu Kasparov'un ve ABD'nin desteğine güvenen Karpov için pek parlak bir gelecek de vaat etmiyor; "İyi bir satranç oyuncusu olabilirsiniz. Ama bu sizin mutlaka iyi bir yönetici olacağınız anlamına gelmez. Federasyonun başına geçmek, iyi yönetim becerilerine de sahip olmayı gerektirir." Ne diyeyim, satrançta küresel rekabet işte böyle bir şey.

"Satranç Oyun Arşivi" hizmete girdi

Ülkemiz adına yarışan sporcuların ulusal ve uluslararası yarışmalarda oynadıkları 80.000'e yakın oyunun yer aldığı Satranç Oyun Arşivi hizmete girdi. En eski oyunun 1962 yılına ait olduğu oyun bankasında, 10.000'den fazla sporcumuzun oynadıkları oyunlara ulaşabileceğiniz gibi "Turkbase" sayfasından yapılan arama sonucu ile sporcunun; oyunlarında uyguladığı açılışların analizini, istatistik verilerle performans grafiğini, UKD ve ELO bilgilerini de görebilirsiniz.

Bu veriler sayesinde, turnuvalarda yapılan rakibe karşı ön hazırlıklar için daha çok bilgiye ulaşılabilecek. Bu durum, rekabetin kalitesini arttıracağı gibi elde edilen verilere göre, sporcular da kendi zayıf yanlarını görme şansı yakalayacaklardır.

Ülkemizdeki en kapsamlı satranç oyun veri tabanında, daha çok ulusal ve uluslararası yarışmaların oyunları yer almaktadır. Zaman içerisinde bu kapsam genişletilerek yöresel yarışmalarında oyunlarını içeren bir "Turkbase" oluşacaktır.

Türkiye Satranç Federasyonu'nun projeleri arasında yer alan bu çalışmanın hayata geçirilmesinin büyük satranç ailemize faydalı olması dileğiyle...

TurkBase

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU 1991

SABRE Awards

Çocuklarımız oynasın, Türkiye kazansın.

Türkiye'nin geleceği çocuklarımızın zihinsel gelişimi için satrancı destekliyoruz.
Türkiye'nin Bankası, Türkiye Satranç Federasyonu ana sponsoru.

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU 1991

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Türkiye'nin Bankası